

გაზეთი „საქართველო და მსოფლიოს“ ჩადაქვინა
გილოცვით აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს!

საზოგადოებრივ-ჰოლიერეკური გამოცემა

15-21 აპრილი, 2009 №9

საქართველო & მსოფლიო

www.geworld.net

გამოდის მთხშაბათობით ფასი | ღარი. ელ.ფოსტა: info@geworld.net

ჩემს წესვლას და თქვენს დარჩენას გაუმარჯოს!

მუსრან
მაჭაბარიანი
80
წლისაა

16-17

ღ
ჩაყლი ბიყო ენა?
ჩაყლი ჩაყლი ხნენა!
ციფხოს!
ბესიჭას!
მევა ლოს-
იბოცენა!
საქართველო

სად არიან
ვიშას
მეგობრები?!

2

„ჩი სვორი,
ჩი პასკუდა
ქაკანია“

3

ერთხელ
ბანანის
ჩესკუბ-
ლიქაუი

4-5

სამარხვინო
სუთაული

9

რატომ ერეუბა
გოგი თოფაქე
მეთიუ
ბრაიზანს?!

11

როგორც კი
სიტუაცია
იმაბეზა, კოკო
შვეიცარიანი
ვიღის

14

აღმოსავლეთ
ეპროკას
სიღარიბე
ელოდება

25

ფოტორეპორაჟი

ლალო, ვინაყროთ, თორაჟი
შეგვასწროთ გაგზიონაროთ

ლალო, ვინაყროთ, თორაჟი
შეგვასწროთ ალასანიაჟი

ბრაჟინი, გაგზიონაროთ, ახლა ჩეჟი ღროა!

გაგზიონაროთ

გიორგი შენგელაია,
კინორეჟისორი

ვფიქრობ, რომ ჩემმა ძმამ სამარცხვინო საქციელი ჩაიდინა. მიტინგების დაწყების დღეს, როდესაც ჩემი ძმა იმ „ინტელიგენციასთან“ შეხვედრაზე დავინახე, რომლებიც გამოიჭირა ამ ხელისუფლებამ (ნურნუშია, ზუმბა და ა.შ.), ძალიან შევწუხდი... იმ დღეებში, როცა ჩემი ძმა დააჯილდოეს, მუხრანმა ვაჟაკობა გამოიჩინა და უარი უთხრა მთავრობას მანქანაზე, მიუხედავად იმისა, რომ ყველას მოგესხნებათ, რა გაჭირვებით ცხოვრობს. რაც ჩემმა ძმამ გააკეთა, ეს არის, პირდაპირ გეტყვით, ჩემი ოჯახის შეურაცხყოფა... ჩემს ძმას დიდი ხანია უკვე, რაც აღარ ველაპარაკები.

მიხეილ სააკაშვილი,
საქართველოს პრეზიდენტი

უახლოეს 4 წელიწადში, რაც ჩემი პრეზიდენტობის ვადაა, მე და ჩემი მთავრობა ქვეყანაში ახალი მასშტაბის შესის აშენებას ვაპირებთ, რომელიც ენგურჰესის ტოლი იქნება. ეს ნიშნავს, რომ საქართველოს ერთხელ და სამუდამოდ გადაეჭრება ენგურგოსაფრთხობის პრობლემა, რომ, ძირითადად, ელექტროენერჯის იმპორტზე დამოკიდებული აღარ ვიქნებით, ჩვენი ელექტროენერჯია იაფი და უსაფრთხო იქნება და ამ სექტორში უახლოეს პერიოდში ათასობით ადამიანი დასაქმდება.

ეკატერინე გუშკია,
უშიშროების საბჭოს მდივანი

თუ დემონსტრაცია იქნება ისეთივე მშვიდობიანი, როგორც იყო გუშინ და როგორც არის დღეს, ჩვენ არანაირი საფუძველი არ გვქვია ხელის შეშლისთვის. იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რომელიმე სახელმწიფო შენობაში შეჭრის მცდელობა, რასაკვირველია, ასეთი ფაქტი იქნება ალკვეთილი.

გიორგი ვაშაძე,
საგარეო საქმეთა მინისტრი

შეგვიძლია ვისაუბროთ საკონსტიტუციო რეფორმაზე, ელექტორალურ კოდექსში ცვლილებებზე ან ხელისუფლების შტოებს შორის ძალაუფლების გადანაწილების თაობაზე.

სად არიან შენი მეგობრები?!

როდესაც თბილისის ქუჩებს „მიშა, ნადის!“ შეძახილი აზანზარებდა, საქართველოს პრეზიდენტი საკუთარ რეზიდენციაში შეხვდა უფროსს „ნიუსვიკის“ კორესპონდენტს და ინტერვიუ მისცა... უფრო სწორად, გედის სიმღერა უმღერა. სააკაშვილის პასუხების მორალური ან სხვა სახის შეფასებისაგან თავს შევიკავებთ, თავად გაეცანით ამონარიდებს ამ ინტერვიუდან და დასკვნებიც თავადვე გამოიტანეთ.

— ვინ მოითხოვს თქვენს გადადგომას?
— ძირითადად, უშუაშეშუაშო დავაპარავინეთ დაახლოებით 250 ათას პანს. ამ ადამიანთა უმეტესობამ ახალ ეკონომიკურ სიტუაციაში ადგილი ვერ დაიმკვიდრა. კორუფციისა და დანაშაულობათა წინააღმდეგ ბრძოლისათვის ათასობით კაცი საპატიმროში ჩავსვით. მართო თბილისში ბანაჩინი გამოვშანეთ 8 ათასამ და აღამიანს. დღეს კუჩაში მათი ნათესავები გამოვიდნენ და ჩემს გადადგომას მოითხოვენ.
— თქვენ ხშირად ვაკრიტიკებენ, რა არის ყველაზე მტკივნეული ამ კრიტიკაში?
— არ მანუხებს, საქართველოში რომ მაკრიტიკებენ, ამას მთელი დღეები ვისმენ ორი ოპოზიციური ტელეარხიდან. არ ვალოდი, რომ ამ რეპოლუციის მოლოდინში დასავლეთი გაინაგაგოდა. საზრანგეთის ოფიციალურად დელეგაციამ ვიზიტის კი გადადო. თურქულმა კომპანიათა კონტრაქტმა ხელმოწერა — 9 აპრილის, ხოლო არაბულმა კომპანიათა 12 აპრილის შედგომი დღე. ეგვიპტის გადღეს. რა დაემართა ამ ხალხს? განა ჩვენ პარიზში ან სტრასბურგში არ ჩავდივართ მაშინ, როცა იქ ქუჩის საპროტესტო აქციები იმართება?
— შესაძლებლად მიგაჩინათ, რომ საქართველო რუსეთისა და ამერიკის პრეზიდენტების გარიგების საგნად იქცეს? როგორ აისახება საქართველოზე აშშ პოლიტიკა ახალარჩეული პრეზიდენტის მმართველობისას?
— კრემლი ობამასთან შეთანხმების მიღწევას შეეცდება — მაგალითად, ეტყვის, რომ რუსეთი შეერთებულ შტატებს დაეხმარება ავღანეთში, ირანსა და შუა აზიაში, ხოლო, სანაცვლოდ, აშშ დაეხმარება რუსეთს საქართველოს ტერიტორიაზე მისი გეოპოლიტიკური ინტერესების დაცვასა და ქვეყნის ლიდერის შეცვლაში.
ბავრს მიჩნია, რომ რუსეთთან ჩემი ურთიერთობები ჩიხში მოეხა. უნინ უფრო მოსიზღული ვიყავი ამერიკის პოლიტიკით.
— დღეს ვინ გიჭერთ მხარს ამერიკაში?
— საკმაოდ ბევრი კარგი კონტაქტი მაქვს. რა თქმა უნდა, ჩემი საუკეთესო მეგობარ

რი მუდამ იყო ჯონ მაკეინი. შეიძლება ითქვას, ის თითქმის ქართველია. მომავალ კვირას ან ოდნავ მოგვიანებით მას საქართველოში ველით.
— გრძნობთ, რომ დასავლეთს იმედი გაუცრუეთ? პრეზიდენტი ობამას უკვე ესაუბრეთ?
— დიახ, რასაკვირველია, ტელეფონით ველაპარაკე. პრობლემას ჩვენ არ ვქმნით, პრობლემა მათ საშინაო პოლიტიკაშია.
ჩვენ ინტეგრირებული განსვლით აშშ შიდა პოლიტიკაში. ხელისუფლების შეცვლისას ამერიკაში ბარაკული ვაკუუმი შეიქმნა. არაპინ ისოდა, როგორ მოგვქეოდა.
ანა ნემცოვა,
2009 წლის 11 აპრილი

ფოტორეპორაჟი

მიშა მაგარია!..

ლორია მართალია!..

კაჟული ვა ნახ... ჩემს მერა ქვას უთოვია!

ფოტოკრიტიკა

დათო, შინჯაროთ, თორა
ბადაგვასჯრო ალასანია

ბარამ ბიკია, არ გაუბრაზდ,
ესენი ჩვენიანები არიან

ორიანს ბიჭვართ კონსპირაციაში!

„ჩი ხვორი, ჩი პასკუდა კაკაია“

მადლიერ ქართველობას სულ სანთლები რომ ენთო სააკაშვილისთვის, დღე დაეღამებინა და ღამე ეთენებინა მის ლოცვაში, „ნიუსვიკისათვის“ მიცემული ინტერვიუს ნაკითხვის შემდეგ, სულ ცოტა, ფსიქიატრთან უნდა გაექანებინა პრეზიდენტი მიშა. აბა, აუტოდაფეს ხომ არ მოუწყობდა?

სრულ ჭკუაზე მყოფი ასე არ ლაპარაკობს. ან მთვრალია.

თუმცა, რაც მთვრალს ენაზე არ ადგება, ფხიზეულს გონებაში უტრიალებს.

ესე იგი, ასე ფიქრობს და ასე აზროვნებს.

ეს გონებაჩლუნგი მრჩეველებიც რომ შემოეცალნენ? გალაკტიონი და ანა ერთმანეთში რომ ერეოდათ, რუსთაველი და ორბელიანი — ასევე, და აკაკის ლექსი სამასი წლის წინათ დაწერილი რომ ეგონათ...

გონებაჩლუნგებს ერთმანეთი ჭკვიანები ჰქონიათ.

მაგრამ, ალბათ, ისინიც კი ურჩევდნენ, ჩვენო მამავ და მარჩენალო არქიფო, და ასე შემდეგ, ნუ იგულახდილებ უცხოელ კორესპონდენტთან, მიუხედავად იმისა, რომ ქალია და ჰქვია ანა, რადგან ნემცოვია და არა კარენინა და შენი სიყვარულისთვის თავს არ დადებს მატარებლის ლიანდაგზე. ნუ ეტყვი ანას, რომ შენმა „რეფორმებმა 250 ათასი კაცი უმუშევარი დატოვა და ამ ხალხმა თავისი ადგილი ვერ იპოვა ახალ ეკონომიკაში“. მამ, ვინ ეშმაკებისთვის ატარებდი ამ რეფორმებს? არც იმის განცხადებაა მომგებიანი — „კორუფციასთან და დამნაშავეობასთან ბრძოლაში ათასობით ადამიანი ჩავსვით ციხეში. მარტო თბილისში მათას კაცს გამოვუტანეთ განაჩენი“. ქვეყანაა თუ საპრობილე?! იდიოტიზმის მწვერვალი იქნება, ბატონო მიხეილ, არქიფო და ა.შ., თუ აპრილის დემონსტრაციებზე გამოსულ ხალხს მასას მათ უკმაყოფილო ნათესავებად გაასაღებთ, რომლებიც „ითხოვენ თქვენს გადადგომას“.

რომ ეთქვათ, მაინც ვერ შეასმენდნენ, ვერ გააგებინებდნენ. არაადეკვატურია, ახლა მით უფრო და იმიტომ. ასეთ კაცზე ჩვენს მეგობარ უკრაინაში ამბობენ: „ჩი ხვორი, ჩი პასკუდა კაკაია“. „პასკუდაზე“ ბოდიშს გინდით, რადგან „ჩათლახს“ ნიშნავს, „ხვორი“ — ავადმყოფს: ან ავადაა ან... და ა.შ. ამიტომ ავადმყოფზე შეეჩერდეთ, მით უფრო, რომ ცნობილი ფსიქიატრი და კრიმინალისტი მიხეილ (!) ვინოგრადოვი საქვეყნოდ აცხადებს: „საკაშვილი არამდგრადი ფსიქიკის ადამიანია, დიდად ამბიციური, რაც არ ესადაგება მის შესაძლებლობებს“. ასეთი ადამიანები სხვისი რჩევის მიღებას კი არა, საკუთარ შეხედულებებში ვერ ერკვევიან. „იგი სოციალურად მესახება, — განაგრძობს ფსიქიატრი, — რაც ფსიქოპათის დიპლომატიური შესატყვისია“. ასეთი შესატყვისობით ახსნილი მდგომარეობა რომ არა, განა მისცემდა თავს უფლებას, ეთქვა, რომ „ამერიკაში იყო ერთგვარი ვაკუუმი ხელისუფლების გადაბარების პერიოდში?!“ ან ერთი ხელის მოსმით გააბითურებდა საფრანგეთს, რომლის პრეზიდენტმა, ბატონმა სარკოზიმ ავგისტოს ომში გადაურჩინა საკუთარი სიცოცხლე?! შეერთებულ შტატებში პრეზიდენტის შეცვლის შემდეგ „ყველა, საფრანგეთის ჩათვლით, ელოდა ობამას მითითებას, როგორ უნდა მოპყრობოდნენ საქართველოს“. მიშას ნიკოლა სარკოზი თავისნაირი „ბუშის პროექტი“ ჰგონია, რომლის „ხელმძღვანელობით გავიადე-

ლე ამერიკა“ (!), და სულ მთლად გალუარსაბებულია, როცა აცხადებს: ბუშის დროს „იდეები პრაგმატულ პოლიტიკაზე მეტად ფასობდა“.

ასეთ შემთხვევაში თავად თათქარიძისთვის რომ ეკითხათ, რატომო, რით დაგვისაბუთებ სააკაშვილის შეხედულებას, რომ ამგვარი პრაგმატიზმი „გააფუჭებს ამერიკას, რომელსაც მე ვიცნობ“, იგი თავის უკვდავ არგუმენტს გაიმეორებდა: „შენ ხომ ჩიხირთმა გვგვის მშობიერს პირში ნერწყვსა, მე კი — ბოზაში მაძლარსაცა“.

ასეა, ლუარსაბ ნიკოლაევიჩ, ბატონო მიხეილ, არქიფო და ა.შ.!

იყავ ღირსეული, ცოტა მაინც და ცრემლით ნუ დაუსველებ გულსპირს ანა ნემცოვას, „ნიუსვიკის“ კორესპონდენტს: „უწინ ამერიკულ პოლიტიკოსებს უკეთესი დამოკიდებულება ჰქონდათ ჩემ მიმართ“. და შემდეგ, პატარა ბიჭებმა უფროსების დასახელება რომ იციან საკუთარი ავტორიტეტის ასამაღლებლად, ზუსტად ისე: „ჩემი საუკეთესო მეგობარი ყოველთვის იყო ჯონ მაკეინი... კარგი ურთიერთობა მაქვს ჰილარი კლინტონთან, ჯოზეფ ბაიდენტან და, განსაკუთრებით, რიჩარდ ჰოლბრუკთან — იგი ჩემი მასწავლებელია“.

დაგიტოვებთ ვართ მეთიუ ბრაიზას იმედად! ბრაიზაც რომ გაუშვიათ?! ბიორბი ბიბიპრია

მა ღრავს აზრები

ბია მაისაშვილი, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

ეს ხელისუფლება იყო ბრაიზას სატელიტი. ახლა ქართველმა ხალხმა უნდა გაათავისუფლოს საქართველო ბრაიზას მარიონეტი სააკაშვილისგან.

მამუკა კაციტაძე, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

ეს ადამიანი დღითიდღე არაადეკვატური ხდება. თბილისში ამხელა მასშტაბის მიტინგია და სააკაშვილი ტბებზე და სკვერებზე საუბრობს. ალბათ, ის ოპოზიციის წევრების გამოცდას აწყობს, მაგრამ ვნახოთ, რომელი აჯობებს — სააკაშვილი თუ ხალხის ნება.

ბეჟან გუნაშვილი, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

მიშა, მოვედით, ნუ ხარ დამალული, გამოიხედე და შეხედე იმ ხალხს, რომელსაც შენი გადადგომა უნდა. შენ მოკალი გირგვლიანი, რომაქიძე და დაპატიმრე უსამართლოდ უამრავი ადამიანი. შენ წაართვი ქართველ ხალხს ქონება. ჩვენ უკან არ დავიხევთ, არ გამოხვალ და გამოგიტანთ იქიდან!

რევაზ მიშველაძე, მწერალი

რამდენ ხანს უნდა ჰყავდეთ ნახევარი მილიონი ადამიანი პარლამენტის წინ? ხალხს პურის ფული აქვს საძებნი. რა, დაწყდეს ხალხი შიმშილით? სააკაშვილი არ წავა კინისკვრის გარეშე. იგი ქართველებმა კინისკვრით უნდა გამოადგონ პარლამენტიდან იმავე მეთოდით, რა მეთოდით თვითონ გამოიყენა 22 ნოემბერს... ვინც წარმოადგენდა პირველ დამკვერელ რაზმს სააკაშვილისას, ახლა ანგელოზებად ნუ მოგვევლინებიან. მე მათი არ მჯერა, კერძოდ, ნოლაიდელის, ნინო ბურჯანაძის, ოქრუაშვილის და სხვების.

ფოტოკრიტიკა

ყველაფერში დამნაშავე შენა ხარ

ორ ბატს ვერ განდობთ კაცი

მართალი ხარ, ბაბუშუ...

გაგზიზიარებენ

გიორგი ლალია, „მომაველი საქართველოს“ ლიდერი

აქციაში მონაწილეობა იმიტომ არ მივიღებ, რომ ორგანიზატორები არიან ბურჟუაზიები, ნოლიდელი, კინზარაძე-ვილი და ის ყოფილი ჩინოვნიკები, რომლებმაც ხელისუფლებასთან ერთად ჩაიდინეს უამრავი დანაშაული. ეს ჩვენთვის მიუღებელია. აღნიშნულმა პიროვნებებმა წლების მანძილზე შეჭამეს მილიონები, დღეს კი მესამე „კრუგზე“ ხელისუფლებაში მოსვლა უნდათ.

გურბული მალაკია, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

არაადეკვატურია, როდესაც ჩვენ მას ვუვინებით, რომ წავიდეს თანამდებობიდან და ის სურვილს გამოთქვამს, რომ ეკონომიკურ კრიზისზე გვესაუბროს.

დავით ცაბურია, ორგანიზაცია „7 ნოემბერი“

გივი თარგამაძემ რამდენიმე დღის წინ თავისი მეგობრების გარემოცვაში დაიტრაბახა, რომ რამდენიმე დღეში მე და ჯაბა ჯიშკარიანს დაგვიჭერენ. ეს ინფორმაცია იქ დამსწრე პირმა მოგვანოდა. რამდენიმე დღეში კი აღნიშნული ინფორმაცია დაგვიდასტურა ამერიკული კომპანიის წარმომადგენელმა. ეს კომპანია მიხეილ სააკაშვილის პიარს აკეთებს. ვაფრთხილვით მერაბიშვილს, რომ არ გაბედოს ასეთი პროვოკაციები, თორემ ჩვენ ვიქნებით დაუნდობლები მისი და მისი გარემოცვის მიმართ მას შემდეგ, რაც მიხეილ სააკაშვილი დე ფაქტო პრეზიდენტიც კი აღარ იქნება.

თინათინ სიდაშვილი, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

უნდა მივალნოთ იმას, რომ გამოძიებულ იქნეს 7 ნოემბრის დარბევის ფაქტები, კობა დავითაშვილის სასიკვდილო ცემის ფაქტი, ბიზნესის დაყარალების საქმეები. ამ ყველაფერს მივალნვით მაშინ, როდესაც სააკაშვილი და მისი რეჟიმი ხელისუფლებაში აღარ იქნება. ამიტომ დავდგეთ ერთად და ვიბრძოლოთ ბოლომდე, სანამ არ ვაიძულებთ ამ დანაშაულებრივი რეჟიმის წარმომადგენლებს, თანამდებობები დატოვონ.

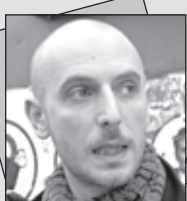
ბიდა მთვარიშვილი, ყოფილი გენპროკურორი

სამსახურებრივ ძალს იყენებენ საპატრულო-საბადაგო სამსახურის თანამშრომლები და ამ ძალმადამიანის სიცოცხლეს საფრთხე არ უნდა შეუქმნას. სპეცსაშუალებებში შედის სუბგერითი მოწყობილობა და ცრემლმდენი გაზიც. გაზი კი უნდა იყოს ცრემლმდენ-გამაღიზიანებელი და არავითარ შემთხვევაში — სამხედრო ან სპეციალური დანიშნულების.

კონსტანტინე გამსახურდია, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

მსჯელობა მიდის იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს ხელისუფლების დემონტაჟი. ჩვენ დიალოგზე არ წავალთ, მათ მიერ შემოთავაზებულ საკითხებთან დაკავშირებით ჩვენ მხოლოდ მიხეილ სააკაშვილის გადადგომის თემაზე ვართ თანახმა. მის განცხადებაზე, რომ 2013 წლამდე არ წავა, რა უნდა განვაცხადოთ? გიჟი თავისუფალია!

ირაკლი კორიანია, მოძრაობა „რატომ?“

„ჯიშკი“ მსხდომმა ნილბანებმა ჩვენს ნევრების მანქანას ბარათაშვილის ქუჩაზე გზა ჩაუხერგეს და მანქანაში მსხდომ ბიჭებს თავს დაესხნენ. ორი მათგანი მანქანიდან გადმოათრეეს, ერთ-ერთს კი პირდაპირ მანქანაში სცემეს.

ერთხელ განსახილველი

არ შეიძლება, ერთდროულად წინასწარ განჭვრიტო მოვლენა და მისი თარიღი. ეს ძველი ჭეშმარიტებაა, თუმცა ბოლო დღეებში საზოგადოება ცდილობდა, სწორედ ეს გაეკეთებინა — ისიც გაეგო, რა მოხდება, და ისიც, — როდის. წავა თუ არ წავა? როგორ წავა? ხვალ თუ ზევ?.. ეს კითხვები ერთმანეთს ერწყმოდა. ერთად ყველაფერზე პასუხის გაცემა ძნელი იყო, საზოგადოება კი სწორედ ამას მოითხოვდა. ამ წერილის დაწერიდან გამოქვეყნებამდე რამდენიმე საათი გავა და გამოირიცხული არაა, რომ სააკაშვილმა პოსტი სწორედ ამ დროის განმავლობაში დატოვოს, ან კიდევ, სულ სხვა, დრამატული მოვლენები განვითარდეს. წმინდა პოლიტიკური თვალსაზრისით, ხელისუფლების აგონია სახეზეა, მაგრამ კითხვა, თუ რამდენ ხანს გაგრძელდება იგი, გასულ დღეებში კვლავ ღია რჩებოდა. პროგნოზს ისიც ართულებდა, რომ მთავარ მოქმედ პირთა შორის არა მხოლოდ ხელისუფლება და ოპოზიცია, არამედ აშშ ახალი ადმინისტრაცია მოიაზრებოდა.

„წურვს გაფრინდები, წურვს მოფრინდება...“

საქართველოს პოლიტიკურ კრიზისში ვაშინგტონის ჩართულობის ხარისხი და მოქმედების სავარაუდო მიმართულებები ოთხ ძირითად ვარიანტად დავიყვანება: 1) თეთრი სახლი ხელს უწყობს რეჟიმის დაუყოვნებლივ შეცვლას, პროცესი განერილი სცენარის მიხედვით მიმდინარეობს და მალე წარმატებით დაგვირგვინდება; 2) თეთრი სახლი საქართველოს ხელისუფლების გადაფორმებას ახდენს, ცვლილებები მიმდინარეობს, მაგრამ სააკაშვილი გარკვეული დროის განმავლობაში რჩება, ხელისუფლების თანდათანობითი გადაბარების პროცესი შეერთებული შტატების კონტროლის ქვეშ მყოფ სხვა ჯგუფებზე დროში გაინელებს; 3) თეთრი სახლი ხელს უწყობს სააკაშვილის დარჩენას და არსებული სისტემა ძირითად ცვლილებებს არ განიცდის; 4) თეთრი სახლი სიტუაციაში აქტიურად არ ერევა და ზოგადი დეკლარაციებით შემოიფარგლება.

ბოლო ვარიანტი სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ განხილავს უფრო ციალურ პოზიციას წარმოადგენს, თუმცა ჩვენში ცოტას თუ სჯერა ამერიკის შეერთებული შტატების აბსოლუტური მიუმხრობლობის. ამ ქვეყნის გრძელვადიანი ინტერესები საქართველოში (რომელთაც სათანადო უზრუნველყოფა სჭირდება) საეჭვო კონკრეტული ციფრებით დასტურდება.

გასული კვირის ბოლოს ობამას ადმინისტრაციამ თხოვნით მიმართა კონგრესს, 2009 წლის ბიუჯეტში დამატებით გამოყოფოს 83,4 მილიარდი დოლარი სამხედრო და დიპლომატიური ხარჯებისთვის. პენსიონის ხარჯებს რომ თავი დაანებებოთ, თვალში მოგვხვდება საბიუჯეტო კვეთის სახელწოდება: 1 მილიარდი დოლარი გამოიყოფა „პაკისტანის მითავრების დასახმარებელი მთავრობის დახმარებას“, 350 მილიონი დოლარი ნავა მახსიკასთან საზღვრის გამაგრებაზე და ბრძოლაში მახსიკის წარკობაში მხარდაჭერა, სულ 242 მილიონი დოლარი განკუთვნილია საქართველოსთვის. ისევე, როგორც პაკისტანის შემთხვევაში, თუ რა პროგრამებს მოხმარდება ეს ფული, დაკონკრეტებული არაა.

ასე რომ, ჩვენ არ ვანვიხილავთ, მეოთხე — „მიუმხრობლობის“ ვარიანტს.

ასეთ თანხას, თანხს, ეკონომიკური კრიზისის პირობებში, არაპინდ გამოყოფს ისა, თუ დარწმუნებული არ იქნება იმაში, რომ საქართველოს ხელისუფლება არ ეყოლება, რომელიც ახლა სიტუაციაში სიძველე დასხვს უზარუნელყოფს.

პირველი ორი ვარიანტი კი ერთმანეთისგან მხოლოდ შედგით განსხვავდება, ხოლო მისი მიღწევის არაერთგზის აპრობირებული გზა ერთია — არაძალადობრივი ზეწოლა ხელისუფლებაზე მის დაწინაურებამდე, თუმცა კონკრეტულ სცენარში ძალადობრივი ჩანართების გამოირიცხვაც არ შეიძლება. პროცესის კონტროლირებადობაზე ერთი გარემოება მიუთითებს: ზოგადი არაეფექტურობა, რომლითაც მოქმედებს სახელმწიფო პროპაგანდა და პოლიტიკური პოლიცია. იმეგობება ოპარაციები ოპოზიციის წინააღმდეგ და ნაირნაირი მანიპულაციები, მაგრამ ყოველივე ეს უშედეგოა და ვერ იქნება არაფერი. რაშიღის დამცველები თითქმის სავსებით არიან დაკავებული, მაგრამ ამათ მუშაობას მიწინააღმდეგობა ეწევა მონაპირი აქტივისტების მიერ. ასეთი სიტუაცია იყო 2003 წელს შავარდნაძის ხელისუფლებაში. სისტემის შიგნით ხსენებულ გეგმებს ბარათი მხარდებისთვის შეუძლებელია.

ხელისუფლებაში, როგორც რთულ ელექტრომონოპოლიზმში, რომელიც უამრავ დეტალსა და სადენს შეიცავს, სულ რამდენიმე ცვლილების შეტანა საჭიროა, გამართულად რომ აღარ იმუშაოს, მეტიც — მალევე გადაინვას. ყველა პროპაგანდისტისა და ფანდარმის გადმოხრება საჭირო არაა. რეჟიმის ჩიხში შესაყვანად საკმარისია, გააკონტროლო რამდენიმე ფიგურა რიგ საკანაძო წერტილებში და ხელისუფლებაში ინფილტრირებული უცხოელი მრჩეველები გამოიყენო, ისევე, როგორც 2003 წელს. გაველენიან საერთაშორისო მედიაში არ გაისმის არც ერთ

თიწონიანი სიტყვა (როგორც 2003-ში) ხელისუფლების დასაცავად, ხოლო როგორც გვამცნობს ერთ-ერთი ბარელიეფი Dampier-sur-Bouton-ში (ძველი, იდუმალებით მოცული სასახლე საფრანგეთში) — „იქ, სადაც არ ფხიზლობს დრაკონი, არაფერია სადარაჯო“.

მოკლედ რომ ჩამოვყალიბოთ, შემდეგ სურათს მივიღებთ: პირველი ვარიანტი: პროცესი ლოგიკურ დასასრულამდე მიდის და სააკაშვილის ხელისუფლება ემსობა (ძალისმიერი შეტაკებების ფონზე ან სულაც მათ გარეშე); მეორე ვარიანტი: სიტუაცია შედის ჩიხში (ჩნდება დილემა — კრიზისის გადაწყვეტა რაიმე ფორმით ან სამოქალაქო ომი), ხდება შუალედური გადაწყვეტილების მიღება, ინიშნება რეფერენდუმი ვადამდელ საპრეზიდენტო არჩევნებზე, ან საპარლამენტო არჩევნები და რეალურ ხელისუფლებას თანდათან, გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ეპატრონება სხვა ძალა, რომელსაც საიმედოდ აკონტროლებს ვაშინგტონი. ეს ვარიანტი შეიძლება საინტერესო იყოს თეთრი სახლისათვის იმიტომ, რომ ამ ძალეს ქართულ საზოგადოებაში ისეთი მხარდაჭერა არ აქვთ, როგორც იმ პოლიტიკურ ორგანიზაციებს, რომელთაც ვაშინგტონის წინაშე განსაკუთრებული ვალდებულებები არ გააჩნია, რაც ნათლად გამოჩნდა აქციების პირველ დღეებში. მისიერი თავისუფალი არჩევნების პირობებში ვაშინგტონის ფავორიტებმა შეიძლება ვერ მოიპოვონ საკმარისი მხარდაჭერა. ამ თვალსაზრისით, გარდამავალი პერიოდი დამატებით განრანტირებს იძლევა, თუმცა, თუ თითქმის სხელი ბრძოლა, რომ იგი სრულად ფლოუს სიტუაციას, იგი ამ ორიდან პირველ ვარიანტს აირჩევს, რადგან პარტიის განმარტება სასაქართველოს განმარტებას მისცავს რუსეთს, რაიმე არასტანდარტული სვლით სიტუაციაში სერიოზულად ჩაირიოს.

რჩება მესამე ვარიანტი: სააკაშვილი ახშობს პროტესტს და ხელისუფლებაში რჩება. ამ შემთხვევაში საქართველო ხდება ერთგვარი გამოყენების იარაღი, ერთგვარი სახელმწიფო-შეპილი, მიმდრეკული ნაბიჯი, რომელიც ახლა სურს, გაუგებარია.

ამ შემთხვევაში საქართველო ხდება ერთგვარი გამოყენების იარაღი, ერთგვარი სახელმწიფო-შეპილი, მიმდრეკული

ბოგბით, რომლის ერთადერთი ფუნქცია გახდება რუსეთის (შესაქლოა, სხვა სახელმწიფოების) ჩართვაში და შედეგად მოკავშირე, ან უკანასკნელისთვის ყველა გამოყენება უაყოფითი შედეგით. ეს არაპარტიკულური.

ახალი ადმინისტრაციის პირველი ნაბიჯები არ იძლევა ასეთი ვარიანტის მაღალი ალბათობით დაშვების შესაძლებლობას, თუმცა გლობალურ პოლიტიკაში უარესიც მომხდარა.

ეს საქართველოს ტაროლისა და ომის გარდა არაფერს მოუტანს, თუმცა, ან სხანარი სოკსუნსხამ მიხს ნაქლავად საპარაქლოა.

ჭეშმარიტება კი, ალბათ, სადღაც პირველი და მეორე ვარიანტის მიჯნაზე ძვეს.

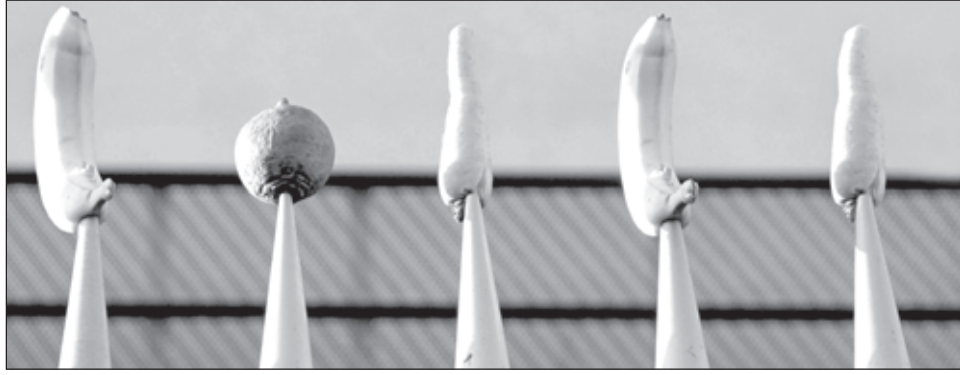
ასე ინტერგოდა მარაზი

„ნიუსვიკისთვის“ მიცემულ ბოლო ინტერვიუში სააკაშვილი ჩიოდა, რომ შტატებისგან ის მხარდაჭერა არ აქვს, რომელიც ადრე ჰქონდა. მისი გამოხატულებები ამ თემაზე ფართოდ განიხილებოდა საზოგადოებაში. ასე რომ, გადავხედოთ ინტერვიუს დანარჩენ ტექსტს, სადაც სააკაშვილმა უდიერად მოხსენია ერთბაშად სამი უცხო სახელმწიფო. „ყველა, საფრანგეთის ჩათვლით, ზის და ელოდება ობამას მითითებებს, თუ რა მოიმოქმედოს ჩვენთან დაკავშირებით“. ეს საფრანგეთის, რომლის პრეზიდენტი და საგარეო საქმეთა მინისტრი ავუსტროლია ღამეებს გვითევდა, მძიმე შეურაცხყოფაა, მისი სუვერენიტეტისა და დამოუკიდებელი საგარეო პოლიტიკის ეჭვქვეშ დაყენება.

ამავე ინტერვიუში სააკაშვილი გადასწვდა ყირგიზეთსაც „დაკარგული დემოკრატიული ღირებულებების გაქვს“ (ჯობს, საკუთარს მიხედოს) და ისევე და ისევე სომხეთს — „გავხდებოდით ისეთივე ღარიბი, როგორც სომხეთია“. ერთხელ ხომ უკვე უპასუხა ერევანმა მსგავს განცხადებაზე, ისე, რომ ფრიად დამცირებული გამოვიდა იმ სიტუაციიდან, ახლა კვლავ იმეორებს. რის მიღწევა სურს, გაუგებარია.

წელ-წელა იქნება შთაბეჭდილება, რომ ამ აღმინის გამოსვლა ღია

რესპუბლიკაში

ეთერი და კონტაქტები უსსრულ კოკასოვლებთან დროებით აინსუნდა შიხაღლოს, თანას დაუყოვნებლივ, რათა ქვეყანა სრულ საერთაშორისო იზოლაციაში არ მოექცას.

„დასავლეთმა ჩვენთან ურთიერთობები გაყინა“, — თქვა სააკაშვილმა „ნიუსვიკთან“ ინტერვიუში. ჯერ სკდვართ, მალე თვითმფრინავებიც აღარ იფრენენ საქართველოში; მას შემდეგ, რაც, დაუდასტურებელი ინფორმაციით, ხელისუფლებამ თურქული ავიალაინერი ვაზიანის სამხედრო ბაზაზე დასვა იმიტომ, რომ მასში ირაკლი ოქრუაშვილი ეგულებოდა. მადლობა ღმერთს, არ ჩამოვადეს და შემდეგ არ თქვეს, თურქი მფრინავის ბრალიაო. თუ ეს ვერსია დადასტურდება, უცხოური ავიაკომპანიები აუცილებლად გადახედავენ თავიანთ ურთიერთობას საქართველოსთან, რადგან დაირღვა უსაფრთხო ფრენების ფუძემდებლური ნესები.

შაბათს კი ხელისუფლებამ განახორციელა ოპერაცია „ლამის მენაგვე“, რომელიც ისეთი რუდუნებით დაიწყო, „ქარიშხალი უდაბნოში“ რომ არ დაგეგმილა. ეს სტრატეგიული აზრის მწვერვალი იყო. მერიის დასუფთავების სამსახურის საფარქვეშ მოქმედმა პირებმა რუსთაველზე ოპოზიციის აპარატურის დაღწევა სცადეს.

ქაბა რომ თქვას, ეს ფენოქსი — მენაგვეები, როგორც რეჟიმის უკანასკნელი არგუმენტი და დასაწყისი. კვლასპარსული „უკვდავთა რაზმი“ გაიგია, ბერძენული „ლიბებანდარტის“ გაიგია, მენაგვეები არ გაიგია.

ნარმოვიდგინოთ შემდეგი სურათი: **ნაბავსაყრალის თავზე დროებითი ფრიალავს, სულგანაპული მენაგვეები მწყობრში დანანან, ხოლო მათი პრაზნიდან და მთავარსარდალი მსუბუქი ნაბიჯით უახლოვდებიან მწყობრს, რათა სახელოვანი ცოცხალი და აქანდაზები განდვან. ორკანსტრი რინით და ოდნავ სპვდინად ასრულავს „მენაგვეთა მარხს“ და ვატიარან მენაგვეებს თვალზე ცრემლი ადგებათ, რადგან უმომოვანი მენაგვეთა თვალნი უზღირმაზარ, დანაგვიანავულ, კვამლში განვალვ ვატიარავს, სადაც უთანადორორ ბრძოლაში მენაგვეთა მათი ერთგული მამოვრები დაიციან. „საქმი ამოტვიფრულია სხალოვით ცოცხაპუა. ისა, დასუფთავების სამსახურის თანამშრომელმა უსაზარი იმ პირებზეა, ვინც ოპოზიციას თავს დანახავს, გადაცემულ მენაგვეებზეა, რეჟიმის უსაფრთხოების უკანასკნელ ბარანტზეა.**

„ანამო თუ არა გვწყალოვს...“
ამ ხუმრობაში უცაბედად სერიოზულ და საინტერესო თემას შევხებით — რას ეფუძნება ქვეყნის უსაფრთხოება? სწორი და ფორმალური ჩამონათვალი ცნობილია, მაგრამ მძიმე დღეში ჩავარდნილი ქვეყნისთვის სხვა რამეც არის საჭირო.

1808 წელი, პრუსია. ორი წელიც არ არის გასული მას შემდეგ, რაც ნაპოლეონმა პრუსიის არმიას უმძიმესი მარცხი განაცდევინა. ქვეყანა დაშლილია, მას ტერიტორიები წაართვეს. დამარცხებული არმიის საინჟინერო კორპუსის თავკაცი, პოდპოლკოვნიკი (ჯერაც) ავგუსტ ფონ გენიზენაუ მაგიერად უზის, წერს წერილს პრუსიის მეფეს: „თქვენო უდიდებულესობავ, უსაფრთხოება ეფუძნება...“ — ასე უსხედან თავიანთ მაგიდებს სხვა პრუსიელი მაღალჩინოსნები და წერენ იმაზე, თუ როგორი უნდა გახდეს კანონმდებლობა, ეკონომიკა და ფინანსები, საგარეო პოლიტიკა და ა.შ., ვინაიდან მარცხმა ნათლად აჩვენა, რომ რეფორმები აუცილებელი და გარდაუვალია.

თავდაცვის სისტემა უსაფრთხოების სისტემის მხოლოდ ერთი (უმნიშვნელოვანესი) კომპონენტია და მხოლოდ მასში უამრავი რამ არის გასაკეთებელი. ქვეყანას სჭირდება განათლებული ოფიცრები, მედგარი ჯარისკაცები, მობილიზაციისა და

მომარაგების გამართული სისტემები, საჭიროა ზარბაზნები, თოფები, ტყვია-წამალი, სურსათ-სანოვაგე, ციხესიმაგრეების რემონტი, საწყობების მოწყობა, ჯარის სტრუქტურის დახვეწა და საშტაბო მუშაობის გამართვა, დასაწერია ახალი წესდებები, სათქმელია ახალი სიტყვა ტაქტიკასა და სტრატეგიაში. საჭიროა ფული, რომელიც არ არის და საბრძოლო სულისკვეთება, რომელიც არ იმთავობა. ყველა ეს აზრი პოდპოლკოვნიკის თავში, ალბათ, ერთდროულად ტრიალებდა.

„თქვენო უდიდებულესობავ, დაწერა მან, დაფიქრდა, შემდეგ კი ძალიან უცნაური ფრაზა მოაყოლა, — უსაფრთხოება პოეზიას ეფუძნება“. ვინმეს მოეძლევა მოეჩვენოს, რომ ჰერ ავგუსტი ბევრი ფიქრისგან განაღალდა, მაგრამ, აი, რას წერდა იმავე წელს ისტორიკოსი ბარტოლდ გეორგ ნიბური მინისტრ კარლ ალტენშტაინს (მაშინ ფინანსთა, შემდგომ განათლების): „თუ ჩვენი შვილიშვილები ოდესმე თავისუფალი გახდებიან, ეს ფილოლოგიის მეშვეობით მოხდება“.

სხვადასხვა ადამიანები ერთ აზრამდე მიდიოდნენ: მთავარია განათლების რეფორმა, იმისთვის, რომ სამშობლო განთავისუფლდეს, რომ გერმანია გაერთიანდეს, უპირველესად, გერმანული სახელი უნდა გამოიწეროს. მთავარი მისია ვილჰელმ ფონ ჰუმბოლდტს დაეკისრა. მან უარყო როგორც დაზუსტება და ფუძნებული მიდგომა, ისე განათლების გამოყენება მხოლოდ პრაქტიკული საჭიროებების გამოძღვრისთვის. იგი თვლიდა, რომ „ადამიანმა უნდა მიიღოს განათლება იმისთვის, რომ გახდეს განათლებული და არა კარიერისათვის“, „განათლების არსი სრულყოფილი ადამიანის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს“. მთავარი ადგილი პროგრამებში ლიტერატურამ, უპირველესად, პოეზიამ და ძველბერძნულმა ენამ დაიკავა. „პრუსია და გერმანია გადარჩება, თუ ყველაში ერთად შევძლებთ სწრაფვას დიდი მიზნებისაკენ“, — წერდა ჰუმბოლდტი, — „ანიტიკური ავტორების შესწავლა საჭიროა აზრის სიმწიფის ჩამოყალიბებისთვის“... „პროგრამების ჩვენი უზუნაესი მიზანი პროგრამების აღზრდაა“.

ნარმოვიდგინოთ დანანერებული ბანკროტი სახელმწიფო, სადაც მინისტრები კი ჯამაგირს დაგვიანებით იღებენ, ხოლო ბევრი მოქალაქე, უბრალოდ მიმშილობს. ქვეყანა, რომელსაც ერთხელ გადაუარა ომმა და ახლა გადაუვლის მეორედ, რადგან

მის საზღვრებს ნაპოლეონის მადეგარი რუსეთის არმია უახლოვდება და პრუსიაც ფრანგების წინააღმდეგ აჯანყებისთვის ემზადება. პრიორიტეტი კი განათლებაა, სკოლა, ბერლინის უნივერსიტეტი, სადაც ჰუმბოლდტი ესაუბრება სტუდენტებს იმაზე, რასაც ამავედროული სარგებელი არ მოაქვს, მარადიულსა და დიდზე.

ნაპოლეონი განდევნილია, მაგრამ გერმანიის გაერთიანებისათვის ძალები ჯერაც არასაკმარისია. რუსეთისა და ავსტრიის უზარმაზარი იმპერიები, საფრანგეთი, რომელიც მალევე ნამდევად ფეხზე, თითოეული მათგანი მცირე გერმანულ სახელმწიფოებს თავისკენ ექაჩება. მაგრამ არა უშავს, პრუსიაში (შემდგომ კი, ბავარიამი და სხვა გერმანულ სახელმწიფოებში) ემზადებიან, თან ჰომეროსს კითხულობენ, აშენებენ შენობებს ანტიკურ სტილში და დაუღალავად შრომობენ, იღვნიან, ქმნიან. შემდეგ კი რეფორმა ნაყოფს გამოიღებს, მოვა ახალი თაობა — მწერლები, მენარმეები, ინჟინრები, ოფიცრები, გამოგონებლები — ისინი, ვისაც უყვარდა ფიქრი და ოცნება მეძლო.

„თქვენო უდიდებულესობავ, უსაფრთხოება პოეზიას ეფუძნება“. გაივლის ათწლეულები და 1871 წლის გაზაფხულზე დაპყრობილი პარიზიდან დაბრუნებული გერმანელი ჯარისკაციები მწყობრად ჩაივლიან უნტერდენ ლინდენფელდი სამხედრო რეფორმატორის, გენერალ-ფელდმარშალ გენიზენაუს ქედთან. შეიქმნება ერთიანი გერმანიის იმპერია. ოცნება ასრულდება, ქვეყანა გაერთიანდება, ხოლო კანცლერი ოტო ფონ ბისმარკი იტყვის: „ეს ომი სკოლის მასწავლებელმა მოიგო“. შემდეგ ბევრი რამ მოხდება, გერმანია მრავალ ფაქტორაკში გაეხვევა, მაგრამ მისი ერთიანობა, მისი ადგილი მსოფლიოს წამყვან სახელმწიფოთა შორის აღარასოდეს დადგება ეჭვქვეშ.

არცთუ დიდი ხნის წინათ გერმანულმა ინტერნეტგამოცემა „სოლონმა“ გამოაქვეყნა ბუნდესვერის მაღალჩინოსანის (ანონიმურობა არჩია) ინტერვიუ. მან დაიწყო იმით, რომ გერმანიის უსაფრთხოებას სასიკვდილო საფრთხე ემუქრება და დასრულდა შემდეგი ფრაზით: „ისტორიასა და გეოგრაფიას უფრო კარგად მასწავლიდნენ სკოლაში, ვიდრე ჩემს ქალიშვილს ასწავლიან. საჭიროა გერმანული საშუალო სკოლის ლირებულებების აღორძინება. თუ ამას შევძლებთ, შფოთვა გერმანიის მომავალზე არ მოგვიწევს. საჭიროა ნამდვილი შეტევა განათლების სფეროში.“ გერმანელი სამხედრო ალმფოთება სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების შედგენის პერეოგატივის ფედერალური მინისტრის განათლების უწყებებისთვის გადაცემამ გამოიწვია, რამაც შეიძლება მათი ხარისხი დაწიოს. რალა დავამატოთ, ამ ადამიანს, ისევე როგორც მის დიდ წინამორბედებს, მშვენივრად ესმის, თუ საიდან იწყება ქვეყნის უსაფრთხოება. იმედია, ამას მალე საქართველოშიც გავიგებთ.

ლიმბიტრი მონიაპა

მა ჯოჯ აჯოჯი

კაპა ვასალია, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

ჩვენ დაინყებთ წინააღმდეგობის ფრონტის გაშლას და, თუ რამდენიმე დღეში ხელისუფლების მხრიდან ვერ მივიღებთ ხალხის ნების ადეკვატურ შედეგს, ვაფრთხილებთ ხელისუფლებას, რომ ჩართონ ელექტროენერგია და მისცენ ტელეკომპანიებს მაუწყებლობის შესაძლებლობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში წინააღმდეგობის კერები საქართველოს მამტაბით ყველა ქალაქში გაჩნდება.

თიმიურაშ შაშიაშვილი, იმერეთის ექს-გუბერნატორი

ოპოზიციის რიგებში წინო ბურჯანაძის გამოჩენამ, ჩემი აზრით, ხალხის საპროტესტო მუხტი დააგდო! მაგალითად, მე გმონია, რომ ეს არის სააკაშვილისა და ბურჯანაძის ბინძური თამაში, რათა სააკაშვილის წასვლის შემდეგ ხელისუფლებაში ისევ „ვარდოსანი“ დარჩეს. ეს აწყობს ამერიკას.

ნიკოლაი სვანიძე, ყურნალისტი

წერავის ეწყინება, მაგრამ დღეს, ჩემი აზრით, ქართულ ოპოზიციურ სპექტრს სააკაშვილის გადადგომისთვის რესურსი აკლია, მაგრამ ახლო მომავალში, თუკი ქვეყანაში ეკონომიკური სიტუაცია გაუარესდება, მაშინ სხვაგვარად იქნება, ალბათ, საქმე.

რამაშ საყვარელიძე, პოლიტოლოგი

წაკლებ სავარაუდოა, ხელისუფლებამ კომპრომისების მიმართულებით რაიმე ნაბიჯი გადადგას, რადგან კომპრომისზე წასასვლელად მას საკმარისად უნდა უჭირდეს, ახლა კი ხელისუფლებას არ უჭირს.

მარია დროკოვა, რუსეთის ახალგაზრდული ორგანიზაცია „ნაშის“ კომისარია

ჩვენ აბსოლუტურად მხარს ვუჭერთ ქართველი ხალხის მოთხოვნას მიხილ სააკაშვილის გადადგომის თაობაზე. მისი რეჟიმი სახიფათოა და საქართველოს ხელისუფლებაში ახალი, ლეგიტიმური, დემოკრატიული ლიდერი უნდა მოვიდეს. ჩვენ „მშვიდობის საბანს“ ვკერავთ, რომელსაც მოსკოვი-ცხინვალი-თბილისის მარშრუტით ჩამოვიტანთ საქართველოში.

კახა შარტაშა, ეროვნული ფორუმის ერთ-ერთი ლიდერი

არ გადადგება და ჩვენ ყველაფერს ვიზამთ იმისათვის, რათა მიხვდეს, რომ წასასვლელია. მთელ თბილისსა და საქართველოს დაუყენებთ ფეხზე. რაიმე სალაპარაკო თუ აქვს, მოვიდეს და ხალხს ელაპარაკოს, ოპოზიციას ნუ ევაჭრება. ბოდიშს ვიხდი და, ის სულელური სადიალოგო პუნქტები თავისთვის შეინახონ, მოვიდნენ და ხალხს ჩახედონ თვალებში.

ნონა გაფრინდაშვილი, ჭადრაკის დედოფალი

არ მივცემ მოსვენებას პრეზიდენტს. გამორიცხულია დიალოგი ისეთ პრეზიდენტთან, რომელიც გორიდან გამოიქცა. მან ყველა რესურსი ამოწურა და უნდა წავიდეს!

კობა დავითაშვილი, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი

მსოფლიო კრიზისზე მიშას როგორ ველაპარაკებთ, ამაზე შეიძლება გაეროს გენერალურ მდივანს დაელაპარაკო. მიშას მარტო იმაზე დაველაპარაკებთ, როგორ წავიდეს ქვეყნიდან.

გაგონის ბაზარი

დიტო ჩუხინიკა,
ჟურნალისტი

ამ ქვეყნიდან შევარდნაძის ნაბიჭვრების გადაშენებას დიდი დრო დასჭირდება... ედუარდის ნაბიჭვრებს მისი გაზრდილები მიემატებინან, ამათ — სააკაშვილის ნაბიჭვრები და, როგორც ცხონებული ნოდარ დუმბაძე იტყვოდა, მთელი სოფელი ეგენი იქნებიან.

„ქრონიკა“

ქეთი დოლიკა,
რეჟისორი

პეტრე მამრადე არის პატარა „კაგებეშნიკი“... ხოლო რაც შეეხება ბურჯანაძეს... ბურჯანაძე უფრო რთული მოვლენაა.

„ქრონიკა“

ნოდარ მგალობლიშვილი,
მსახიობი

საკაშვილს რწმენის ნატამალი არ გააჩნია, მერე მიდის კიდევ და ხელზე კოცნის პატრიარქს ეს ფარიველი.

„ალია“

ნიკო ორველაშვილი,
ეკონომიკის ექსპერტი

მიშა დღეს ასე ჰპირდება ბანკებს, ვინც ჩემს დაკრულზე იცეკვებთ, საზღვარგარეთული დახმარებებიდან იმით მოგცემთ კრედიტებსო. ეს ბანკებიც იძულებულნი არიან, მისი თამაში ითამაშონ.

„ქრონიკა“

გვავული მარჯანი,
„კოალიცია თავისუფლებისათვის“

საკაშვილი აბსოლუტურად არაადეკვატური გახდა. მაგალითად, დღეს მისი გამოსვლა — ეს იყო სასაცილო. კაცო, რა დროს ჯიდოეზია? რა დროს „შერეკილება“. სად ცხოვრობს მიშა, ვირტუალურ სამყაროში?

„ქრონიკა“

ვაჟა მოთარაშვილი,
საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილე

რამდენჯერაც არ უნდა დაემხოს აღმაშენებლის საფლავზე, ის მაინც მიშა დამაქცეველი იქნება... უპირველესი გამყიდველები ერისა, რა თქმა უნდა, ხელისუფლების შემდეგ, არიან ქართველი ტელეჟურნალისტები.

„ქრონიკა“

ვლადიმერ კოხვარი
ტელენამყვანი

აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ (მით უმეტეს, რომ საერთოდ არ ვარ რუსეთის ხელისუფლების ქმედებების მხურვალე თაყვანისმცემელი), რომ არანაირი სამხედრო გეგმა საქართველოსთან მიმართებით რუსეთის ხელისუფლებას არ აქვს.

„ქრონიკა“

ირაკლი ნართევილი
„ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ლიდერი“

ბიჭო, თუ ის მთავარი იარაღი არ გივარგა, ქალთან რატომ მიდიხარ, გამაგებინეთ ერთი? არ მინდა, ვინმეს ვასწავლო, მაგრამ მიტინგების ორგანიზების „ბებერი ლომი“ აქვე გყავთ და პოლიტიკის ჭაბუკიანებთან დგებით გვერდზე?

„ქრონიკა“

რატომ დავუსტვინე ნინო ბურჯანაძეს

9 აპრილის მრავალათასიან აქციაზე საკუთარ აქტივისტებთან ერთად ზარ-ზეიმით მისულ ნინო ბურჯანაძეს მომიტინგეთა დიდმა ნაწილმა პროტესტის ნიშნად დაუსტვინა. ხალხმა მისგან მოწოდებებისა და ჭკუა-დარიგების მოსმენა არ ისურვა. დაბნეულმა და სტვენისაგან თავზარდაცემულმა ბურჯანაძემ ისლა მოახერხა, რომ „ნარსულის შეცდომებისათვის“ ბოდიში მოიხადა და ქართველობას მომავალში სააკაშვილისაგან დაცვას დაჰპირდა... მას შემდეგ ერთი კვირა გავიდა და ამ ხნის განმავლობაში ყოფილი „მეორე ლედი“ კიდევ არაერთხელ წარდგა პროტესტანტთა წინაშე. მის გამოსვლაზე სტვენა და ლანძღვა-გინება არა, მაგრამ მომიტინგეებს შორის უხვად ისმოდა მკვახე რეპლიკები... სტვენის სიმცირით დაიმედებულმა ბურჯანაძემ იმავე საღამოს გააკეთა განცხადება და სტვენა არა ხალხის რისხვით, არამედ სოღისა თუ კულის მოგზავნილთა პროვოკაციით ახსნა.

...რას ფიქრობს ხალხი ორ ხელისუფლებაში ნამყოფ და მესამეში ყოფნაზე მეოცნებე ქალბატონზე, ამის თაობაზე „საქართველო და მსოფლიო“ აქციის მონაწილეებს გაესაუბრა და ერთადერთი შეკითხვა დაუსვა: **რატომ დაუსტვინეთ ნინო ბურჯანაძეს?..**

რეზო გულედანი: — „ნინო ბურჯანაძეს სულ ტყუილად ჰგონია, რომ ხალხს მისი წარსული დაავინცდა, საზოგადოებას ყველაფერი ახსოვს და როცა დრო მოვა, ყველას ყველაფერზე პასუხს აგებინებს.“

ბურჯანაძეც ისეთივე დამანაშავე და პასუხისმგებელია ქვეყანაში დატრიალებულ უბედურებაზე, როგორც სააკაშვილი და მისი გარემოცვა. ამიტომაც მოსახლეობის დიდი ნაწილისთვის იგი, როგორც ოპოზიციონერი, მიუღებელია...“

გიორგი ლეჟავა: — „ბურჯანაძემ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს იმდენი შეცდომა დაუშვა, რომ დღეს რაც უნდა ბოდიშები გვიხადოს, მპატიებელი არავინაა. ან როგორ უნდა ვაპატიოთ ბოდიშის ერთხელ მოხდით წლების მანძილზე ასევე და ათასჯერ დაშვებული შეცდომები?“

ეს მართო ბურჯანაძეს არ ეხება, იბივა აზრისა ვარ ოპოზიციის სხვა ლიდერებზეც, რომლებიც დაიხმობიან იყვანონ და ახლა წინააღმდეგობით გვემკვრივებენ ტრიბუნებიდან... დარწმუნებული ვარ, მათი პასუხისმგებლობის დროც მოვა, უწინარესად, ბურჯანაძის, რადგან სწორედ ის იყო სააკაშვილისა და მთლიანად მისი გუნდის ერთ-ერთი მთავარი გამწვევი ძალა...“

ნინო ბურჯანაძის ვინაიდან მას სააკაშვილზე ნაკლები ნეგატივი არ მიუძღვის

...რას ფიქრობს ხალხი ორ ხელისუფლებაში ნამყოფ და მესამეში ყოფნაზე მეოცნებე ქალბატონზე, ამის თაობაზე „საქართველო და მსოფლიო“ აქციის მონაწილეებს გაესაუბრა და ერთადერთი შეკითხვა დაუსვა: **რატომ დაუსტვინეთ ნინო ბურჯანაძეს?..**

რეზო გულედანი: — „ნინო ბურჯანაძეს სულ ტყუილად ჰგონია, რომ ხალხს მისი წარსული დაავინცდა, საზოგადოებას ყველაფერი ახსოვს და როცა დრო მოვა, ყველას ყველაფერზე პასუხს აგებინებს.“

გიორგი ლეჟავა: — „ბურჯანაძემ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს იმდენი შეცდომა დაუშვა, რომ დღეს რაც უნდა ბოდიშები გვიხადოს, მპატიებელი არავინაა. ან როგორ უნდა ვაპატიოთ ბოდიშის ერთხელ მოხდით წლების მანძილზე ასევე და ათასჯერ დაშვებული შეცდომები?“

ეს მართო ბურჯანაძეს არ ეხება, იბივა აზრისა ვარ ოპოზიციის სხვა ლიდერებზეც, რომლებიც დაიხმობიან იყვანონ და ახლა წინააღმდეგობით გვემკვრივებენ ტრიბუნებიდან... დარწმუნებული ვარ, მათი პასუხისმგებლობის დროც მოვა, უწინარესად, ბურჯანაძის, რადგან სწორედ ის იყო სააკაშვილისა და მთლიანად მისი გუნდის ერთ-ერთი მთავარი გამწვევი ძალა...“

...რას ფიქრობს ხალხი ორ ხელისუფლებაში ნამყოფ და მესამეში ყოფნაზე მეოცნებე ქალბატონზე, ამის თაობაზე „საქართველო და მსოფლიო“ აქციის მონაწილეებს გაესაუბრა და ერთადერთი შეკითხვა დაუსვა: **რატომ დაუსტვინეთ ნინო ბურჯანაძეს?..**

რეზო გულედანი: — „ნინო ბურჯანაძეს სულ ტყუილად ჰგონია, რომ ხალხს მისი წარსული დაავინცდა, საზოგადოებას ყველაფერი ახსოვს და როცა დრო მოვა, ყველას ყველაფერზე პასუხს აგებინებს.“

გიორგი ლეჟავა: — „ბურჯანაძემ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს იმდენი შეცდომა დაუშვა, რომ დღეს რაც უნდა ბოდიშები გვიხადოს, მპატიებელი არავინაა. ან როგორ უნდა ვაპატიოთ ბოდიშის ერთხელ მოხდით წლების მანძილზე ასევე და ათასჯერ დაშვებული შეცდომები?“

ეს მართო ბურჯანაძეს არ ეხება, იბივა აზრისა ვარ ოპოზიციის სხვა ლიდერებზეც, რომლებიც დაიხმობიან იყვანონ და ახლა წინააღმდეგობით გვემკვრივებენ ტრიბუნებიდან... დარწმუნებული ვარ, მათი პასუხისმგებლობის დროც მოვა, უწინარესად, ბურჯანაძის, რადგან სწორედ ის იყო სააკაშვილისა და მთლიანად მისი გუნდის ერთ-ერთი მთავარი გამწვევი ძალა...“

უვა ეს ხრიკები! ხალხი ბრძენია და ეჭვიც არ მეპარება, მალე მოუწევს საზოგადოების საბრალდებო სკამზე ჯდომა...“

გენო ლასხიშვილი: — „ცნობრებაში არასდროს არავისთვის დამისტვინია, მაგრამ მიტინგზე ბურჯანაძე რომ გამომხივებდა, მეც სხვათაგან ერთად მთელი კალ-ღონით ვუსტვინდი. ზოგი ილან-კლამოდა და იბინაოდა კიდეც... მე მესმის მათი, ხალხი აღრენილია ხელისუფლებაზე და როცა ხელისუფლების გინებაზე ლაპარაკი, იქ თავისთავად გახსენდება ბურჯანაძეც...“

ამ დღეებში ის კიდევ რამდენჯერმე გამოვიდა მიტინგზე, მაგრამ არავის დაუსტვინებია, რაც მე პირადად მაღიზიანებს — თუ ხალხი ვართ და მეხსიერება გვაქვს, ყველაფერი უნდა გვახსოვდეს, ბურჯანაძის ყოველ გამოსვლაზე არამარტო უნდა ვუსტვინოთ, არამედ უნდა ვიგინოთ და ლაყე კვერცხებიც დავუშინოთ ტრიბუნას...“

მანანა ებანიძე: — „ბურჯანაძის მიმართ უამრავი კითხვა არსებობს, თუმცა მას არც ერთზე პასუხი არ აქვს. უფრო სწორად, ვერ აქვს. გასაგებია, რატომაც — საზოგადოების კითხვებს რომ გულწრფელად უპასუხო, მაშინ ბურჯანაძემ საკუთარ თავს თვითონ უნდა გამოუტანოს საკადრისი განაჩენი... ამის გამკეთებელი ის, რა თქმა უნდა, არ არის. მაგრამ, სამაგიეროდ, ხალხმა ყველაფერი იცის და სასჯელს თუ არა, სტვენას მაინც ვერსად გაეცემა დაამნაშავე...“

P.S. როგორც უკვე ვითხარით, 9 აპრილის აქციიდან მობრუნებულმა მომიტინგეთა პროტესტით გამოსტვინებულმა ბურჯანაძემ ერთ-ერთ სატელევიზიო გამოსვლაში თვალის დაუხამხამებლად განაცხადა: — აქციაზე ვინც დამისტვინა, სოღისა და კულის მოსყიდულები იყვნენ... რა თქმა უნდა, მანიფესტანტთა „უსაქცილობით“ შეურაცხყოფილ ლედის მომხდარზე საპასუხო კომენტარი აუცილებლად უნდა გაეკეთებინა, მაგრამ ის, ალბათ, ვერც კი მიხვდა, ისე უწოდებდა მერაბიშვილის აგენტი პარლამენტის წინ შეკრებილ ათასობით მომიტინგეს...“

...ისე, მართლა „რკინის ლედი“ ყოფილა ეს ბურჯანაძე — იმის ნაცვლად, რომ საკუთარ პოლიტიკურ წარსულში იქეკებოდეს, მისდამი ხალხის უკმაყოფილება კითხვებს უჩენს და პასუხებს ისევ და ისევ ხალხში ეძებს. ხალხიც გულის მოგზავნილი იძლევა „განმარტებებს“... ხან — ლანძღვით, ხან — გინებით, ხანაც კიდევ — სტვენით...“

ჯაბა ჟაბანია

გერმანია მოითხოვს ანტიკორუპციულ ბიკორიტივს იარაღის გატანის თაობაზე ტერიტორიიდან

აუცილებელია, რომ აშშ-მა თავისი ბირთვული იარაღი გაიტანოს გერმანიის ტერიტორიიდან, — განაცხადა გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ფრანკ-ვალტერ შტიინმაიერმა.

„სამხედრო თვალსაზრისით ეს იარაღი დაძველდა“, — თქვა მან ყოველკვირეულ „შპიგელისათვის“ მიცემულ ინტერვიუში, აღნიშნა, რომ უკვე დგამს ნაბიჯებს ამ იარაღის თავისი ქვეყნიდან გატანის საქმეში. მისი აზრით, ეს საკითხი უნდა განიხილოს განიარა-

ობაზე პოლიტიკურ რეალობად იქცა.

შტიინმაიერი გერმანიის ფედერალური კანცლერის პოსტზე ერთ-ერთი კანდიდატია, რომელიც 2009 წლის სექტემბრის არჩევნებში მიიღებს მონაწილეობას.

ამერიკული ბირთვული იარაღის (გერმანიაში ის 150 ცალკეა) გატანის მოთხოვნით უკვე რამდენიმე წელია გამოდიან გერმანული პარტიები და პოლიტიკოსები.

რა უქენი ამ ხალხს, მიხეილ სააკაშვილს!

დღეს საქართველოს პარლამენტთან დიდი პოლიტიკური აქტივობა და სიჭრელეა. ეს დღევანდელი გადმოსახედიდან, თორემ 2003 წლის „ვარდების რევოლუციის“ დროს მათი დიდი ნაწილი სწორედ პარლამენტის შენობასთან იბრძოდა სააკაშვილის გაპრეზიდენტებისთვის. იმ მცირე გამოჩენილთა შორის, რომლებიც სააკაშვილის ხელისუფლებაში მოსვლას არ უჭერდა მხარს, გახლდათ მემარჯვენე დავით გამყრელიძე თავის პარტიითურთ. გახსოვთ, ალბათ, სწორედ ამ პარტიის პარლამენტში მისვლამ გადაარჩინა 2003 წლის ნოემბერში სხდომა ჩაშლას.

სწორედ მაშინ გაიყარა ლევან გაჩეჩილაძისა და დავით გამყრელიძის გზები. მემარჯვენეების პარტია ლევან გაჩეჩილაძემ იმის გამო დატოვა, რომ გამყრელიძე „ვარდების რევოლუციაში“ მონაწილეობაში ვერ აიყოლია. გამყრელიძის პოზიცია ადვილად ასახსნელი იყო, მაშინდელ შს მინისტრ კახა თარგამაძესა და შვედრანდის ვაჟ — პაატა შვედრანდისთან მის მეგობრობაზე ბევრს საუბრობდნენ. ერთერთ ინტერვიუში ედუარდ შვედრანდისმა განაცხადა: „გამყრელიძე დამწყები ბიზნესმენი იყო, მე მას ვიცნობდი და რაღაც არხებით ჩემამდე მოვიდა მისი თხოვნა, ერთი-ორი წლის განმავლობაში მომეცით საშუალება, რომ ბიზნესი შევექმნაო და, როგორც კი შექმნა ბიზნესი, გადასახადების გადახდა დაიწყო“. რა არხებით მივიდა შვედრანდისმდე ეს თხოვნა, ალბათ, ბევრ კვლევა-ძიებას არ საჭიროებს. მისი სადაზღვევო კომპანია „ალდავიც“ როგორც ვაჭარი იმ დროს, ყველას გვახსოვს და ასე ადვილადაც რომ არავის ათავისუფლებდნენ გადასახადებისაგან ბიზნესის გაფურცელებამდე, ესეც კარგად ვიცით.

1999 წელს კომპანია „ალდავიც“ საუკეთესო ბიზნეს-კომპანიების შორის დასახელდა. იმ დროისთვის „ალდავიც“ მონოპოლია ჰქონდა და მის ფინანსურ გაძლიერებაში საგზაო პოლიციაც კი იყო ჩართული, ალბათ, მეგობრის კახა თარგამაძის წყალობით. თუ „ალდავიც“ დაზღვევის 20 ლარი არ გქონდათ გადახდილი, მანქანის ტექნიკური დოკუმენტების საბუთს არავინ გაღივებდათ. პოლიცია, რა გასაკვირია, რომ გამყრელიძეს შვედრანდის გადადგომა სულაც არ ძალუძდა ხელს. იმ პერიოდში საუკეთესო ბიზნეს-კომპანიათა რიცხვში შედიოდა ლევან გაჩეჩილაძის კომპანია GWS-იც, თუმცა პარლამენტში გამყრელიძესავით მოქალაქეთა კავშირის სიით მოხვედრილ ლევან გაჩეჩილაძეს, რომელმაც ქარხანა თურქული კრედიტით ააშენა და ააყვავა და, როგორც ამ საქმეში ჩახედული პირები ამბობენ, თუ გადავიანგარიშებთ რამდენ ყურძენს იბარებდა გაჩეჩილაძის ქარხანა და რამდენი ღვინო გამოჰყავდა იქიდან, ონიშენკოზე ნაკლებად გავბრახდებით, ოპოზიციამი გადამარგებული სააკაშვილი უფრო ესიმპატიურებოდა. როცა მიხეილ სააკაშვილი მოქალაქეთა კავშირის პარტიიდან ვაკეში იყრიდა კენჭს, გაჩეჩილაძე მის საარჩევნო შტაბს უწევდა კოორდინირებას. გაჩეჩილაძემ 2001 წელს დატოვა მოქალაქეთა კავშირი და მემარჯვენეებში გა-

დაბარგდა, 2003 წელს კი თავად გახდა ვაკის მაჟორიტარი. თუმცა პარლამენტში დიდხანს არ შეყოვნებულა, პირობა დადო, აქ მეორედ ჩემი ფეხი არ იქნებაო და საკანონმდებლო ორგანო დატოვა. გაჩეჩილაძე ამ პირობას ვერ-ჯერობით ასრულებს, რადგან მას საკანონმდებლო ორგანო ეტოვებოდა, პრეზიდენტობის ამბიცია აქვს.

2007 წლის საპრეზიდენტო კანდიდატმა ამისთვის პარლამენტის წინ დიდი ძალისხმევა დახარჯა, მიტინგებით რომ ვერაფერს გახდა, მიმშობილის აქცია წამოიწყო, სხვათაშორის აღნიშვნის ღირსია, რომ როცა გაჩეჩილაძე ნოემბრის ცივ ღამეებს პარლამენტის წინ ატარებდა, მისმა ყოფილმა თანაგუნდელმა დავით გამყრელიძემ პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის ფოიე შეარჩია საშინაო ადგილად და თავის თანაპარტიულთან ერთად ბურჯანაძის გადადგომის მოთხოვნით სწორედ იქ მოკალათდა. დღეს მათი მოთხოვნის ადრესატიც, ქუჩაში მომხმობილე გაჩეჩილაძე და გამყრელიძეც, ერთად დგანან კვლავ პარლამენტის წინ და ახლა, რადგან ბურჯანაძე უკვე გადადგომას მასთან ერთად ითხოვენ.

ყველას გვახსოვს მემარჯვენეების მიერ ირაკლი ოქ-

რუაშვილის ათასგზის კომპრომეტირება, თავდაცვის ბიუჯეტისა და ფონდების და კონტრაბანდის ქსელის გაძივრება.

ფიქრია ჩხრაქია
ერთხანს
კონტრაბანდის
მარშუტების და
ფული
განაწილების
დატალური სქემა
ნარკოტიკის.
ჩხრაქია
აღნიშნავდა, რომ
ოქრუაშვილი
მარშუტების
შედაქარტლის
რეჟისორად
ვიღა ქართლის
რეჟისორად
მიხეილ ქარაღ
ქარაღი — გორის
სასამართლოს

თავმჯდომარის
გორის
გამგებულს იოსებ
გორის გამგებლის
პირველ
მოადგილეს —
ნუკრი
პაპუაშვილს და
სოფლის
მეურნეობისა და
სურსათის
სამმართველოს
უფროსს —
სამსონ ქაბაძეს.

ამ პრესკონფერენციის შესახებ დასმულ კითხვებზე ოქრუაშვილის პასუხი ასეთი იყო: **მე რომ გითხრათ, ფიქრია ჩხრაქია ყოველ საღამოს ცირკთან დგას, მერა ეს ფული „სუტინიორ“ გაყ-**

რალიქანთან მიაქვს-მითი, დამიჯარაბთ?

ახლა მათი პარტიებიც ერთად დგანან პარლამენტის წინ და სააკაშვილის გადადგომას ითხოვენ. ოქრუაშვილს კიდევ ერთი მწვავე კრიტიკოსი ჰყავდა გოგა ხაინდრავას სახით, იგი ოქრუაშვილის საომარ რიტორიკას აკრიტიკებდა. არც ოქრუაშვილის მოსწონდა სახელმწიფო მინისტრი ხაინდრავა და ჩემოდნების ჩალაგება და წასვლას ურჩევდა, თუმცა მაშინ ხაინდრავა მთავრობიდან ისე გამოისტუმრეს, ჩემოდნების ჩალაგებაც ვერ მოახსრო. დღეს ხაინდრავაც პარლამენტის წინ დგას და ოქრუაშვილის პარტიასთან ერთად სააკაშვილის გადადგომას ითხოვს.

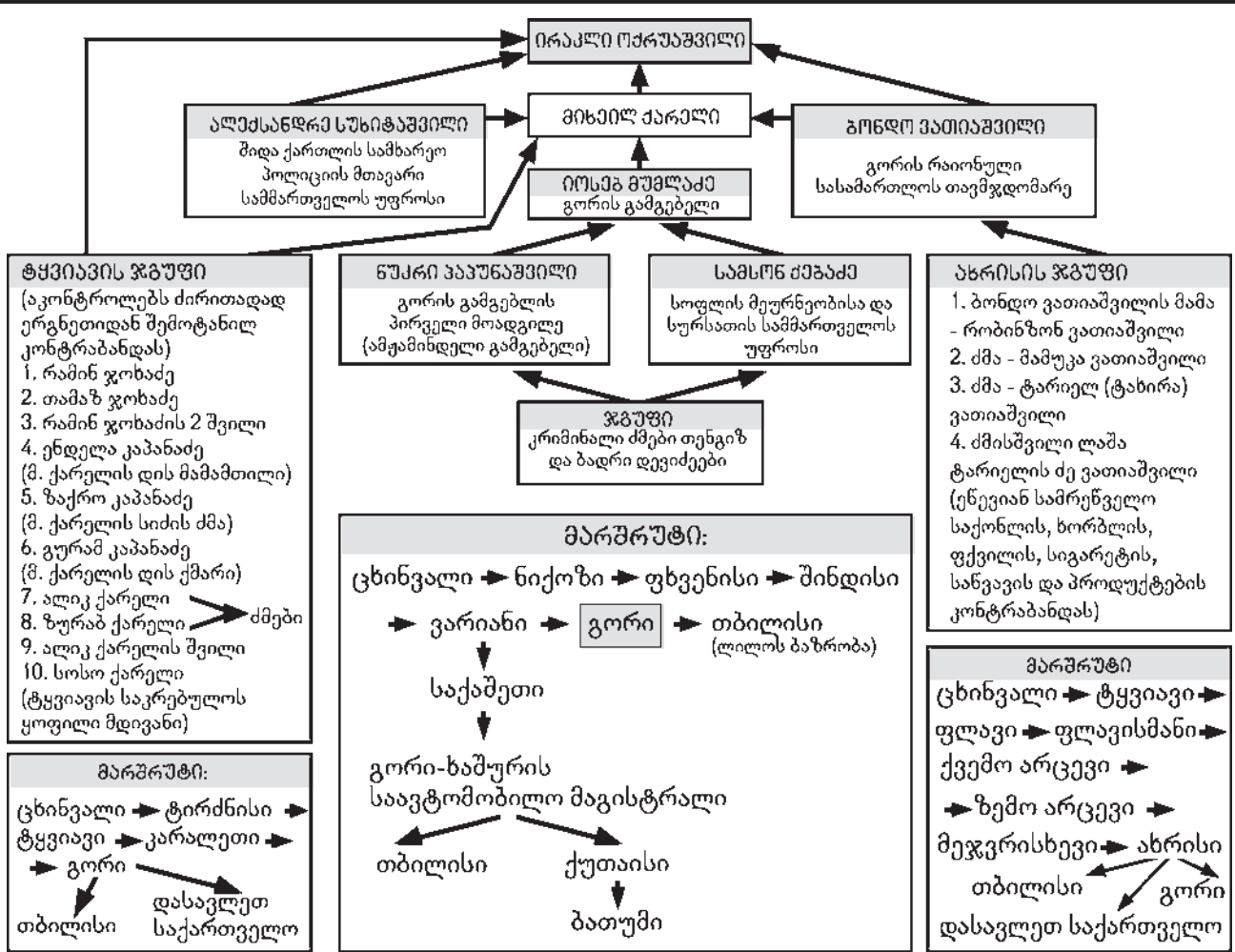
კარგად გვახსოვს კოდორში ჩატარებული სპეცოპერაცია, როცა შს სამინისტროსთან ერთად თავდაცვის სამინისტროს დანაყოფები კოდორს შეესივნენ და კვიციანიის დაჯგუფებისა და ხეობაში

განლაგებულ ბატალიონ „მონადირისაგან“ „გათავისუფლეს“. მაშინ ოქრუაშვილის, რომელიც ამ სპეცოპერაციის ინიციატორი გახლდათ მკაცრად აკრიტიკებდა ირაკლი ალასანიას. იგი „მონადირის“ გაუქმებას შეცდომას, უგუნური და გაუთვლელი პოლიტიკის შედეგს უწოდებდა. ასევე აკრიტიკებდა ოქრუაშვილს კონფლიქტის ძალისმიერი გზებით მოგვარების წადილის გამო, თუმცა ახლა ისიც ოქრუაშვილის პარტიასთან ერთად დგას და სააკაშვილის გადადგომას ითხოვს, მეტიც, ოქრუაშვილივით საქართველოში არ ჩამოესვლელება, თორემ თვით ემზარ კვიციანიც კი გამოთქვამს სურვილს, პარლამენტის წინ ოქრუაშვილის პარტიასთან დადგეს სააკაშვილის გადადგომის მოთხოვნით. ვინ-ვინ და ადვოკატმა ეკა ბესელიამ მინიცი ყველაზე კარგად უნდა იცოდეს ოქრუაშვილის რკინის ხელები, რადგან სხვა მრავალ პატიმართან ერთად, ოქრუაშვილის პროკურორობის დროს ის იცავდა ენერგეტიკის ყოფილ მინისტრ დავით მირცხულავას ინტერესებს, როცა საოპერაციო მაგიდიდან იგი პირდაპირ სასამართლოს სარდაფში გადაიყვანეს და პროცესის მოლოდინში საათობით ამყოფებდნენ ჭრილობებიდან სისხლმდინარეს. მაშინ ყველაზე კარგად იცოდა, რომ ამ საშინელი წამების უკან ოქრუაშვილის რკინის ხელი იდგა.

ქართველ ხალხს მოკლე მესხიერება აქვს, ალბათ, ამის იმედად გაბედეს ნინო ბურჯანაძემ და ზურაბ ნოლაიდელმა, რომლებიც მოსახლეობის ახლახან გადმოსუკუბუნეს, აქციაზე დგომა და ხელისუფლების კომპრომეტირება, ან მონოპოლია, რომ სააკაშვილმა ხელი არ აღმართოს მშვიდობიანი მომიტინგეების წინააღმდეგ, თორემ სულ რაღაც ერთი წლის წინ, ორივე მათგანი თავიანთი მაღალი პოსტებიდან ადვენებდნენ თვალს, როგორ უმოწყალოდ არბევდა სპეცრაზმი მშვიდობიან მომიტინგეებს. მანამაღე კი ბურჯანაძე ელიაგას ბაზრობით, „დედ-მარის“ პურ-ფუნთუშეულით, ნოლაიდელი კი რკინიგზითა და „ენერგო პროს“ საშუალებით იგებდნენ ჯიბეებს. დღეს, ცხადია, აღარც მათ ახსოვთ, როგორ ეწინააღმდეგებოდა ბურჯანაძე ნოლაიდელის პრემიერ მინისტრად დანიშვნას „სისხლის გამო“. ისინიც ერთად დგანან და სააკაშვილის გადადგომას ითხოვენ.

და ბოლოს, აღნიშვნის ღირსია ბურჯანაძე-ზურაბიშვილის დაპირისპირების ფონზე კაპიას ფრთიანი გამონათქვამი: ისინი ისე განსხვავდებიან ერთმანეთისგან, როგორც ქუთაისი და პარიზი. დღეს ნინო და სალომეც, არა მონპარნასზე, არა სალორიაზე, არამედ პარლამენტის წინ ერთად დგანან და სააკაშვილის გადადგომას ითხოვენ... ამ ფონზე ძალაუნებურად ჩნდება კითხვა: რა უქენი ამ ხალხს, მიხეილ სააკაშვილს, ერთმანეთის მიმართ წყენა, შუღლი და ანგარიშსწორება ასე ერთბაშად რომ დაავიწყდა, გააერთიანე და პარლამენტის წინ შეკრიბე შენი გადადგომის მოთხოვნით?

ამ სქემაზე დაყრდნობით ახალი მემარჯვენეები თავდახვის მინისტრ ირაკლი ოქრუაშვილის გადადგომას ითხოვდნენ

ბლოკის, გრაფისა და გულკის შესახებ, ანუ რევოლუციური პარალელები

მეორე ანგელოზმა დააყვირა საყვირს და რაღაც მსგავსი აღმოდებული დიდი მთისა გადმოგებული იქნა ზღვაში; ზღვის მესამედი სისხლად იქცა.

(გამოცხადება, მ.მ.)

ალექსანდრ ბლოკი იმ დილით გამახსენდა, მისი „თორმეტნი“, და მერე ვეღარ მოვიცილე, როგორც რევოლუციის შიმშილობის დროს აკიდებული უბატონო ძაღლი, ლუკმის იმედად მონანდალე.

ის დილა იყო 2009 წლის 11 აპრილი — ფეხზე დამდგარი საქართველოს დღე მეორე.

ნაბიჯებს ვაჭედებთ პროსპექტების ფილაქანში მე და ისინი — თორმეტნი, თოფიანი კაცები, რევოლუციის მოდარაჯენი. აქ — რუსთაველზე, იქ — ნევის პროსპექტზე, ზამთრის სასახლესთან ახლოს.

ნაოქტომბრად პეტროგრადში ზამთარია და ქარი თავგასული ხულიგანით სარმას გამოჰკრავს გარეთ გამოსულ ადამიანებს.

თბილისში ის დროა, გაზაფხული რომ ჰქვია და ძვალ-რბილში რომ ატანს მოვამული შემოდგომის გამჭოლი ქარი.

Ветер, ветер -

На всем божьем свете!

ქარმა ახვეტა რუსთაველის პროსპექტი. სამაგიეროდ პარლამენტის წინ ნაგვის მთებია. საგანგებოდ არ ალაგებს აქაურობას ქალაქის მერია: ძლიერი ტვირნების ტაქტიკაა — ნაგვად იქვე!

ქარი ატყავს ნევის დროშებს და ეჯავგურება პლაკატს — „გადადგეს სააკაშვილი!“ პარლამენტის შენობის ყველაზე დიდი თვალსაჩინოება.

От здания к зданию

Протянут канат.

На канате - плакат:

„Вся власть Учредительному собранию!“

ძალაუფლება სჭირდება ხალხს და ახლაც ისევე აღმდგარა, როგორც თითქმის საუკუნის წინათ. იბრძვის და ბუზღუნებს, როგორც ეს ხანდაზმული ქალბატონი, რომელიც, როგორც მისი პეტროგრადელი ანალოგი, გამოჩნდება შინიდან ნამოდებული ცოცხით ხელში და შეუდგება ტრიბუნისწინა ფიცარნების დალაგებას:

— ეს ქალები რამდენს ენევიან! ენევიან და ყრიან. ასე დაამყარებენ ნესრიგს? — ორიგინალურად უკავშირებს სიგარეტის კერძობას ქვეყნის მართვის ზოგად

პრობლემას ქალბატონი... დამავეინცდა მეკითხა, რა ჰქვია.

უკმაყოფილო ჩანდა პეტრობურგელი ბებია, ძლივს რომ გაიკვალა გზა ნამქერში ნევის პროსპექტზე და გაბრაზებულმა, იმავე ფილოსოფიური ლოგიკით (თუ არის ასეთი) საქვეყნო საქმე განსაჯა:

— Ох, Матушка-

Заступница!

— Ох, большевики

загонят в гроб!

ბოლშევიკებმა შორეულ 1917 წელს თავისი საქმე გააკეთეს.

ჩვენთან როგორ განვითარდება მოვლენები?

სალამოს ლევან განჩილაძე კი ეტყვის მომიტიზმებს: სიტუაცია ქალაქში ხალხის ხელშიაო. მაგრამ როდემდე?

— უი, გადამიღე? — შეიცხადებს ცოცხიანი ქალბატონი და სახეზე ხელს აიფარებს. შემდეგ დიპლომატიურ შეკითხვას დამისვამს:

— სახლში გინდა, წაიღო?

— ვითომ სამახსოვროდო, სინამდვილეში კი — სადმე გამოქვეყნებას ხომ არ აპირებო, — ამ ქვეტესტით.

— რა ვიცო, ეგებ, — გაზეთშიც!

— დიდუ!

— რამ შეგაშინათ, ქალბატონო?

— სახლში არ გამიგონ. მომკლავენ. გამოპარული ვარ, — თან ელიმება, თან — სერიოზულად შეწუხებულს ჰგავს.

შინ, ეტყობა, ხელისუფლების მომხრეთა „ბუდეა“, ან — იძულებითი ლოიალობა.

— დაგინვით ბუდეი! — ისმის ცნობილი ანეკდოტის დასკვნითი ფრაზა. „სამდივნოს“ (ასე აწერია დიდი ასოებით სახელდახლოდ შეკრულ კარავს თუ იარანგას ტრიბუნას გვერდით) მოფარებული მამაკაცები ძველ ანეკდოტებს ახალი პერსონაჟებით იოლად ასაღებენ და გულიანად იცინიან. ძალიან გულიანად. სიცილის ამ ლობიდან ხან სააკაშვილის გვარი გამოვარდება (უმისხილოდ, რაც ნიშანდობლივია), ხან გინება, რაც ამ ბოლო დროს შეუყვარდა სეზონურ პოლიტიკოს ვიამაისაშვილს და რითაც ოპოზიციას არცთუ შეუმჩნეველი ზიანი მიაყენა.

ამაზე მსჯელობენ:

— ეს კლოუნი მაისაშვი-

ლი მიკროფონთან მისაშვე-

ბია?

— ეტყობა, ბიჭობაში არ შეუგინებია.

— მამენკინ სინოკ, — იცინიან.

— ბურჯანაძის ქალი რა, ტრიბუნაზე გამოსაჭიმა? მაგი არ იყო მთავრობაში, ახლა ყველაფერს სააკაშვილს რომ აბრალებს?

— შენ რა, სააკაშვილს იცავ?

— კარგი, თუ კაცი ხარ! ფაშისტებიც მასე იქედონენ — შიტლერს მოჰკითხეთო.

— მიკროფონთან რომ მიმიშვან, მე ვიცი, რასაც ვიტყვი.

— ჩვენ გვითხარი, აგერ, — ელიმება ერთს.

— გრეჩიხებს შევეკითხები, რატომ დაიყენეს გვერდით ნინო ანზოროვნა, თავისი მარგალიტებით რომ ავიყუბდა ხალხს? იმიტომაც უსტვინეს მეჯღანუაშვილს...

— ბურჯანაძეა, — ვითომ უსწორებს ის ერთი, ცინიკოსი.

— მეჯღანუაშვილზე უარესია. მამამისი დამპალ პურს რომ გვაჭმევდა, დაგავინცდა?

— დამპალს კი არა, დაავადებულს, კუ-ბალღინჯოიანს, — ისევე ის ერთი არ აცლის.

— უძახე კუ და ბალღინჯო! თვითონ კი ჩაიქცნენ სიმდიდრეში... საიდანაა ნინო ანზოროვნა?

— ქუთაისიდან.

— ქუთაისიდან კი არა, იმ რაიონიდან, სადაც მამამისმა ხურდა ფულიც არ დაატოვა, როცა რაიკომის მდივობიდან მოხსნეს.

— თერჯოლიდან.

— ფქვილის პრინცესა!

— გრეჩიხებს რაღას ერი?

— ჭორებს არ ვუჯერებ, მაგრამ ისეთი რა „პადაგრევი“ მისცა, რომ ერთმა „საკანის“ კარი გაუღო, მეორემ სიტყვა ათქმევინა ამ ადგილიდან.

— მე რა ვიცი...

— მეც იმიტომ მინდა, ვკითხო ერთ ძმასაც და მეორესაც... რატომ?..

— რესურსი აქვთ ბურჯანაძეებს.

— რა რესურსი, კაცო, ფული?

— ცოტაა?!

— არ იკადრებდნენ. ხელის გულზე ჰყავს ხალხს ერთიც და მეორეც.

კამათობს, მსჯელობს, ნერვებს იგლეჯს რევოლუცია, რომელიც ვერ იტანს ნახევარსიმართლეს, დულს ნიადაგი: კი — მშვიდობიანი გზით, კი — კონსტიტუციის საფუძველზე, კი — ცივილიზებულიად, მაგრამ რა უყოს, გათელილი კაცობას და შელახულ ღირსებას?

საუკუნის მერეც გავარჯერებულ ლავაზე ვდგავართ. არაფერი იცვლება:

Злоба, грустная злоба

Книг в груди...

Черная злоба, святая злоба...

Товарищ! Гляди

В оба!

რუსთაველი მათხოვრების სამოთხეა აქციის დღეებში. ოპერის მოპირდაპირე ტროტუარზე პატარა ბიჭი „ტაბურეტკაზე“ დაუსვამთ. წინ კოლოფი უდევს. თეთრები ყრია. რამდენიმე მონეტა:

— დეე! დედა! — უძახის შავ პალტოში კოხტად გამონყობილ ახალგაზრდა ქალს, რომელიც იქვე ხელზე მოვაჭრეებთან საქმიანობს, — „ბულკი“ გამოართვი, დეე!

სხვანაირი მათხოვარი ნამოვიდა, მონყალეების გამცემზე უკეთ უზრუნველყოფილი და შემძლე. 1917 წლის რევოლუციის დროინდელ

მანანალებთან რა შედარებაა, ბურჟუები არიან, ღმერთმანი!

მამინ პურს ითხოვდნენ: ლუკმას შავი პურისას შავი ცის ფონზე.

ტკბილი ფუნთუშა მიაართვით ახლა!..

Поздний вечер. Пустеет улица.

Один бродяга Сутулится, Да свищет ветер...

Эй, бедняга!

Проходи - Поцелуемся...

Хлеба! Что впереди? Проходи!

Черное, черное небо.

მენვრილმანებს ასპარეზი გაეზარდათ, ქალაქის ცენტრში იკავებენ პოზიციებს, არცთუ შორს ტრიბუნიდან, პირველი გიმნაზიის წინ: სალქი რეზინა, „სნიკერსი“, რაღაც ტკბილი „ბურბუშელები“ და, რა თქმა უნდა, მზესუმზირა, რომლის გადმოფურთხებული ნარჩენები აავსებს დღეს ნაგავში ჩაფლულ რუსთაველის პროსპექტს.

მოხალული მზესუმზირა, „სემიკა“ — რევოლუციური პაუზის მოსაწყენ საათებში დროის მოკვლისა და ხვალღინდელ გაურკვევლობაზე დაფიქრების უამს კეფის მოფხანის თანმდევი აუცილებლობა:

Ох ты, горе-горькое!

Скука скучная, Смертная!

Уж я времячко Проведу, проведу...

Уж я темячко Почешу, почешу...

Уж я семячко Полушу, полушу!..

აკნატუნე. წინა კბილებით, თუ შეგრაა კიდე, უდროოდ დაბერებულ ქვეყანავ!

ტელეოპერატორებისთვის

რუსთაველი სამოთხეა მათხოვრებისთვის აქციის დღეებში

მენვრილმანეებს ასპარეზი გაეზარდათ

„კოცონთან“ სააკაშვილის მომავალს არკვევენ

ნიგოზი გულაჰვა

„ნაციონალური მოქრობის“ ბინადარად და ხელფასგარეშად გამოკითხვარ დაკუთვბთა

სამარსხსპინო სუთეული

მართალია, დახმარების სახით საქართველოში საკმაოდ სოლიდური თანხები შემოედინება, რაც ჯერჯერობით ქვეყანას ეკონომიკური კრიზისის მთელი სიმწვავეთი შეგრძნებისგან იცავს, მაგრამ კრიზისი რომ მაინც არსებობს, ამას საქართველოს პრეზიდენტიც არ მალავს.

მან უკვე მოუწოდა სახელმწიფო დაწესებულებებს, ქაშარი შემოიჭირონ. მაგრამ, როგორც ჩანს, მისი მოწოდება ყველა ჩინოვნიკისთვის უპირობოდ შესასრულებელი არ აღმოჩნდა.

დავით მუხამბილი, გიორგი ტატიშვილი, ეზარ გელაშვილი, კანდიდ კვიციანი, ბადრი ბასიშვილი

„ჩვენ უნდა ვხარჯოთ ნაკლები სხვადასხვა პრემიებზე და არასაჭირო ღონისძიებებზე, მანქანებისა და ოფისების შესყიდვაზე. სახელმწიფო განსაკუთრებულად ფიზიკურად უნდა იყოს, რათა კორუფციის საქართველოში აღარ დაბრუნდეს. ომის შემდეგ გარკვეულ სამინისტროებში მოდუნება შეინიშნებოდა, მაგრამ მათ შენიშვნებიც მიიღეს. ჩვენი ამოცანაა, სისტემა შევინარჩუნოთ ისე, რომ არ შეიქმნას პენსიებისა და ხელფასების პრობლემა,“ — განაცხადა პრეზიდენტმა. თუმცა მის გუნდში ეს განცხადება, როგორც ჩანს, სხვადასხვაგვარად აღიქვეს. ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ საკუთარი ხარჯები სამი მილიონი ლარით შეამცირა, ახალგაზრდობისთვის გილდურობის მემკვიდრე ბაინდურაშვილს, ფინანსთა სამინისტროს მალაქჩინოსნებისთვის ადმინისტრაციული ხარჯები შეემცირებინა, პირველი რიგში კი, ეს სამილიონი, სატელეფონო და სატრანსპორტო ხარჯებს უნდა შეხებოდა. თბილისის მერმაც განაცხადა,

რომ 30 მილიონით შეამცირა ხარჯები და ქალაქის ბიუჯეტის დაგეგმვა ეკონომიკური კრიზისის გათვალისწინებით მოხდა. თავის მხრივ, თემური იაკობაშვილმაც ინვალა და შემოიჭირა ქაშარი: უარი ვთქვით ახალი ავტომობილების ყიდვაზე და სხვა ზედმეტ ხარჯებზე, რადგან მიგვაჩნია, რომ არსებულ სიტუაციაში ფუფუნებაზე საუბარი უხერხულიაო, — განაცხადა მან.

გასაკვირი, ალბათ, არავისთვისაა, რომ პრეზიდენტის ეს განცხადება ვანო მერაბიშვილს არ ეხებოდა. მან თავად იცის, როგორ უნდა ხარჯოს საბიუჯეტო სახსრები. შინაგან საქმეთა სამინისტროს უწყებებს, რომელსაც ყველაზე მეტად ჰყავს გაფუფუნებული საკუთარი თანამშრომლები საზღვარგარეთ მივლინებებით, რაშიც მილიონობით ლარი იხარჯება. რიგითი თანამშრომლები განსაკუთრებით ხშირად უკრაინა-თურქეთის სტუმრობის სემინარებისთვის, თუმცა ყველა ჩვენგანს მოეხსენება, რომ თურქეთის პოლიციის სასწავლებელი მართლაც არაფერი გეჭიროს,

საქართველოს პარლამენტის დადგენილება

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

1. რუსეთის ფედერაციის სამხედრო აგრესიის შედეგად ზემო აფხაზეთიდან (კოდორის ხეობა), ცხინვალის რეგიონიდან, გორის და ახალგორის მუნიციპალიტეტებიდან დევნილ ამომრჩევლებთან ურთიერთობის მიზნით №31, №32, №33, №47 და №85 საარჩევნო ოლქებში არჩულ მაჟორიტარ პარლამენტის წევრებს პარლამენტის ბიუჯეტისგან ყოველწლიურად დამატებითი თანხისგან — 1070 ლარი.
2. ეს დადგენილება ამოქმედდეს გამოცხადებისთანავე.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე

მხატვარ მკვლევარი

თბილისი, 2009 წლის 24 მარტი, N 1128 — II

რადგან ამ ქვეყნის სამართალდამცავი სისტემა ჯერ კიდევ მეტისმეტად არააპროფესიული მეთოდებით მუშაობს, სამაგიეროდ, კარგი საკურორტო ზონაა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებს საბიუჯეტო სახსრებით დასვენება მოსწონთ. უკრაინა საკურორტოდ არ გამოდგება, მაგრამ ჩვენს პოლიციელებს იქ დასვენებაც მოსწონთ, „ქაშარების პრობლემა“ კი ასეთ შემთხვევებში მინისტრს არ ახსენდება. ასევე განსაკუთრებულ კომფორტში ჰყავს მერაბიშვილს თანამშრომლები სატელეფონო ხარჯების, სანავისა და ავტომანქანების გამოყოფის თვალსაზრისით. ძვირადღირებული ავტომანქანების დაჯილდოება და ხარჯების დაჯილდოება მათთვის უნდა იყოს ნორმა. „რუსეთის ფედერაციის სამხედრო აგრესიის შედეგად ზემო აფხაზეთიდან (კოდორის ხეობა), ცხინვალის რეგიონიდან, გორისა და ახალგორის მუნიციპალიტეტებიდან დევნილ ამომრჩევლებთან ურთიერთობის მიზნით №31, №32, №33, №47 და №85 საარჩევნო ოლქებში არჩულ მაჟორიტარ პარლამენტის

ალურ პროგრამებსა და რუსული აგრესიის შედეგად დაზარალებულ მოსახლეობას მოხმარებოდა, თუმცა საქართველოს პარლამენტის მიმდინარე წლის 24 მარტით დათარიღებული დადგენილება ამკარად სანინაალმდეგოს მეთყველეს. პარლამენტის ბიუჯეტი დაზარალებული მოსახლეობის საკუთილდლოდ კი არა, თურმე, ნაციონალების სახეიროდ უფრო ყოფილა დაგეგმილი. კონკრეტულად კი, დაზოგილი თანხებით პარლამენტი რუსული აგრესიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის დახმარების ნაცვლად ნაციონალ მაჟორიტარებს დაჯილდოება და ბიუჯეტიდან დამატებით ყოველწლიურად 1070 ლარი გამოეყო. „რუსეთის ფედერაციის სამხედრო აგრესიის შედეგად ზემო აფხაზეთიდან (კოდორის ხეობა), ცხინვალის რეგიონიდან, გორისა და ახალგორის მუნიციპალიტეტებიდან დევნილ ამომრჩევლებთან ურთიერთობის მიზნით №31, №32, №33, №47 და №85 საარჩევნო ოლქებში არჩულ მაჟორიტარ პარლამენტის

მანანა ჭელიძე

საქართველოს სამხედრო-საზღვაო ფლოტი 61 ათასად გაყიდეს...

თქვენი არ ვიცი, მე კი ისეთი შთაბეჭდილება მიყალიბდება, თითქოს საქართველო საოპერაციო მაგიდაზე დევს და ბოროტმოქმედი ქიურგი სკალპულით ჭრის და ანანევრებს.

შემდეგ ყიდის — ბითუმად და ცალკაბით. მინა გაყიდულია, მინაში რაცაა — ისიც: მადნეულის საბადოები, ჭიათურა ვის მიჰყიდეს და მერამდენედ, არავის ახსოვს, წყალიც გაყიდულია და წყლის ნაპირიც, ანუ სანაპირო — ფოთის ნავსადგურიანად, მაგალითად.

რაც წყალშია, ისიც გაყიდეს: საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ ახლახან სიხარულით გაცნობა, რომ აუქციონზე 61 ათას დოლარად გაიყიდა საქართველოს საზღვაო ძალების სამი გემი, რომლებიც აგვისტოს ომის დროს დაბომბეს და ჩაძირეს.

მყიდველი, რა თქმა უნდა, თურქეთის მოქალაქეა — ჯემ იბდიმირი. „რა თქმა უნდა“ იბდიმირი, რომ სწორედ თურქეთი მივაჩვიეთ, ჩვენ მივაჩვიეთ ჯართის გატანას საქართველოდან დამოუკიდებლობის მოპოვების პირველივე წლებიდან.

გზას, როგორც ქართველი თავადების მიერ ტყვეთა ბაზარზე გასაყიდი ყმები.

ახლა თავისთავად მიდიან თავისუფალი მოქალაქენი სუვერენული ქვეყნის.

წილს ხომ არ მოსთხოვენ ამით ქართველ თავად-აზნაურთა რეანიმირებული ნოდების გააქტიურებული წარმომადგენლები?

წილი იმათი თქვით, ვინც ჯართის უწინდელ გამოყიდვებს, დღევანდელ ბიზნესმენებს წენავს და ვისაც კორექტულად კორუმპირებული ელიტას უწოდებენ.

„ელიტა“ აკეთილშობილებს, თორემ ვერც შეედრებიან იმ ქართველ ყალთაბანდებს, რომლებმაც თავის დროზე სასტუმრო „მოსკოვი“ ჰპირებდნენ უაზრობის „კაზინო“ ნიში მიჰყიდეს და იმ ფულით კარგადაც მოიღობინეს იქვე, მესამე სართულის პრესტიჟულ რესტორანში.

ცნობილი ფაქტია.

იმ საქვეყნოდ სახელგანთქმულ აფერისტულ უარესნი არიან, ვინაც წლების განმავლობაში ციბირის მიყრუებული სოფლის სკოლაში მგერულს ასწავლიდა და ინგლისურ ენად ასალებდა.

— გომორძგუა, ბლანები!

— გომორძგუა, მისტერ უშტელ!

ასე იწყებოდა მისი გაკვეთილები შექსპირის მშობლიურ ენაში.

ავანტიურისტები — ყალთაბანდების, რომანტიკოსების — აფერისტობის, მზიარული სახის რაინდები — დონკიხოტის გადაბრუნებული ვარიანტი!

სხვისას არაფერს იპარავდნენ, არ ართმევდნენ, არ ძარცვავდნენ. აბითურებდნენ და იცინოდნენ მელიაზე უფრო გულიანად, რომელიც, მოგეხსენებათ, ყოველთვის კვდება სიცილით.

„დედა ვუტირე ხუროსა, დაჯდეს და არაკუნოსა!“

სანამ დედა ეტირებოდა, ჩვენი მორაკუნები კიდევ მოასწრებენ და აუქციონზე გასაყიდად გაიტანენ წყალში ჩაძირულ... დიოსკურას.

ანტიკური ქალაქია, ეფენდი, ჯერ კიდევ ჩვენს ნელ-ნელა იცვამდე VI საუკუნეში ბერძენი მოახალშენების მიერ დაარსებული, მაშინ, როცა კოლხეთის სანაპირო პონტოს სამეფოში შედიოდა, ძალიან საინტერესო ისტორიაა და არქეოლოგიური განძით — ნანგრევებით, რომლებიც ზღვის სანაპიროს დაწვევისა და ზღვის შემოჭრის შედეგად სოხუმის ყურის ფსკერზეა ამჟამად ჩაძირული.

ჩაძირული ქვეები.

იაფად დაგითმობთ, ეფენდი, მოგებაში იქნებით!

ჩვენ რას ვკარგავთ! სოხუმს მაინც ვერ ვაკონტროლებთ და თუ ეს გარიგება გავკვაჭეთ, ზუსტად ისე ვიხივებთ, როგორც იმ ცინიკოსებმა, რომლებმაც სასტუმროს ხალიჩა ფულიან შუაზივილებს მისაღეს.

მაგრამ საღა არიან გაბითურების მათნაირი დიდოსტატები! თორემ აიღებდნენ და ფერადი რევილუციით გაბედნიერებულ რომელიმე ქვეყანას შეაჩვენებდნენ ამ ჩვენს ხელისუფლებას როგორც დემოკრატიულ ლიბერულ დამცველსა და ადამიანების კეთილდღეობისთვის თავგადაკლულ უნიკალობას.

თვითონაც კარგ ფულს იშოვნიდნენ და ჩვენც გვეშველობდა.

ნეტარ არიან მეოცნებენი...

ჩინიზი ბულაპა

ჯვარსმული საქართველო აღდგომას ელის

არავინ არაფერი იცოდა. ყველა მართალია. დღემდე. მაგრამ ასევე დღემდე არ ასვენებთ სინდისის ქენჯნა. უკვე ოცი წელიწადია, ყოველი აპრილის მოახლოებისას ჟურნალისტიკის უფროსი სინდისი უღიტიანებთ შიგნიდან. ვინ-ვინ და თვითონ ხომ კარგად იციან, რაც მოხდა. ისიც იციან, რა უძღოდა წინ ტრაგედიას, რომელზეც დღეს ასე გულამოსკვნილები მოთქვამენ.

საქართველოს ცეკას მაშინდელი პირველი მდივნის თავზე დაკიდებული აპრილის მახვილი, ან, უფრო მართებული იქნება თქმა, — აპრილის ნიშაბი ალბათ არასოდეს ჩამოიხსნება. მონომახვის ქუდი მძიმეაო. აპრილის ნიშაბიც.

ჯუმბერ პატიაშვილი უკვე ოცი წელიწადია, თავის მართლების რეჟიმში ცხოვრობს. ცოლია. ისევე, როგორც ყველა ის ადამიანი, ვინც 1989 წლის 8 აპრილს საბედისწერო გადაწყვეტილება მიიღო. ესენი ქართველები არიან. მათ უნდა სცოდნოდეთ ქართული ხასიათი. ესენი, აქაურები უნდა გაფრთხილებოდნენ ხალხს და არა საკუთარ სავარძლებს...

ჩემს წილ პასუხისმგებლობას ნამდვილად არ ვიხსნი, მაგრამ სხვებზეც ვადავებ. ვინ იგივე ნაბიჯი, — მოუწოდებს მისთვის და ჩვენთვისაც ნაცნობ „სახეებს“ საქართველოს ცეკას მაშინდელი პირველი მდივანი. მათგან ბევრი ცოცხალთა შორის აღარ არის და „იმავე ნაბიჯს“ ვეღარ გადავადგამენ.

არაფორმალუბის (როგორც მაშინ უწოდებდნენ) ლიდერებიდან მერაბ კოსტავა და ზურაბ ჭავჭავაძე 1989 წლის ოქტომბერში ბორითან მომხდარ ავტორიტარიას შეეწინააღმდეგებნენ. ზვიად გამსახურდია 1993 წლის მინუს

რულს გაურკვეველ ვითარებაში აღესრულა. გია ჭანტურის 1994 წლის დეკემბერში საკუთარ სახლთან მოუსწრაფეს სიცოცხლე...

საქართველოს ცეკას მაშინდელმა პირველმა მდივანმა ძალიან კარგად იცოდა, რა შეიძლებოდა მოჰყოლოდა აქციაზე ჯარისკაცების გამორჩენას.

ამ გადასახედიდან, 20 წლის შემდეგ ლაპარაკი ადვილია. თავის მართლებასა ძნელი. დრო ვერ აფერმკრთალებს დანაშაულს, რომელსაც ხანდაზმულობის ვადა არა აქვს.

ურნამუნო კომუნისტებმა უნდა იცოდნენ, რომ ღმერთი ადამიანს დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად აუცილებლად მისცემს ნიშანს. საქართველოს ცეკას მაშინდელ პირველ მდივანსაც მიეცა ეს ნიშანი.

„პირველად, ერთადერთმა ბიუროს სხდომაზე, ომარ ვარძელაშვილმა თქვა, „ხალხში უნდა გავიდეს პირველი მდივანი“, და ვამბობდი კიდევ... მაგვარა, კატეგორიულად დამიშალეს კოლეგებმა და ძალოვნებმა“. — თავისი მართლებების იგი, მაგრამ იქვე „ჭირი თავს არ მალავს“: — „ჩვენთვის მიუღებელი იყო მომიტინგეთა მოთხოვნა და როგორ დავმდგარიყავი მათ გვერდში?“

ხედავთ? გეცხმით? და რას ითხოვდნენ მომიტინგეები? გავისხენით მაშინდელი ლოზუნგები: „გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს!“ „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყუდნეს!“ „მოვითხოვთ საქართველოს დამოუკიდებლობას“, „საქართველოდან გაყვანილი იქნეს საოკუპაციო ჯარები“.

მომიტინგეთა ეს მოთხოვნები იყო მიუღებელი საქართველოს ცეკას მაშინდელი პირველი მდივნისთვის?

სხვათა შორის, აქვე აუცილებლად აღნიშვნის ღირსია ერთი, ჩემი აზრით, ფრიად მნიშვნელოვანი ფაქტიც: 1995 და 2000 წლების საპრეზიდენტო არჩევნების ორი მთავარი პრეტენდენტიდან (შეგარდნაძე და პატიაშვილი) საქართველოს დამოუკიდებლობის საკითხთან დაკავშირებით 1991 წლის 31 მარტს გამართულ რეფერენდუმში არც ერთს მონაწილეობა არ მიუღია. კიდევ

უფრო დამაფიქრებელია ის ფაქტი, რომ ამ რეფერენდუმში დღევანდელი პრეზიდენტი სააკაშვილიც არ მონაწილეობდა.

ესეც საქართველოს ბედისწერა — დამოუკიდებელ საქართველოს წლების მანძილზე ხელმძღვანელობდნენ და ხელმძღვანელობენ ის ადამიანები, რომელთათვისაც საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლა და ამ ბრძოლის გვირგვინი — რეფერენდუმი დღე ერთი ჩვეულებრივი, უქმე დღე იყო და არა უმნიშვნელოვანესი მომენტი მათ ცხოვრებაში.

ახლა ერთ გულსაკლავ ნიათგომობასაც გავიმხსენებ: ქვეყნის მომავალ ხელმძღვანელად, სამწუხაროდ, ის ადამიანი, მოგვევლინება, რომელიც ამ რეფერენდუმში არ მონაწილეობდა და რომლისთვისაც, შესაძლოა, დამოუკიდებლობისთვის ბრძოლის ლოზუნგები ისევე მიუღე-

ბელი იყო, როგორც მისი წინამორბედებისთვის.

გადადგომა მინდოდა და არ დამანებესო, — თავის მართლებას ცდილობს პარტიის ცეკას ყოფილი პირველი მდივანი, რომელიც 1989 წლის 8 აპრილს ხელს აწერს ცეკას ბიუროს დადგენილებას. „სრულიად საიდუმლო“ გრიფით მიღებული დადგენილება სრულიად ნათელს ხდის ბიუროს წევრთა იმდროინდელ განწყობას.

დადგენილების პირველსავე პუნქტში ვკითხულობთ, რომ მრავალათასიანი არასაქციერებელი მიტინგის მონაწილეთაგან მთავრობის სასახლის წინ მოედნის გასათავისუფლებლად მილიციის და შინაგან საქმეთა სამინისტროს ჯარებთან ერთად უნდა გამოეყენებინათ საბჭოთა არმიის ქვედანაყოფები.

ეს ქვედანაყოფები რა „ზომებსაც“ მიმართავდნენ მომიტინგეთა გასარეკად, ძნელი მისახვედრი არ იყო,

მაგრამ გაიხსენეთ: „ჩვენთვის მიუღებელი იყო მომიტინგეთა მოთხოვნა“, — ბრძანებს საქართველოს ცეკას მაშინდელი პირველი მდივანი.

თავს უფლებას ვერ მივცემ, ემოციური ბრალდებები გამოვთქვა. მით უფრო, რომ ჯუმბერ პატიაშვილი (ალარაფერს ვამბობ ცეკას და ბიუროს სხვა წევრებზე!) დიდი პოლიტიკური თამაშის, დიდი საჭადრაკო დაფის მხოლოდ ერთი, შეიძლება თქმა, გასაწინააღმდეგებელი ფიგურა იყო.

მას სერიოზული გამოცდილება აქვს მიღებული და ამიტომაც აცხადებს: „ვიდრე ტრაგედია დატრიალებულა, და ამის საფრთხე ნამდვილად არის, სააკაშვილი უნდა გადადგეს! ნუ გაიმეორებს ჩემს შეცდომას და ტრაგედიამდე გადადგას ის ნაბიჯი, რომელიც მე, მართალია, მაშინვე, მაგრამ მაინც ტრაგედიის შემდეგ გადავდგი, თორემ საქართველო დაიღუპება! სააკაშვილის გადადგომა ერთადერთი გამოსავალია დღეს!“

გადადგება, აუცილებლად გადადგება. და საქართველოც არ დაიღუპება.

„სულიერი აღდგომა უკვე დაწყებულია“, — ეს სიტყვები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია მეორემ წლებს, 11 აპრილს, ლაზარეს სახელობის ეკლესიაში ქადაგებისას წარმოთქვა.

აღდგომა ჯვარცმას მოსდევს.

არაერთგზის ჯვარცმული საქართველო აღდგომას ელის. ეს დღეც დადგება.

სააკაშვილს სხვაარი გაეჩხა

მგლის თავზე სახარების კითხვას ჰგავს. „წადიო“, — კატეგორიულად მოითხოვს ათეულათასობით ადამიანი და მათ ხმას უერთდება ასეულათასობით ქართველი, ეს კი აცხადებს: „ათასობით ხალხმა გამოავლინა თავისი დემოკრატიული უფლებები — მათ მიერ არჩეული ხელისუფლების მიმართ გულისტკივილი გამოეხატა“. არაფერს ვაჭარბებ. არც შემისწორ-შემიღამაზებია. სწორედ ასე თქვა — „ათასობით ხალხმა“ და „ხელისუფლების მიმართ გულისტკივილი“.

რა ჩვენ ამ დღეებში ვნახეთ (და რასაც ანი ვნახავთ!), ის თუ „ხელისუფლების მიმართ გულისტკივილი“ იყო, მაშინ ძნელი წარმოსადგენი არ არის, თუ როგორი ფორმით გამოხატავს ხალხი „ხელისუფლების მიმართ რისხვას“.

„მსოფლიო აკვირდებოდა ამ მოვლენებს და ჩვენ ერთხელ კიდევ დავამტკიცეთ, რომ საქართველო არის ევროპული დემოკრატია, არსითა და მოქმედებით“, — პრეზიდენტ სააკაშვილის ამ სიტყვებზე უნებურად გახსენდება 2007 წლის 7 ნოემბერი. მაშინაც აკვირდებოდა მსოფლიო იმ მოვლენებს, ხალხმა მაშინაც დაამტკიცა, რომ „საქართველო არის ევროპული დე-

მოკრატია“ — ერთი მინა არ ჩამსხვრეულა და ერთი ქვა არ დაკარგულა რუსთაველის პროსპექტზე მოსაპირკეთებლად მიტანილი სამშენებლო მასალებიდან. ხელი-სუფლებამ კი დაამტკიცა, რომ ხალხს ისე გადაუფლის, არც დემოკრატია გაახსენდება და არც მისი არსი.

მოქმედება ამ ხელისუფლების მთავარი ორიენტირი. „საქმე ლაპარაკის ნაცვლად“, — ეს ლოზუნგიც უცებ მოგვაშველეს. თითქოს მიგვანიშნეს, თქვენ ილაპარაკეთ, მაგრამ თუკი ჩვენს ძალაუფლებას საფრთხე დაემუქრება, საქმეს მერე ჩვენ გიჩვენებთო.

გვიჩვენეს და ვნახეთ. ახლა საზღვარგარეთის საელჩოებისა და საერთაშო-

რის ორგანიზაციების წარმომადგენლები აკვირდებიან მოვლენებს, უცხოური მედიაც ფართოდ არის წარმოდგენილი და ჩვენს ხელისუფლებასაც ორივე ხელით უჭირავს გუმწინნი მოჭირილი და გუმწინ ქალაღდის წებოთი მიწებებული თავი.

ამ თავსაც ძლივს იკავებენ. პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობით. ერთი სული აქვთ, ლაზათიანად მიტყვიონ ეს გულისტკივილიანი მომიტინგეები.

წადიო, დაუყოვნებლივ გადადექიო, — მისძახიან და თან სტაფილოსა და კომ-

ბოსტოს უყრიან რეზიდენციის ეზოში. პრეზიდენტ სააკაშვილს კი თვალი უჭირავს ცხვირისკენ, ცხვირისკენ კი არა, დიალოგისკენ, რომელიც „რეალურ დემოკრატიულ შედეგებამდე მიგვიყვანს“. სააკაშვილის პოლიტიკამ სადამდე მიიყვანა იმ ქართული სოფლების მკვიდრნი, შარშან აგვისტოში რომ გამოეკიდნენ გორიდან გამოქცეულ პრეზიდენტს, ყველამ კარგად ვიცით — წეროვანის გეტოებამდე.

ხალხი ეუბნება, — წადიო, ეს კიდევ, — დავსხდეთ და

ვილაპარაკოთო. ამ ლაპარაკ-ლაპარაკში მთელი ქვეყანა ერთ დიდ გეტოდ გადაიქცა.

ხალხი ეუბნება, — გადადექიო, ეს კიდევ, — დავსხდეთ და ვილაპარაკოთო. ამ ლაპარაკ-ლაპარაკში, რეზო ამაშუკელისა არ იყოს, — „სამშობლო ჩემი ნახევარი მინდვრის სიგრძია!“

რალა ვილაპარაკოთ, კაცო, ახლა ლაპარაკის დროა? არა, ახლა საქმის დროა. „საქმე ლაპარაკის ნაცვლად!“ აკი შენ თვითონ შემოგვთავაზე ეს ლოზუნგი. ჰოდა, როცა ზემოთ არ შეუძლიათ (თავისი დაპირებების შესრულება), ქვემოთ არ სურთ (ამ დაპირებების მოსმენა).

მგლის თავზე სახარების კითხვას აზრი არც არასოდეს ჰქონია. ახლაც ასეა. მგელს თვალი ცხვირისკენ უჭირავს. ეს კაცი როდემდე ჩაგვთვლის ცხვრებად, ეს ჩვენზეა დამოკიდებული — ხალხზე.

კინალამ წამომცდა, — ცხვრებზე-მეთქი.

ამასაც სულ მალე ვნახავთ, წამომცდა თუ მართლა ვიმსახურებთ ამ სახელს.

სააკაშვილს ცხვარი გაექცა და თვალი მისკენ უჭირავს, მისი ლუპუსტაკები კი, სადაც მოიხეტეთებენ, იქ უჟაპუნებენ მომიტინგეებს. ფაქტია, ამ კაცის სურვილები და რეალობა ერთმანეთს კატასტროფულად შორდება. მისთვის რეალობის აღქმა ტრაგედიის ტოლფასია. ამ რეალობის გაუთვალისწინებლობამ კი, შესაძლოა, ტრაგედიამდე მიიყვანოს ხალხიცა და პრეზიდენტიც, ანუ დემოსიცა და დემონიც!

ამ სიტყვაში განსხეულებულ სატანას არ ვგულისხმობ. დემონიაა, როცა ხალხს იმაზე მეტს ჰპირდება, ვიდრე ხელგენიფება, როდესაც ხალხს უსირცხვილოდ ატყუებ და ამ ტყუილში მალავ მთავარს — სისუსტეს!

რატომ ეჩხუბა გოგი თოფაძე მეტიუ ბრაიზანს?!

გოგი თოფაძე:

ვერ მოვიყვანოთ ვერსხარტ გაგალიტოს ისტორიიდან, როცა ქვეყანა იმართებოდა უსსოვლთა მიერ და ის აღორძინდა, ან გაქლიერდა

საქართველოში პოლიტიკური კრიზისის არსებობას უკვე ვეღარც ხელისუფლების წარმომადგენლები უარყოფენ, თუმცა დიდი ხნის განმავლობაში მთავრობა მხოლოდ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის შედეგად შექმნილ პრობლემებზე ლაპარაკობდა და ირონიკურად თვლიდა, რომ ეკონომიკური პრობლემების გადაჭრა ვადაძველი საპრეზიდენტო თუ საპარლანეტო არჩევნების გზით შეუძლებელია. 9 აპრილს საპროტესტოდ ქუჩაში გამოსულმა ათასობით პროტესტანტმა ხელისუფლება აიძულა, ელიარებინა პოლიტიკური კრიზისი, თუმცა მისი პოზიცია კვლავაც ურყევი რჩება. ხელისუფლების წარმომადგენელთა თქმით, მზად არიან, ოპოზიციას ელაპარაკონ ნებისმიერ პრობლემაზე, გარდა ვადაძველი არჩევნებისა. შექმნილ ვითარებას უამრავი ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზი აქვს, თუმცა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მათ შორის ხელისუფლების მიერ ეკონომიკის სფეროში დაშვებული შეცდომებიც არის. მიუხედავად იმისა, რომ უკანასკნელი წლების განმავლობაში ხელისუფლება ეკონომიკური ზრდის სტატისტიკურ მაჩვენებლებს განუწყვეტილად თვალწინ გვიფრიალებდა, ამას რიგითი მოქალაქის სოციალური მდგომარეობა არსებითად არ გაუმჯობესებია. დღეს პროტესტანტთა შორის არის ცნობილი ბიზნესმენი და პოლიტიკური პარტიის — „მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს“ — ლიდერი გოგი თოფაძე, რომელიც ქვეყანაში შექმნილი სიტუაციის შესახებ გვესაუბრება:

— ქვეყანაში დღეს შექმნილი ვითარება ლოკალური შედეგია იმ ყოველდღიური და უსუსური სოციალური, ეკონომიკური და საკადრო პოლიტიკისა, რასაც ბოლო წლების განმავლობაში ჩვენი ხელისუფლება უცხოელი „კეთილშემოყვებულების“ კარნახით საქართველოში ატარებდა. ვერ მომიყვანოთ ვერცერთი მაგალითის მსოფლიო ისტორიიდან, როცა ქვეყანა იმართებოდა უცხოელთა მიერ და ის ქვეყანა აღორძინდა და გაძლიერდა. ასობით მაგალითი შემიძლია გითხროთ, თუ როგორ დაანგრის უცხოელმა მრჩევლებმა სხვადასხვა ქვეყნის ეკონომიკა. ვგულისხმობ ამერიკულ ფინანსურ ინსტიტუტებს, როგორცაა:

საპალუტო ფონდი, მსოფლიო ბანკი, სოკოსის ფონდი და ათასი სხვა უბედურება... ეს ორგანიზაციები მხოლოდ და მხოლოდ აპირიკის საგარეო პოლიტიკის გატარების ინსტრუმენტები.

სოროსი ქველმოქმედი ნამდვილად არ არის, არც სავალუტო ფონდი ეხმარება ვინმეს ლამაზი თვალისთვის, ყველაფერს საკუთარი ინტერესების გამო აკეთებენ. მსგავსი დამლუპველი პოლიტიკა უამრავ ქვეყანაში გაატარეს, დაწყებული სამხრეთ ამერიკის ქვეყნებიდან, დამთავრებული აზიის ქვეყნებით. ილუზია — ვიღაც სხვა გვიშველის, მოვა და ქვეყანას გადაგვირჩენს — აბსურდულია. საქართველო უნიკალური ქვეყანაა თავისი გეოსტრატეგიული მდებარეობით, უძველესი ისტორიითა და კულტურით, თუნდაც სატრანსპორტო კორიდორის ფუნქციით. შესაბამისად, ბევრსაც აინტერესებს. დღეს

მომხმენი ვართ, როგორ დაუპირისპირდა ორი უზარმაზარი სახელმწიფოს ინტერესი სწორედ ჩვენს ქვეყანაში. მესამე სახელმწიფო — თურქეთიც არ მალავს თავის ინტერესს საქართველოს მიმართ, ჩინეთიც კი განიხილავს ჩვენში ფეხისმოკიდების აუცილებლობას... ამიტომ საქართველოში თუ არ გაიზარდა მოქალაქეთა პოლიტიკური აქტიურობა იმგვარად, რომ სწორედ თავადვე ავირჩიოთ ჩვენი პოლიტიკური ლიდერი, მუდმივად ასეთ მძიმე მდგომარეობაში ვიქნებით.

— ეს ინტერესები იმდენად მძლავრია, არის კი შესაძლებელი მათი დაბალანსება?

— ჭკვიანი და ხალხზე მზრუნველი ხელისუფლება ამ ინტერესთა დაბალანსებას შეძლებს. მაგრამ, საუბედუროდ, სააკაშვილის ხელი-სუფლება მხოლოდ ცალმხრივი უცხოური ინტერესის გამტარებლად იქცა. ფაქტი, რომ ეს მთავრობა ბოლო წლებში ოკეანისგამდინარე იმართებოდა. ამერიკას საქართველო სამხედრო ბაზად, სატრანსპორტო კორიდორად, ნახშირწყალბადების გამტარებლად და ა.შ. სჭირდება. მეორე ქვეყანა, ანუ რუსეთი, აღქმული იყო მტრად და ყველაფერი გააკეთეს იმისთვის, რომ ჩვენი ჩრდილოელი მეზობელი სამკვდრო-სასიცოცხლოდ გადაგვეკიდებინა. ამერიკამ საქართველო რუსეთის საერთაშორისო იმიჯის შესალახავად გამოიყენა, თუმცა ამისგან ვინ რა ხეირი ნახა? ამიტომაც აღმოვჩნდით ასეთ რთულ ვითარებაში. ორი გიგანტის დაპირისპირებაში ჩვენ გავჩნდით, ვიქცით ხურდად და ყველაზე მეტად დაეზარალებით.

რაც შეეხება უცხოური ინტერესების დაბალანსებას, ნებისმიერი ნორმალური, ეროვნული მთავრობა ყველაფერს გააკეთებდა ამ ბალანსის დასაცავად. არადა, რუსეთს ვერსად გავუქცევით, ჩვენი გეოგრაფიული მეზობელია. კავკასიის ქედი ბუნებრივად კი გვყოფს, მაგრამ

ამ გამყოფსაც დავეკარგავთ, თუ ეს უგუნური პოლიტიკა გავაგრძელებთ.

მიმაჩნია, რომ ამ თვალსაზრისით სააკაშვილის ხელისუფლებამ უამრავი შეცდომა დაუშვა. მათ ხელისუფლებაში დარჩენის არც პოლიტიკური რესურსი შერჩათ და არც მორალური უფლება. ამ ხალხმა დალუპა ეს ქვეყანა. — ბატონო გოგი, ეკონომიკური თვალსაზრისით, ქვეყანა უკიდურესად მძიმე მდგომარეობაშია, სააკაშვილის მშვიდობიანად ნასვლელ შემთხვევაშიც კი მომავალ ხელისუფლებას უმწვავესი პრობლემების გადაჭრა მოუწევს...

— მიუხედავად იმისა, რომ ბოლო წლებში სრულიად უაზრო ეკონომიკური პოლიტიკა ტარდებოდა, ქვეყანას ეკონომიკის განვითარების პერსპექტივა მაინც აქვს და ყველაფერი სწორედ დაგეგმილ ეკონომიკურ პროგრამაზე იქნება დამოკიდებული. ამ ხელისუფლებამ ყველაფერი გააკეთა, რათა სოფლის მეურნეობა მოეკლა. საქმე ისაა, რომ რასაც ჩვენ ვანარმობდით და რაც ჩვენთვის სახელმწიფო მნიშვნელობის პროდუქტი იყო (ციტრუსი, ჩაი, ყურძენი), ეს ყველაფერი მთელი მსოფლიოს მასშტაბით ჭარბად ინარმოება. შესაბამისად, ამ კულტურებით მსოფლიო ბაზარზე კონკურენციის განწევა რთულია, რასაც დიდი შრომა დასჭირდება.

აიის ნახვლად გახილავით იოლი გზა გაიონახა — მოვსაოთ იროვნული ნარკობა და მხოლოდ ვაჭრობით ვიხსოვროთ. აიითოვას დიდი შეხლოვა იყო უზარმაზარი მისუბაისა და

მსოფლიო ენოვანელოგის რუსული ბაზრის დაპარკვა. აი, ეს ბააკითა ამ მოჩილვა ხელისუფლება, როგორც ვერაფრით გაუბედავდა ოკეანისგამდინარე მოქარანახეებს უკანაბათიას და ეროვნული დასხვას.

აიითოვას ვართ დღეს ამ მდგომარეობაში. როგორ გავინათ, ომი აბვისტოში ავარიკალთა ნების საინადადმდგომდ მოხდა? ახლა აბოგან, კონდოლიზა რაისი ოგაგდა ორჯარი ჩამოვიდა საქართველოში და სააკაშვილი გააფრთხილა, არაპირთარ შემთხვევაში არ დაეწყო ომი. თქვენი აზრით, სააკაშვილმა აიის გათვალისწინებით, აიის გაგდა და დაიწყო?

— ანუ ამბობთ, რომ ამერიკამ წააქეზა სააკაშვილი? — აბა, როგორ გვინათ, რისთვის ჩამოვიდა კონდოლიზა რაისი? ისევ რუსული ბაზრის თემას უნდა დაეუბრუნდეს, ვერაფერს დამაჯერებს, რომ ონიშენკომ ერთ დილით გაიღვიძა და ბაზრის ფალსიფიცირებული პროდუქციისგან განმედა გადაწყვიტა. ეს ყველაფერი პოლიტიკური გადაწყვეტილებით მოხდა. სააკაშვილის ხელისუფლების კონფრონტაციულმა პოლიტიკამ განაპირობა რუსეთის მიერ ქართული პროდუქციის დაბლოკვა, არადა, ჩვენი ექსპორტი პირდაპირ მიზნული იყო ამ ბაზარზე. რუსული ბაზრის დაკეტვამდეც უდიდესი იყო განსხვავება იმპორტისა და ექსპორტის ოდენობას შორის, მაგრამ ახლა რაც ხდება, კატასტროფაა. ექსპორტი კი არა, ქართული პროდუქცია ეროვნულ ბაზარზეც კი ორივედ პროცენტს შეადგენს. სწორედ ეს ლუპავს ქვეყნის ეკონომიკას.

უშვიმესი პერიოდის გადალახვა მოგვიწევს. სააკაშვილის შემდგომი პრეზიდენტი უშვიმეს მემკვიდრეობას ჩაიბარებს, მაგრამ მთავარია, ქვეყანა უყვარდეს და პროფესიონალების აზრი გაითვალისწინოს.

დღეს ლაპარაკობენ, რომ სააკაშვილის მშვიდობიანად ნასვლის შემთხვევაში, ამჟამინდელი ხელისუფლების წარმომადგენლებს ხელშეუხებლობის გარანტია ექნებათ, რასაც არ ვიზიარებ. ჩემი აზრით, კანონის ფარგლებში ყველა დამნაშავემ პასუხი აუცილებლად უნდა აგოს. ეს, რა თქმა უნდა, არ უნდა იქცეს პოლიტიკურ ანგონისწინააღმდეგედ, მაგრამ თუ დამნაშავე არ დაისჯა, ახალ ხელისუფლებასაც იგივე მოუვა. 3-4 თვეში მიტინგები და მთელი ეს უბედურება ხელახლა დაიწყება. კიდევ ერთი: ახალმა ხელისუფლებამ ნაკლებად უნდა გაითვალისწინოს უცხოელთა დირექტივები. ბევრ უცხოელ მრჩეველთან მისაუბრია, თუნდაც მეთოდურ ბრაიზანთან, ამ ბრიყვადამიანთან, რომელიც საოცრად დიდაქტიური ტონით გველაპარაკებოდა ხოლმე. ერთ-ერთი ბოლო შეხვედრისას ვერხუბე კიდევ.

— რატომ?
— ყველა ოპოზიციური ლიდერი დაპირისპირდა აპირიკის

საალგოვი. იქ იყო ბრაიზანს, როგორც დემოკრატიის გაკვეთილის ჩატარება დააპირა. სრულიად აუბანელი ტონით გველაპარაკებოდა. მე ვუთხარი, რომ უნდა ავლო პასუხისმგებლობა იმაზე, რას სააკაშვილის ხელისუფლება ჩვენს ქვეყანას დაგვართა. როგორც ჩანს, ეს ვაი-დიკლომატი არ იყო ჩვეული ასეთ ტონს და მიპასუხა, რომ, თურქეთს მათ რუსეთისგან გადგვარჩინეს! ამაზე ვუპასუხა: — კი არ გადგვარჩინეთ, ახლა ქვეყანა მტრად გადაგვიქცა, სვალ მიგვაგდაბო და დავტოვებთ ამ ბიბანტთან პირისპირ-მეთქი... პასუხად მეთქი ბრაიზანს შეხვდარიდან გაიქცა.

თამაზ წიგწიგაძე:

ეს სამთავრობო გუნდი კი არა, „მასნოს განდგა!“

პოლიტიკურმა პროცესებმა, რასაც სამართლიანად უწოდებენ კრიზისს, მთლიანად მოიცვა ჩვენი ქვეყანა. ვისაც არ ეზარება, ყველა თავის აზრს გამოთქვამს. ჩვენთან ჭკვიანი კაცების დეფიციტი არასოდეს ყოფილა. მათ მოსვენება არაფერი სჯობს. ცნობილ კრიტიკოსთან — **თამაზ ნიჟნეპაქისთან** სასაუბროდ მისულს ის განწყობა დამეუფლა, რომელიც მისი პუბლიკაციების კითხვისას მხოლოდ მე კი არა, დარწმუნებული ვარ, თითოეულ თქვენგანსაც გიჩნდებათ. ამ ინტერვიუს მკითხველიც ადვილად შენიშნავს, რომ იგი დღესაც „ფორმაშია“.

მოედანი. „ბურთი“ თქვენ ნამოილეთ.

— გადავცი თქვენი გაზეთის ხელმძღვანელობას, ჩემთვის ამ მეტად ძვირფას ადამიანებს, დიდი მადლობა სამსახურის შემოთავაზებისა და „მოედნის“ დათმობისთვის! მე ისიც მესმის, ბონდო, ჩემი „ბურთით“ რატომ უნდა მოვიდე. ხელისუფლებასთან, საჭიროების შემთხვევაში, გასამართლებელი საბუთი გექნებათ: ეს კაცი საკუთარი ბურთით გირტყამდათ „პენალტებს“ და ჩვენ რა უნდა გვექნაო!..

— **9 აპრილს დაწყებულ მიტინგებს ყურადღებით ვაკვირდებით, მაგრამ თვალი ვერ მოგკარით... მე კი მეგონა, რომ „თამაზის დრომა გაშალეს“ და პირველ დღეს ამდენმა ხალხმა იმიტომ მოიყარა თავი...**

— სატრაბახო რა არის, მაგრამ მე ჯერ ამ ხელისუფლების საწინააღმდეგოდ გამართული არც ერთი აქცია არ გამიცდენია — ხალხში

ვდგავარ და ტრიბუნებს არ ველტვი!

თქვენ თუ თვალი ვერ მომკარით, ეტყობა, უბრალო შემთხვევითობის ბრალია. არადა, იმისთვის კი მართლა მადლობელი ვარ, ბონდო, ამ უთვალავი ხალხის შეკრება ჩემდამი პატივისცემას რომ მიანერეთ — კარგადაც ამბობთ: მეგონა, „თამაზის დრომა გაშალეს“ და პირველ დღეს ამდენმა მომიტინგემაც იმიტომ მოიყარა თავიო!..

— არა, ბონდო, ახლა აღარც ჩემი „ლოზუნების ქვეყანა“ ახსოვს ვინმეს და აღარც „გაილვით, გრიშა ბიძია, დეპოში ვართ!“

— ეს ზღვა ხალხი ამ ხელისუფლების იმ აღვირახსნილმა უზუნებამ გამოიყვანა, რომლის დარღვევას საქართველოს ისტორიას ჯერ არ ახსოვს!

— არ ვაჭარბებ, ბონდო, — ეს სამთავრობო გუნდი კი არა, „მასნოს განდგა!“

— **ბატონო თამაზ, გულახდილად მითხარით, გჯერათ მიშას „ნაციდან“ („ნაციონალური მოძრაობიდან“) თავ-ქუდ-ყელსაბამ-აღვირით გამოქცეული პორტარტურელების გულმხურვალე მამულიშვილობისა?**

— კი, რამდენიმე ადამიანი მიშას „ნაციდან“ მართლაც გამოიქცა და თანაც იმ გვარი სიჩქარით, პორტარტურის ომის ზოგიერთი მონაწილე საკუთარ ცხენს რომ ასწრებდა!..

კარგია, რომ დღეს ეს გუნდი ხელისუფლების წინააღმდეგ არის მიმართული! შეიძლება, მე დღეს ამათი „გულმხურვალე მამულიშვილობით“ არც ისე აღტაცებული ვიყო, მაგრამ მიშას „ნაციდან“ „სვობოდაზე“ რომ გამოვიდნენ, მაინც სასარგებლო საქმედ მიმაჩნია.

— თანაც, დარწმუნებული ვარ, ამათგან არც ერთს პრეზიდენტის „ნაციში“ მიბრუნების სურვილი აღარასოდეს გაუჩნდება!..

— **ხალხი, მოგეხსენებათ, ბრძენია, მაგრამ ეს ხალხი შეცდომებს რომ უშვებს, არ იქნება თქვენგანად სურვილი, კიდევ ერთხელ თქვენგანად შეუძახოთ და გამოაფხიზლოთ? ჩვენ რომ თავი მიტინგზე გვეგონა, შესაძლოა, სულაც ისევ დეპოში ვიყოთ, რომელსაც „კრიშა“ ჩვენი „პირველად საქართველოში“ აეროპორტით გადასცერა...**

— მეტი რა უნდა შემეძახა, ძმაო! როცა ამ „დიდი სამეფოს“ (ფრანია, ბურჯანაძე, სააკაშვილი) ხელისუფლების სათავეში მოსვლამდე მთელი ქვეყნის გასაგონად ვყვიროდი:

„უტიფრობითა და თავხედობით აღსავსე ახალგაზრდა რეფორმატორთა ეს ჯგუფი ან უკვე ქვეყნის უბედურებად იქცა და მან, ვინც ამ უბედურების წარმოქმნას შე-

უნყო ხელი, უნდა კიდევაც აგვაშოროს იგი თავიდან!..“

— არა ისმინეს!..

— არადა, უფრო ადრეც მქონდა „გრიშა ბიძიის“ გამოლოცების მცდელობა.

— მე თქვენი ახლანდელი დაკვირვება მენიშნა: ჩვენ რომ თავი მიტინგზე გვეგონა, შესაძლოა, სულაც იმ დეპოში ვიყოთ, რომელსაც „კრიშა“ თბილისის აეროპორტით გადასცერაო!..

— ყველაფერს ვერ იტყვი კაცი, ბონდო, თორემ „კრიშა“ ჯერ ჩვენს ხელისუფლებას მოუტურდა თავზე და მერე — ჩვენს აეროპორტს!..

— **„გრიშა ბიძია“ თქვენმა შეძახილმა გამოაფხიზლა. იქნებ „ბიძია მიშას“ და „დეიდა ნინა ანზორიანსაც“ უფხრათ რამე ამქვეყნად მოსაბრუნებელი...**

— მეტისმეტად დიდი წარმოდგენა გქონიათ ჩემზე, ძვირფასო მეგობარო, თორემ „მიშა ბიძის“ კაცის ხმით კი არა, იერიქონის საყვირითაც ვერ გააღვიძებ!

— მეტადრე, თუ პორნომასაჟისტი მთელი ახალი ჩაძინებული!

— კუთხით, ყოფილა შემთხვევა, 30000 მომიტინგის ერთობლივ შეძახილსაც ვერ გამოუღია ნაყოფი. აქედან დასკვნა: შეიძლება არც სძინავს, მაგრამ, ყოველ შემთხვევაში, ამ კაცს ჩვენი არ ეხმის!..

— რაც შეეხება „დეიდა ნინოს“, მისთვის არა, მაგრამ მისთვის, ბატონი ანზორისთვის, კი მაქვს თავის ქრონიკა ნათქვამი: მე თქვენს ქალიშვილს მხოლოდ იმიტომ ვერ ვუჭერ მხარს, ხელისუფლების სათავეში მისასვლელად სომხებს და ცისფერებს წინ რომ მოუძღვებამეთქი!..

— **გული რას გიგრძნობთ, დაგვანებებს თავს პრეზიდენტი სააკაშვილი და ნავა? თუ ჯიუტი მწყერივით არა შეჯდება ხესა ზედა?**

— გული ბევრ რამეს მიგრძნობს, ბონდო, — კარგაც და ცუდაც!

— საერთოდ კი, როგორც ვატყობ, ჩემი განწყობილება თანამემამულეთა ქცევაზე დამოკიდებულია: თუ პარლამენტის წინა მოედანი მომიტინგე ხალხით ივსება, ჩემი გულიც სიხარულით ივსება!..

— მითუმეტეს, სასიამოვნო მუხტის მომცემი ხმაც თუ ისმის — ნადი, ნადი!..

— არადა, კიდევ კარგი, მიხეილ სააკაშვილი კანონიერი გზით მართლა რომ არ გვყავს არჩეული, თორემ რა ნამუსით ვეტყვოდი ახლა, გადადექიო!..

— ამიტომაც ნათქვამი, ბონდო, ზოგი ჭირი მარგებელიაო...

— ხოლო რაც შეეხება მწყერის ხეზე შეჯდომა-არშეჯდომის საკითხს გარკვევას, ცოტა რამ აქაც დასაზუსტებელია. მაგალითად, ის, რომ სააკაშვილს ხეზე შესმას კი არა, ხეზე გასმას უპირებენ!..

— **მაშინ, ზარემ იხიც გვითხარით, გაცილებსა საგზად რას გაატანთ?**

— მხოლოდ და მხოლოდ გასაბერ ბუშტებს! ნიშნად იმისა, რომ თვითონაც იგრძნობს — ადრე იქნება თუ გვიან, ყველა ცრუქაქუნა პოლიტიკოსი ბუშტით სკდება!..

იუდას ორდენის ახალი კავალერები

ბრძენი მეფე პეტრე დიდი რას წარმოიდგენდა, რომ მის მიერ 1709 წელს დანესებულ „იუდას ორდენს“ ამდენი კავალერი გამოუჩნდებოდა მისთვის უცხო და შორეულ საქართველოში. ადამიანთა მოდგმისთვის ყველაზე სამარცხვინო სახარებისეული პერსონაჟი — იუდა დღემდე გამცემლობის ყველაზე თვალსაჩინო მაგალითია. ნოდარ დუმბაძე ამბობდა, — ქრისტე კი არ გასცა იუდამ 30 ვერცხლის სანაცვლოდ, იუდა მოისყიდეს 30 ვერცხლად მღვდელმთავრებამო. აქედან დასკვნა: 30 ვერცხლი, რომელიც იუდამ ქრისტეს გაცემისთვის მიიღო, მისი ფასია და არა მაცხოვრისა.

კულტურის, ტრადიციებისა და მორალური ღირებულებების ნგრევით მომავალს უსაზღვრებლად მთელ თაობებს; ერთმანეთს უპირისპირებდნენ ადამიანებს...

— მათი ნაავკაცარის ჩამოთვლა შორს ნაგვიყვანს... უფრო კონკრეტულად კი გავისხენოთ შადიმან ბარათისეულის გამცემლობა და მისი სინონიმი — „შადიმანობა“, მარკოზაშვილების სასახლის დარბაზში შეკრებილი შეთქმულები და სინონიმად — „მარკოზაშვილობა“, ბერბიჭაშვილის მიერ ერის მამისთვის შუბლის შენგრევა და მისი სინონიმი — „ბერბიჭაშვილობა“.

საქართველოში განსაკუთრებით უყვართ ადამიანებისთვის თიკუნების დარქმევა, მაგრამ ამ შემთხვევაში ერის მესხიერებაში ღრმად არის ჩამჯდარი ეს და სხვა ბევრი გვარიც.

— **ლი, კახა ლომია, გივი და გიორგი თარგამაძეები გვახსენდება...**

— ამ ადამიანების უპირველესი საზრუნავი სწორედ ის უნდა იყოს, რომ მათ გამო მათივე გვარი ხალხმა საწყევრად და საუკუნოდ შესაჩვენებლად არ გადაექცის.

— ამ დღემდე არც ისე შორია...

— გვარიშვილობაა ძნელი, თუ კაცი კაცად არ ვარგაო, და მათი საქმეც სწორედ ასეა. თორემ ღირსეული ბართაშვილებიც იცის ხალხმა და არც მარკოზაშვილია სალანძღავი გვარი, ბერბიჭაშვილებიც დღემდე განიცდიან თავიანთი უგუნური მოგვარის საქციელს.

— **რას წარმოიდგენდა პეტრე პირველი, რომ...**

— თუმცა, რაღა პეტრე პირველი, ჩვენც ძნელად წარმოგვედგინა, ჭკვიანი მტრების წისქვილის დოლაბების დასატრიალებლად თუ ქართველთა სისხლის მდინარეებს მიუშვებდნენ ჩვენი უგუნური მოგვარეები.

— ეს დოლაბები საუკუნეების მანძილზე ტრიალებს...

— პეტრე პირველის მიერ „იუდას ორდენის“ დანესება მდევრე ტრიალებდა და ახლაც არ შეუწყვეტია ბრუნვა.

რეზო მიშველას:

პუყურაბ, პუსპენ და პრეზუნდაბი, როგორ მიშას სკულს ქართული ერი

ერი დღეს მდებარე მოლოდინით ცხოვრობს, აანალიზებს გარდასულ წლებს, მომავლის სამოქმედო პროგრამის დასახვას ცდილობს. უდიდესი ამოცანების განაწილებას მიჯნაზე მდგარი ათასობით კაცი შედეგს ელოდება.

გარკვეული და არაორჭოფული პოზიცია ქართული ნოველის კლასიკოსს, შოთა რუსთაველისა და ილია ჭავჭავაძის პრემიების ლაურეატს, პროფესორ რეზო მიშველასთან თანამედროვეთა პირუთვნელ, მოურიდებელ შეფასებას კარნახობს, რომელმაც ყველა უნდა დაგვაფიქროს.

— ბატონო რეზო, როგორ შეფასებთ დღევანდელ პოლიტიკურ პროცესს და რა პარალელების გავლება შეიძლება დღევანდელ მოვლენებსა და „ვარდების რევოლუციას“ შორის?

— 9 აპრილის მიტინგზე პიონერთა სასახლის წინ შემალღებულ ადგილზე ვიდეოქი და ჩემდა უნებურად, კამათს შევესწარი, რომელიც დემონსტრანტებმა წამოიწყეს: — მაინც, რამდენი კაცი იქნებოდა? — ზოგი ამბობდა, 50 ათასიო, ზოგი — 80 ათასს, ზოგი — 100 ათასს და ზოგიც 150 ათასს ვარაუდობდა. დემონსტრანტთა რიცხოვნობაზე ასეთი დინტერესება არასერიოზულად მომეჩვენა. მაშინ გავიფიქრე, თუ ჩვენი რევოლუციური ალტყინება იმაზე დამოკიდებულია, რამდენი კაცი შეიკრიბება რუსთაველზე, ჩვენი საქმე ძალიან ცუდად ყოფილა. მოგვანებებით გაირკვა, რომ რუსთაველზე არანაკლებ 300 ათასი მეამბოხე იდგა (მე მათ მეამბოხეებს ვეძახი). იცით, რას ნიშნავს, როდესაც 300 ათასი კაცი ქუჩაში გამოდის? — ეს იმას ნიშნავს, რომ მილიონი მოქალაქე გამოვიდა ქუჩაში იმიტომ, რომ ამ 300 ათასის უკან დგანან მათი ოჯახის წევრები, სამეგობრო. ყველა მათგანს საშუალება არა აქვს, ზოგს ჯანმრთელობა

არ უწყობს ხელს, რომ ქუჩაში 6 საათის განმავლობაში იდგეს.

— ბატონო რეზო, ხომ არ ჩამოყალიბდა ეროვნულ თვისებად ან მავნე ტრადიციად პრეზიდენტის ვადაზე ადრე დამხობის გზა, როგორც ეს ხდება ბანანის ქვეყნებში?

— წინა ე.წ. „ვარდების რევოლუცია“ ამერიკის მიერ იყო ინსპირირებული, როგორც უცხოური ძალები აფინანსებდნენ და ხელით აწვევდნენ შევარდნაზე განაწილებულ ერთ მუჭა ვითომ მრევოლუციონერებს პარლამენტში შესავარდნად. ამჟამად ასე ნამდვილად არ არის. ხანდახან მეცინება ამ „გულუბრყვილო“, პოლიტიკურად უმნიშვნელ ხელისუფალთა არგუმენტებზე. მათი განმარტებით, 2003 წლის 22 ნოემბრის პარლამენტში შევარდნა იყო კანონიერი, „ხვედრდოვანი“ და „ტკბილი“ ნაბიჯი. ახლა იგივეს განმეორება უკანონობა და კონსტიტუციის ხელყოფაა, ამდენად — დასჯადი (მათ ასეთი ტერმინი აქვთ). — რატომ, კაცო?! — 2004 წლიდან სულ რაღაც 5 წელი გავიდა, განა რა ასეთი საკანონმდებლო ცვლილებები მოხდა კონსტიტუციაში?! ის, რაც მაშინ კანონიერი იყო და გამართლებული, დღეს უკვე დანაშაულია. საქმე ისაა, რომ ქარ-

თველ ერს კვლავაც ატყუებენ, იგონებენ უნიჭო, გული-სამრევ გამამართლებელ საბუთებს; ამბობენ, მაშინ არჩევნები გაყალბდა, ახლა კი სულ სხვა ვითარებააო. მე თქვენ გეუბნებით — განა არჩევნების გაყალბებისთვის არ იყო იპოდრომზე ყველაზე გრანდიოზული და მასშტაბური აქცია? განა 5 იანვრის სამარცხვინოდ გაყალბებული არჩევნებისთვის არ დგას დღესაც ქართველი ხალხი ქუჩაში?..

წარსულსა და დღევანდელს შორის მნიშვნელოვანი განმასხვავებელი ისაა, რომ ამჯერად ჩვენი მტერი ამერიკა არ აქტიურობს, წინა პლანზე აღარ ჩანს. მახსოვს, მაშინ ყოველ 15 წუთში შევარდნაძეს ვაშინგტონიდან ურეკავდნენ. „ოპოზიციონერი“ გიორგი თარგამაძე ამერიკაში იმისთვის იყო, რათა როგორმე ვაშინგტონს სააკაშვილი სკამზე გაემაგრებინა. ჩვენი ერისათვის იგივე არასახარბიელო მდგომარეობაა. მაშინ ავანტიურა ერთ მუჭა პოლიტიკოსებს ამერიკამ გააკეთებინა, ახლა კი თავის გაკეთებულს კბილებით იცავს, ოღონდ, ეგ არის, კბილებიც და ბრჭყალებიც დააცვდა. ამერიკამ ქართველი ერის რისხვა და იმსახურა და იცით, რისთვის? — ჩვენი გვეგონა, რომ „ძია სემი“ ჩვენი დასავლე-

თელი მეგობარი, ჩვენი პატრონი იქნებოდა, პატარა საქართველოს ყველა მძიმე სიტუაციაში დაიცავდა, რეალურად, თურმე, ვერაფრის გამკეთებელი ყოფილა. ამერიკამ ვერ მოახერხა, რომ საქართველოს მაპი მიეღო, რომელითაც, ასე თუ ისე, თავი ქუდში გვექნებოდა და სახანხევროდ მაინც დაცულნი ვიქნებოდით. რუსეთის თვითმფრინავები როდესაც წყვილ-წყვილად საქართველოს ზეცას სერავდნენ, მე, პირადად, ამერიკაზე გული სამუდამოდ გამიტყდა.

— ბატონო რეზო, ამბობენ, სააკაშვილს თავისი სკამის შესანარჩუნებლად სჭირდებოდა დღენახევრიანი ომი რუსეთთან და დღესაც ცდილობს საზღვართან მდგარი რუსის ჯარის გამოწვევას, რათა საგანგებო რეჟიმის შემოღებით მულევარების ტალღა ჩაახშოს...

— ჩემსავით სააკაშვილი არავის სძულს. მისი არც ერთი სიტყვისა არ მჯერა. ვუყურებ, ვუსმენ და ვრწმუნდები, რომ მიშას სძულს ქართველი ერი, ხალხი, რომლის წინაშეც იმდენი საზღვარსა და საკანონმდებლო აქტს ვაშინგტონში ვუპასუხებ. რუსეთი ჩვენი მეზობელი ორასმილიონიანი ქვეყანაა, ატომური და ბირთვული იარაღის პატრონი. უკანასკნელი 18 წლის განმავლობაში საქართველომ რუსეთთან ორი ომი გადაიტანა. 1992 წელს სააკაშვილი იყო? — შევარდნაძე ერის წინაშე დიდი ცოდვილია. მან ხელი შეუწყო ჩვენი პირველი ეროვნული პრეზიდენტის დამხობას და უბედურებაც იქიდან დაიწყო. რაც შეეხება ავგისტოს ომს, საქართველოს საზღვრებზე რუსეთს საკუთარი ინტერესები აქვს.

საკაშვილს შეეძლო, ჭკვიანური დიპლომატიური მანევრებითა და პოლიტიკური თამაშებით ეს ომი დროებით გადაეკავებინა, მაგრამ აცილებით ვერ აიცილებდა. მიუხედავად ამისა, რუსეთმა ერთი ღირსეული ნაბიჯი რომ გადმოდგას, გააუქმოს სამხრეთ ოსეთისა და აფხაზეთის დამოუკიდებლობა, საქართველო 180 გრადუსით რუსეთისკენ შემობრუნდება...

— ბატონო რეზო, ძნელია ხელმწიფის ნავში ჯდომა, როგორც არა ერთი ბრძენი ბრძანებს, როგორ შეფასებთ აძლევთ გუშინდელ სახელმწიფო მოხელეთა ოპოზიციონერობას, რომელნიც პრეზიდენტის წყალშემდგარი ნავიდან „ვირთხებივით“ გადმობსნენ?

— დიდ და საქვეყნო საქმეში პოზიციისა და მრწამსის მერყეობა ადამიანებში უდიდეს უნდობლობასა და უპატივცემულობას იწვევს. ერთ ამბავს გავიხსენებ ქალბატონ ნინო ბურჯანაძესთან დაკავშირებით. გახსოვთ, ალბათ, „ვარდების ხელი-სუფლებამ“ ეროვნების გრაფა რომ გააუქმა პასპორტებში. მე მძაფრი პროტესტი გამოვთქვი პარლამენტში, მხოლოდ ცხონებული გურამ შარაძე ამომიდგა მხარში. მაშინ ქალბატონმა ბურჯანაძემ ცინიკური ლიმილით მითხრა: — „ბატონო რეზო, რასეთი აუცილებელია მამის სახელის ჩანერა, განა მამის სახელი გვაინწყდება ხოლმე?“ ამიტომ მოჩანს საექვოვდ ეროვნული დროშის ქვეშ ყოფილი ჩინოსნების — ნინო ბურჯანაძის, ზურაბ ნოლაიდელის, ირაკლი ოქრუაშვილისა და მათი მსგავსი პოლიტიკოსების ოპოზიციონერობა. თვით ოპოზი-

ციამაც ძნელად მოიძებნებინა ჯანმრთელი და მაღალი სულიერი ღირსებების მქონე ალასანიას სიტყვებმა დილოგის თაობაზე, არანაკლებ გულსატკენი იყო ლევან გაჩეჩილაძის გაცეცხლებაც. მომენონა, როდესაც გაიანსაშვილა ეროვნული დროშა გამოიტანა, მაგრამ მისი უცნებური და უხეში გამოსვლა არ მომეწონა. არც გოგი ხინდრავას სიტყვებია მოსაწონი — „საკაშვილის ცხედარს აქ მოგიტანთ“. ეს ყველაფერი ქუჩურ გარჩევებსა და ყოყლოჩინა ბიჭების დამირისპირებას უფრო ჰგავს, ვიდრე რევოლუციურ სულისკვეთებას. ასეთ დროს პრეზიდენტის „გასეირნებები“ ხალხის აბუჩად ადებდად მიმანია. ქუჩაში ათასობით კაცი დგას და სიმართლეს ითხოვს, ის კირესტორნებში ქეიფობს და თავის კუნთმაცარ დაცვის ბიჭებს რესტორნის წინ სიმართლის მაძიებელ ახალგაზრდა პროტესტანტებს აცემინებს, ხან კი გუდაურშია.

დღეს ძნელია, იფიქრო გამარჯვებაზე, როდესაც ოპოზიციის ლიდერები დაბნეულ ხალხს პარლამენტიდან რაიმესტაგამდე (ავლაბის სასახლეს ასე ვეძახი) გაუძღვებიან და მცირე ექსცესების მერე თითქოს ვიღაცის ბრძანებით დაშლიან, ანუ წინ და უკან დაატარებენ. მე ეჭვება, ასეთი „მარშიროვებით“ წარმატებას მივაღწიოთ. ღმერთმა ქნას, ვცდებოდე. ჩემი იმედის თავშესაფარი ქართველი ხალხია, ყოველთვის მართალი და არავისგან მართული. მოთმინება გვმართებს, დრო ყველაფერს სინათლეს მოჰყვანს.

ესაუბრა ლალი ჯაფარიძე

მეჩანისკური ფორთოსალი

ჯერ კიდევ ჭაბუკი იყო გიორგი თარგამაძე, როცა ასლან აბაშიძეს ხელჩაკიდებული დაჰყავდა და ყოველ პირის დაზნუნაზე კანფეტებს ჩაუგდებდა — მაღალ თანამდებობას მაღალი ხელფასით, ავტომანქანას, ბინას...

ისე უყვარდა მაშინ ფინია თარგამაძეს აჭარის ლომი, რომ მამას ერჩივნა, საკუთარს. არც დაუშალავს და საჯაროდაც არაერთხელ განუცხადებია. გავიდა წლები. პატარა გიორგიმ ბოხი ხმით ლაპარაკში იმდენი ივარჯიშა, იმდენი ქნა, რომ ისწავლა. იმდენი რამე ისწავლა, იმდენი რამე, რომ...

იცის, როგორ უნდა ითავაზოს ფახურის ერთ გუნდში და როგორ გაიტანოს ზურთი საკუთარ კარს. როგორ ნაბაბონოს ბაბუის „ალორმინაბას“ თაბილისი „ნაციონალურთან“, ოპოზიციას

ხშირი სიარულიც ისწავლა და ბურკინა ფასოსთვის დამუშავებული მეორადი მოხმარების წინადადებების საქართველოში ჩამოტანაც.

მაგალითად: „არსებული პოლიტიკური კრიზისის განმუხტვის, მხარეებს შორის ნდობის გაჩენისა და დიპლომატიის აუცილებელი ნიშაპირობების შექმნის მიზნით“ აუცილებელია სულ რამდენიმე ნაბიჯის გადადგმა, ანუ გადადგომა უხენაესი სასამართლოსა და ცესკოს თავმჯდომარეების.

წავლენ ეს პატივცემული გვაგებები დაკავებული თანამდებობებიდან და იმავე წუთს დაცხრება რევოლუციური ტალღა! მაგრამ 2001-ში კიდევ ერთი თარგამაძე — კახა, შს მინისტრი და გენერალური პროკურორი გაი მეფარიშვი-

ლი თანამდებობებიდან რომ წავიდნენ, შეიცვალა რამე? — არა. ახლა, რაკი თარგამაძე №3 ამბობს, აღმა წავა მდინარეები? — მაშასადამე, გვაბითურებს

დღეში ორი მაინც მოსდის — რადიკალურად განსხვავებული: თუ ერთხელ „ნიუსვიკის“ კორესპონდენტის შეკითხვას — რას შეცვლიდითო რუსეთთან ურთიერთობის თქვენს პოლიტიკაში, უპასუხებს: „არ ვიცი, რისი გაკეთება შეიძლება ამჟამად“, გუშინდელ განცხადებაში კი დაიჩემებს — „რუსეთთან უნდა გავმართოთ დიპლომატი!“

დიპლომატზე აქვს გართულება ამ კაცს. რას იტყვის ხვალ, არავინ იცის, მაგრამ ნამდვილად იტყვის და ხვალინდელი წინა ორისგან განსხვავებული რომ იქნება, ნალღია.

გაჩნია, რას ურჩევს „ჩემი უახლოესი მეგობარი მაკეინი“ და როგორ მომართავს მექანიკური ფორთოსალი.

თორნიკე პანკელია

ზურაბ გაგნიძე:

როგორც კი სიტუაცია იქნება, კოკო გამსახურდიან უპირობოაში მიდის მის ყველა მცდელობას, როგორც „ჰამლეტში“, მამის აჩრდილი გასდევს

ფსიქოპოლიტიკა ადამიანის შინაგანი სახეა სულიერი თვისებებითა და უნარებით. სუბიექტი თავის შინაგან თვისებებს ამა თუ იმ სიტუაციაში გარემოებათა ზეგავლენით ამჟღავნებს, რომლის სურათს გვაძლევს ინდივიდის ნებელობით გამოვლენილი ქცევა. ფსიქოტიპის შესწავლა და მასზე დაკვირვება არჩევანს გვიადვილებს — ვისთან ვიმეგობროთ, ვითანამშრომლოთ, ვის ვენდოთ. ფსიქოტიპს საკადრო პოლიტიკაში უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. ფსიქოლოგია ხომ ადამიანის შინაგან სამყაროში წვდომა ფართოდ გახეილი თვალებით. თუ ვინმე გაინტერესებთ, პროექტორით მიაშტერდით და სიღრმისეული სიმშვიდით დააკვირდით მის სახეს, რაკილა სახე ფსიქიკური მუსკულატურის ცენტრია; ჩახედეთ თვალბუჩქით, თვალბუჩქით ინდივიდის ფსიქიკური მდგომარეობის მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია; დააკვირდით ბავთა მოხაზულობას, ის მის ფსიქიკაზე ბევრს მოგითხრობთ; შუბლი გლუვი აქვს თუ მოღუშული, ცხვირის ნესტოები დაბერილია თუ ცხვირბუჩქები... დიან, ადამიანის სახეზე ნერვული დაბოლოებანია, რომელიც სულიერ უნარებზე მიგვითხრობს. ეს, რა თქმა უნდა, ძალიან დაბალი საფეხურებია ფსიქიკის შესასწავლად, მაგრამ გვახსოვდეს: ყველაფერი მარტივი გენიალურია. კონსტანტინე გამსახურდიანს ფსიქოპოლიტიკის შესახებ ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი ზურაბ გაგნიძე გვესაუბრება.

ობიექტური მიახლოებისას. იმედით დავიჯობოთ, რომ ადრე თუ გვიან ზვიადის საიდუმლო სიკვდილს ფარდა აეხდება. კოკო ხომ ქოლერიკია, აზრს არ შეიცვლის, ამ საკითხებისადმი მიდგომა კი იცვლის. ეს კი დროებითაა განპირობებული. ფსიქოტიპის სტრუქტურაში ერთი რომელიმე შტრიხი ყოველთვის დომინანტურ როლს ასრულებს, რომელიც სხვა თვისებებს გადაფარავს და ინდივიდის მთელ ცხოვრებას განსაზღვრავს. მოცემულ შემთხვევაში კოკო გამსახურდიანს პოლიტიკურ გზასა და კოკოს ყველა მცდელობას აღნიშნულ სარბიელზე, როგორც „ჰამლეტში“, მამის აჩრდილი გასდევს.

კონსტანტინე აქვს ლიდაროვის აზიზია. აბაგა ანის მისაღწევად დენთი აკლია

— ბატონო ზურაბ, რას გვეტყვიტ პარტია „თავისუფლების“ ლიდერ კონსტანტინე (კოკო) გამსახურდიანს ფსიქიკის ძირითად შტრიხებზე?

— აღნიშნულ ფსიქოტიპში არ შემიძლია, არ შევეხო გენების ძლიერ გავლენას, რითაც კოკო გამსახურდიანს, როგორც პოლიტიკოსს, საზოგადოებაში პრივილეგიური სიყვარული და პატივისცემა მოიპოვა. ის იმ გენეტიკური ხის ნაყოფია, რომელმაც საქართველოს მისცა გენიალური, კლასიკოსი მწერალი დიდი კონსტანტინე და ეროვნული გმირი ზვიად გამსახურდიანი. ერთი შეხედვით, ეს მისთვის მომგებიანი მდგომარეობაა, რაც მას სხვა პოლიტიკოსს ლიდერობა განაპოვინებს, მაგრამ ამავე ფაქტით ის პოლიტიკურ არენაზე მნიშვნელოვნად დაზარალდება, რადგან საზოგადოება ზვიადის ძისგან უფრო დიდსა და მასშტაბურს ელოდა და ელის, ვიდრე სხვებისგან. ეს თუ არ ან ვერ შეძლო, მთელი ცხოვრება ზვიადის დიდების ჩრდილს შეფარებულ შვილად დარჩება.

ყო. მან უარყო ძველი ზვიადისტიკები და კავშირი გააბა მის რადიკალურ მტრებთან — გოგა ხაინდრავასთან, ლევან ბერძენიშვილთან, სალომე ზურაბიშვილთან... ბოლოს კი პოლიტიკურ ჭადრაკში ნარმატივის მისაღწევად კოკო ასათიანთანაც.

— მასში ხომ მართლაც ურევია სამშობლოსა და ფესვებს სიმამრის ორგანული შერეობა, შვეიცარიული და ჩამოვიდა და მხარი აუბა საქართველოში პოლიტიკურ მოძრაობას...

— მხარი აუბა, მაგრამ სიღრმეში შეღწევა ვერ მოახერხა, წყალმარჩხ ადვილზეა. მუდამ მერყევი, აფორიაქებული და ნეგროზულია. წინააღმდეგობების დაძლევისას დიდ ძალისხმევასა და ენერჯიას ხარჯავს. მას აქვს ნიჭი და უნარი პოლიტიკური სვლების გათვლებსა, მაგრამ ლიდერობა არ შეუძლია. უჭირს გარემომყოფთა ორგანიზება, თავბრუდამხვევ სიტუაციებში ორიენტირს კარგავს, ცვლილებების დროს მეურვეობას ვერ იჩენს, კონტროლის უნარს მოკლებულია. ამდროს განკერძოება ახასიათებს. კოკო, როგორც კი სიტუაცია

ბას, რომლისთვისაც ფორმა და შინაარსი განუყოფელია. ეს კი პოლიტიკაში საბედისწერო შტრიხია, ამიტომ გარდა მავალ პერიოდს სხვა ფსიქიკური ნყოფის ლიდერები სჭირდება.

— რას გვეტყვიტ კოკო გამსახურდიანს ორბიტურ და პოლემიკურ შესაძლებლობებზე, რაც პოლიტიკოს ლიდერს ნამდვილად სჭირდება? — ოპონენტებთან დაპირისპირებაში ადვილად ლიზიანდება ან მათი სივერაგით ცბუნდება. რაც უფრო მაღალი მნიშვნელობისაა საკითხი, მით უფრო იწევს მისი შინაგანი დაძაბულობა, შეიძლება აფეთქდეს. ამგვარ ფსიქოტიპს სულიერი ნონასწორობის შესანარჩუნებლად დიდი მოთმინება სჭირდება. ამიტომაცაა, მღელვარე „სცენიდან“ ჩრდილში რომ გადის, სანამ მონოლითი ბრაზის ექსტაზს ჩაახშობს. მძიმე წუთებში ქვეცნობიერს უფრო ენდობა, ვიდრე

თანამშრომლობა შეუძლია, მორჩილება — არა. კოკო გამსახურდიანს აქვს ლიდერობის ამბიცია, მაგრამ ამის მისაღწევად დენთი აკლია. ის ყველასა და ყველაფერს ეჭვით ეკიდება.

მის ფსიქოტიპს თანდაყოლილი უნარითა და შექცეული ცოდნით გონებრივი სიბრძნე, რაინდული ბუნება და ქოლერიკის აკვირებელი იდეები აქვს. ამის გამოც დაწყებული საქმის ხშირად მუა გზაზე ტოვებს. ამის დასტურად გავიხსენებდი: დიდ ათეულში ზვიად გამსახურდიანი ნაციონალ აქტივისტს ნუგზარ ნიკლაურს უნდა წარედგინა, რომლის წინააღმდეგ კოკომ გაილაშქრა და ბრძანა, ზვიადი მუხრანის მაჭავარიანს წარედგინა. ეს, რა თქმა უნდა, გონივრული ნაბიჯია, მაგრამ ამის რეალიზებას ბოლომდე არ გაჰყვია და პოლიტიკულმა ნუგზარ ნიკლაურმა ზვიადი ცუდად წარადგინა. ლიდერის თვისებების მქონე კი ამას არ დაუშვებდა და ბოლომდე იბრძოლებდა. მას ხასიათში გენეტიკური საჩუქარი აქვს — გულზვიადობა, რომელსაც ის შინაგანი ღირსების გამოხატულებად აქცევს ხოლმე.

— რატომ მოვიდა კოკო გამსახურდიანი პოლიტიკაში, რამ უბიძგა მას ამ გზისკენ და, საერთოდ, ქართულ პოლიტიკაში რატომ მომრავლდა მემკვიდრეობითი კადრები — კოკო გამსახურდიანი, კახა შარტავა, ირაკლი ალასანიასა? —

ეს ნამდვილად თვალგადაღებელი ფაქტია. ფსიქოლოგიაში ამას მამა-შვილთა, ანუ თაობათა ფსიქოლოგიური მემკვიდრეობა ეძახიან. შვილები მამებს ბაძავენ, ამავე დროს, მათ უპირისპირდებიან. ყველა ამათთვის ამ გზის არჩევა ძნელია, მაგრამ გაცილებით ძნელია ამ გზაზე სიარული. ზვიადის შვილის ამ არჩევანში ჩამუხვების უფლება არ აქვს. პოლიტიკაში მისი მოსვლა ბიოგრაფიულ ხასიათს ატარებს, ეს კი პირადულმა ტრავმად უკარნა-

ბა. მას სურდა იმ ბოროტების დამარცხება, ვინც მამამისს სიცოცხლე წარსტაცა, სურდა, მამის დაწყებული საქმე გავერქვებინა, თანაც გულში ეუბებოდა, რომ ამას მასზე უკეთ შეძლებდა. ფსიქოლოგები ინდივიდის პოლიტიკურ შესაძლებლობებს სხვა მასშტაბებით ვზომავთ. ამ შემთხვევაში კოკო გამსახურდიანი მინაგანი მონოდებიანი პოლიტიკოსი არაა, არც განდიდების მანიითაა შეწყვრილი. ეს კი გვაიძულებს, ვაღიაროთ, რომ პოლიტიკაში დიდი პირადულმა ტიპიკობა მოიყვანა. არსებობს ტიპიკობის ხარისხები. მამის უმართებულო მკვლელობის შემთხვევაში პოლიტიკის კენ მონიშნავს. მშვიდ ცხოვრებაში ის ამას არასოდეს გააკეთებდა. ამგვარი ჭიდილის გარეშე მის არსებობას აზრი დაეკარგებოდა. მას ბევრ რამეზე უბიძგა. მშვიდ ცხოვრებაში ის ამას არასოდეს გააკეთებდა. ამგვარი ჭიდილის გარეშე მის არსებობას აზრი დაეკარგებოდა. მას ბევრ რამეზე უბიძგა. მშვიდ ცხოვრებაში ის ამას არასოდეს გააკეთებდა. ამგვარი ჭიდილის გარეშე მის არსებობას აზრი დაეკარგებოდა.

კოკო გამსახურდიანი ქოლერიკული ტემპერამენტის მატარებელია. ქოლერიკები სულსწრაფები არიან. აღნიშნულ ინდივიდში კი ცოდნითა და რელიგიურობით სულსწრაფობა შენელებულია. სტიქიური ენებთათაღელვა მოთოკილი აქვს. არ უყვარს მთავარი როლის თამაში, გაურბის დიდ პასუხისმგებლობას და ინიციატივას. მას არ გამოჰყვება ქარიზმა, მგზნებარება და ემოციური შინაგანი ძალა, ლაღი გაქანება და შთაგონება, რითაც ზვიადმა საბჭოეთის მძიმე ღრუბელი გაარღვია და საქართველოს სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტი მოუტანა. ზვიადი საშუალოდ ეროვნული განწყობის უნიკალურ სახედ დარჩა. კოკო კი რისკიან საქმეში ჩარევასა და თავისი მდგომარეობის სასწრაფო შეგდებას ერიდება. მან არ გაილაშქრა უნივერსიტეტის დასაცავად, არც სოროსელებისა და თავისუფლების ინსტიტუტის წინააღმდეგ, რითაც მამამისის მოძღვრება უგულვებლ-

კოკო გამსახურდიანი უინაგანი მოწოდებით პოლიტიკოსი არაა

იძაბება, შვეიცარიაში მიდის. მდგომარეობა ჩაცხრება თუ არა, ბრუნდება. მომხდარს მშვენივრად აანალიზებს. ურთიერთთანამშრომლობისას დაუინებო მითხვოს სულიერი და ჯანსაღი ზნობის ნორმებს, პრეტენზია აქვს, მუდმივად იმყოფებოდას პოლიტიკის აქტიურობის პერიპეტების კურსში. ასე ითხოვდა გაერთიანებულ საზოხიციოში ყოფნისას და ასევე მოითხოვა 9 აპრილს, რომ არავის გაეზებდა ზურგს სუკან ხელისუფლებასთან მოლაპარაკება. მოწინააღმდეგენი ამას იმპერატივის გამოვლენაში უთვლიან. ფსიქოლოგიაში კი ეს არის ინდივიდი, რომელიც ატარებს დამოუკიდებელ, თვითმყოფ, სუვერენული ფორმის ცნობიერე-

სიტყვას. ეს მისი ფსიქიკის მთავარი მახასიათებელი შტრიხია. გონების მიერ შემოთავაზებულ საეჭვო სირთულეს ან სიტყვიერი განზოგინებით გამოხატულს ქვეცნობიერში უძებნის გასაღებს. პოლემიკაში ხშირად მიმართავს ნებელობითი ენერჯის შეზღუდვას, მაგრამ თუ აიძულეს, იმპულსურად და წინდაუხედავად უპასუხებს, დამცინავ შენიშვნებსაც არ ერიდება, რადგან ცხელი სისხლი და აღქმის შთამბეჭდავი უნარი აქვს, პაექრობის ინტელექტუალური სიბრძნითა და ააღემოვლენაში უთვლიან. ფსიქოლოგიაში კი ეს არის ინდივიდი, რომელიც ატარებს დამოუკიდებელ, თვითმყოფ, სუვერენული ფორმის ცნობიერე-

— რა პერსპექტივა ელის კონსტანტინეს უნარების მქონე პოლიტიკურ ლიდერს ჩვენს უახლოეს ისტორიაში?

— კვლავ გავიმეორებ: ამ პოლიტიკოსს თან სდევს ქართველი ერის ღრმა ნდობა. ეს ნდობა უფრო გულმკვდებოდა, მას რომ ზვიადისტიკისთვის ზურგი არ შეექცია და ზვიადის სულიერი მისია გაჰყოლოდა, თანაც, მისი ბრძოლისათვის ნდობა გამოემჟღავნებინა, ხალხის ეროვნულ ნერვთა ტვივილისადმი მეტი თანადგომა შეიძლება. სოციალური ფსიქოლოგია გვასწავლის, რომ სოციალური სტრუქტურის როლს ხშირად გარემო პირობები განსაზღვრავს. თუ საქართველო მომავალში გეზს რადიკალურად შეიცვლის და ქართველი ხალხი თავისი მინა-წყლისა და სახელმწიფოს მეპატრონე გახდება, მაშინ შესაძლოა, ქართველი ერის სუვერენი იყოს, კონსტანტინე გამსახურდიანი ერის მონინავთა რიგებში იხილოს. რაც ნაკარნახევი იქნება სწორედ ზვიადის მარადიული გმირობის ხსოვნის პატივსაცემად. იქნებ ეს თვითონ კონსტანტინემაც მშვენივრად იცოდეს, როცა ევროპის ცენტრალური ქვეყნიდან საქართველოს პოლიტიკაში ჩასაბმელად მოემგზავრებოდა. მას ეს გზა იქნებ ბევრად ერჩია რიგითი ინტელიგენტის ბედს, თუმცა ამ საკითხის საბოლოოდ შეფასების არგუმენტები ჯერ კიდევ წინაა. ცივი გონებით განვჯიტი კი კოკოს აღიარება ზვიადის უდიდესი დამსახურებაა, რომელიც მის შთამოვლობაში გადავა. კოკო შვილია უმაღლესი სულიერების პიროვნების, წმინდანთან გაიგებელი ერისკაცისა. ჭმუშირითად დამოუკიდებელ საქართველოში კოკოს შესაძლოა, არჩევნები მოეგო, ხაზს ვუსვამ, ამით და არა ბრძოლით, სულისკვეთებითა და პოზიციის სიმდიდრით. მას, როგორც პოლიტიკურ ლიდერს, კიდევ სჭირდება განვითარება და სწრაფვა სრულყოფისაკენ.

ესაუბრა **ლალი შაშიაზი**

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქციას

დაპირებისამებრ, გიგზავნით გურამ შარაძის უკანასკნელ საგზავთო ინტერვიუს, რომელიც ჩანერილია 2007 წლის 19 მაისს და მკვლელობის დილას — 20 მაისს უნდა გამოქვეყნებულიყო.

მიუხედავად იმისა, რომ ყურნალისტმა საღამოს აწყობილ გაზეთში ინტერვიუ ამ ფორმით დასტამბული დატოვა, მისდა გასაკვირად, დილით გაზეთი ინტერვიუს გარეშე გამოვიდა. თუ რატომ მოხდა ასე, მკითხველი, ალბათ, თავად გააკეთებს დასკვნას.

დღეს საქართველო იბრძვის იმისთვის, რასაც გურამ შარაძე მსხვერპლად შეეწირა. მამაჩემი სააკაშვილმა და მისმა მკვლელების ბანდამ დახვრიტა. შორს არ არის ის დღე, როდესაც ამას ფარდა საბოლოოდ აეხდება. მწამს, აღდგომის მაღლითა და საქართველოს პატრიარქის ლოცვა-კურთხევით საქართველოში ძალიან მალე იზეიმებს სამართალი.

სამწუხაროდ, ამ ურთულეს დღეებში ვერ დავდექი ქართველი ხალხის გვერდით, მაგრამ მთელი არსებით მასთან ვარ და მალე ფიზიკურადაც შევეერთდები.

ულრმესი მაღლიერებითა და პატივისცემით

რუსუდან შარაძე
11 აპრილი, 2009, ქენევა

გურამ შარაძე:

პაი ამ საქართველოს!

გურამ შარაძის უკანასკნელი ინტერვიუ ჩაწერილია მკვლელობის წინა დღეს, 2007 წლის 19 მაისს

იგეგმება. თქვენც ფლობთ ამ ინფორმაციას და უშვებთ ამის შესაძლებლობას?

— ეს ინფორმაცია ჩემთვის მოულოდნელი სრულიად არ არის. თავი დავანებოთ იმას, ვიცნობთ თუ არა სახელმწიფოებრივ გარიგებებს. თანამედროვე საქართველოს პოლიტიკური და სარწმუნოებრივი ცხოვრების ლოგიკა მკარნახობს, რომ სრულიად დასაშვებია მოსალოდნელია ასეთი რამ. მაშინ, როდესაც თბილისის გულიდან — რუსთაველის გამზირიდან — გააძვეს ძლიერი საქართველოს შემქმნელი, დავით აღმაშენებელი, აღარ დავაკონკრეტებ, თბილისის ცენტრში რა ძეგლებს დგამენ. ამის შემდეგ მოულოდნელი სულაც არ არის, ეს რომ მოხდეს. ჩვენ ყოველთვის იმით ვამაყობდით, რომ თბილისში ერთმანეთის გვერდით იდგა მართლმადიდებელი ეკლესია და გრიგორიანული ტაძარი და ებრაული სინაგოგა. ეს ქართველი ერის ტოლერანტობისა და დიდი ეროვნული ცნობიერების ნიშანია, მაგრამ იმას არ ნიშნავს, რომ ხვალ მეტეხის ტაძარი დავანგრეთ და იქ მეჩეთი ავაშენოთ. სხვათა შორის, ბევრმა არც იცის, რომ მეტეხის დეტალისმშობლის ტაძარი არ იქნებოდა, რომ არა დიტი შევარდნაძე, რომელიც დახვრიტეს. ბერიას განკარგულებით მეჩეთი დაანგრიეს და მეტეხის ტაძარიც უნდა დაეგრიათ. მიკვირს, დიმიტრი შევარდნაძე რატომ არ არის წმინდანად შერაცხილი. ის 13 წლის მანძილზე, სანამ დახვრეტდნენ, ბოლშევიკებს ხელიდან სტაცებდა ეროვნულ სიმბოლოებს, ჩვენს სამუზეუმო-საეკლესიო ნივთებს. როდესაც ბერიამ დაიბარა და უთხრა, — შენ ხარ ყველაზე დიდი ავტორიტეტი და შენ უნდა დამიდგე გვერდში, რათა დავანგრეთ მეტეხი და იქ ლენინისა და სტალინის მემორიალები გავაკეთოთ, — დიმიტრი შევარდნაძემ, იმის ნაცვლად, რომ გვერდში დასდგომოდა, ხელმოწერების შეგროვება დაიწყო და ამხილა ბერიას ეს მზაკვრული ჩანაფიქრი. შედეგად ბერიამ ის დახვრიტა, შევარდნაძემ კი მეტეხის ტაძარი დანგრევას გადაარჩინა. თქვენი გაზეთის მეშვეობით მინდა, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს და უწმინდეს სინოდს მივმართო: მეტეხის ტაძრის გადამრჩენი, მისთვის დახვრეტილი და ნაიბუღი დიმიტრი შევარდ-

ნადე წმინდანად იქნეს შერაცხილი.

— ფიქრობთ, რომ საქართველოს დღევანდელი ხელისუფლება ბოლშევიკების კვალს მიჰყვება?

— რა თქმა უნდა. ამას გულსტიკვილით ვამბობ. ამას აკეთებენ ის ადამიანები, ვისთან ერთადაც ორი მონვევის პარლამენტში ვიყავი. დღეს მათ ვეწვამები, რადგან მათ მაგივრად მე მრცხვენია იმის, რაც დღეს ქვეყანაში ხდება.

— ვინ უნდა აგოს კონკრეტულად პასუხი ფერიის მთაზე ეკლესიის დანგრევისთვის და რა ფორმით? ოპოზიციის ნაწილი ამას სისხლის სამართლის დანაშაულად ავასებს...

— არავითარ პასუხისმგებლობაზე აქ საუბარი არ არის. საუბარი უფლის სახლზეა. მე არ მეგულება საქართველოში, არც სასამართლოში და არც სხვაგან ადამიანი, ვინც ამაზე საპასუხისმგებლო ვერდიქტს გამოიტანს. ყველაზე დიდი, რასაც ვეხვეწები, ამ ადამიანებმა უფალს შენდობა სთხოვონ და მოინანიონ. ამასთან, საკუთარი ხელით აიტანონ მასალა, დაწყონ და დღესვე დაიწყონ ეკლესიის აღდგენა. აი, ეს იქნება ყველაზე დიდი პასუხისმგებლობა. ერთადერთი გამოსავალი ტაძრის აღდგენაა.

ვიპოვებ, ხეხულს ნუ ეთავაშობიან.

დაიფარონ საქართველოს ახალი ხეხულისგან, ახალი

რეპოლუსიისა და ახალი

სისხლისღვრისგან, ახალი

ქათამკვლელი და ქათმა

დაამაჟიკონიკალი

ოქისგან.

თუ დღესვე არ გამოხსნობა ეს დანაშაული, ვითარება სერიოზულად გართულდება.

— წინააღმდეგ შემთხვევაში, ფიქრობთ, რომ რელიგიური ნიადაგზე შეიძლება ახალი რევოლუციაც მოხდეს?

— ვაი, მაშინ ამ საქართველოს!

2007 წლის 19 მაისი, შაბათი, 16.05-16.50

— ბატონო გურამ, როგორ რეაქცია გქონდათ, როცა შეიტყვეთ, რომ აჭარის რეგიონში მშენებარე მართლმადიდებლური ეკლესია დაანგრიეს?

— ზუსტად ისეთი, როგორც იმ წყევულ ლამეს, როდესაც გლდანის მართლმადიდებლური ეკლესია დაარბიეს.

— თქვენი აზრით, რაში სჭირდება ამ ხელისუფლებას ეკლესიასთან ბრძოლა?

— ხელისუფლებას ეკლესიასთან ბრძოლა სჭირდება გავლენის მოსაპოვებლად, უფრო ზუსტად, ხელისუფლება ხელისუფლებას, რომ მოსახლეობის 90% მართლმადიდებლური ეკლესიის მკაცრი, საქართველოს მოსახლეობის მართლმადიდებლური ეკლესია იდგეს. 300 წლის მანძილზე მკერდმოჭრილი საქართველოს დედაეკლესიისგან აჭარა რომ დაუბრუნდა დედაეკლესიის ნიაღვრს, აი, ეს არ აწყობს მავანთ და მავანთ, უცხო თუ შინაური პოლიტიკურ ძალებს. უნდა ვთქვათ, რომ ეს იძულებით ხდება. სასაცილოა ის არგუმენტი, რომ ვიღაცას იქ ატარაქციონების ან პატრიოტთა ბანაკის გაკეთება სურს.

— არავითარი! ვიღაცას არ აწყობს, საქართველოს ძირძველ ტერიტორიაზე, საიდანაც შემოვიდა ქრისტიანობა, მრავალსაუკუნოვანი ქართული ეკლესია აღორძინდეს, სარწმუნოების განმტკიცებაზე კი რეგიონში ილია მეორის ძმისწული, მეუფე დემეტრე ზრუნავს. ამის მიზნი აქვთ შინაური თუ უცხო პოლიტიკურ და ავანტიურისტულ ძალებს.

როლოქაუს ატაკსიონს ხომ არ აწყობენ, ჯვარი რომ ჩამოაგდონ? ხაშურის ატაკსიონი ხომ არ იყო ჯვარის ჩამოგდების მიზეზი?!

— ამას ჭკუა და სახელმწიფოებრივი აზროვნება სჭირდება. რა ამათი ბრალია, რომ არ გააჩნიათ სახელმწიფო

მართვის გამოცდილება? მე ამას ნიშნის მოგებით კი არ ვამბობ, არამედ — გულისტკივილით და კიდევ ერთხელ მოვუწოდებ, ეს უბედურება რაც შეიძლება მალე დამთავრდეს.

— რა ხელს აძლევს ხელილსუფლებას აჭარაში მართლმადიდებლური ეკლესიის ნგრევა; ეს ხომ ის რეგიონია, სადაც ამ პერიოდში ხალხი აქტიურად ინათლებათ?

— არ ვიცი, გაბედავთ ამის დაბეჭდვას თუ არა, მაგრამ ჩემს ვერსიას შემოგთავაზებთ: საქმე ეხება იმას, რომ რომელიღაც პოლიტიკური ძალას მეზობელ სახელმწიფოებში თუ ქვეყნის შიგნით არ აწყობს, ბათუმის თავზე, ბათუმის ყველაზე გამორჩენილ ადგილას ჯვარი იყოს აღმართული და ქართული მართლმადიდებლური ეკლესია იდგეს. 300 წლის მანძილზე მკერდმოჭრილი საქართველოს დედაეკლესიისგან აჭარა რომ დაუბრუნდა დედაეკლესიის ნიაღვრს, აი, ეს არ აწყობს მავანთ და მავანთ, უცხო თუ შინაური პოლიტიკურ ძალებს. უნდა ვთქვათ, რომ ეს იძულებით ხდება. სასაცილოა ის არგუმენტი, რომ ვიღაცას იქ ატარაქციონების ან პატრიოტთა ბანაკის გაკეთება სურს.

— არავითარი! ვიღაცას არ აწყობს, საქართველოს ძირძველ ტერიტორიაზე, საიდანაც შემოვიდა ქრისტიანობა, მრავალსაუკუნოვანი ქართული ეკლესია აღორძინდეს, სარწმუნოების განმტკიცებაზე კი რეგიონში ილია მეორის ძმისწული, მეუფე დემეტრე ზრუნავს. ამის მიზნი აქვთ შინაური თუ უცხო პოლიტიკურ და ავანტიურისტულ ძალებს.

როლოქაუს ატაკსიონს ხომ არ აწყობენ, ჯვარი რომ ჩამოაგდონ? ხაშურის ატაკსიონი ხომ არ იყო ჯვარის ჩამოგდების მიზეზი?!

— ამას ჭკუა და სახელმწიფოებრივი აზროვნება სჭირდება. რა ამათი ბრალია, რომ არ გააჩნიათ სახელმწიფო

ეს ყველაფერი ჯვარის, მართლმადიდებლური ქრისტიანული ეკლესიის, მკაცრად აღიარებული დასუსტებისა და დასუსტების არის მიზეზი.

— ბატონო გურამ, თქვენი აზრით, ვისი დავალებით მოხდა მშენებარე ეკლესიის დანგრევა — ცენტრალური ხელისუფლების თუ ადგილობრივის?

— ერთობლივად! ცენტრალურის, ადგილობრივის და იმ პატარა-პატარა გამგებლების, რომელთაც ეს საქმე ბინძურ ბუღალტერისგან გააკეთებინეს. სხვათა შორის, უნდა ვთქვათ:

ქალიან მავანაა ყველა, ვინც გასცა ეს ბრძანება თუ განაგრძობს, დაწყებული უმადლესი ხელისუფლებიდან, იმ გულდოზარისტი დამთავრებული. იმიტომ, რომ ის მკაცრი, რომელმაც შეანგრია გლდანის ეკლესიის ბაღიანი, ქარი და წვივით ათრია მამა ბასილი, რამდენიმე დღე დაიწყო.

ზოგი დაბრმავდა კიდევ. ამიტომ მინდა, კიდევ ერთხელ მოვუწოდო: ემინოდეთ უფლის, ემინოდეთ საკუთარი სინდისის ხმის, ემი-

ნოდეთ ერის წინაშე ამდენი დანაშაულის ჩადენის!!!

— ოპოზიციონერთა უმეტესობა მიიჩნევს, რომ ფერიის მთაზე ეკლესიის დანგრევის ბრძანებას პრეზიდენტი გასცემდა. თქვენც ასე ფიქრობთ?

— კიდევ ერთხელ ვიმეორებ: ეს საკითხი ასე ჰაიპარად არ წყდება. რაც ყველაზე დიდი უბედურებაა, მხოლოდ პრეზიდენტი სააკაშვილის ბრძანებითაც არ მოხდა. ეს მოხდა საერთაშორისო, გარეშე და შინაური, უცხო, ბნელი, ავანტიურისტული პოლიტიკური ძალების მიერ.

— ფიქრობთ, რომ ამ ყველაფრის უკან ხელისუფლების ნარმომადგენელთა ფინანსური ინტერესებიც უნდა იდგეს?

— ფინანსური ინტერესები აქ ძალიან ცოტას ნიშნავს, თუმცა, რა თქმა უნდა, ხელილსუფლების მხრიდან ფინანსური ინტერესიცაა. მაგრამ აქ არის შესახელმწიფოებრივი პოლიტიკური ძალების საერთაშორისო შეთქმულება, საქართველოს დედაეკლესიას 300 წლით ჩამოჭრილი აჭარა კვლავ დაუბრუნონ მუსლიმანურ სამყაროს.

— კი მაგრამ, ფაქტია, სააკაშვილის ხელისუფლება თავს ინოვაციას აჭარის რეგიონის დედასაქართველოსთვის დაბრუნებით...

— ამ რეპლიკას კომენტარს არ გავუკეთებ, ვიტყვი მხოლოდ ერთს: დედასაქართველოს აჭარა დაუბრუნდა 1878 წელს, ქართველი ეროვნული გმირების თავგანწირული ბრძოლით რუსეთ-თურქეთის ომში, მეორედ კი, დიდმა ქართველმა, გადაუჭარბებლად შემოძლია ვთქვა, მუსლიმანური სამყაროს ილია ჭავჭავაძემ — მემედ აბაშიძემ — და შერიფ ხიმშიაშვილმა თანამებრძოლებთან ერთად დაუბრუნეს. ღმერთმა ნუ ქნას, აჭარა საქართველოს შემადგენლობაში კვლავ დასაბრუნებელი იყოს. ამის განცხადება მკრეხელობაა, მით უმეტეს, მასზე დისკუსია.

— მამუკა გორგაძემ განაცხადა, რომ თბილისის ცენტრში მეჩეთის აშენება

...გეზოგალ სახელმწიფოე არ აწყობთ, ბათუმის ყველაზე გამოჩენილ ადგილას ჯვარი იყოს აღმართული და მართლმადიდებლური ეკლესია იდგას.

მუსრან მასპარეზი

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიო“ რედაქცია მკითხველ საზოგადოებასთან ერთად დაბადებიდან მეოთხმოცე წლისთავს ულოცავს ღირსეულ პოეტს და მამულიშვილს მუსრან მასპარეზს. **ბატონო მუსრან!**

ულრმეს მადლობას გიხდით მშვენიერი ლექსების შექმნისთვის, მართალი სიტყვისა და ეროვნული იდეის უანგარო სამსახურისთვის. თქვენი პოეზია ქართული წილიდან მოედინება და საქართველოსათვის მარადიული სიცოცხლით არის აღსავსე.

„დარწმუნებული ვარ, ქართველი ხალხი არ უსაყვედურებს მუსრან მასპარეზს პოლიტიკით მისი ხანმოკლე გატაცებისთვის, თუნდაც, იმიტომ, რომ ის თავისი პრინციპების ერთგული დარჩა და „ორი ბატონის მსახური“ არ გამხდარა.

გარდა ამისა, მუსრან მასპარეზი ნამდვილად დიდი პოეტია, რომლის შემოქმედებამ ეროვნული თვითშეგნების განვითარებაში უზარმაზარი როლი შეასრულა. ხალხის თვალში ის უკვე გახდა მუსრანი“.

ალექსანდრა ჭაჭია. 1997 წ.

დრო ელვის სისწრაფით მიქრის. წუთისოფლის ნამიერება ყველაზე კარგად გათავისებულ ხანდაზმულ ადამიანს აქვს. მოხედვად და ყველაფერი გარდასულია და ოდენ მოგონებადღა რჩება. ასე მგონია, გუმინ იყო, პოეტს რომ სამოცდაათი წელი მივულოცე, დღეს კი მუსრანმა ოთხმოც წელს მოუყარა თავი... უნებლიეთ მაგონდება მისი მშვენიერი ლექსი: „გაირიანებს კიდევ, დიდი-დიდი, რვა-ათი წელი (არც კი!) — მოგენატრება (პირქუშიც კი!) დღე დღევანდელი, ვით ყვითელ ფოთოლს საკუთარი წარსული მგვანე...“

დიახ, პოეტთა შორის ჭეშმარიტ და უპირველეს პოეტს, პოეტთა საუფლოს უგვირგვინო მეფეს 80 წელი შეუსრულდა. მართალია, ის, ალბათ, თავის ჭაბუკობას იგონებს და მისტიკის, მაგრამ ერთი უეჭველია, მის უკვდავ სულს და გამოგნებულ პოეზიას არც როდის შეეპარება სიყვითლის ფერი და ვიდრე ქართველი ხალხი იარსებებს ამქვეყნად, იგი „სიმწვანეს“ არ დაკარგავს.

მალღმერთებმა ადამიანი ურთიერთსაწინააღმდეგო სანყისებით შექმნა, სულით და ხორცილთა შეამკო. ამიტომაც სრულქმნილი კაცი იშვიათად იბადება ქვეყნად. უნაკლო არსებანი სანთლით საძებნელნი არიან. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ მუსრან მასპარეზიანი გამოირჩევა როგორც სულიერი, ასევე ფიზიკური სრულყოფილებით. როცა მას უყურებთ, ასე გგონიათ, ბიბლიური პერსონაჟი გაცოცხლდა, თავისი ბრგე ტანით, მაღალი შუბლით, გამჭრიახი, სიკეთისმფრქვეველი თვალებით და ბუბუნა, ომახიანი ხმით; ხოლო როცა მის პოეზიას ეცნობით (ყმანვილი ხართ, ჭარმაგი თუ მოხუცი), თუ ოდნავ მაინც გაქვთ მშვენიერების აღქმის უნარი, არ შეიძლება, არ განგაცვიფროთ უსაზღვროდ მომადლებულმა ნიჭიერებამ.

უპირველესი ნიშანდობლიობა მუსრანის პოეზიისა არის უპრალაობა. ქართულ პოეტურ სამყაროში ვერ დამისახვალავთ ვერცერთ პოეტს, რომელსაც იმ დონეზე წარმოადგინოს სადას (მარტივის) ესთეტიკური განცდა, როგორც ეს მან მოახერხა. მან აქვს პასპარეზისა და მუსრანის განსხვავება, რომელსაც ჩვენ ყოველდღიურად ვხვდებით, უაღრესად დიდი აზრობრივი დატვირთვა და ემოციური განცდის მუსტიკიანი მისიონი. გავიხსენოთ თუნდაც ეს ლექსი:

„— არაყი?
— ლუდი!
— ერთი?
— ერთი!
— ინებეთ!..
— გმადლობთ! —
ვჯდები კუთხეში,
გარეთ წვიმს...
...
გნატრობ...“

სასაუზმესა და კაფეში დახლიდარსა და ცხოვრების ერთფეროვნებით გაბეზრებულ პოეტს შორის იმართება დიალოგი, რაც გადმოგვცემს ყოფის მდორე მდინარეებს... მარტოსული პოეტი კუთხეში მიყუჩული, ეულობის განცდით შეყრობილი ნატრობს საყვარელ არსებებს, სწავლია მისი ხილვა, რაც ქვეცნობიერად დიდ წუხილს ინვესტირებს მასში. ამ განცდას აძლიერებს წვიმიანი ამინდი და, რაც მთავარია, მრავალწრიული, რომელიც პოეტის გამოუთქმელ სევდას გადმოგვცემს. ერთი სიტყვით, იქმნება პოეტური კონტექსტი, უაღრესად ტრევიდი, ადამიანის სევდას და მარტობას საოცარი უშუალოებით რომ გვიხატავს.

თუნდაც პოეტის ერთობ პოპულარული ლექსი მოვიხმოთ: „გარეთ ხმაურობს წვიმა... ოთახს ანათებს ღამა...“ — პეტრეა გახსოვს? — იმე! — რა ბიჭი იყო!.. — აპა!“

შეიძლება თამამად ითქვას, რომ ქართულ პოეზიაში არ მოიძებნება მეორე ნიმუში, რომელიც ამგვარი უშუალოებით, ადამიანურობით, დინჯი სასაუბრო ინტონაციით აღწევდეს სიკვდილის გარდაუვალობისა და წუთისოფლის ამაოებისა გამო აღძრული შემადრწმუნებელი გრძობის ბუნებრივად აღქმასა და განცდას. ის წუხილი და დარდი, ახლოდელი, კარგი „ბიჭის“ სიკვდილით რომ არის გამოწვეული, გადმოცემულია შიშს, კაცობრიობის არსებობის მთელ მანძილზე რომ ირჩენ თავს, ერთგვარად აუფერულებს და ჩვეულებრივ მოვლენად აღგაქმვინებს.

„მე მინდა სიკვდილს სიმღერა ნავაფარო, —
ამაოდ ვშვრები...
საფლავებს თვალბივით ახელს სასაფლაო,
ხორცს იხვენებთან ძვლები.“

სხვათა შორის, მუსრან მასპარეზის პოეზიაში ეს სტროფი ერთერთი გამონაკლისია, რომელიც მისი ლექსის სისადავის სტრუქტურას არ მიესადაგება. სიცოცხლეს დახარბებული პოეტის ბუნება მას მუდამ უბიძგებს ძიებისაკენ, ჭეშმარიტების ამოცნობისა და ადამიანის ცხოვრების არსის ამოხსნისკენ. ის მუდამ ეძებს ნარსულში ეძებს, ანმყოში ეძებს, მერმისში ეძებს, აკვანში ეძებს, კუბოში ეძებს. ერთი სიტყვით, რაღაცას ეძებს... ამ ძიებას იგი საკუთარი თავის შემეცნებამდე მიჰყავს, რადგანაც რწმუნდება, რომ პასუხს „ვერაინ გეტყვის, არავინ იცის, — თვინიერ სისხლის შენივე სისხლის“. ამიტომაც ის ქრისტიანი თუ აღმოსავლელი მისტიკოსივით მთლიანად საკუთარ თავში იძირება, თავის სულში პოეტს ჭეშმარიტებასაც და მშვენიერებასაც: — „ანდა რას ვეძებ! რას ვიპოვნი! რა დამრჩა გარეთ!“ — აცხადებს პოეტი და დასძენს: — „გაზაფხულია უფრო დიდი როდესაც შიგნით“.

ამ „მე“-სა და სულიერ სამყაროში ძიებამ იგი ზნეობრივი პრობლემის წინაშე დააყენა. მას ადარდებს ქართველი კაცის ზნეობრივი დაცემა, საზოგადოებაში მომეტებული „ურთიერთ შუღლი“, სინუნე და შური, რომელმაც „დალუპა ქვეყანა“. კიდევ უფრო დასაგმობია: სხვათა არ დაფასება, მოყვასის გამეტება, ბრიყვის აღზევებით გახარება და მისით, რაც ქვეყნის მომავალს ავებდითა და ატყვევებდა თავს. აბა, მოვუსმინოთ პოეტს: — „ღირსებას სხვისას კვლავაც რომ ვერ ვგრძნობთ, ძმას ცოცხალ საფლავს რომ ვუთხრით ახლაც, სამშობლოს ჩვენ რომ გვიჯობს ეზო, რევენი თუა — ის რომ გვსურს მაღლა, — ოტივ ჩემო და ჩემო რეზო, — ეს გზა რას გვიზამს, — იმასაც ნახავთ!“ — პოეტის წინასწარმხედველობა აღსრულდა, ამ გზამ რომ დღევანდელობამდე მიგვიყვანა, ეს უდავოა.

შეიძლება გვპასუხს გაუკვირდეს, მაგრამ სრული რწმენით ვასხვავებ, რომ მუსრან მასპარეზი ნათლბილვალის ნიჭით არის დაჯილდოვებული, ამაში მარწმუნავს

მისი სწორიანი გიოგრაფიული დეტალეი, უფროა კი მის პოეზიაში ნარმოჩენილი მოგავლის ჭკაბა და მარწმინის განსოგიაკაბა. ის, რასაც პოეტი ჯერ კიდევ წინასწარმხედვლად, ყველაფერი ახდა, ჯერ კიდევ როდის (1970 წ.) აწახვდა მუსრანს ქართლის ბაღი და მნარად მოთქვამდა:

„ვახტანგის ადგილს იჭერს ხეჩუა! —
გვეცლება ქართლი თვალ და ხელშუა!“

აკი გვეცლება კიდევ და სულ მალე დავკარგავთ ამ მხარეს და სრულიად საქართველოს. მუსრან მასპარეზიანმა ჯერ კიდევ როდის გამოუტანა განაჩენი ქართველ საზოგადოებას: „არა იმიტომ, რომ სიტყვა „ქურდმა“ უარყოფითი დაჰკარგა უღერა! არა იმიტომ, რომ თუ ხარ სუფთა, შენსავით მტერმა იცხოვრა შენმა! —
საქმე იმიტომ უფროა ცუდად, რომ ცუდად როა, არ იცის ბევრმა!“

განა ჩვენი ქვეყნის დღევანდელი უაღრესად იმით არ არის გამოწვეული, რომ ქართველი ხალხის უდიდეს ნაწილს ვერ გავუგებთ, რატომ ვართ ამ ყოფაში და რატომ არის ჩვენი არის არსებობა აყურონის ზღვარზე.

სწორედ ამ მიზეზით ჩვენ დღეს უდარდებლობას მივცემივართ და „ჩვენი ყოფის თავი და ბოლო ჭამა და საქმლის მონელება“ გამხდარა. ვლრეობთ, ვილხენთ, ვხარობთ და ვლალობთ მაშინ, როცა საქართველოს თავი ნაჰგვარეს და გული ამოსჭრეს. მუსრან მასპარეზიანს აცვიფრებს ეს რეალობა, მას ესმის დაღონებული კაცის, მაგრამ არ ესმის გახარებული კაცის და მისთვის ჩვეული პირდაპირობითა და პრინციპულობით ეკითხება გალაღებული ადამიანს:

„ვინც გინდა იყავ —
გინდა არქიფოვ,
თუ გინდა ზაქრო!
რა გიხარია, შე შობელძალლო!“

სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ როდის ნასროლი ეს სარკასტული შეძახილი დღევანდელობას საოცარი აქტიურობით ეხმიანება და ფრთიან ფრახად ქვეულა კიდევ.

საერთოდ, ქართული პოეზია, შეიძლება ითქვას, ერთი დაუსრულებული გალობაა სამშობლოს სიყვარულისა. მაგრამ იმ პოეტთა შორის, ვისაც სამშობლო ხატად გაუხდია, მუსრან მასპარეზიანი მაინც გამოირჩევა. ის ამ გრძნობით ცოცხლობს. მეტიც, მას სამშობლო ისე აქვს გამოწვანებული, რომ ძნელდება პოეტის „მე“-ს და ამ ცნების განცალკევება. ის ჭეშმარიტი ქართველია, რომელიც უხსოვარი დროიდან მოყოლებული ამ უჩვეულო კოდს ატარებს სისხლთან და ხორცილ და სულიერ და სისხლისმიერ კავშირს ამყარებს თავის წინაპრებსა და ერის სულიერ უკვდავებასთან. მას სწამს ქართული ჯიშის უკვდავების და ამყავს აცხადებს: — „ვითარცა ღვინო — ქვევრიდან ხაპში — ხაპიდან დოქი, დოქიდან ჯამში, ქართული სისხლის, ქართული სული, ქართული სიტყვა, ქართული გული გადადიოდა კაციდან კაცში“. და მიუხედავად იმისა, რომ გზადაგზა ამ სისხლს სვამდნენ, ამღვრდნენ, უღმერთოდ რყვინდნენ, მაინც გამოიარა სახელოვან ქართველთა (ვახტანგის, რუსთველის, თამარის, სულხანის) გულეები და მომავალშიც მარად ირქეფებს.

მაგრამ პოეტს ისიც კარგად აქვს გაცნობიერებული, რომ მხოლოდ სამაყო წარსულით ერი ვერ იარსებებს, მის მარადიულობას, ძირითადად, ანმყო აპირობებს: — „წარსული კარგი! ძალიან დიდიც! აუგვირ თქვა! მაგრამ ერთს ვიტყვი, პირდაპირ ვიტყვი, განი-გამონი! — დღეს რაც ხარ! ის ხარ“. დიახ, მთავარია, „დღეს ამას იქით“ როგორ ვიცხოვრებთ, შევძლებთ კი, ჩვენი წინაპრებით გავილოთ სისხლი, თუკი ეს სამშობლოს დასჭირდება, თუკი ერის გადაარჩენა მოითხოვს. თავად პოეტს მტკიცედ სწამს, რომ ამგვარი ქართველი კვლავაც მრავალადა... და თუკი ქართველს ამის არ სჯერა, ასეთ კაცს, მკვდარს თუ ცოცხალს, არ ეკუთვნის ქართული მიწა! მეტიც, „კაცი ასეთი ცხენის ძუით არის სათრევი“.

სამწუხაროდ, ჩემო მუსრან, იმ ქვეყანაში, სადაც შენი დარი პოეტის 80 წლისთავს არ ზეიმობენ, ჭარბად არიან ძუით სათრევი ქართველები, რომლებმაც ვერც სამშობლოს სიყვარულს გაუგეს გემო, გემო კი არა, ემწარებათ და სძულთ ეს ობოლი მარგალიტი და ვერც შენი ქართული მზით გამობარი პოეზიის გაეგებათ რაიმე. მაგრამ გული არ გაიტეხო, რადგან შენი გონი და სული „მამულზე მაღლა“ არაფერს მოიხრებს. ამ რწმენით იცხოვრე შენ ოთხმოცი წელი და ამ რწმენით ასე მხნედ კიდევ მრავალ წელს ამაყად ივლი! გილოცავ დაბადების დღეს და, თუ როდისმე გული გატკინე, დიდსულოვნად მომიტევე...
ელიზბარ ჯაველიძე

დავით აღმაშენებლის 80 წლის იუბილე

ვაი, ჩვენს პატრონს

დავითარ, როგორც დადიოდა ჩემამდე ბევრი, ჩემს თავზეც ბრუნავს ხან დოლაბი, ხან კიდევ კვერი.

ვხედავ: რეგენი ლაპარაკობს ამაყად, მძიმედ, და, მე შენ გეტყვი, უბატონოდ ხმას გასცემს ვინმე.

ქალი თუ კაცი ეჯიბრება იმაში ურთერთს: ფიქრის და სიტყვის დაშორებას ვინ შეძლებს უკეთ.

გზადაც მხვდება კმაყოფილი სიფათი რეგენის; ფოთლებს უწვდიან ლამაზმანებს ამაოდ ლელვნი.

დროდადრო მესმის უხერხული ხალხური ლექსი: ვჭამოთო კარგად, — არაფერი შეგვრჩება მეტი.

ვაი, ჩვენს პატრონს, ჩვენი ყოფის თავი და ბოლო, — ჭამა და საჭმლის მონელება თუ არის მხოლოდ.

დავითარ, როგორც დადიოდა ჩემამდე ბევრი, ჩემს თავზეც ბრუნავს ხან დოლაბი, ხან კიდევ კვერი. 1972

ტა,
ტა,
ტა,
ტა!
რანაირად ბრდღვინავს არაგვი!
ხო,
ხო,
ხო,
ხო!
ხმელეთს როგორ ეხეთქება ზღვა!
არა!

სხვისი მისაბაძი
რა მჭირს, —
თვარა, — კი!
სხვა
როცა მე შემომნატრის,
მე
მივბაძო სხვას?!

მე — პატრონმა,
მე — პატრონმა
ამისთანა ზღვის,
მე — პატრონმა,
მე — პატრონმა
ამისთანა ცის, —
თუ ღმერთი გწამს,
თუ კაცი ხარ, —
სხვას მივბაძო?! —
ვის?
რა გინდა რომ აქ არ იყოს, —
ენა იტყვის რას!
სიტყვა გინდა?! —
მარტო წვიმას
აქვს სახელი ცხრა.

მე შენ გეტყვი —
არ გეყოფა სიტყვის მარაგი...
არა!
სხვისი მისაბაძი
რა მჭირს, —
თვარა, — კი!
1960

გაივლის დრო და...
— გახსოვს?! —
გეტყვი დღევანდელ დღეზე;
შენ შემომხედავ.
აგვესება თვალები ცრემლით.

— აი,
ხომ ხედავ —
სასურველის
მიღწევა შევძელ.
— აი,
ხომ ხედავ —
გავამართლე იმედი შენი.

გაივლის დრო და...
— გახსოვს?! —
გეტყვი დღევანდელ დღეზე;
შენ შემომხედავ.
აგვესება თვალები ცრემლით.

— აი,
ხომ ხედავ —
რაც მინდოდა,
ვერაფრით შევძელ.
— აი,
ხომ ხედავ —
გავამტყუნე იმედი შენი.

გაივლის დრო და...
უნდა ითქვას ორიდან ერთი.
გაივლის დრო და...
გამოჩნდება ახალი ვინმე.
გაივლის დრო და...
— თქვი,
რომელს გეტყვი! —
მეორეს?!
პირველს?!
1955

რაც სურდა საბას
თუ მსურდეს სხვა რამ, —
ღმერთმა დამლაზვროს!
მსურს მხოლოდ იგი, —
რაც საბას სურდა:
კაცმა ქართველმა, —
მსურს, —
ქართულად ილაპარაკოს
და საქართველოს, —
საქართველო, —
მსურს, —
ერქვას მუდამ!

ღმერთმა ქართული, —
ან და მარად, —
აკურთხოს მინა!
სვის ჩარხმა მისმა
ანი მაინც იბრუნოს წაღმა! —
და ყველას, —
ჰქვია ქართველი ვისაც, —
მსურს, —
სურდეს იგი, —
რაც სურდა საბას!
1993

აწინდელი საქართველო
აწინდელი საქართველო
(უწინდლისა, არ ვიცი)! —
იყოს ღირსი,
არა მგონი,
გელათისი!
ბაგრატიისი!
ჯვარისი!

აწინდელი საქართველო
(უწინდლისა, არ ვიცი)! —
იყოს ღირსი,
არა მგონი,
შოთაისი!
საბაისი!
და სხვისი!

აწინდელი საქართველო
(უწინდლისა, არ ვიცი)! —
არის ღირსი

(შეძახილით აკაკისით)
ფურ-
თხი-
სი!
1992

**მეც თუ ასეთი
სიბერე მელის**
შენ დაგინუხდა, სიკვდილო, ხელი! —
ვინაა, — ყმა რომ არაა შენი?!..
ერთი, მორიგი, მოქნევა ცელის, —
წკაპ...
და...
წავიღებ
მაშინვე
წერილს!

შენ შეგინუხდა, სიკვდილო, ხელი! —
შენ შემოგცქერის ერი და ბერი!..
ერთი, მორიგი, მოქნევა ცელის, —
წკაპ...
და...
იალლა! —
ჰერი და ჰერი!

ყოველდღე ვხედავ, —
უბანში ვერის, —
დადის მოხუცი ნაბიჯით წელით...
მეც თუ ასეთი სიბერე მელის, —
მოდი, —
ახლავე
მომისვი
ცელი!
1992

**სამწუხაროდ,
— ვერა, — ვერა, —
ბრწყინვალეზე თქვენო!**

იცის, მარა ყველამ არა!
მეგობარო ჩემო:
პროვინციამ სისადავის,
რომ არ იცის გემო!
(რა ლამაზად ჩამომდგარა
გიორგობისთვეო).

არც ეგების
(არაერთი მიზეზისა გამო):
პროვინციამ სისადავის,
რომ შეიგნოს გემო!
(რა ლამაზად ჩამომდგარა
გიორგობისთვეო).

ყველამ იცის? —
იგრძობს ყველა
ამ სტრიქონის გემოს? —
სამწუხაროდ, —
ვერა, — ვერა, —
ბრწყინვალეზე თქვენო!
1995

ჩვეულებრივი ამბავი
ნაპირს საცაა მოადგება
საჩემო ნავი, —
და მე ამ ქვეყნით,
სამუდამოდ,
იმ ქვეყნად წავალ
(სხვა, — ბარეორი წავიდა რავარც!)

იქ როცა მივალ, —
ხელეზგაშლით, —
მეტყვიან, ალბათ:
— მუხრანს ვახლავართ!

აქ ზოგი იტყვის:
— ხო, — ჩაძაღდა, —
ეტირა ყოფა!..
ზოგი მათგანი:
— ჩვენც მოვკვდებით! —
რა გაეწყობა!

ნაპირს საცაა მოადგება
საჩემო ნავი, —
და მე ამ ქვეყნით,
სამუდამოდ,
იმ ქვეყნად წავალ.
1993

**ჩვეულებრივი ესეც
ნუთუ არის ამბავი?!**
მზე რომ ამოდის
და ნარშავი
ლამეს მიტირის, —
ჩვეულებრივი ამბავია, —
როგორც სიკვდილი!
ღლისით,
მზე როა
და მთოვარე
კრთის ფერმხდილი, —
ჩვეულებრივი ამბავია, —
როგორც სიკვდილი!
თავლაფდასხმული, —
რომ არ იტყვს
კაცი იხტიბარს, —
ჩვეულებრივი ამბავია, —
როგორც სიკვდილი!
საქართველოსი,
კრინტს რომ არ ძრავს,
ახლა, — მთაბარი, —
ჩვეულებრივი,
ესეც,
ნუთუ, —
არის ამბავი?!
1994

სიტყვა ალექსანდრესი
(ბატონიშვილისა),
— მითხრა რომელიც მაშინ. —
თეთრი ღამის ადგილს.
— დღე რომ იჭერდა შავი

საქართველოსი შევლასა ვლამი!
საქართველოსი საღმობა მელმის!
კრავი არც მე ვარ,
— თუმცა, აბრამის! —
მგლობას დამწამებს, ეს კია, ვერვინ!

მსურს, — ისიც გითხრა:
შველა კი მინდა,
მაგრამ ეს საქმე
როგორ და ვით ვქმნა
მე, — კაცმა ერთმა, —
ამ ერთის ხმლითა?!

საქართველოსი შევლასა ვლამი
(ცრემლისა საქმეს
ვერ შევლის წვიმა);
ვნყევ მამას ჩემსა,
თუმც, ვიცი, მამის
წყველა
წესიერს
არ ჰმართებს
შვილსა!

არადა, —
ტვინში ამასხა სისხლმა! —
გულზე მასივებს მოგება ნიშნის:
— აჰა, —
აღსრულდა,
ხელმწიფური,
ან, —
ჰაზრი
მისი
და სჭამ ნაყოფსა
შენ
მისგან
ტკბილსა!
1994

ასი ძლივს იქნება კაცი
რომ ჰყავს შეძლებული მამა! —
თვითონ კაი როა ბიჭი:
განა
(როგორ ფიქრობ?!)
ამან, —
რაა საქართველო! —

იცის?!
თუმცა, ბიჭს რას ვერჩი ამას!
(არის ეს ჯერ კიდევ კვიცი):
თუგინდ,
თვით ამ ბიჭის მამამ, —
რაა საქართველო! —
იცის?

ასი ძლივს იქნება კაცი!
(ალბათ, არც იქნება ასი), —
ვინცა, —
ისეა თუ ასე, —
იცის საქართველოს ფასი!
1994

ძმაკალიობა
საქართველოში უზნეობის
სუფევს თარეში;
ცრემლად იღვრება მარიამი.
ილხენს არესი.
შურს ცოცხალს მისი, —
წევს, ამჟამად, — ვინც სამარეში...
ხდება რაც ახლა! —
მოხდეს უნდა
რა უარესი?!

საქართველოში უზნეობის
სუფევს თარეში;
უნახავს დღემდე ამნაირი
არვის ტაროსი.
ძმაკალიობას გუნდრუკს
უკმევს უნეტარესი...
ხდება რაც ახლა! —
მოხდეს უნდა
რა უარესი?!

იმნაირია, — ახლა, —
ჩვენში ძმაკალიობა!
ენა დაბმია, —
გენაცვალე, —
შენს კალიობეს.
1994

ეს გზა...
ეს გზა, მეც ვიცი, საითკენ მიდის...
გაივლის ქარელს...
გაივლის შინდისს...
ხან ხიღზე გადის,
ხან მიდის მინდვრით...
ეს გზა, მე ვიცი, საითკენ მიდის...
შენ გზა მითხარი,
ის გზა, რომელიც...
ეს გზა, მეც ვიცი, საითკენ მიდის...

ყველამ გამწირა...
ყველამ გამწირა, —
მეგობრისა ვინც იყო მსგავსი:
მინაზე ყოფნას
ზოგმა ყოფნა არჩია ცაში.
ზოგი მათგანი
ქვეყნის დამქცევს ჩაუჯდა ნავში:
ტყე აიჩეხა, —
ტყის ადგილას ერთი ხე დავრჩი

*ჩვენს ბიჭებს ენა...?
ჩვენს ჩვენს ხეებს...!
ბიჭებს!
ბიჭებს!
ბიჭებს!
ბიჭებს!
ბიჭებს!
ბიჭებს!*

იანა ჯაფარიძის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პოლიტიკა-მეცნიერებათა ფაკულტეტი „თბილისის უნივერსიტეტის ასოციაციის“

მიმართვა ქართველ ხალხს

ძვირფასო თანამემამულეო!

გავიდა ოცი წელიწადი იმ ისტორიული დღიდან, როცა რუსთაველის გამზირზე, საქართველოს პარლამენტის წინ შუალამედე მთელი ქართველი ერი იდგა ანთებული სანთლებით ხელში და ითხოვდა ქართველი ერის ცნობიერებას და განცდილ წარმოსახულ უწმინდეს უფლებას, უფლებას ეროვნული თავისუფლებისას. ამ თავისუფლებისათვის სჭირდებოდა მას დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობა, რათა თავად ყოფილიყო პატრონი და წარმართველი თავისი ცხოვრების, თავისი სულიერებისა და გონების, თავისი მინა-წყლის, თავისი ეკონომიკისა და ადამიანური ისტორიის.

ქართველი ხალხის დიდი ეროვნული ენერჯის ამოქმედებით, ჩვენი ეროვნული გმირების — ზვიად გამსახურდიასა და მერაბ კოსტავას თავგანწირული ძალისხმევით, მსოფლიოს წარმართველი პოლიტიკური ძალების მხარდაჭერით ჩვენ შევძელით საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის გამოცხადება, მაგრამ ვერ შევძელით იმ დროისათვის გაცნობიერება იმისა, რომ ჩვენი ანთებული გულები, ჩვენი ეროვნული მოძრაობა და დამოუკიდებლობის წადილი მავანთა მხარდაჭერათვის მხოლოდ იარაღია საბჭოთა კავშირის დაშლისა.

ჩვენ, ქართველ ხალხს, საბჭოთა კავშირის კედლებში ჩაკეტილს, არ გვეყო ინფორმაციული ცოდნა ჩვენი მხარდაჭერი მსოფლიოს იმ პოლიტიკური რეალობისა, რომელშიაც სწორედ ჩვენი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა ხდებოდა ჩვენი ახალი დაპყრობის საშუალება. ტერიტორიული ოკუპაციის გარდა მსოფლიოს ახალი ტექნოლოგიებით დაპყრობის უახლესი ფორმა ადმინისტრაციული ოკუპაციაა, ანუ სახელმწიფოებრივი მემკვიდრეობის ოკუპაცია. ჩვენ დამოუკიდებლობა კაცობრიობის ისტორიის იმ ეტაპზე გამოვაცხადეთ, როდესაც მსოფლიოს ახალი წესრიგის საფუძვლები უკვე მიზანმიმართული იდეოლოგიით იყო განსაზღვრული და მასში კორექტირების შეუძლებლობა ჩვენ არავინ გვეკითხებოდა. ამ იდეოლოგიით ეროვნული ინტერესები, მსოფლიოს განვითარების დევიზით, ჩამორჩენილობის რანგშია აყვანილი. ჩვენ აღმოვჩინეთ კვლავ იმპერიული ბუნების მსოფლიოში, რომლისთვისაც იდეოლოგიური რევოლუციები მსოფლიო ბიზნესის წარმატებათა სამსახურში აღმოჩნდა ჩაყენებული. ამიტომ იყო, რომ ზვიად გამსახურდიას ეროვნულ მოძრაობას (გადაჭარბების გარეშე) მის არსებით მიმართულეობას, დაერქვა მსოფლიო დინების საწინააღმდეგო მოძრაობა და საქართველოში მივიღეთ მსოფლიო დინების თანხვედრილი „მოქალაქეთა კავშირისა“ და „ნაციონალური მოძრაობის“ სახელმწიფო. სახელწოდება

„ნაციონალური მოძრაობა“ არ ნიშნავს „ეროვნულ მოძრაობას“. „ნაციონალური“ ამ შემთხვევაში „სახელმწიფოებრივს“ ნიშნავს, იმ „სახელმწიფოებრივს“, რომელიც ადმინისტრაციულად ოკუპირებულია. გავიხსენოთ „ვარდების რევოლუცია“, რომლის შემდეგ საქართველოს ხელისუფლებას ხელფასებს უხდიდა სხვა ქვეყნის წარმომადგენელი. საარეზიდენტო მმართველობა ოკუპირებული სახელმწიფოებრიობისა ჩვენ მიერ წარმოსახული დამოუკიდებლობის სრულ გაუფასურებამდე აღწევს ძალიან გასაგები და მარტივი ეკლესიური დებულებით: თუ ანტიქრისტიანული უსათუოდ მხოლოდ ქრისტეს ნიღბით მოდის, ჩვენ დაგვაკარგვინებს დამოუკიდებლობა სწორედ ჩვენივე დამოუკიდებლობის მოთხოვნით. ვერ აღვუდევით წინ ჩვენი დამოუკიდებლობით სპეკულაციას ნამდვილი დამოუკიდებლობის დასამყარებლად. ამ ფაქტის ბრწყინვალე ილუსტრაცია გახლდათ განათლების რეფორმის სურათი და პროცესები თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. უნივერსიტეტი იყო პატარა საქართველო. საქართველოს სახელმწიფო ანგრველია განათლებას და მეცნიერებას განათლების სახელით, ანგრევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და მეცნიერებათა აკადემიას, რომელიც ქართული სახელმწიფოებრიობის საყრდენი იყო. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფე-

სორ-მასწავლებელთა გაერთიანება „თბილისის უნივერსიტეტის ასამბლეამ“ პირველმა შეიტანა საკონსტიტუციო სარჩელი საქართველოს პრეზიდენტისა და საქართველოს პარლამენტის სახელმწიფოებრივი უსამართლობის წინააღმდეგ, რადგან უნივერსიტეტის გადარჩენა ნიშნავდა საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში სიმართლითა და თავგანწირული მოსამართლეობის სრულ გაუფასურებამდე აღწევს ძალიან გასაგები და მარტივი ეკლესიური დებულებით: თუ ანტიქრისტიანული უსათუოდ მხოლოდ ქრისტეს ნიღბით მოდის, ჩვენ დაგვაკარგვინებს დამოუკიდებლობა სწორედ ჩვენივე დამოუკიდებლობის მოთხოვნით. ვერ აღვუდევით წინ ჩვენი დამოუკიდებლობით სპეკულაციას ნამდვილი დამოუკიდებლობის დასამყარებლად. ამ ფაქტის ბრწყინვალე ილუსტრაცია გახლდათ განათლების რეფორმის სურათი და პროცესები თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. უნივერსიტეტი იყო პატარა საქართველო. საქართველოს სახელმწიფო ანგრველია განათლებას და მეცნიერებას განათლების სახელით, ანგრევიდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და მეცნიერებათა აკადემიას, რომელიც ქართული სახელმწიფოებრიობის საყრდენი იყო. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფე-

ჩვენ გვიბაჟან ასფალტებს, ლამის განათებაში გვიბრძანებენ ქალაქებს, აგზაბა საქართველოს პოლიცია მტკვრის ნაპირზე გამოვიყვანოთ უამრავ ადამიანს პოულობს ყოველთა, რომელთაც ვერ გავაქვან პარკობებს და სისოცხლე დაამთავრეს თვითმკვლელობით. ამგვარად, რომ ამ ლაღი, სისოცხლისმოყვარე ხალხის ქვეყანა — საქართველო თვითმკვლელობის რისხვით ღვს „მონინაჟა“ მთელ მსოფლიოში.

ნაოცნებარი დამოუკიდებელი საქართველოდან ორ მილიონამდე ადამიანმა დატოვა მშობლიური მიწა და სხვა ქვეყანაში იპოვა სიცოცხლის გადარჩენის გზა. ჩვენ ყველას კარგად გვახსოვს 16 აპრილიანი სენატორის, მათ შორის, ან-ნ კილიარი კლინტონის

წერილი საქართველოს პრეზიდენტისადმი, რომ საქართველოში ირღვევას იპოვებოდა უფლებები. საქართველოში იპოვებოდა უფლებები კი არა, არამედ ირღვევა უფლება ქართველი ხალხის არსებობის, მისი სიცოცხლის. დღევანდელი ოპოზიციური პარტიები თავიანთ პოლიტიკურ ამოცანად ადამიანების საარსებო მინიმუმით უზრუნველყოფას აცხადებენ. დღეს საქართველოს ხელისუფლების ყველაზე ხმაურიანი ამოცანა საქართველოს განვითარება ნატოში — ჩრდილოატლანტიკურ სამხედრო ორგანიზაციაში.

ხელისუფლება, ინსპირირებული მსოფლიოს გლობალური წესრიგის თანამედროვე მესვეურთა სულისკვეთებითა და ინტერესებით, ვერ აცნობიერებს ერთ ელემენტარულ ჭეშმარიტებას: იმისათვის, რომ ნატოს წევრი იყო, ჯერ უნდა იყო, ჯერ უნდა არსებობდეს, როგორც ერთი და სახელმწიფო, და მერე უნდა გახდეს რაიმეს წევრი.

ძვირფასო თანამემამულეო! ჩვენი ხელისუფლება, რომელმაც მიზნად დაისახა საქართველოს ტერიტორიული აღდგენა, იმ ერთ მუჭა შერჩენილი მიწასაც საპარლამენტო კანონით აუქციონზე ყიდის მტკაველ-მტკაველ. წინაურ ხელისუფლებამ თურქეთსა და ისრაელს გადასცა ბაზალეთის ტბის წმინდა მიწის მთელი შემოგარენი; დღეს ნავისის გადსახვევში, თბილისის მახლობლად, ისრაელის დროშა ფრიალებს; ტაბახმელაში, თამარ მეფის ისტორიულ აგარაკზე, თბილისის მახლობლად, არაბი შეიხი აშენებს არაბულ ქალაქს; არაგვის ხეობა ჩვენი აღარ არის, გაიყვანა ტყეები და ნაკრძალ-ქვეყნების კვალდაკვალ, უკვე 26 პატარა სახელმწიფო აღიჭურვა უფლებით: ერთი წლის განმავლობაში უვიზოდ აცხოვროს თავისი მოქალაქენი საქართველოში, ერთი წლის შემდეგ კი ღმერთმა იცის...

ბის უფლება მშობლიურ მიწაზე? — დიას! ჩვენ ვსვამთ ამ კითხვას, რადგან, იმ პოლიტიკური კურსით, რომელსაც ჩვენი სახელმწიფო მიჰყვება ჩვენი სახელისუფლებო გაგებით, ანუ „მოქალაქეთა კავშირისა“ და „ნაციონალური მოძრაობის“ ხედვით, ეს უფლებობა ქართველი ხალხისა გახლავთ საქართველოს დამოუკიდებლობა და ქართველი ხალხის განვითარების გზა.

ქვირფასო თანამემამულეო! ჩვენ არა მხოლოდ ნატოში შესვლის გაცნობიერება გვჭირდება, არამედ მთელი იმ მსოფლიო რეალობის, რომლის თანამედროვენიც ვართ და რომელიც კაცობრიობის ისტორიის დღევანდელ ეტაპს წარმოადგენს. დღეს, 2009 წლის 9 აპრილს, ქართველი ხალხი კვლავ მიუღწეველი თავისუფლების მოპოვებისათვის დგას რუსთაველის გამზირზე — ოღონდ დღეს ქართველი ხალხი ამ თავისუფლებას ითხოვს არა მხოლოდ რუსეთის იმპერიისაგან, არამედ ერთიანად მთელი მსოფლიოსაგან, რომელმაც ვერ შეძლო ნებისმიერი ღვთისგანხილი ერთი უფლებისა და ღირსების სამართლებრივი უზრუნველყოფა.

ჩვენ ვითხოვთ ქართველი ხალხის მხარდაჭერას, რათა მიმდინარე პოლიტიკური კრიზისის ვითარებაში ოპოზიციურმა პარტიებმა დღის წესრიგში დააყენონ საქართველოს სახელმწიფოსა და ეკონომიკის შორის დადებული კონკორდატის ამოქმედების საჭიროება, კონკორდატის, რომელსაც განგების ძალით სვეტიცხოვლის დიდ ტაძარში მოენერა ხელი, დღის წესრიგში დააყენონ კონკორდატის უფლებამოსილებანი, რომელთაც განსაკუთრებულ ეროვნულ ვითარებაში უნდა გაერთიანდეს „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“, რომელთაც ეკლესიას აქვს კონსტიტუციური უფლება სახელმწიფოსთან თანამშრომლობის საერთო სახალხო ინტერესებისათვის, ერთობლივი გადწყვეტილებების მიღებისათვის. ჩვენ არ უნდა მოვექცეთ პოლიტიკური სინდრადრებისა და გაზსადენების გასაყვანად. ჩვენ „ვეფხისტყაოსნის“ — კაცობრიობის სიყვარულის ქვეყანა ვართ. ჩვენ დიდი ქართული რასის, კავკასიური რასის გენეტიკური შთამომავალნი და მემკვიდრენი ვართ და ჩვენი სახელმწიფო პოლიტიკა ჩვენი საკუთარი, საუკუნეებში ჩამოყალიბებული სიცოცხლის წესითა და ჩვენი სულიერი მისიით უნდა იყოს განსაზღვრული. ასეთი საქართველო სჭირდება თავად მსოფლიოს და კაცობრიობის მომავალს და არა გალატაკებული და დაუძლეველი საქართველო! ჩვენი არა მხოლოდ უნდა გვინდოდეს ხელისუფლების და სისტემის შეცვლა, არამედ ჩვენ უნდა ვიცოდეთ და, მთავარია ვიცოდეთ, რით გვინდა მისი შეცვლა. და ამის ცოდნა კი არ არის იოლი. „თსუანამგზის“ „სახელით ჩვენ ვითხოვთ ქარ-

ქვირფასო თანამემამულეო! ჩვენი ხალხის უფლება, რომელმაც მიზნად დაისახა საქართველოს ტერიტორიული აღდგენა, იმ ერთ მუჭა შერჩენილი მიწასაც საპარლამენტო კანონით აუქციონზე ყიდის მტკაველ-მტკაველ.

დავით იაკობიძე:

ქიზიყუი საზაიოღოოო ნათესაბს ჭია ანაღბუკიბს

ეკონომიკა ექსპერტების შეფასებით და ეკონომიკა რეალურ ჭრილში ხშირად ერთმანეთს არ ემთხვევა. რატომ ხდება ასე? ცოტა ხნის წინათ გვარნმუნებდნენ, რომ ნავთობზე ფასების ზრდის პარალელურად გარდაუვალი იქნება ინფლაცია. დავიჯერეთ, მაგრამ გაიფანა ნავთობი და ინფლაციას დაოკების არაფერი ეტყობა. რატომ? ვთხოვთ პროფესორ **ლავიტი იაკობიძეს**, გაგვარკვიოს, სადაა ძალის თავი დამარხული ამ ალოგიურობაში.

— ყველა დროსა და ყველა ეკონომიკაში ფასები, მათი ზრდა ან შემცირება იყო ის საჯილდო ქვა, რომელიც განასხვავებდა პოლიტიკურ მიდგომებს ერთმანეთისგან და დაუძლეველ ბარიერად აღიმართებოდა ხოლმე ხელისუფლების წინაშე წინასაარჩევნო დაპირებების შესრულების საქმეში. 1994 წლის გაზაფხულზე თბილისში სტუმრობისას აშშ სახელმწიფო მდივანმა ჯიმი ბიკერმა ასეთი ამბავი გვიამბო: პრეზიდენტად არჩევის შემდეგ რეიგანი ყოველ ორშაბათს საათობით იჯდა ეკონომისტებთან და არჩევდა ამერიკის განვითარების პრობლემებს. ეკონომისტების ერთი ჯგუფი არნმუნებდა, რომ თუ შემცირდებოდა გადასახადები, მაშინ გაიზრდებოდა სამუშაო ადგილების რაოდენობა, მაგრამ შემცირდებოდა მოსახლეობის ერთი ნაწილისათვის გამიზნული სოციალური ტრანსფერები. ეკონომისტების მეორე ჯგუფი კი დაჟინებით მოითხოვდა, რომ გაზრდილიყო გადასახადები, რათა გაზრდილიყო ინვესტიციებისა და სოციალური ტრანსფერების მოცულობა, მაგრამ ეს გამოიწვევდა სამომხმარებლო საქონელზე ფასების ზრდას. საკითხების განხილვისას ეკონომისტები ენერგიულად შეესპიკულირებდნენ: იტყვინდა — ფასები გაიზრდება, მაგრამ ზრდა ხელს გაიზრდნენ, გადასახადების შემცირებაზე ლაპარაკისას — მარცხენა ხელს. ამ დისკუსიებით დაიღლიმა რეიგანმა ერთ მშვენიერ დღეს შეწყვიტა სემინარები და განაცხადა, რომ იქამდე არ განახლებდა, სანამ ცალხელა ეკონომისტს არ უპოვნებდნენ ე.ი. სანამ არ მოიყვანო ისეთ ეკონომისტს, რომელიც დარწმუნებული იქნებოდა საკუთარ სიმართლეში და დაბეჯითებით განაცხადებდა: თუ ასე ვიზამთ, კარგად გამოგვივით. შემდეგ მე ეს ანეკდოტი ამერიკულ ნიგნშიც წავიკითხე, სადაც მის ავტორად მიჩნევენ პრეზიდენტ ჰარის ტრუმენს და სახელწოდებაც აქვს — „ანეკდოტი ცალხელა ეკონომისტზე“. მე ვიმეორებ ბატონ ბიკერის ნათქვამს, რაც პირადად მოვისმინე.

— **წარმომიდგენია, რა ხასიათზე დადგებოდა შევარდნაძე, როცა ამ ამბავს მოისმენდა, იმ დროს ხომ საქართველოს ეკონომიკაში სრული ქაოსი სუფევდა და ვერც ვერავინ აძლევდა სასარგებლო რჩევას.**

— საუბარს შევარდნაძე არ დასწრებია, მაგრამ როცა იმავე საღამოს მას მე და ნოდარ ჯვანაშიძე შევხვდით, დანვრით ვუამბეთ. შევთავაზე, ნოდარისათვის ხელი მოგვეჭრა, რათა ცალხელა ეკონომიკის სხვაგან არ გვექნებოდა.

— **დავითანხმობ შევარდნაძე?**

— რა თქმა უნდა, არა, მაგრამ ჩვეული ოპორტი მიგვანძობა, რომ ხელის ნაცვლად შეიძლება, რომელიმე ჩვენგანისთვის ენა მოეჭრა, უადგილოდ რომ არ გვექილიკა.

საკითხი ურთულესია, ხუმრობაში ვერ ვავატარებთ. ნავთობზე ფასების ზრდას რომ მოჰყვებოდა

სხვა პროდუქტებზე ფასების პროპორციული ზრდა, ეს, ალბათ, გასაგებია, რადგან ნავთობი ყველა დარგისთვის საბაზო პროდუქტია და ყველა ქვეყნის ეკონომიკაში ნავთობის მოხმარების გადიდებასთან ერთად იზრდება გამოშვებული საქონლისა და მომსახურების ღირებულება. არცთუ დიდი ხნის წინათ ნავთობის რეკორდულმა ფასებმა მრავალი ეკონომიკური სისტემისათვის გაუსაძლისი პრობები შექმნა. ზოგიერთ ქვეყანაში ერთდროულად შეინიშნებოდა სურსათზე და სასოფლო-სამეურნეო სხვა პროდუქტებზე ფასების მკვეთრი ზრდაც და ამ პროდუქტების საბაზო დეფიციტიც, რასაც ეკონომისტებმა „ავფლაცია“ ან „ავრფლაცია“ უწოდეს. ანალოგიურ მოვლენას გასული საუკუნის სოციალისტურ უნგრეთში კორნაიმ „დეფიციტოფლაცია“ დაარქვა. აქ საქმე გვაქვს უნიკალურ ეკონომიკურ მოვლენასთან: პროდუქტის დეფიციტი, რომელიც გამოწვეულია ნავთობპროდუქტებზე უზომოდ მაღალი ფასების გამო სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტის წარმოების მოცულობის შემცირებით, თავის მხრივ, განაპირობებს ინფლაციას ძირითად სასურსათო პროდუქტებზე — სიმინდზე, ხორბალზე, ბრინჯზე და ზოგიერთ ტექნიკურ კულტურაზე. რა შეიძლება ყოფილიყო ამგვარი მოვლენის სიღრმისეული მიზეზი? რა თქმა უნდა, ნავთობპროდუქტებზე ფასების ხელოვნური ზრდა, რომელიც მის მოხმარებას ურთულდება მცირე ეკონომიკური შესაძლებლობის მქონე აგრარული ქვეყნის განხილვისას, როგორ არიგებდნენ საქართველოში ოც-ოც ლიტრ დიზელის სანავის გლახობის დახმარების მიზნით. გლახობა უკმაყოფილო იყო, რადგან არ ჰყოფნიდა ამ ოდენობის სანავის. შედეგად, მოუხნავი დარჩა უამრავი სავარგული. ახლა, როცა იქ, სადაც სამომდგომო ხორბალი იყო დათესილი, მწერი გაჩნდა, შხამქიმიკატების უქონლობის გამო მთლიანად დადგურდება მოსავალი. აქვე დავძენ, რომ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტის წარმოება გულისხმობს სულ ცოტა ერთწლიან ციკლს, მაშინ, როდესაც ნავთობზე ფასების „თამაში“ შესაძლებელია წლის განმავლობაში სხვადასხვა დიაპაზონით.

— **ჩვენს ქვეყანაში ამჟამად მიმდინარე ინფლაცია ნავთობზე მაღალი ფასების ერთგვარი ინიერცია და მეტი არაფერი?**

— ინერცია ფაქტია, მაგრამ არის სხვა უამრავი გარემოებაც. საქმისასა, რომ საქართველოში ნავთობზე ფასების ცვლილება რომ არ განხორციელებულიყო, ინფლაცია მაინც მნიშვნელოვანი იქნებოდა. ამის მთავარი მიზეზი ქვეყნის სუსტი ეკონომიკური პოლიტიკური ბერკეტებია, რომელთაც უბრალოდ არ ძალუძს ინფლაციური პროცესების შეჩერება. ამ მიზეზებიდან გამომდინარე, საქონლისა და მომსახურების მასაზე ფასები კიდევ უფრო გაიზრდება.

— **ცნობილია, რომ ფასი დამოკიდებულია მიწოდება-მოთხოვ-**

ნის თანაფარდობაზე. როცა ფული ბევრია და საქონელი ცოტა, ფასები იზრდება და, პირიქით, საქონლის სიჭარბე იწვევს ფასების დაცემაზე.

— ეს ზოგადი კანონია, რომელიც მოქმედებს წონასწორული კონკურენციის პირობებში. ცალკე აღებული კონკრეტულ შემთხვევაში იგი უძლეურია. როცა რამეს ყიდულობთ, გჯერათ, რომ მოცემული საქონლის მიწოდებასა და მოთხოვნას შედეგად ჩამოყალიბდა ის ფასი, რომელიც გადიახვდება? პირადად მე ასეთი თქმულებების არ მჯერა. წონასწორული კონკურენციის შედეგად ჩამოყალიბებული თანაფარდობა საქონლის მასის მიწოდება-მოთხოვნას შორის არის თეორიული დამეგება, რომელიც გვისხნის არსებულ მდგომარეობას. ეს დამოკიდებულია იდეალურ სფეროს განეკუთვნება, რომელიც არის იდეა-ინდიკატორი, პროცესების წარმმართველი და ნებისმიერ კონკრეტულ დროს თავს სხვადასხვაგვარად ავლენს.

— **გინდათ, თქვით, რომ მიწოდება-მოთხოვნის მიხედვით არ განისაზღვრება ფასები?**

— დიახ, რომ არ განისაზღვრება, მაგრამ ფასის მასშტაბის დადგენის მექანიზმი სხვაგვარად ვერ აიხსნება. რა არის ფასი და როგორ ყალიბდება იგი, ამას მხოლოდ მიწოდება-მოთხოვნის კანონით გაარკვევ. წონასწორული კონკურენციის პირობებში მიწოდება-მოთხოვნის ბალანსური თანაფარდობის არსებობა არის დამეგება, ვიტყვოდი, გენიალური თეორია და არა პრაქტიკული პროცესების ასახვა.

— **მოდ, გავიხსენოთ კუპონი და ის პერიოდი, როცა ინფლაცია კი არ მიდიოდა, მიქროდა. განა მიმოქცევაში კუპონის რაოდენობის ზრდა არ იწვევდა ფასების მატებას? ხომ კარგად გვახსოვს, სახელმწიფო ხაზინიდან კუპონების ნებისმიერი ახალი ულუფის გამოსვლა ფასების სპირალურ ზრდას რომ იწვევდა.**

— გეთანხმებით, მაგრამ დავძენ, რომ 1993-1994 წლების ჰიპერინფლაცია იყო ხელოვნურად შექმნილი პროცესი, რადგან შეუძლებელი შეიქნა იმ დროისათვის სახელმწიფო ხარჯების რაიმე სხვა საშუალებით განევა. ეს სხვა დროს გავარკვიოთ, ახლა კი კითხვას შე-

მოგბრუნებთ: რისი ბრალი იყო საქართველოში 1992 წლის ინფლაცია? ჩვენ მაშინ ფული საერთოდ არ გვექონდა და მიმოქცევაშიც ვერაფერს ვუშვებდით ე.ი. ძალიანაც რომ მოგვენდობებინა, რუბლის რაოდენობას ვერ გავზრდიდით: ეროვნულ ბანკში ჩარჩენილი რუსული რუბლი სიძველისგან სულს ლაფავდა, მოძრაობდა აშშ დოლარზე, რომლის უდიდესი ოდენობა ყალბი იყო. რა ინფლაცია მაშინ ინფლაცია, როდესაც ფულის კუპონის ფასი იმდენად მაღალი იყო, რომ საბანკო ანგარიშზე არსებულ მანეთს ერთი ხუთთან უსწორდებოდა? ხედავთ, რა იოლად მივედით ცალხელა ეკონომისტის აუცილებლობასთან?

— **კუპონის ეპოქა პატრონს ჩაბარდა... რით არის ახლა განპირობებული ინფლაციური პროცესი აქ?**

— თუ დააკვირდებით, იმ საქონელზე, რომელსაც საქართველოს მსოფლიო ბაზარი აწვდის, ფასები კლებულობს. ძირითადად, ხანგრძლივი მოხმარების საქონელია. ამის მიზეზია მათზე ფასების ვარდნა იქ, სადაც აწარმოეს. ეს მსოფლიო კრიზისის მიზეზით ხდება. ინფლაციური პროცესი მიმდინარეობს უფრო სასურსათო და ყოველდღიური მოხმარების პროდუქტებზე. იმ პროდუქტებზე, რომელთაც ქვეყანა თვითონ უნდა იკმაყოფილებდეს საკუთარი მოთხოვნილებას. ამის მიზეზი კი არის ის, რომ ჩვენ თითქმის არაფერს ვანარმობთ. ნახეთ, რა ხდება სოფლის მეურნეობაში: მიწები მოუხნავია, მთავრობა გადართულია პოლიტიკურ საკითხებზე, ქიზიყუი საშემოდგომო ნათესებს ჭია ანადგურებს, ფერმერები დახმარებას ელიან, რომელიც არ ჩანს. შორიდან შემოგვაქვს ის პროდუქტი, რომელსაც ადრე ადგილზე ვანარმოვდით და გავგვიძნა კიდევც, მაგალითად, ვაშლი, კარტოფილი, ღორის ხორცი და ა.შ. ეკონომიკაში დოლარიზაციის პროცენტი 65-ს აღემატება. აი, მიმდინარე ფასების ზრდის სათავე.

— **საკვირვებია, ამ გაგანია კრიზისის დროს მთავრობა ხელჩამოვებული დგას და ყველაფერი თვითღივებზეა მიშვეებული.**

— უცხოელი რომ არ გვეხმარებოდეს, ნახავდით, როგორ ჭაობშიც ვსხედვართ. გასულ კვირაში მონეტარულმა ფონდმა ლარის გასამაგრებლად 180 მილიონი აშშ დოლარი გამოგვიყო და ზაფხულისთვის ამდენივეს დაგვიბრდა. მაღლობის მეტი რა გვეთქმის. გამოვლენ ჩვენი მეგობრები კრიზისიდან და ჩვენც, ალბათ, უფრო აქტიურები გავხდებით.

— **ესე იგი არ გადავიწეროთ იმედი?**

— ადამიანი ღმერთმა შრომისა და განსაცდელისთვის შექმნა. ჩვენს ნილ სისხლს, ოფლსა და ცრემლს არავინ დაღვრის. გვეშველება, თუ ხელს გავანძრევთ და გვექნება მკაფიოდ გამოხატული მიზანი, თუ საკუთარი შესაძლებლობების მიზნებში მაინც გამოვიყენებთ და არ ვიქცევით მხოლოდ უცხოური დახმარების მომლოდინე და მახვეწარი. განვითარების ინდექსით ჩვენ საკუთარ თავს ჩამოვწრით. მოსახლეობის 30 პროცენტზე მეტის ყოველდღიური შემოსავალი საარსებო მინიმუმზე დაბალია. ხსნა შრომაშია, მიზანმიმართულ და შეგნებულ შრომაში.

საუბრა
თორნიკე ანაველია

სომხეთის პრეზიდენტი რინოვნიკას ბანაიარაღებს

სომხეთის პრეზიდენტმა სერჟ სარქისიანმა ქვეყნის პოლიციის უფროსს დაავალა, სათანადო ზომები მიიღოს მოსახლეობის განიარაღებისა და მისთვის იარაღის გაცემის მექანიზმის გამკაცრებისათვის. ამის შესახებ სომხეთის პარლამენტის სპიკერის ოჯახის წევრების მონაწილეობით ატეხილი სროლებისა და ჯანდაცვის მინისტრის ორი მოადგილის მონაწილეობით ბობოქარი გარჩევების კომენტარებისას თავად სარქისიანმა განაცხადა. „როგორც ჩანს, თანამდებობის პირებს ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვთ, რამდენად მნიშვნელოვანია საზოგადოებისთვის მათი ნათესავების საქციელი,“ — თქვა მან. ამ კონტექსტში სარქისიანი საზოგადოებას უკვირდა, რომ „ლაგამს ამოსდებდა“ იმ „თავნება“ თანამდებობის პირებსა და მათ ნაშთიერებს, რომლებსაც თავი სიცილიელ მაფიოზებდა წარმოუდგენიათ.

სპილოს ორიენტაცია

პოლონეთის ქალაქ პოზნანის ზოოპარკის დამთავრებული ზოოპარკის ერთი ორად გაიზარდა აგრესიული და არატრადიციული სექსუალური ორიენტაციის სპილოს გამო. ათი წლის სპილომ, სახელად ნინიომ, უკვე მესამედ გამოიცივალა ზოოპარკი თავისი განსაკუთრებული ნიშნის გამო. 5 წლის წინ ნინიო ვარშავის სპილოების საბინადროში სახლობდა, მაგრამ, ზოოპარკის თანამშრომელთა თქმით, იქ ყოფნის წლებში უჩვეულო აგრესიას აჩვენებდა ძუ სპილოების მიმართ — მათ ხორთუმიტ სცემდა და აუზში აგდებდა. სამაგიეროდ, განსაკუთრებულ სინაზეს იჩენდა ხვადი სპილოების მიმართ. ნინიო იზოლაციაში მოაქციეს, რადგან სხვა ცხოველებისთვის საფრთხედ მიიჩნინეს. შემდეგ ის ბუდაპეშტის ზოოპარკს მიჰყიდეს, თუმცა სპილო იქაც „ცუდად“ იქცეოდა. ახლა ნინიო კვლავ პოლონეთში დააბრუნეს. უცნაური სპილოს სანახავად ზოოპარკს უამრავი დამთავალიერებელი მოაწყდა.

რუმინეთში ქართველ რაგბისტებს სცემეს

რუმინეთში ქართველ რაგბისტებს სცემეს. ინციდენტი პუნჯარესტის „დინამოსა“ და „კონსტანტას“ შეხვედრისას მოხდა. „კონსტანტას“ რიგებში ხუთი ქართველი რაგბისტი გამოდის. „დინამოს“ წევრებმა ჩხუბი თამაშის დაწყებიდან 6 წუთის შემდეგ ატყვეს. მათი სამიზნე ქართველი რაგბისტები იყვნენ. ჩხუბის შედეგად, ერთმა ქართველმა რაგბისტმა თითო მოიტყუა, მეორეს კი, გავრცელებული ინფორმაციით, ყბა აქვს გაბზარული. მორაგბეები ბუქარესტის საავადმყოფოში მოათავსეს. რუმინელი მორაგბეები ქართველებს ანგარიშსწორებით დამუქრნენ თბილისში გამართული საქართველო-რუმინეთის ნაკრებების შეხვედრისას, რომელიც საქართველოს ნაკრების გამარჯვებით დასრულდა. თბილისური მატჩისას მორაგბეებს შორის მცირე შეხლა-შემოხლა მოხდა, რომელიც სერიოზულ ინციდენტში არ გადაზრდილა. რუმინელ მორაგბეებს რაგბის საერთაშორისო ფედერაციის მხრიდან სერიოზული სანქციები ემუქრებათ.

ქართული დიასპორა აშორის შეერთებულ შტატებში სააკაშვილს გადადგომისაკენ მოუწოდებს

„მიიღოს ერთდერითი სწორი გადაწყვეტილება“ და გადადგეს! — ამ მოთხოვნით მიმართა მიხეილ სააკაშვილს ქართული დიასპორის ცნობილმა წარმომადგენელმა ამერიკის შეერთებულ შტატებში, საერთაშორისო ტელეარხის RTVI-ის მთავარმა რედაქტორმა გიორგი ციხისელმა.

„ვარდების რევოლუციის“ მხარდაჭერისათვის მას თავის დროზე „საქართველოს საპატიო მოქალაქის“ წოდება მიენიჭა. ციხისელი გამოთქვამს აზრს, რომ დროა, სააკაშვილი განზე გადადგეს „საქართველოს მთელი მოსახლეობის“ საკეთილდღეობისთვის.

„საქართველოში მიმდინარე რევოლუციის“ მხარდაჭერისათვის მას თავის დროზე „საქართველოს საპატიო მოქალაქის“ წოდება მიენიჭა. ციხისელი გამოთქვამს აზრს, რომ დროა, სააკაშვილი განზე გადადგეს „საქართველოს მთელი მოსახლეობის“ საკეთილდღეობისთვის.

„თქვენ, სამხუხაროდ, თანდათანობით უარესობისკენ იცვლებოდით. ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ, — ნათქვამია საქართველოს პრეზიდენტისადმი მიწერილი ღია წერილში, — თქვენ პირობა დადეთ, გებრძოლათ კორუფციასთან, მაგრამ ქრთამი, რომელიც საჭიროა კერძო ბიზნესის დასაცავად, თქვენ პრეზიდენტობის პერიოდში ბევრად უფრო გაიზარდა. თქვენ მხარს უჭერდით სიტყვის თავისუფლებას, მაგრამ საქმით უფრო და უფრო დაუნდობლად ებრძოდით თანამედროვე საზოგადოების ამ უფლებას.“

თქვენ დაგვტყუებდით, რომ ხელისუფლება გამჭვირვალე და ხელმისაწვდომი იქნებოდა. მაგრამ ამის ნაცვ-

ლად „ხელისუფლებაში მინისტრთარაოდენობა ერთი ორად გაიზარდა. მათი საქმიანობის ეფექტურობა კვლავ დაბალ დონეზე დარჩა. საზოგადოების წინაშე მათ პასუხისმგებლობაზე კი საუბარიც ზედმეტია“, — აღნიშნავს ციხისელი.

„თქვენ მოითხოვდით, რომ საქართველოში საარჩევნო სისტემა გამჭვირვალე ყოფილიყო. სინამდვილეში კი არჩევნების შედეგებით მანიპულირება დაინიშნა“, — წერს ის.

„თქვენ უნდა დათმოდით ნახევარსაათი მოკრიბოთ გამგებობა ნამდვილად სამართლიანი, გამჭვირვალე არჩევნების ჩასატარებლად, — აცხადებს ციხისელი, — მიუხედავად იმისა, რომ თქვენ დაინიშნა და რის დამთავრებასაც ვერასდროს შეძლებთ.“

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის თბილისის ოფისი საბანკო პრობროზს აკეთებს

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სპეციალისტებმა საქართველოს ხელისუფლება გააფრთხილეს იმ საშიშროების თაობაზე, რომელიც ქვეყნის ეკონომიკას ემუქრება. მათ ურჩიეს ქვეყნის ხელისუფლებას ფინანსების პერეორიენტირება თავდაცვიდან სოციალურ სფეროზე.

საქართველოს ეკონომიკის ნგრევის მნიშვნელოვანი რისკის შესახებ განცხადებას საერთაშორისო სავალუტო ფონდი აკეთებს.

„დარტყმა მიყენებულია მიმდინარე და სუფთა აქტივებზე, სავარაუდოა, იგი უფრო ხანგრძლივი და ძლიერი იქნება, ვიდრე ეს თავიდან იყო მოსალოდნელი“, — აღნიშნავენ ფონდის თბილისის ოფისში. სპეციალისტებმა ფინანსების კუთხით მხარი დაუჭირეს საქართველოს მოქმედებას საგადასახადო ნიხრების შემცირების თაობაზე და ურჩიეს მეტი ყურადღება დაუთმონ ინვესტიციებს ინფრასტრუქტურაში, ვიდრე არმიის შეიარაღებას იმპორტული იარაღით. ამას გარდა, დასავლეთის ფინანსისტები უკმაყოფილონი არიან სავალუტო რეზერვების ხარჯზე ლარის კურსის გამყარების გამო.

ამ გაფრთხილების შემდეგ ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე პრეზიდენტმა იაზა მესხიამ გააკრიტიკა საქართველოს ხელისუფლება ასეთ კრიზისულ პერიოდში ოლიმპიური სიმშვიდის გამო. მისი აზრით, ქვეყანას

ეკონომიკური ზრდის შენელება და ინვესტიციების მოდინების შემცირება ემუქრება. მესხია თვლის, რომ ხელისუფლებამ სასწრაფოდ უნდა შეიმუშაოს ანტიკრიზისული პროგრამა, რომელიც ჯერჯერობით არ არსებობს. ეკონომიკური საჭიროების მონაწილენი თავად ეძებენ კრიზისიდან გამოსასვლელ გზებს. ცნობილია ბიზნესმენმა თემურ ჭყონიამ წერილობით მიმართა საქართველოს პრეზიდენტს, რომლითაც ფინანსური ამინსტიის გატარებას თხოვს.

რადიო „კომერსანტი“ ინტერვიუში მან განმარტა: „დღეს ბიზნესი იმ ვალეების გასტუმრებითა დაკავებულია, რომელიც 2004 წლამდე დაგროვდა. საქმეები სასამართლოს გადაეგზავნა. საინტერესოა, რომ ეს დავალაინება ბიუჯეტში არ აისახება და, ამდენად, მიუხედავად რეალურად არაფერს კარგავს. ბიზნესისათვის ეს, პირობით, ერთგვარი ინვესტიცია იქნება. სწორედ ამიტომ არ იქნებულა ამინსტიის გამოცხადება.“

მის წინადადებას მხარი დაუჭირეს ასევე პროექტი „საქართველოს ფოლადის“ დი-

დაზღვევისათვის ხელმისაწვდომი პოპულისტურ პროგრამებს ებღუდებიან, მედიკოსები თავიანთი მომსახურების ფასებს ზრდიან და უკმაყოფილონი არიან დამზღვეველთა არგადახდებით. ბიზნესი ბრალს სდებს ბანკებს კრიზისში მათი მაღალი კრედიტების გამო, ბანკები კი ადანაშაულებენ ბიზნესმენებს არასწორ მენეჯმენტში, ურჩევენ სამშენებლო კომპანიებს საცხოვრებელ ფართებზე ფასების შემცირებას.

ეკონომიკის ნგრევის შემთხვევაში ჩინოვნიკებმა და ბიზნესმენებმა უკვე იპოვეს „განტყვევის ვატი“. „9 აპრილის მოახლოებასთან ერთად, — როგორც აცხადებს ეკონომიკის მინისტრი ლაშა ჟვანია, — საპროტესტო აქციებმა სერიოზული პრობლემები შექმნეს. ბოლო ორი კვირის განმავლობაში (ვანარმოებთ რა მოლაპარაკებას ინვესტირებთან) ისინი საუბრობენ იმაზე, რომ ამ საკითხს აპრილის ბოლოს დაუბრუნდებიან. არსებობს რეალური საფრთხე, რომელიც შეეხება ეკონომიკურ განვითარებას და დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნას.“ ამ განცხადებით ეკონომიკის მინისტრი ცდილობს, ეკონომიკური წარმატებლობის მთელი პასუხისმგებლობა მოუსვენარ ოპოზიციას დააკისროს.

საპტლანა
ბოლოტნიკოვა

თბილისს არ უნდა, დათხოვნილი ნაწილს ეკავანთან და ანკარასთან

ბარაკ ობამას თურქეთში ვიზიტის შედეგებზე მნიშვნელოვნად და მოკიდებული სომხურ-თურქული ურთიერთობების მოგვარება. თუ ეს მოხდება, საქართველო დაზარალდება არა მარტო ეკონომიკური კუთხით, — პოლიტიკურადაც. როგორც ჩანს, თბილისმა გადაწყვიტა, დაასწროს მოვლენებს და ჩართოს ერევანი სტრატეგიული პარტნიორობის გეგმაში.

რეჯებ ტაიიბ ერდოგანმა პარასკევს ისიც კი განაცხადა, რომ ეს საკითხი მანამ არ გადაწყდება, ვიდრე მთიანი ყარაბაღის საკითხი არ დარეგულირდება.

ეს განცხადება სომხეთში მიიღეს, როგორც სომხურ-თურქული დიპლომატიის გაყინვის მცდელობა. საგარეო საქმეთა მინისტრმა ედვარდ ნალბანდიანმა აღნიშნა, რომ ყარაბაღის თემა არასდროს არ ყოფილა თურქეთის განხილვის საკითხი. ერდოგანის პოზიციამ სომხეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი ისე გააღიზიანა, რომ „ცივილიზაციის ალიანსის“ ფორმულაში მონაწილეობის მიღება გადაწყვიტა.

სომხეთი ექსპერტების აზრი საზღვრების გახსნის აუცილებლობის თაობაზე გაიყო. CIMERA-ს შენევის ცენტრის წარმომადგენელმა ვიკენ ჩეტერიაანმა ერთ-ერთ თავის ინტერვიუში განაცხადა, რომ საზღვრების დაბლოკვა პოზიტიურ ზემოქმედებას მოახდენს მთიანი ყარაბაღის პრობლემაზე, მაგრამ ყველაზე მეტად ამით მოიგებს ეკონომი-

კა: „თურქეთის გავლით ტვირთგადაზიდვები უფრო ჩქარი და უფრო იაფი გახდება, ვიდრე საქართველოს გავლით. ეს კი ძალიან მნიშვნელოვანია, მითუმეტეს საქართველოს დღევანდელი პოლიტიკური სიტუაციის გამო“. სომხეთი უფრო ნაკლებად დამოკიდებული იქნება საქართველოზე პოლიტიკურ საკითხებშიც, ეს კი საშუალებას მისცემს სომხურ მხარეს, უფრო დაბეჯითებით მოითხოვოს საქართველოში მცხოვრები სომხების ინტერესების დასაცავა. ამავე დროს პოლიტიკოლოგი ლეონ მელიქიანის განცხადებით, „საზღვრების გახსნის შემთხვევაში სომხეთს არაფერი არაა დაკარგავს, არაფერი არაა დაკარგავს... რაც საშუალებას მისცემს თურქეთს, განაცხადოს სომხეთში ქურთთა მუშათა პარტიების არსებობაზე და შემდეგ დაიწყოს მათი დაბობვა. ამგვარად ჩვენ ჩრდილო-

ეთ ერეკლე ბედს გავიზიარებთ“, — გვაფრთხილებს ის. მსგავსი გაფრთხილებანი გაცივდა კავკასიის ანალიტიკური ცენტრის ექსპერტმა ვიტორ იაკუბიანმა, რომელიც თვლის, რომ ყარაბაღის პრობლემის გადაწყვეტამდე აზერბაიჯანის ახლო პარტნიორობისათვის საზღვრის გახსნა არ იქნება ხელსაყრელი. ის ასევე აღნიშნავს, რომ ბაქო მოლაპარაკებებისგან თავს იკავებს და არ გამოიცილებს კონფლიქტის საომარი გზით გადაწყვეტის ვარიანტს.

აზერბაიჯანში საზღვრის გახსნის ინფორმაციას სიფრთხილით მოეკიდნენ. აზერბაიჯანის პარლამენტის სპიკერმა ოკტაი ასადოვმა განაცხადა: „საზღვრის გახსნა არაფერს არგებს აზერბაიჯანს და ჩვენს ინტერესებში არ შედის“.

რაც შეეხება საქართველოს, მართალია, იქ მოიძებნა ხალხი, ვინც მიესალმება „დათბობას“ ერევანსა და ანკარას შორის, მაგრამ ბევრი შეაშფოთა მოსალოდნელმა ეკონომიკურმა დანაკარგებმა. საქართველოს სურსათისა და ვაჭრობის პალატის თავმჯდომარის ჯემალ ინაშვილის აზრით, სომხეთ-თურქეთის საზღვრის გახსნა ნეგატიურად აისახება საქართველოს ეკონომიკაზე, იმდენად რამდენადაც ამ ქვეყნებს შორის სავაჭრო გზა სწორედ რომ საქართველოზე გადის. მაგრამ საქართველოს შემოფოთებას შეიძლება სხვა მიზეზებიც ჰქონდეს. როგორც

უკვე წერდა „Georgia Times“, თურქეთი ცდილობს, ურთიერთობა არა მარტო ერევანთან, არამედ მოსკოვთანაც მოავაროს.

ამგვარად, ის აძლიერებს თავის გავლენას სამხრეთ კავკასიაში. მისი სამშვიდობო ინიციატივა კავკასიური პლატფორმის შექმნის თაობაზე გაერთიანების ყველა წარმოდგენილმა მონაწილემ კეთილად მიიღო. თუმცა ჯერაც არ გაკეთებულა ამ ბლოკის მონაზაზი, რომელიც მომავალში შესაძლოა ისეთი რთული პრობლემების გადაწყვეტის კარგი საშუალება გამხდარიყო, როგორც ახლა აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საკითხი. თურქეთი, შვედრა მჭიდრო კონტაქტში რუსეთთან და სომხეთთან, ზემოქმედების მოხდენას შეძლებს საქართველოზე.

სხვათა შორის, სწორედ თურქეთმა შექმნა პრეცედენტი მსოფლიოში მხოლოდ ერთი ქვეყნის მიერ აღიარებული სახელმწიფოს — ჩრდილოეთ კვიპროსის არსებობისა. ამიტომ მოსკოვმა შეიძლება ცხინვალთან და სომხეთთან დაკავშირებით ანკარასთან საერთო ენა გამოიხატოს. ბუნებრივია, საქართველოს სურს, რომელიც არ ექნება, გარემოტყეული იყოს არაკეთილმოწყობილი მუშაობებით. მან გადაწყვიტა, წინ გაესწრო ამ დიპლომატიისათვის და სომხეთთან „ურთიერთობათა გაფორმებაზე“ ალაპარაკდა.

საპტლანა
ბოლოტნიკოვა

15 მილიონი იტალიელი ჩისის ზონებში სხვებზე

უკანასკნელი ათასი წლის განმავლობაში დედამიწაზე მინისძვრის მსხვერპლი 8 მილიონი ადამიანი გახდა, — წერს მარიო ტოცი გაზეთ „ლა სტამპაში“ გამოქვეყნებულ სტატიაში.

უახლოეს მომავალში ბუნებრივი კატასტროფისაგან ყოველწლიურად დაიღუპება დაახლოებით 10-დან 15 ათასამდე ადამიანი, — წერს სტატიის ავტორი. მაგრამ მინისძვრებს მსხვერპლთან და მატერიალურ ზარალთან მიყვარათ მხოლოდ მაშინ, როდესაც შენობა ან არასწორად არის აგებული, ანდა არასწორადაა განლაგებული.

იტალიის ტერიტორიის 45 პროცენტი ან ქვეყნის მოსახლეობის 40 პროცენტი, სხვა სიტყვებით — 25 მილიონი ადამიანი, იმყოფება პოტენციურად სეისმოსაში ზონაში. სამართლიანად შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ შენობათა მეოთხედი გაუძლებს მიწისძვრებს ბიძგებს, ასევე დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ სულ ცოტა 15 მილიონი იტალიელი ცხოვრობს არასაიმედო საცხოვრებელში. სიტუაცია რთულდება იმიტომაც, რომ სეისმურ ზონებში მესაუკეთრებელი ხშირად არღვევენ მშენებლობის წესებს, არ იცავენ ნორმებს, რაც აუცილებელია სეისმოსაში ზონებისათვის. თუ ვისაუბრებთ არმირებული ბეტონის შენობების შესახებ, ისინი მართლაც გაცილებით უფრო მყარია და შეუძლია გაუძლოს სტიქიის დარტყმებს, თუ, რასაკვირველია, საკმარისია მათი ლითონი და ქვიშა.

იტალიაში შეფარდება მინისძვრის ძალასა და მსხვერპლის ოდენობას შორის ჯერ კიდევ მართლაც ძალიან მაღალია და მიუღებელია ქვეყნისათვის, რომელსაც აქვს ისეთივე სათანადო სახსრები და საბაზო ცოდნა, როგორც ამერიკელებსა და იაპონელებს.

მეცნიერები ამტკიცებენ, რომ ჯერჯერობით შეუძლებელია ნინასნარ გაგაფრთხილოთ მოსახლეობა მინისძვრისა და მისი შედეგების თაობაზე, — წერს ფრანკო ფორესტა მარტინი გაზეთ „კარინე დელა სერაში“ გამოქვეყნებულ სტატიაში. შეიძლება თუ არა ვინინასნარმეტყველოთ მოსახლეობის მინისძვრის შესახებ? — კითხულობს სტატიის ავტორი. მრავალი წლის განმავლობაში მეცნიერები ცდილობენ, შეიმუშაონ ეფექტიანი ფორმულები, მაგრამ, როგორც კი ეს ფორმულები დაუახლოვდება აღმოჩენას, რეალობა ანგრევს მათ იმედებს.

არსებობს მთელი რიგი მინისძვრის, რომლებიც

მიუთითებენ გარდაუვალ მინისძვრაზე: ესაა შინაური ცხოველების (ქათმები, ძაღვები, კატები) და ფაუნების წარმომადგენლების, მაგალითად, გველხოკერების არჩევულებრივი ქცევები. ხშირად გვეხვები, ატმოსფეროში ჩნდება ელვა და ქუხილი; დედამიწის ქერქის შრეებიდან გამოდის უფრო მეტი რაოდენობის (გაზი), ვიდრე ჩვეულებრივად. ამ ნიშნებზე დაყრდნობით რამდენჯერმე შეძლებს ბიძგების მოახლოებას, ზოგჯერ ეს ხდება სრულიად მოულოდნელად, ნინასნარი სივანების გარეშე.

გეოფიზიკისა და ვულკანოლოგიის ეროვნული ინსტიტუტის მეცნიერები ამუშავებენ სპეციალურ პროგრამას მინისძვრათა შესახებ პროგნოზირების შესახებ. ჯან ლუკა ვალენსიზე ამბობს, რომ ათკილომეტრიანი გადანატები, რომელიც მდებარეობს აკუილის რაიონში, უძრავად იმყოფებოდა დიდი ხნის განმავლობაში. ხდებოდა გადანატების მოძრაობა, რომელიც უფრო ჩრდილოეთით იყო განთავსებული და რომელმაც მიგვიყვანა მინისძვრამდე 1703 წელს. გადანატები მოძრაობდა სამხრეთითაც, 1300 წელს. ამიტომ სავსებით სამართლიანი იქნებოდა, გვეფიქრა, რომ ადრე თუ გვიან მოხდებოდა აკუილის რაიონში გადანატების ნაწილების მოძრაობა. მეცნიერებს შეუძლიათ, 50 პროცენტის სიზუსტით თქვან, თუ ერთი წლის განმავლობაში სად შეიძლება მოხდეს მინისძვრის ბიძგები, მაგრამ თანამედროვე პირობებში არ შეიძლება მონესრიგებულ ცხოვრებას მოეწყვიტოს მთელი რაიონების მოსახლეობა მინისძვრის განმავლობაში. ამ დროს უნდა განარმოებდეთ ყველაზე მონგრეული და არამყარი შენობების გამაგრებას და ვლბულობდეთ სხვა პროფილაქტიკურ ზომებს.

დასასრულ, სტატიის ავტორი წერს იმის შესახებ, რომ იტალია ჩაერთო საერთაშორისო პროგრამაში „მინისძვრის პროგნოზირების ერთობლივი გამოკვლევაში“ იმის იმედით, რომ ერთობლივად შეიძლება, მოინახოს ამ პრობლემის გადაჭრის გზები.

აი, თქვენ, მრავალპოლარული მსოფლიო

გლობალიზაციის ამერიკული პროექტი დასრულდა, ამიტომ ყველაფერი ეჭვქვეშ დადგა: ამერიკული ლიდერობაც, უკანასკნელი ოცდაათი წლის განმავლობაში ფინანსური კაპიტალიზმის ამერიკული მოდელის საფუძველზე ჩადებული იდეების მთელი კომპლექსიც. „ოცეულის“ სამიტმა ლონდონში ამ ეპოქას ხაზი გაუსვა.

ლონდონის შეხვედრის წინ გაუღერდა გლობალური ხასიათის მთელი რიგი წინადადებები, მათ შორის საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ბაზაზე სარეზერვო სუპერვალუტის შექმნის საკითხიც. მაგრამ დღეს უდიდეს ინტერესს მხოლოდ გლობალური გადაწყვეტილებები როდი იწვევს. ერთიანი „მსოფლიო ამერიკულად“ არ გამოვიდა, სხვა მთავარი მტკიცებისათვის პრიორიტეტი პრობლემები არ აქვთ, აქტიურობა რეგიონალიზაციის საკითხში. აქ უკიდურესად გამოკვეთილია პეკინის საქციელი. გამოვიდნენ რადიკალური დომინირების წინააღმდეგ, ჩინელები იმდენად ახალი გლობალური ვალუტის პროექტის წინსვლით კი დაკავებულან, რამდენადც ცალკეულ ქვეყნებთან სავალუტო სვამებზე შეთანხმების დადებამდე, რათა პარტნიორებმა ჩინურ საქონელზე ანგარიშსწორება უშუალოდ იუზანებით შეძლონ.

გლობალური პროექტის დასრულება აიძულებს ყველა მოთამაშეს, გააცნობიეროს თავისი ადგილი მსოფლიოში, გააზროს თავისი იდენტურობა, დაკავდეს თავისი ინტერესების ახალი სფეროს მოწყობით. ყველანი იძულებულნი იქნებიან, ამაზე იფიქრონ — ამერიკელებიც, რომლებმაც უნდა გაარკვიონ, ჯერ კიდევ სად შეუძლიათ თავისი პოზიციისა თუ ადგილის

შენარჩუნება და საიდან მოუწევთ სამუდამოდ წასვლა. მათ უნდა გადააფასონ თავიანთი მესიური შეხედულებანი მსოფლიოზე. აშშ-ს შესუსტება, ჩინეთის გაძლიერება ამერიკას, რა თქმა უნდა, უბიძგებს „მონროს დოქტრინის“ დაბრუნებისკენ მოდერნიზირებული სახით. NAFTA კვლავ შეიძლება გახდეს შეერთებული შტატებისათვის პრიორიტეტი, როგორც ეს 1990-იანი წლების დასაწყისში იყო.

ჩინეთი, როგორც სამოქმედო მოედანი თანდათან მოუხერხებელი ხდება, ღირს დაფიქრება სათადარიგო ვარიანტებზე (სახლთან ახლოს). მით უფრო, რომ ამას მოითხოვს ამერიკისკენ მიმართული ლათინოამერიკანიზაცია.

მსგავს ამოცანებს წყვეტს ჩინეთი, რომელსაც თავისი გაველენის სფეროების სასწრაფოდ მწკრივში დალაგება უნევს. ესაა სატრანსპორტო მარშრუტები, სამხედრო ბაზები, ნედლეულის წყაროები, ბაზრები. თუ რა საზღვრებში გაჩერდება ჩინეთი, ამაზე დღეს ფიქრი პეკინს მოუწევს. ევროპაში ევროკავშირმა ჯერაც ვერ გაარკვია „ევროპის საზღვრები“, ვერც შიგაპოლიტიკური კონსოლიდაციით და ვერც გარეპოლიტიკური პრიორიტეტებით (ტრანსატლანტიკურ ხმელთაშუა ზღვა? რუსეთი?). მაგრამ კრიზისმა უდა-

ვოდ შეუნყო ხელი ევროპული პროცესების დინამიკას. საფრანგეთი და გერმანია ისეთ ერთსულოვნებას ავლენენ, როგორც დიდი ხანია, არ ყოფილა. აღმოსავლეთ ევროპამ უცბად დაკარგა მთელი თავისი პროამერიკანიზმი (თვითონ საფრანგეთის მთავარმა „ამერიკელმა“ სარკოზიმ რაღაცხაირად მკვეთრად შეიცვალა ინტონაცია). კრიზისმა ევროპას კიდევ ერთი მანის მისცა, მიეღო თავისი სახე.

ასეთივე მანის გაუჩნდა რუსეთსაც. ჩვენი ნაცია ჯერ კიდევ არ ჩამოყალიბებულია. საბჭოთა იდენტურობის დაგრევა ძალიან მკვეთრი აღმოჩნდა, ხოლო ახალი მყარი საერთო სახალხო ფასეული მატრიცა თხუთმეტი წლის განმავლობაში არა და არ გამოჩნდა. არადა ნაცია ჩამოყალიბების გზაზე რუსეთმა უკვე მთელი რიგი მნიშვნელოვანი პუნქტები გაიარა. 1998 წელს კრიზისიდან გამოსვლამ დააფიქსირა ახალი ეკონომიური წყობა, დაამტკიცა რა მისი სევერული პოლიტიკა.

ნატოს მიერ იუგოსლავიის დაბომბვამ დაამსხვრია დასავლეთის მეგობრობასთან დაკავშირებული მრავალრიცხოვანი ილუზიები.

ჩინეთის მეორე ომმა აჩვენა ტრანსნაციონალური მტრის წინააღმდეგ მოქმედების შესაძლებლობა. უკრაინაში „ნარინჯისფერი რევოლუცია“ და გაზის გათიშვა გახდა წყალგამყოფი თანამეგობრობის ქვეყნების ურთიერთდამოკიდებულებაში. რუსეთის ომმა საქართველოსთან ნათელი გახადა ახალი რუსეთის დემოზობაზე წასვლის შესაძლებ-

ლობათა საზღვრები. მაგრამ შინაგანი ერთიანობა, ნაცია, სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით ჯერაც ვერ შედგა. ამ კუთხით რუსეთი რჩება სუსტ რეგულად წამყვან მსოფლიო ხელისუფალთა ჯაჭვში. ასეთი პოზიცია კი უკიდურესად სარისკოა.

სად მიდის ამ სისუსტის ფესვები? ჩვენი შეხედულებით, სისუსტე ნაციონალური კაპიტალის პოზიციამაა. თხუთმეტი წლის განმავლობაში რუსეთში კოლოსალური სოციალური ტრანსფორმაცია მოხდა. ამაჟამად ადამიანთა დიდი ნაწილი ეკონომიკის საბაზრო სექტორში საქმიანობს, ჩვენთან პროფესიონალთა ფენა ჩამოყალიბდა, რომელიც დამოუკიდებლად ირჩენს თავს. ეს ფენა არის სწორედ ნაციის აქტიური ბირთვი. ოლონდაც ეს ფენა „ჰაერშია გამოკიდებული“. საცხებით შესაძლებელია, მისი დამსაქმებელი გახდეს სახელმწიფო კომპანია, უცხოეთის კომპანია ან კერძო რუსული კომპანია.

ეს განაწილება სწორი არ არის. ნაციონალური კაპიტალი უსიტყვოდ უნდა გახდეს ქვეყნის მეურნეობის საფუძველი. მაშინ უმრავლესობას გაუჩნდება მეპატრონის გრძნობა, ამასთან, პასუხისმგებლობაც. შემდეგ კი ახალი ფასეულობა შეიქმნება საყოველთაოდ აღიარებული სისტემაც გაჩნდება. მხოლოდ მაშინ, როცა ჩვენი შინაგანი პოლიტიკა დაეყრდნობა „ჩვენ“-ს, „ეს ჩვენი ინტერესებია“-ს, გეოპოლიტიკური ამბიციები ჩვენი გეოპოლიტიკური შესაძლებლობების ექვივალენტურად გახდება.

ინგლისში სატანიზმი კლიერდება

როდესაც ადამიანი უარს ამბობს ზნეობის ზოგადად მიღებულ ნორმებზე, იგი გადაიქცევა უზნეო არსებად. როდესაც საზოგადოება აღარ ცხოვრობს ღვთისური რწმენით, იწყებს ცხოვრებას ეშმაკის ბრძანებით. ყოფილი ქრისტიანული სახელმწიფო სატანისტური ხდება.

დასავლეთ ევროპელთა რელიგიური ინდეფერენტობა და ათეიზმი აშკარა სატანიზმი ხდება. ამ მხრივ საკმაოდ დამახასიათებელია დღევანდელი დიდი ბრიტანეთი. უკანასკნელი 10 წლის განმავლობაში ქრისტიანობა აქ პრაქტიკულად გამოიღვენა სამეფოს საზოგადოებრივი ცხოვრებიდან. აიკრძალა საახალწლო ნაძვისხეები სამუშაო ადგილებსა და ქუჩებში ისევე, როგორც თავად სიტყვა შობა, რაც შეიცვალა ნეიტრალური „ზამთრის დღესასწაულით“. სპეციალურმა კანონმა ბრიტანელი ქრისტიანები აიძულა, იყვნენ „ტოლერანტული“ სექსუალურად გარყვნილების მიმართ.

სხვა სიტყვებით, „რაციონალურმა ბრიტანელებმა“, რომლებსაც უკვე აღარ სჭირდებოდათ „გარეგნული ყავარჯნები“, ქრისტიანობა ლამის იატაკქვეშ შეაფარეს, საიდანაც მას არ შეეძლო შემოქმედება მოეხდინა სამეფოს ცხოვრებაზე.

დასაწყისში ბრიტანეთის ქალაქებში გამოჩნდა ავტობუსები ამაზრზენი წარწერებით. ამაჟამად ღვთის წინააღმდეგ მებრძოლმა ინგლისელებმა ნამოწიყეს ახალი კამპანია — მათს ნათლობაზე უარის თქმა.

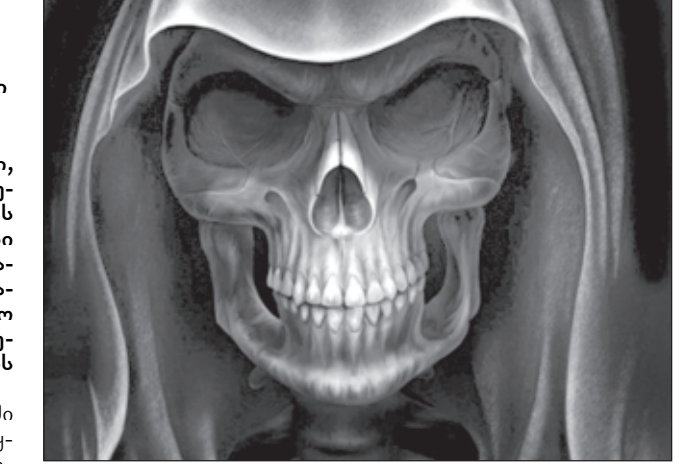
ამას წინათ პირველად თავისი სურვილით ნათლობაზე უარი განაცხადა 58 წლის ლონდონელმა ჯონ ჰანტმა. ჰანტი, რომელიც მედქმად

მუშაობს საავადმყოფოში, მიმართავს ინგლისის ეკლესიის ოფიციალურ პირებს მოთხოვნით, გააუქმონ მისი ნათლობა, ვინაიდან იგი მაშინ იყო ძალიან პატარა, რათა დამოუკიდებლად მიეღო გადაწყვეტილება ამ საქმეზე (ჰანტი მონათვლის დროს ხუთი თვისა იყო).

საეკლესიო კანცელარიაში მას უთხრეს, რომ გამოეჭევივნებინა განცხადება ამ ნათლობის შესახებ ბრიტანეთის მთავრობის ოფიციალურ ბეჭდებით ორგანოში. ჰანტი ასეც მოიქცა და მალე მას გაუჩნდნენ მიმდევრებიც. მეორე ეშმაკულმა სატანისტმა, 66 წლის მაიკლ ვენსმა განაცხადა, რომ ჩვილობის დროს მისი ნათლობა იყო „ძალადობა“ და პიროვნების უფლებათა დარღვევა. საჩივრის პასუხად ინგლისის ეკლესიის წარმომადგენლებმა მას ურჩიეს ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპული სასამართლოსთვის მიემართა.

ბრიტანეთის უკვე 100 ათასი მცხოვრები გახსოვდა ქრისტიანობას, შეავსო „ნათლობაზე უარის თქმის სერტიფიკატი“ — დოკუმენტი, რომელიც, მათი აზრით, აუქმებს მონათვლის წესებს.

ასეთი სერტიფიკატების გამოშვებისა და გასაღების ინიციატივა ეკუთვნის ეროვნულ სეკულარისტულ საზოგადოებას, რომელიც ადრე სპონსორობას უწევდა კამპანიას პლაცატებით „შეიძლება, ღმერთი

არ არის“. შემთხვევები იმისა, რომ მოქალაქეები აღწევენ მათ ნათლობის ფორმალურ უარყოფას, ცნობილია ევროპის სხვა ქვეყნებშიც. 2002 წელს რაციონალისტებისა და ანტირელიგიური იტალიის შირმა სასამართლოს წესით მიადანია, გაეფორმებინათ „ნათლობის მოხსნის უფლება“. ორგანიზაციის საიტზე შეიძლება მონახო ეკლესიის წევრობაზე უარის თქმის სპეციალური ფორმა.

უნდა აღნიშნოს, რომ ამ კამპანიებს არაფერი საერთო არ აქვთ ათეიზმთან, ვინაიდან ათეისტისათვის რაღაც რიტუალს, რის შესახებაც მას არაფერი ახსოვს, არავითარი მნიშვნელობა აქვს. თანააჩნია. ღვთისადმი ურწმუნობა ჩვეულებრივად არ გამოიხატება აგრესიული ფორმით. უფრო მეტიც, ათეისტა შეუძლია თავისი ადგილი მიუჩინოს რელიგიას, როგორც გარკვეულ ზნეობას, როგორც კულტურულ

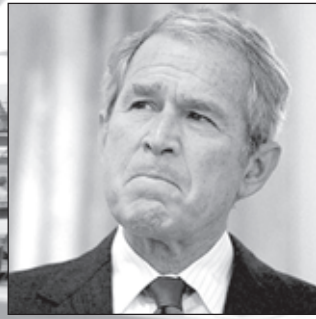
ფენომენს, როგორც ეროვნული ისტორიის ნაწილს, ბოლოს და ბოლოს.

ასეთ მოვლენებს ჩვენი თვალყურს გადავწყვეთ თანამედროვე რუსეთშიც, სადაც ადამიანთა უდიდესი ნაწილი ურწმუნოა ან რელიგიურად ინდეფერენტული, მაგრამ ისინი სავსებით კეთილგანწყობილი არიან ტრადიციული კონფესიებისადმი.

აქ სხვა სიტუაციაა. ის ფაქტი, რომ სეკულარისტები მოითხოვენ ნათლობის გაუქმებას, მეტყველებს იმაზე, რომ ისინი სწორედ ასე აღიქვამენ საიდუმლოებას, რაც მათზე შეასრულეს და რასაც სავსებით გარკვეული მნიშვნელობა ჰქონდა. მაშასადამე, ამ შემთხვევაში საქმე გვაქვს არა ათეიზმთან ან სეკულარიზმთან, არამედ რაღაც რელიგიურთან. თუ როგორთან, ძნელი გასაგებია არაა. ესაა — ყველაზე ნამდვილი ეშმაკთაყვანისცემა, სატანიზმი.

„საპოლინი რუ“

ამერიკული ავიაფილი რუსმა მფრინავებმა პირობითად ორჯერ დაბრუნეს

ამერიკელები თავიანთ ხომალდს „უენებს“ უწოდებენ, თუმცა რუსეთის ავიაციას უკვე აქვს იდენტიფიკაციის ხომალდებზე წარმატებული იერიშის გამოცდილება. 10 იანვარს აშშ-ში წყალში ჩაუშვეს უახლესი ავიამზიდი „ჯორჯ ჰერბერტ უოკერ ბუში“, რომელსაც ეს სახელი ქვეყნის 41-ე პრეზიდენტის (მეორე მსოფლიო ომის დროს ის ამერიკის სამხედრო-საზღვაო ძალების სამხედრო მფრინავი იყო) პატივსაცემად ეწოდა. თუმცა ხომალდი ჯერ კიდევ დასამთავრებელია. ჯერჯერობით წყლის ზედაპირზე გადაადგილება მას მხოლოდ ბუქსირის მეშვეობით შეუძლია.

მნიშვნელოვან მანძილზე ბარაუჩიერება მოახდინა და ჰაერ-საინააღმდეგო თავდაცვის საშუალებების ყურადღება არ მიუპყრია. ამავე დროს, მისმა ეკიპაჟმა დააფიქსირა ამერიკული ხომალდის სანავიგაციო მომარაგების მომენტი და შტაბს შეატყობინა. „კიტი ჰოკს“ მაქსიმალური სიჩქარით მიუახლოვდა ორი „სუ-24 მპ“ ორი „სუ-27“ გამანადგურებლის საფარველქვეშ. რუსული თვითმფრინავების გამოჩენისთანავე გემბანზე პანიკა ატყდა, რაც ფოტოაპარატურაშიც დააფიქსირა. ამერიკელებმა მეზღვაურებმა მყისიერად გადაჭრეს შლანგები, რომელთა მეშვეობითაც ხომალდი სანავიგაციო მარაგებობდა, რათა თავიანთი ავიაციისთვის აფრენის საშუალება მიეცათ, მაგრამ დრო მაინც დაკარგეს. რუსი მფრინავების აზრით, რეალურ საბრძოლო ვითარებაში ეს ავიამზიდის დაღუპვას გამოიწვევდა. მფრინავები ალექსანდრე რენევი, მიხაილ არსიტარსოვი, იგორ რადჩენკო, ვლადიმირ ოსიპოვი ამ ოპერაციისთვის ორდენებით დააჯილდოვეს. სამხედრო-საჰაერო ძალების მთავარ შტაბში სხვა ისტორიასაც ჰყვებოდნენ, რომელიც ასევე ამსხვრევდა პროპაგანდისტულ მითს რუსული იარაღის „საცოდაობისა“ და ამერიკულის „ძლევამოსილების“ შესახებ.

6,2 მილიარდად ლირებული ხომალდის წყალში ჩაშვების საზეიმო ცერემონია ნორფოლკის სამხედრო-საზღვაო ბაზაზე გაიმართა. მასში თეთრი სახლის იმჟამინდელი მეპატრონე ჯორჯ ბუში-უმცროსი, მამამისი, მათი მეუღლეები — ლორა და ბარბარა და სხვა ნათესავები მონაწილეობდნენ. ცერემონიას ესწრებოდნენ აშშ-ის ვიცე-პრეზიდენტი რიჩარდ ჩეინი, სახელმწიფო მდივანი კონდოლიზა რაისი, პენტაგონის შეფი რობერტ გეიტსი, ადმირალი მაიკლ მაღენი და სხვა მაღალჩინოსნები.

ნამ „ჯორჯ ბუში“ გემბარბაზე იგებოდა (ამ ფაქტზე ამერიკელები დუმდნენ ამჯობინებენ). ინციდენტი იაპონიის ზღვაში ამერიკა-იაპონიის წვრთნებისას მოხდა: რუსული თვითმფრინავები შეუმჩნეველად მიფრინდნენ აშშ-ის ავიამზიდ „კიტი ჰოკთან“ და ყველა კუთხიდან ფოტოები გადაუღეს. ამერიკელებმა გემბანის ავიაციის დაძვრა ან სხვა დროული კონტროლის მიღება ვერ მოასწრეს. სამხედრო ენაზე ამას „ავიამზიდის პირობითი განადგურება“ ეწოდება.

ავიამზიდი „ჯორჯ ბუში“ რიგით მეთაუ და „ნიმიცის“ კლასის ბოლო ხომალდად იქცა. მისი წყალში 97 ათასი ტონაა. ეკიპაჟი გემისა, რომელიც ორი ბირთვული დანადგარით არის აღჭურვილი, 6 ათას კაცს შეადგენს. სავარაუდოდ, ხომალდი, რომელიც ატლანტის ფლოტის შემადგენლობაში შევიდა, 50-წლიან ექსპლუატაციას გაუძლებს. მასზე 90-მდე საბრძოლო თვითმფრინავი განთავსდება.

ეს ყველაფერი კი ასე მოხდა: რუსეთის წყნარი ოკეანის ფლოტის შტაბის სადაზვერვო სამმართველოსთვის ცნობილი შეიქნა, რომ აშშ და იაპონია 2000 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში ერთობლივი წვრთნების ჩატარებას გეგმავდნენ იაპონიის ზღვაში. წვრთნებში მონაწილეობა უნდა მიეღო იაპონიის სამხედრო-საზღვაო ძალების სამ ათეულ ხომალდსა და აშშ-ის მე-7 ფლოტს, ავიამზიდ „კიტი ჰოკით“ სათავეში. წყნაროკეანელებმა, შორეული აღმოსავლეთის არმიის სარდლობასთან ერთად, ავიამზიდის პირობითი განადგურების დეტალური გეგმა შეიმუშავეს. ამერიკელების მხრიდან კონტრამანევრის თავიდან ასაცილებლად გადაწყდა, რომ „კიტი ჰოკს“ მისი ტანკერებით სანავიგაციო მომარაგებისას შეუტყვედნენ ზღვაში.

„ნიმიცის“ ტიპის ავიამზიდები მსოფლიოში ყველაზე დიდი სამხედრო გემებია: მათი სიგრძე 333 მ-ს, ასაფრენი გემბანის სიგანე 76,8-78,4 მ-ს, სიჩქარე კი საათში 30 კვანძს (დაახლოებით 56 კმ/სთ) შეადგენს. თითოეული ავიამზიდის შენახვა წელიწადში 160 მლნ დოლარამდე ჯდება. ამერიკის სამხედრო სარდლობის მტკიცებით, „ნიმიცის“ ტიპის ავიამზიდების დაზიანება შეუძლებელია, ანუ ისინი სავსებით უვნებია, თუმცა რუსეთის ავიაციამ დაამტკიცა, რომ ეს სიმართლეს არ შეესაბამება, როცა პირობითად დააზიანა ანალოგიური ხომალდი ჯერ კიდევ მანამ, სა-

კუდზე უნდა დასჯდომოდა „ფ-15“-ს, შემდეგ კი თვითმფრინავებს ადგილები უნდა გაეცვალათ. ამერიკული თვითმფრინავი მაშინვე სრული ფორსაჟით შეეცადა, დასხლტომოდა რუსულ გამანადგურებელს, მაგრამ ვერ მოახერხა — მინიმალური ფორსაჟით „სუ-27“ იოლად „მისწვდა“ ამერიკულ ხომალდს. გაცვალეს ადგილები. „სუ-27“-მა „ფ-15“-ის თავიდან მოსაცილებლად მაშინვე გადაუხვია, სიმაღლე აკრიბა, რამდენიმე მანევრი შეასრულა და ამერიკულ თვითმფრინავს კუდზე დააჯდა. „ფ-15“-ის პილოტმა რუსული გამანადგურებელი მხედველობის არედან დაკარგა და უმწეოდ ჰკითხა რადიოთი დამკვირვებელი თვითმფრინავის მფრინავს: სად არის „ფლენკერი“? (ნატოს კლასიფიკაციით, ეს „სუ-27“-ის კოდური სახელწოდებაა). „შენს უკან“, — იყო პასუხი.

თუმცა დავუბრუნდეთ ავიამზიდ „კიტი ჰოკს.“ რატომ ჩაატარეს რუსებმა ეს ოპერაცია? ძალების მოსინჯვა საერთაშორისო თავის პატივისცემისთვის ნორმალური მისწრაფებაა მშვიდობიანობის პერიოდში. ამით შეგიძლია, შეაფასო შენი შესაძლებლობები, გამოავლინო სუსტი და ძლიერი მხარეები. ჯერ კიდევ 10-15 წლის წინ ნატოს საბრძოლო ძალებთან ამგვარი შეხებები რუსი სამხედროებისთვის ჩვეულებრივი ამბავი გახლდათ, თუმცა შემდეგმა რეფორმებმა ფლოტები — ზაზებში, ავიაცია კი აეროდრომებზე შერეკეს. ახლა რუსული შეიარაღებული ძალები გამოცოცხლდნენ და ცალკეული ნარმატიული აქციით მსოფლიო პრესის ყურადღებას მიიპყრეს.

თუმცა, ჩვენს სამხედროებს რომ არ გამოემზებურებიან ოპერაცია იაპონიის ზღვაში, მის შესახებ ვერავინ შეიტყობდა. ამერიკელებმა ხომ ლენგლის რაიონში გამართული სანავიგაციო მომარაგების ვინაობა დაამალეს. რატომ? ამერიკელებს ხელს არ აძლევთ, რომ ვინმემ იცოდეს, რომ „სუ-27“ ამ დროისათვის საუკეთესო გამანადგურებელია.

1992 წლის ზაფხულში რუსული „სუ-27“-ის რგოლი, ამერიკის მხარესთან შეთანხმებით, დაეშვა ლენგლის ავიაბაზაზე, სადაც აშშ-ის საუკეთესო გამანადგურებლები — „ფ-15“-ები იმყოფებოდა. გაცნობის შემდეგ რუსმა მფრინავებმა ამერიკელებს სანავიგაციო ბრძოლის გამართვა შესთავაზეს. ამერიკელები შეეყოყმანდნენ, ეტყობა, დუელის გამართვა აეროდრომის თავზე უფრო ნაღისტების თვალწინ მიზანშეწონილად მიიჩნიეს. თუმცა გამოხვევა მაინც მიიღეს იმ პირობით, რომ ბრძოლა ატლანტის ოკეანის თავზე, სანაპიროდან 200 კმ-ში, გაიმართებოდა. სანავიგაციო ბრძოლის სქემა მარტივი იყო. თავდაპირველად „სუ-27“

ირანი, როგორც იქნა, ელირსა რუსულ საზენიტო დანადგარებს, მაგრამ ჯერჯერობით — რაკეტების გარეშე

რუსეთმა ჯერ კიდევ ორი წლის წინ დადო ირანთან ხელშეკრულება საზენიტო-სარაკეტო კომპლექსების „ს-300“-ის მიწოდებაზე, მაგრამ მათი შესატყვისი რაკეტები ჯერაც არ მიუწოდებია. ასეთი უცნაური განცხადება გააკეთა რუსეთის სამხედრო-ტექნიკური თანამშრომლობის ფედერალური სამსახურის ანონიმურმა წარმომადგენელმა.

კონტრაქტის შემდგომი შესრულება დამოკიდებული იქნება საერთაშორისო მდგომარეობასა და ქვეყნის პოლიტიკური მიზნების განხორციელებაზე. ამ ბუნდოვანი ფორმულირების უკან ამკარად პოლიტიკური ინტერესები იმალება. კონტრაქტის შესრულება პოლიტიკური მიზნებით გადაიდო. თუმცა თეირანის წარმომადგენლები ღიად აცხადებდნენ, რომ ტექნიკის რუსული საოცრება დღე-დღეზე მათ შეიარაღებაში იქნება. ამჟამად სიტუაცია იმან გაართულა, რომ ჩინეთმა საგარეო ბაზარზე პირველად წარმოადგინა რუსეთის საზენიტო-სარაკეტო სისტემის ანალოგი. ეს, ცხადია, რუსეთს თავისი პროდუქტის გაყიდვას გაუძნელებს, ჩინური ხომ ყველაფერი უფრო იაფია.

ჩინეთთან არ გვაქვს შეთანხმება საავტორო უფლებების დაცვის შესახებ, — ამბობს სამხედრო მეცნიერებათა აკადემიის პროფესორი ვადიმ კოზულინი, — მათ უკვე გადაიღეს ჩვენი „სუ-27“ და ბაზარზე გაიტანეს. ახლა მზად არიან, „ს-300“-ის ასლებიც გაყიდონ. ჩვენ კი ამას ვერაფერს ვუპირისპირებთ.

ინდოეთსა და ჩინეთში შეიარაღების ექსპორტის შემცირების ფორზე ირანის ბაზრის დაკარგვა დიდი წინააღმდეგობა იქნებოდა. კიდევ ერთი ასპექტიც არსებობს. მოსკოვის აღიარება ირანისათვის „ს-300“-ების მიწოდების შესახებ თავისებური სიგნალია ამერიკელებისათვის, რომლებსაც ჯერ საბოლოოდ არ უთქვამთ უარი ევროპაში ჰაერსაინააღმდეგო თავდაცვის სისტემის განლაგების გეგმაზე.

პოლონეთში ფიჩაბა, პიკაპლად ეპროკაუმი, რუსული გაზისათვის რუსული გადამამუშავებელი

ამის შესახებ განაცხადა კომპანიის თავმჯდომარემ მარჩინ ბუშკოვსკიმ. მისი აზრით, ახალი სისტემა უფრო ხელსაყრელია, ვინაიდან პოლონური ზოლტის რყევა რუსულ რუბლთან შეფარდებით უფრო ნაკლებია, ვიდრე ევროსთან დამოკიდებულებაში. ერთი თვის განმავლობაში კომპანიას განზრახული აქვს, დაზოგოს დაახლოებით 10 პროცენტი.

ეპროკაუმი კალეზის საკვებს აღაშენაუნი ქაბუნ

კრიზისის დროს მოთხოვნა ცხოველთა საკვებზე ძალიან გაიზარდა, — წერს რობერტ მაიერი შევიცარიის ერთ-ერთ გაზეთში და თავის ეჭვს უზიარებს მკითხველებს: „საკვები, ცხადია, არა მხოლოდ ძაღლებისა და კატების თევშებზე ჩნდება“. ეს სავსებით სავარაუდოა, ეთანხმება მას ელმარ ლიდერი ერთ-ერთი საკონსალტინგო კამპანიიდან, რომელიც განმარტავს, რომ ბიუჯეტის შემცირების დროს ზოგიერთი ადამიანი იწყებს ცხოველთა საკვების მიღებას. ამას გარდა, ადამიანები ხშირად ეწვევიან ხოლმე ზაზრებს, სადაც იყიდება დაბალი ხარისხის პროდუქტები.

ყველაზე უაზრო „ფერად რევოლუსიათა“ შორის

კომინიოვის არეულობის ორგანიზატორებმა თავიანთი ქმედებებით დიდი შეცდომა დაუშვეს, რადგან საერთაშორისო მეთვალყურეებს უკვე აღიარებული ჰქონდათ ის ფაქტი, რომ ქვეყანაში არჩევნები დარღვევების გარეშე ჩატარდა. ეს გასაოცრად მოგვაგონებს არაპოლიტიკორექტურულ ანექლოტებს გასტარბაიტერების შესახებ. ამით ახალგაზრდა მოლდოველი დემოკრატების ფარული „კურატორები“ მეტად იდიოტურ მდგომარეობაში ჩააყენეს. როგორ მოვიქცეთ ახლა, როგორ მოვახერხოთ კომინიოველი ხულიგნების პროპაგანდისტული მფარველობა?

რასაკვირველია, „სიტყვის თავისუფლების“ ოსტატებისთვის შეუძლებელი არაფერია. ისინი ერაყშიც პოულობდნენ „უტყუარ“ ცნობებს ატომური ბომბის არსებობის თაობაზე, ავლენდნენ ნარკოტიკებით მოვაჭრე ალბანელ ბანდებს, რომლებიც ძირითადად მენარმეობის გარდა ფულს აკეთებდნენ შეპყრობილი ადამიანებიდან ორგანოების ამოღებით, სერბეთის ტრანზისაგან ტანჯულებსაც, „გრაბებით“ თამაშის მოყვარულ დამთხვეულებსაც, საკუთარი პალსტუხის მჭამელს კი ქართული დემოკრატიის ჩირაღდნადაც აცხადებდნენ. ოსტატობას, როგორც ცნობილია, ვერ მოსპობ ხელის ერთი მოსმით, მაგრამ ახლა რა უნდა ვაკეთოთ?

უკმაყოფილონი აღმონდნენ თავად რესპუბლიკაში. დემონსტრაციები კომინიოვში დაიწყო ჯერ კიდევ ორშაბათ საღამოს. ქალაქის ქუჩებში გამოვიდა დაახლოებით 10 ათასი კაცი, ძირითადად ახალგაზრდები, და მოითხოვეს ახალი არჩევნების მოწყობა. დაახლოებით ასე დაიწყო „ფერადი რევოლუციები“ უკრაინაში, საქართველოში, ყირგიზეთში.

კარგად რომ იმიტინგეს, მანიფესტანტები არ დამშვიდდნენ და კვლავ განაგრძობდნენ გამოსვლებს, თანაც, თუ ტელერეპორტაჟებს დაუფრებთ, მოქმედებდნენ სტანდარტული სცენარით, მაგრამ ადგილობრივი სპეციფიკის გათვალისწინებით. თუ დაიწყებდნენ დემოკრატიის დაცვას, ბრბო შეეცდებოდა, გადააბრუნოს ორი სამარშრუტო ტაქსი და მოხსნას შტანგები ტროლეიბუსების ელექტროხაზებიდან. შემდეგ კი დაიწყეს პრეზიდენტის რეზიდენციის შტურმი. პოლიციელთა მეჩხერი რიგები იძულებული გახდა უკან დაეხია. შემდეგ შეამტვრიეს კარი, შეიჭრნენ რეზიდენციაში, გამოვიდნენ აივნებზე და ავიდნენ სახურავზე, სადაც აღმართეს რუმინული დროშა. უცხოური — რუმინული დროშის გამოყენება წარმო-

ადგენს სწორედ კომინიოვის მოვლენების თავისებურებას, ამის დრო ახლა ნამდვილად არ იყო.

ნიშანდობლივია, რომ არეულობათა ლიდერებს შორის აღმონდა რუსეთიდან გასახლებული, გარიკასპაროვის თანამებრძოლი პარტიიდან „სხვა რუსეთი“ ნატალია მორარი. თავის ბლოგში იგი დანვრილებით ლაპარაკობდა იმის თაობაზე, თუ სხვადასხვა პოლიტიკენოლოგიების შესწავლის გამოყენებით როგორ აგროვებდა ბრბოს. „ჯობია იყო მკვდარი, ვიდრე — კომუნისტი! ჩვენ მოგვაქვს ცვლილებანი! — წერს ბლოგში მორარი, — სანთლის ანთების შემდეგ ჩვენ მთელი კოლონი დავიძარი პრეზიდენტის ადმინისტრაციისაკენ, იქიდან კი ეროვნული კრების მოედნისაკენ. რამდენიმე საათის განმავლობაში მოძრაობა მთავარ ქუჩაზე გადაკეტილი იყო“.

დემოკრატიული ფემინის მშფოთვარე საქმიანობის საინტერესო დეტალებზე არის საუბარი სტატიის „კომინიოვში ფერადი რევოლუცია“. მისი ავტორია ლატვიელი ჟურნალისტი ანატოლი ნეგოლინი: „ნატალია მორარიმ განაცხადა, რომ უნესრიგობის დროს ერთი ადამიანი დაიღუპა. ძნელია იმის წარმოდგენა, თუ რა მოხდებოდა შემდეგ, რომ მისი სიტყვები არ უარეყო კომინიოვის სასწრაფო დახმარების საავადმყოფოს მორიგე ექიმს იური ბაზილიუსს. „ეს სიცრუეა, — თქვა მან, — ვიღაც წინასწარ განზრახვით ავრცელებს ასეთ ჭორებს. არიან დაჭრილები, მაგრამ მათ სიცოცხლეს საფრთხე არ ემუქრება“.

ხუთიანი ეკუთვნის იმ პერსონაჟს, ვინც მორარი თან ერთად ატარებდა სემინარს თემაზე: „მასობრივი უნესრიგობების ორგანიზაცია“. ცნობა დაღუპულთა შესახებ საუკეთესო საშუალებაა, რომ „ააღელვო“ ბრბო. ეს ჯერ კიდევ საბჭოთა კავშირის დამლის დროიდანაც ცნობილი.

ალბათ, დასაწყისისათვის უნესრიგობათა ორგანიზატორებს უნდა შეეკითხოთ: „ვინ მოგცათ ნება, დაგეყნოთ, როდესაც ბრძანება „ფასი“ ჯერ არ გაუღებულა? რატომ აქცევთ თქვენ მფარველებს კლოუნებად? ჯობია იყო მკვდარი, ვიდრე ასეთი იდიოტი“.

აქიმაზი გუნტანაშოს ნაგებობა თანამონაწილანი არიან

ნითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტის გასაიდუმლოებულ მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ ნამებებში მონაწილეობას ლეზულობდნენ მედიცინის მუშაკებიც. კერძოდ, ამის თაობაზე განაცხადა გუნტანაშოს ციხის 14 პატიმარმა. ეს მონაცემები მოყვანილია ნითელი ჯვრის მოხსენებაში, რომელიც შეიქმნა 2007 წელს, მაგრამ გასაიდუმლოებული იყო უკანასკნელ დღეებამდე.

სენებაშია აღნიშნული, ხშირად მედიცინის მუშაკები გამოძიებლებს აძლევდნენ ინსტრუქციას იმის შესახებ, „თუ როგორ უნდა შეიცვალოს ნამება ეფექტიანობის ამაღლებით“. ასეთი ქცევა ნითელმა ჯვარმა მიიჩნია „სამედიცინო ეთიკის უხეშ დარღვევად“.

ნითელი ჯვრის გასაიდუმლოებული მოხსენების შინაარსის შესახებ გაიგო ჟურნალისტმა მარკ ბენერმა, რომელმაც მიმდინარე წლის მარტში განაცხადა, რომ ამ საერთაშორისო ორგანიზაციამ გააკეთა თავისი დასკვნა იმ ნამებათა შესახებ, რასაც დაზვერვის ცენტრალური სამმართველო (ცრუ) იყენებდა იმ პატიმრებთან დამოკიდებულებაში, რომლებიც ეჭვმიტანილი იყვნენ „ალ-ქაიდას“ ტერორისტულ დაჯგუფებასთან კავშირში. დენერმა სკანდალური მოხსენება გამოაქვეყნა სრული სახით ამერიკის ერთ-ერთი ჟურნალის საიტზე.

ნითელი ჯვრის გამოკვლევამ დაადგინა, რომ მედიცინის მუშაკები, რომლებიც ცრუ-სთვის მუშაობდნენ, თვალყურს ადევნებდნენ პატიმართა ნამებას. მათ მოვალეობაში შედიოდა კონტროლი პატიმართა მდგომარეობაზე: გამოძიებლებს არ უნდა გადაეჭარბებინათ და არ უნდა დაეხოცათ ეჭვმიტანილები. კერძოდ, მედიცინის მუშაკები უკვირდებოდნენ ნამებას წყლის გამოყენებით, როდესაც პატიმრებს ემუქრებოდნენ დახრჩობით, ცივ კამერებში ჩამწყვდევით, როდესაც

ნითელი ჯვრის გამოკვლევა დამთავრდა 2007 წელს, რომლის შედეგების გამოქვეყნებაც მოხდა მხოლოდ ამჟამად. ბუშის მემკვიდრემ ბარაკ ობამამ გასცა განკარგულება, დაიხუროს ცრუ-ს საზღვარგარეთული ციხეები და გუნტანაშოს ბანაკი. მან გასცა ბრძანება, განსაკუთრებით ადევნონ თვალყური იმას, რომ მოკვლევის ყველა მეოთხე შეესაბამებოდეს შენევის კონვენციას.

კომენტარი
ონლიანი

„შენ შეუკახე ყოფილი საკუთარ ოჯახს, მოიქალი თავი, გეთაყვა“

ჟურნალისტი რამიზა ნავაი გვიამბობს ახალ საშინელ სოციალურ ფენომენზე თურქეთში — „ღირსების თვითმკვლელობაზე“.

ეგრეთ ნოდებულმა „ღირსების თვითმკვლელობამ“ სარეკორდო მაჩვენებელს, წელიწადში დაახლოებით 200-ს, მიაღწია, რაც ყველა მკვლელობათა თითქმის ნახევარს შეადგენს.

ახალგაზრდა ქალებს ხოცავენ მათივე ოჯახების წევრები იმ ქცევისთვის, რომლი-

თაც შეურაცხყოფილი დარჩა ოჯახი; მაგალითად, უარი თქვა გააპყლოდა ცოლად მეთავაზებულ საქმროს, ზოგჯერ კიდევ უზრდელი ესემესებისთვისაც. 2005 წელს გამოიცა კანონი სიცოცხლის ბოლომდე პატიმრობის შესახებ „ღირსების მკვლელობისთვის“, ახლა ძალიან ხშირად მშობლები თავიანთი ქალიშვილებისგან ითხოვენ თვითმკვლელობას. მართლაც: სუიციდის შემთხვევების სტატისტიკა სწრაფად იზრდება.

INDEPENDENT

ავღანელი პეტერანი ანგელა მერკელა

ანგელა მერკელმა იმოგზაურა ავღანეთში ისე, რომ ამის შესახებ არ განუცხადებია წინასწარ. მან დაათვალიერა კუნდუზის პროვინციაში გერმანიის შეიარაღებული ძალების დისლოკაციის ადგილი. ეტყობა, გერმანელმა სამხედრო პოლიტიკოსებმა გაითვალისწინეს საბჭოთა კონტინგენტის გამოცდილება და გაიხსენეს ლექსი: „თუ გსურს, იყო როგორც ტუზი, იმსახურე იქ — კუნდუზში, თუ გსურს, ტყვია ირგო ტანში — წაღი იქ, ჯალალაბადში“.

მართლაც, როგორც ტუზი, კუნდუზში გერმანელები ვერ ცხოვრობენ. შარშან სარაკეტო სროლების შედეგად ორი ჯარისკაცი დაიღუპა. როგორც ამბობენ, გერმანელებს აქვთ თავიანთი ანგარიშიც განადგურებული მშვიდობიანი მოსახლეობის შესახებ. მაგალითად, 29 აგვისტოს მოხდა ტრაგიკული ინციდენტი ბუნდესვერის ერთ-ერთ ბლოკოსტში კუნდუზის მახლობლად. გერმანელმა ჯარისკაცებმა გაუხსნეს ცეცხლი მსუბუქ ავტომანქანებს, რომელთა მძღოლებმაც არ შეასრულეს ბრძ-

ანება, რომ გაჩერებულიყვნენ. სროლის შედეგად დაიღუპნენ ერთი ქალი და ორი ბავშვი, ორი ბავშვი დაიჭრა. გერმანიის კანცლერმა მოგზაურობისას მის თანმხლებ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ხელმძღვანელ ფრანც-იოზეფ იონგთან ერთად სარაკეტო სროლებამდე 20 წუთით ადრე დატოვა საველი ბანაკი. ორივე რაკეტა აფეთქდა ბანაკის გარეთ. როგორც ჩანს, ბრძოლაში გამოიყენეს სარაკეტო ჭურვები, რისი გაშვებაც მათ დიდი ხანია ის-

წავლეს უმარტივესი მონობილობის მეშვეობით. ანგელა მერკელის მოგზაურობა ავღანეთში გასაიდუმლოებული იყო მისივე უსაფრთხოების მიზნით. „ჩვენ მის შესახებ შემთხვევით გავიგეთ გუშინ, შუადღისას,“ — განაცხადა გერმანიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელმა, მაგრამ ეს ძალიან ჰგავდა იმას, რომ თალიბებმა უკვე იცოდნენ ის, რაც დიპლომატებისათვის საიდუმლოს წარმოადგენდა.

გერმანიის ტელეარხების ცნობით, ვიზიტის წინა დღეებში გერმანიის სამხედრო პატრული ბანაკის გარეთ გადააწყდა ასაფეთქებელ მონობილობას. მსგავს ფაქტს დღის განმავლობაში ორჯერ ჰქონდა ადგილი. როგორც თალიბების წარმომადგენელმა საბიულა მუჯახიდმა განაცხადა, რაკეტები დასაჯდომად შემოსული თვითმფრინავისათვის იყო გათვალისწინებული, რომელშიც გერმანიის მთავრობის ხელმძღვანელი იმყოფებოდა.

საიდან იცოდნენ თალიბებმა, რომ სწორედ ახლა უნდა გამოეჩინათ აქტიურობა? ვინ აცნობა მათ ამის თაობაზე კანცლერის ვიზიტის დღეს გერმანელების ბაზაზე?

უნებლიედ გახსენდება საქართველოსა და პოლონეთის პრეზიდენტების გასული წლის კავკასიური ესკაპადა, როცა ისინი სამხრეთ ოსეთის ბლოკადას მიდიოდნენ და ოსი ბოევიკების თავშეკავების წყალობით გადარჩნენ. სხვათა შორის, გმირულად უნდა დაღუპულიყო ძვირფასი სტუმარი და არა „სასწაულებრივად“ გადარჩენილი სტუმართოყვარე მასპინძელი, რომელიც თავზე უნდა დახობოდა სულისშემძვრელი სიტყვით თავის დაღუპულ სტუმარს.

ძნელია, როგორღაც დაიჯერო მნიშვნელოვანი პერსონების შედარებით უშიშ-

როების შემთხვევითობა. როგორღაც გაიგეს თალიბებმა ანგელა მერკელის ვიზიტის შესახებ კუნდუზში?

უნდა გავიხსენოთ ისიც, რომ ამ დღეებში ნატოს ქვეყნებმა გადაწყვიტეს, ავღანეთში დამატებით გაგზავნონ ხუთი ათასი სამხედრო და სამოქალაქო სპეციალისტი, რათა დაეხმარონ საბრძოლველო არჩევნების მოწყობას ამ ქვეყანაში და მხარი დაუჭირონ ბარაკ ობამას ახალ ავღანურ სტრატეგიას. ამ მისიის ფარგლებში გერმანია და ესპანეთი იქ გაგზავნიან 600-600 კაცს, დიდი ბრიტანეთი — 900. საფრანგეთი და იტალია ამაში აუცილებლად მიიღებენ მონაწილეობას, მაგრამ ჯერ არ განუსაზღვრავთ თავიანთი წვლილი. უცხოური ჯარების რაოდენობა ავღანეთში ამჟამად 70 ათასს აჭარბებს. მათი უმეტესი ნაწილი ნატოს სარდლობის ქვეშაა. ამერიკის შეერთებული შტატები იქ დამატებით გაგზავნიან 21 ათას სამხედრო მოსამსახურეს, და, შეიძლება, კიდევ დაახლოებით 10 ათასი დაამატოს.

ეს საბჭოთა კავშირი იყო, რომ თავად აწარმოებდა ავღანეთის კამპანიას, არ ითხოვდა ვარშავის ხელშეკრულების მოკავშირეების მონაწილეობას. ანებირებდა კრემლი თავის „უმცროს ძმებს“. ამერიკის შეერთებული შტატები ეს „არაა ბოროტების იმპერია“ და თავის „დამოუკიდებლობას“ არ აძლევს საშუალებას, ისხდნენ სახლში. თუ ბარაკ ობამას აქვს იდეა, რომ გემოზე იბრძოლოს ავღანეთში, მაშასადამე, ცეკვავს ყველა.

ანგელა მერკელი ვიზიტის დროს აპირებდა, ავღანეთში გერმანელი ჯარისკაცების სამსახურის პირობები შეესწავლა. მან მიიღო სასურველი „წარმოდგენა“ სრული პროგრამით. უკვე ამჟამად შემდგომი სამხედრო ძალისხმევის აუცილებლობა თალიბებთან ბრძოლაში.

საიღუპლო ვიწოწა გვიჩვენებს, რომ ბრიტანელთა მოატყუას

გამოქვეყნდა ბრიტანეთის სპეცსამსახურების თანამშრომელთა გასაიდუმლოებული მიმოწერა, რომელიც თარიღდება 2002 წლის სექტემბრით. როგორც იტყობინებიან, უმნიშვნელოვანესი დოსიეს მომზადების დროს, ტონი ბლერის მთავრობის წევრები სპეციალურად ზრდიდნენ საფრთხეს, რომელიც მომდინარეობდა სადამ ჰუსეინისგან. დაზვერვაში ეს კარგად ესმოდათ.

ჩინოვნიკების მთავარი არგუმენტი — შეერთებულნი არიან ამერიკის კომპანიის გადაწყვეტილებას, იყო თუ არა, რომ სადამ ჰუსეინი 45 წუთის განმავლობაში შეძლებდა, მოეხდინა სარაკეტო დარტყმა მეზობელი ქვეყნებისათვის. დაახლოებით ორი კვირით ადრე 2002 წლის 24 სექტემბრამდე, როდესაც დოსიე წარედგინა საზოგადოებრიობას, ღებმონდ ბოუენმა, დიდი ბრიტანეთის მინისტრთა კაბინეტის სამდივნოს თავდაცვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა თავისი ერთ-ერთი კოლეგისადმი გაგზავნილ წერილში გამოთქვა სერიოზული ეჭვი ასეთ საფრთხესთან დაკავშირებით. შემდეგ ამ წერილის ასლი შევიდა მაშინდელი პრემიერ-მინისტრის ტონი ბლერის აპარატში.

ჩაილაპარაკა: ჰუსეინმა, ალბათ, დაიჭირა „დოქტორი ფრანკენშტეინი“. საგარეო საქმეთა ჩრდილოვანი მინისტრის უილიამ ეგიუს აზრით, „ახლა, როდესაც ბრიტანეთის ჯარები სამშობლოში ბრუნდებიან, უკვე საბაბი აღარ გვაქვს, შორს გადავდოთ სრულმასშტაბიანი გამოკვლევები“, რომლებიც დაკავშირებულია ერაყთან. ღია გარჩევისაკენ მოუწოდებდა ლიბერალურ დემოკრატიული პარტიის პრესმდივანმაც ედ დევიდს.

INDEPENDENT

ამერიკულ ენაგოსისტაბაში კიბერჯაშუშები შეიჭრნენ

კიბერჯაშუშები „ჩინეთიდან, რუსეთიდან და სხვა ქვეყნებიდან“ შეიჭრნენ ენერგომომარაგების ამერიკული სისტემის კომპიუტერებში და იქ თავისი პროგრამები დააყენეს, რომელთა დახმარებითაც პრინციპულად შეუძლიათ, დაარღვიონ ამ სისტემის მუშაობა, — იტყობინებიან ჩინოვნიკები ამერიკის შეერთებული შტატების ეროვნული უსაფრთხოების სტრუქტურებიდან.

აღნიშნავენ, რომ ამერიკული ენერგოსისტემა შედგება სამი ცალკეული სექტორისგან, რომელთაგან თითოეული აერთიანებს ათასობით მილ მავთულს, აგრეთვე, ელექტროსადგურებსა და ქვესადგურებს. ინტერნეტ-ტექნოლოგიების ელექტროქსელების მართვის სისტემაში ინტეგრირების შესაბამისად იზრდება მათი მგრძობელობაც. ჰაკერული შეტევების მიმართ.

ვარაუდობენ, რომ ბოროტმოქმედთა მიზანი იყო არა პირდაპირი საბოტაჟი, არამედ დაზვერვა: მათ სურდათ, შეესწავლათ ამერიკის ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურა და მისი საოთუთი ადგილები. სხვათა შორის, შემტევების განზრახვა ბოლომდე გაურკვეველია. შეჭრის მეთოდების დახვეწილობა, კიბერუსაფრთხოების სპეციალისტების

აზრით, მონაწილე იმას, რომ „ძირითადი პასუხისმგებლობა“ ამ შეტევებისათვის აკისრიათ რუსეთს და ჩინეთს და არა ტერორისტულ

დაჯგუფებებს, რომლებსაც ჯერჯერობით არ გააჩნიათ სათანადო ტექნოლოგია, თუმცა მონაცემთა გადაადგილების კვლევად გა-

ყოლა ინტერნეტში მეტად რთულია. ამერიკელმა ექსპერტებმა შეძლეს გამოერკვიათ, რომ კვალს მივყავართ სწორედ დასახელებულ ქვეყნებამდე. შესაძლო კიბერშეტევებზე რუსეთისა და ჩინეთის ტერიტორიებიდან საუბრობდა კონგრესმენებისადმი მიმართვის დროს შეერთებული შტატების ეროვნული უსაფრთხოების საბურობა და ჩინეთის ტერიტორიებიდან საუბრობდა კონგრესმენებისადმი მიმართვის დროს შეერთებული შტატების ეროვნული უსაფრთხოების საბურობა.

სპეცსამსახურებში ეზინათ, რომ ომის შემთხვევაში კიბერჯაშუშებს შეუძლიათ, ცადონ ინტერნეტის დახმარებით ბირთვული ობიექტების, საფინანსო ობიექტების, ელექტროსადგურებისა და თავად

წყალსაცავების სისტემების მართვა. ინტერნეტშეტევები ამერიკულ ობიექტებზე გახშირდა, — აღიარა ერთ-ერთმა ჩინოვნიკმა. ვაშინგტონში რუსეთის საელჩოს პრესმდივანმა ევგენი ხორიშკომ თავისი ქვეყნის მონაწილეობას ელექტრონულ შპიონაჟში „წმინდა წყლის მონაგონი“ უწოდა.

ანალოგიური უარყოფა შემოვიდა ჩინეთის საელჩოდანაც. ამ ქვეყნის წარმომადგენელმა გამოთქვა, აგრეთვე, მზადყოფნა ითანამშრომლოს სხვა ქვეყნებთან მომავალში მსგავსი ინციდენტების თავიდან ასაცილებლად. The Wall Street Journal

აღმოსავლეთი ევროპას საშინელი სიღარიბე ელოდება

საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა კონფიდენციალურ წერილში მოუწოდა ევროკავშირის წევრი ქვეყნების ხელმძღვანელებს, სასწრაფოდ თქვან უარი თავიანთ ეროვნულ ვალუტებზე ევროს სასარგებლოდ, რასაც ადასტურებს გამოცემა „ფაინენშელ ტაიმსი“.

სსფ ვარაუდობს, რომ ახალ ქვეყნებს შეუძლიათ, შევიდნენ ევროს ზონაში არასრულფასოვანი წევრის სტატუსით და ადგილების გარეშე — ევროპის ცენტრალური ბანკის დირექტორთა საბჭოში. ევროს ზონაში შესვლის მიზანია, დახმარება კრიზისის პირობებში. აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში სულ უფრო მზარდი სავალუტო ვალი მალე დიდ პრობლემად გადაიქცევა იმის გათვალისწინებით, რომ იზრდება პოლიტიკური წინააღმდეგობა.

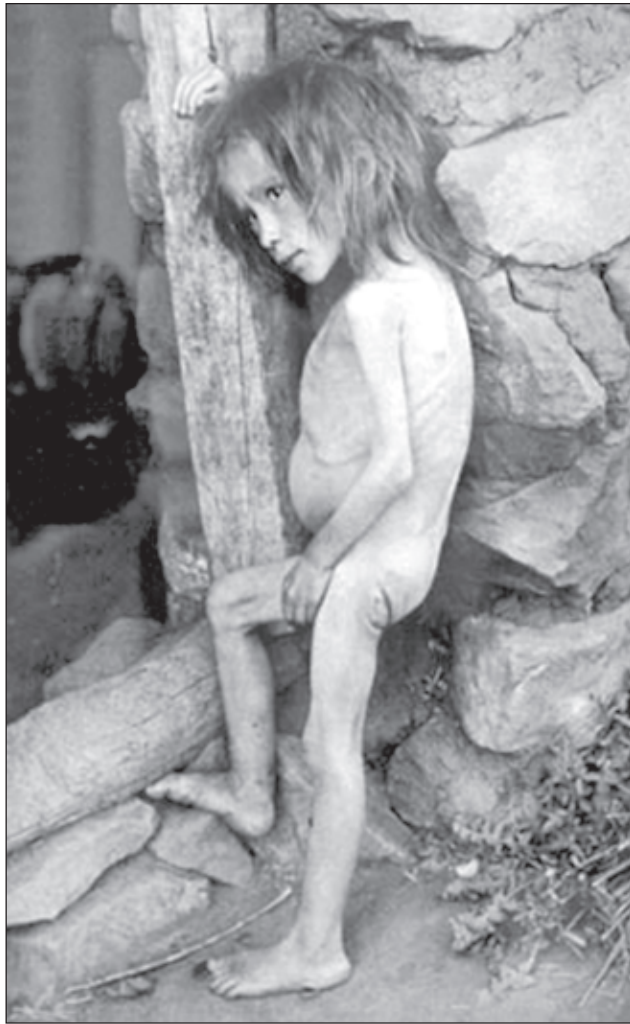
მაგრამ ამ კონფიდენციალურმა ინფორმაციამ უკვე დიდი სკანდალი გამოიწვია. ევროს ზონის წევრი ქვეყნები დიდად როდი არიან მზად, გაუხსნან კარები თავიანთ „ღარიბ ნათესავებს“ აღმოსავლეთიდან. კეთილსამედო გერმანიასა და საფრანგეთშიც კი ევროზე გადასვლამ გამოიწვია სოციალური უკმაყოფილება. ფასებმა მნიშვნელოვნად აიწია. რაღა უნდა მოხდეს ისეთ ქვეყანაში, როგორცაა ბულგარეთი? იქ ცხოვრების დონე საკმაოდ დაბალია ევროპულ ზონებთან შედარებით.

თუ ევროზე გადავლენ, ფასები პროდუქტებზე, ტანსაცმელსა და მომსახურებაზე მნიშვნელოვნად აიწევს. პრინციპულად სსფ მართალია: უზარმაზარი ვალეები გაჩნდა სახელმწიფოების

მიერ სწორედ ვალეების შენარჩუნების გამო. ევროზე გადასვლა კი სახელმწიფოს გაათავისუფლებს პრობლემისაგან და ეს სიძნელები მხრებზე დააწევსა მოსახლეობის ყველაზე ღარიბ ფენებს.

სხვათა შორის, ასეთია სსფ-ს პოლიტიკა მთელ მსოფლიოში: გავიხსენოთ გაიდარის რეფორმები ამ ორგანიზაციის პატრონაჟით. სინამდვილეში ამ ორგანიზაციის პრაქტიკულად არცერთ პროექტს არ ჰქონდა წარმატება სოციალური და ეკონომიკური თვალსაზრისით. სსფ-ს ყველა კრედიტორმა ქვეყანამ უნდა შეასრულოს ბიუჯეტის მხედველობაში, რასაც მიყვავართ შემდგომ სიღარიბემდე და დაკაბალებამდე.

სსფ ყოველთვის თანმიმდევრულად ახორციელებდა მონეტარულ თეორიას, რომლის თანახმადაც ეკონომიკა ახდენს თავისი თავის რეგულირებას. სახელმწიფოს მთავარი როლია — თამაშის წესების რეგულირება ბაზრებზე: საფინანსო, შრომისა და ა.შ. ამიტომ იყო, რომ ფინანსთა მინისტრი კუდრინი, თანმიმდევრული მონეტარისტი, დიდი სიამოვნებით არ გასცემდა ხოლმე ფულს წარმოების აღდგენაზე, სოციალურ პროგრამებსა და საბაზრო

სისტემის სხვა „დატვირთვებზე“. სწორედ ამიტომ იყო, რომ ზეშემოსავლები ნავთობის გაყიდვისაგან იყო ბანკების ანგარიშებზე. მონეტარული სისტემისათვის სოციალური ვალდებულებანი, სახელმწიფო ინვესტიციები, სახელმწიფოს მონაწილეობა, სახელმწიფო მო-

ნობოლია — გადაიქცევა არასასურველ ზედნაშენად, ერთგვარ კუზად ლიბერალურ ბანკზე, რაც ხელს უშლის ეკონომიკის ნორმალურ განვითარებას.

სსფ არათუ არ ეხმარება და სოციალურ პროგრამებს, არამედ ყოველმხრივ ეწინააღმდეგებოდა მათ.

კრედიტორებზე ზემოქმედების მექანიზმის სსფ-ს აქვს — ვალი იყოფა რამდენიმე ტრანშად, რომლებიც გაიცემა, თუ ქვეყანა ფონდის ყველა პირობას ასრულებს.

უკონტროლო ბაზრის ლიბერალურმა თეორიამ უკვე მიგვიყვანა მსოფლიო საბირჟო მოედნების ქაოსთან, გლობალურ საფინანსო კრიზისთან იმ ქვეყნებში, რომლებიც დახმარებისთვის მიმართავენ სსფ-ს.

ამჟამად სსფ გამოვიდა ორიგინალური იდეით — სასწრაფოდ „შეტენოს“ ევროს ზონაში ევროპის ყველა დანარჩენი ქვეყანა, რომლებიც ჯერ არ არიან მოცული საერთო ვალუტით. თუ დიდ ბრიტანეთს, შვედეთსა და დანიას აქვთ საშუალება, თავის თავს მისცენ ასეთი უფლება, დანარჩენ ქვეყნებს (ლატვია, ესტონეთი, პოლონეთი, ბულგარეთი, ჩეხეთი, უნგრეთი, რუმინეთი) მანისი — კეთილსამედოდ შეუერთდნენ ევროზონას, პრაქტიკულად არ გააჩნიათ. ბულგარეთს, ესტონეთს, ლატვიასა და ლიტვას ისედაც მნიშვნელოვანი პრობლემები აქვთ, ვინაიდან მათი ეროვნული ვალუტები მიბმულია ევროზე. ევროზონაში სასწრაფოდ, მოუფიქრებელი შესვლა შეიძლება აღმოჩნდეს დამანგრეველი ეროვნული ბაზრებისათვის. უფრო მეტიც, ეს შესვლა ნავარაუდევია წინასწარი მომზადების გარეშე და ევროზონის ახალი წევრების შესაძლებლობების გაუთვალისწინებლად — მოახდინონ ზეგავლენა ევროპის ცენტრალური ბანკის გადაწყვეტი-

ლებზე. ევროზონის წევრი ქვეყნებიც ასევე არ არიან კმაყოფილი სსფ-ს ამ ინიციატივით. ცხადია, რომ ახალ, თუნდაც არასრულფასოვან, წევრებს ამ ზონისა, შეუძლიათ გადატვირთონ ევრო. მაშინ წარმოიქმნება ახალი საფინანსო პოლიტიკის აუცილებლობა. ამჟამად ევრო ვერ გრძნობს თავს იმდენად მყარად, რომ მოახდინოს ბალანსირება ვინცო ბაგირზე, რომელიც გააბეს სსფ-ს ექსპერტებმა. უფრო სავარაუდოა, რომ მოხდება ინფლაცია, დონორ ქვეყნებში სოციალური დატვირთვის შემცირება, მამასადავამ, მოხდება სოციალური აფეთქებანი უკვე ტანეთს, შვედეთსა და დანიას აქვთ საშუალება, თავის თავს მისცენ ასეთი უფლება, დანარჩენ ქვეყნებს (ლატვია, ესტონეთი, პოლონეთი, ბულგარეთი, ჩეხეთი, უნგრეთი, რუმინეთი) მანისი — კეთილსამედოდ შეუერთდნენ ევროზონას, პრაქტიკულად არ გააჩნიათ. ბულგარეთს, ესტონეთს, ლატვიასა და ლიტვას ისედაც მნიშვნელოვანი პრობლემები აქვთ, ვინაიდან მათი ეროვნული ვალუტები მიბმულია ევროზე. ევროზონაში სასწრაფოდ, მოუფიქრებელი შესვლა შეიძლება აღმოჩნდეს დამანგრეველი ეროვნული ბაზრებისათვის. უფრო მეტიც, ეს შესვლა ნავარაუდევია წინასწარი მომზადების გარეშე და ევროზონის ახალი წევრების შესაძლებლობების გაუთვალისწინებლად — მოახდინონ ზეგავლენა ევროპის ცენტრალური ბანკის გადაწყვეტი-

ლებზე. ევროზონის წევრი ქვეყნებიც ასევე არ არიან კმაყოფილი სსფ-ს ამ ინიციატივით. ცხადია, რომ ახალ, თუნდაც არასრულფასოვან, წევრებს ამ ზონისა, შეუძლიათ გადატვირთონ ევრო. მაშინ წარმოიქმნება ახალი საფინანსო პოლიტიკის აუცილებლობა. ამჟამად ევრო ვერ გრძნობს თავს იმდენად მყარად, რომ მოახდინოს ბალანსირება ვინცო ბაგირზე, რომელიც გააბეს სსფ-ს ექსპერტებმა. უფრო სავარაუდოა, რომ მოხდება ინფლაცია, დონორ ქვეყნებში სოციალური დატვირთვის შემცირება, მამასადავამ, მოხდება სოციალური აფეთქებანი უკვე ტანეთს, შვედეთსა და დანიას აქვთ საშუალება, თავის თავს მისცენ ასეთი უფლება, დანარჩენ ქვეყნებს (ლატვია, ესტონეთი, პოლონეთი, ბულგარეთი, ჩეხეთი, უნგრეთი, რუმინეთი) მანისი — კეთილსამედოდ შეუერთდნენ ევროზონას, პრაქტიკულად არ გააჩნიათ. ბულგარეთს, ესტონეთს, ლატვიასა და ლიტვას ისედაც მნიშვნელოვანი პრობლემები აქვთ, ვინაიდან მათი ეროვნული ვალუტები მიბმულია ევროზე. ევროზონაში სასწრაფოდ, მოუფიქრებელი შესვლა შეიძლება აღმოჩნდეს დამანგრეველი ეროვნული ბაზრებისათვის. უფრო მეტიც, ეს შესვლა ნავარაუდევია წინასწარი მომზადების გარეშე და ევროზონის ახალი წევრების შესაძლებლობების გაუთვალისწინებლად — მოახდინონ ზეგავლენა ევროპის ცენტრალური ბანკის გადაწყვეტი-

„ჯენერალ მოტორსი“ ბაკობრება ემუქრება

ამერიკის წამყვანი საავტომობილო მშენებლობის კომპანია „ჯენერალ მოტორსი“ მზადაა, საჭიროების შემთხვევაში, გადავიდეს გაკოტრების პროცედურაზე წარმოების რესტრუქტურისაგან განხორციელების გზით სასამართლო ინსტანციების მეთვალყურეობის ქვეშ. როგორც „პრაიმ-ტასი“ იუწყება, ამის შესახებ არის საუბარი კომპანიის მიერ გავრცელებულ ცნობაში, რომელიც გაეგზავნა ამერიკის ფინანსთა სამინისტროს.

დოკუმენტში ავტოგაგანტი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია კრიზისის დაძლევა რესტრუქტურისაგან გზით სასამართლო მისვლის გარეშე. ასეთი გზა იძლევა დიდ შანსს მომხმარებლისა და ქვეყნისათვის, მაგრამ თუ სიტუაციის მოწესრიგება შეუძლებელი იქნება სხვა

მართლობის მისვლის გარეშე. ასეთი გზა იძლევა დიდ შანსს მომხმარებლისა და ქვეყნისათვის, მაგრამ თუ სიტუაციის მოწესრიგება შეუძლებელი იქნება სხვა

გზით, კომპანია მზადაა, განიხილოს სასამართლო ვარიანტიც.

როგორც კომპანიის ხელმძღვანელობა ადრე აღნიშნავდა, გაკოტრების პროცედურა ნიშნავს მის სწორ ლიკვიდაციას. ასეთი გზა სინამდვილეში ერთი პროცენტით უფრო ეფექტიანია წარმოების მართვით რესტრუქტურისაგან განხორციელების გზით. მაგრამ გაკოტრების პროცედურას თან ახლავს ისეთი ნეგატიური შედეგები, როგორცაა უზარმაზარი ხარჯები და შიშის გამძაფრების ატმოსფერო მომხმარებელთა შორის. ეს კი არ შეესაბამება პრინციპებს, რომლებიც ბარაკ ობამას ადმინისტრაციის აზრით უნდა დაევიწყათ ამერიკის ავტომრეწველობის თავის სიმალეზე შენარჩუნების დროს. ეს პრინციპებია — სიცოცხლისუნარიანობისა და

კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფა ხანგრძლივი პერსპექტივით.

კომპანიამ ადმინისტრაციის განსახილველად წარადგინა კრიზისიდან გამოსვლის თავისი გეგმა. იგი ითვალისწინებს, რომ მიმდინარე წლის ბოლომდე მისი საწარმოებიდან გათავისუფლებულთა რაოდენობა მთელ მსოფლიოში შეადგენს 47 ათას მუშას, დაიხურება, აგრეთვე, ხუთი ქარხანა შეერთებულ შტატებში. ამერიკის მთავრობამ ეს „დაიწუნა“ და მოითხოვა სამოცი დღის განმავლობაში „უფრო აგრესიული გეგმის“ შემუშავება ხელისუფლების მიერ გამოთქმული რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

შარშან „ჯენერალ მოტორსი“ ზარალმა 30,9 მილიარდი დოლარი შეადგინა, მთლიანად სამი წლის განმავლობაში კი — 82 მილიარდი დოლარი; კომპანიამ ამერიკის მთავრობისაგან მიიღო კრედიტი 13,4 მილიარდი დოლარის ოდენობით, რათა შეენარჩუნებინა თავისი სიმალეები და დამატებით კიდევ 16,6 დოლარი მოითხოვა მიმდინარე წლისათვის.

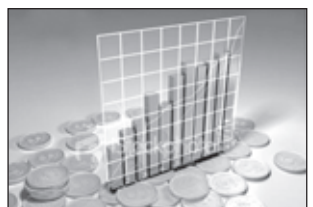
რუსეთის ბიზნესმა საფინანსო კრიზისთან ადაპტირება მოახდინა

რუსეთის ბიზნესმა საფინანსო კრიზისთან ადაპტირება მოახდინა, მაგრამ სირთულეები გაგრძელდება კიდევ სამი წელი. ამის შესახებ განაცხადა რუსეთის ფედერაციის პირველმა ვიცე-პრემიერმა იგორ შუვალოვმა ბიზნესის წარმომადგენლებთან მართვის სკოლა „სკოლკოვოში“.

„დღეს ყველამ მოახდინა ადაპტირება“, — აღნიშნა მან, — ზოგიერთისთვის ეს უფრო მძიმეა, ზოგისთვის — უფრო ნაკლებად, ზოგს კი გაუჩნდა ახალი შესაძლებლობანი. „ბიზნესმა მოახდინა ადაპტირება“. რუსეთისთვის პლუსია უფრო ხელსაყრელი პოზიცია ამ სტრუქტურულ გარდაქმნებში, ვიდრე ამერიკისა და ევროპისათვის. ჩვენ გადავიტანეთ დიდი შოკი, მაგრამ შეგვიძლია, უფრო ელასტიური რეაგირება მოვახდინოთ“.

შუვალოვის აზრით, ეს შეიძლება, გაგრძელდეს რამდენიმე წელიწადი. ეს დრო ზოგიერთ სტრუქტურული გარდაქმნების საშუალებას იძლევა. ამ თემას შეეხნენ „ოცეულის“ შეხვედრაზეც.

რუსეთისათვის პრინციპულია, უზრუნველყოს ყველა კრიზისამდელი გეგმის რეალიზაცია, უარი არ თქვას სტრატეგიულ პროგრამებზე. კრიზისს ართულებს მისი რეალიზაცია, თუმცა ამავე დროს იძლევა დამატებით შესაძლებლობებსაც, როგორცაა, მაგალითად, სამუშაო ძალის დიდი გამოთავისუფლება, რაც სასარგებლოა მცირე ბიზნესისა და საგანმანათლებლო დაწესებულებებისათვის. „პრეზიდენტიც და პრემიერიც, — გვახსენებს ი. შუვალოვი, — ყოველთვის მოითხოვენ, ვიმოქმედოთ სტრატეგიული გეგმის შესრულებისათვის. ჩვენ ამას ვაკეთებთ“.

მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის ჭეშმარიტი მიზეზები

ნათელი მსახვე

ახლა გადავიდეთ მთავარ თემაზე — რა ხდება დღევანდელ მსოფლიოში და რა მოხდება შემდეგ. ამჟამად მიმდინარეობს „კონტროლირებადი ჩამოშლის“ ეტაპი. უნდა გავიაზროთ, რომ ვირტუალური საფონდო ბაზრის შემქმნელთათვის საშიში არაფერი ხდება. ყველაფერი მიდის გეგმის მიხედვით. ამ „კონტროლირებადი ჩამოშლის“ ეტაპში, წესით, უზარმაზარი მოგება უნდა მოუტანოს ფსს-ს მფლობელებს და მათი პოზიციები მსოფლიოში კიდევ უფრო გაამყაროს. ჩამოშლის ეტაპი გარდაუვალია, რადგან ფიზიკის კანონები ჯერჯერობით ისევ მოქმედებს და ნებისმიერი ფინანსური პირამიდა დანგრევისთვის განწირულია. საუკუნეებს მხოლოდ ეგვიპტის პირამიდები უძლებს.

ნგრევის პროცესი 2-3 წელიწადში თავისით დაიწყებოდა, მაგრამ ეს იქნებოდა უკონტროლო პროცესი და, შესაძლოა, პირამიდის შემქმნელთა ინტერესებისთვის ზიანიც მიეყენებინა. კონტროლირებადი ჩამოშლისთვის წლების მანძილზე აქტიური მზადება მიმდინარეობდა. საქმე ისაა, რომ ამ ეტაპის მსვლელობისას შესაძლებელია უმნიშვნელოვანესი და რეალურად ყველაზე მომგებიანი სანარმოების მიზერულ ფასად შესყიდვა, ამისთვის კი აუცილებელია ყველა ფინანსური წყაროს უმკაცრესი კონტროლი და მათგან ყველაზე სახიფათოს გადაკეტვის შესაძლებლობა.

ახლა ვნახოთ, როგორ მიმდინარეობდა ამ ყველაფრისთვის მზადება. 90-იანი წლების მეორე ნახევარში ფაქტობრივად გაუქმდა საბანკო საიდუმლო, რისთვისაც მოქმედების მთავარ საბაზად იქცა გადასახადების დამალვის წინააღმდეგ ბრძოლა. შევიცადოთ ბანკებში საბანკო საიდუმლო ყოველთვის დეკლარირდებოდა, ამის გამო გაჩნდა საფრთხე, რომ შეერთებული შტატების, კანადისა და სხვა ქვეყნების ბანკები ამ მიზნით დაიხურებოდა. ამის თავიდან ასაცილებლად თითქმის ყველა სახელმწიფომ უარი თქვა საბანკო საიდუმლოზე.

მაგრამ ცოდნა, რომ რაღაც ფინანსები საიდუმლოდ მიდის და სადღაც მიდის, არაა საკმარისი. უნდა შეგეძლოს, საჭიროების შემთხვევაში, სიტუაციაზე ზეგავლენის მოხდენა. შემდეგი ნაბიჯი იყო 2001 წლის 11 სექტემბერი. იმ დროს განვითარებულია მოკვლევებმა მრავალი საკითხი გადაწყვიტა, მაგრამ აქ გამოვეყოფთ მხოლოდ ერთს — შემოღებულ იქნა ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ კანონი.

რეალურად, ამ კანონის მიღების მიზეზი იყო მექანიზმის შექმნა, რომელიც საშუალებას მისცემდა გარკვეულ პირებს, სასამართლოს გვერდის ავლით (!) ნებისმიერი ვადით დაეხმარებინათ ნებისმიერი რადიკალური თანხა, თუ გაჩ-

ნდებოდა ეჭვი, რომ თითქმისდა ეს თანხა ტერორისტებისთვის იყო განკუთვნილი. სასამართლო პროცესები ძალიან მოუხერხებელია იმის დასამტკიცებლად, რომ ეს მართლაც ტერორისტების ფულია, თანაც სასამართლოების უზარმაზარი რაოდენობის კონტროლი მსოფლიოს მასშტაბით ძალიან რთულია. ასე შეიქმნა მოსალოდნელი „კონტროლირებადი ნგრევის“ პროცესზე ზემოქმედებისთვის აუცილებელი რეალური ინსტრუმენტი. ახლა კი სრული სვლით მიდის პროცესი პირობითი სახელწოდებით „კონტროლირებადი ჩამოშლა“.

საფონდო ბაზარი დაეცა, წარმოიქმნა უზარმაზარი პრობლემები მეტალურგიული, საავტომობილო, სამშენებლო, ქიმიური და სხვა კომპანიების პროდუქციის რეალიზაციასთან დაკავშირებით.

აქ უნდა აღინიშნოს ერთი თავისებურება: საფონდო ბაზრები მომენტალურად განადგურდნენ (მაქსიმუმ 1-2 დღეში), თანაც ვარდნის ისეთი მოცულობით, რომ სანარმოებისა და ბანკების ლიკვიდრობაში სერიოზული, პრაქტიკულად სასიკვდილო „ნახვრეტები“ დატოვეს.

ბანკებისა და სხვა კომპანიებისთვის, რომლებიც კრედიტებზე დაფუძნებული, აპოკალიფსისი დაიწყო.

საქმე ისაა, რომ მსოფლიოს ეკონომიკურ მოდელში, რომელიც ბოლო ათწლეულების განმავლობაში ჩამოყალიბდა, კრედიტების გარეშე ვერცერთი სანარმო, ვერცერთი ბანკი იმუშავებდა. მით უმეტეს, რომ დასაუფლებოდა საკრედიტო რესურსები წარმოუდგენლად ხელმისაწვდომი იყო, ხოლო საპროცენტო შესატანი — ბიზნესისთვის თითქმის იდეალური. მაგრამ ნებისმიერი იდეალი წამში ქრება, როგორც კი სანარმო ან ბანკს კრედიტის ვადამდე დაბრუნებას მოსთხოვენ. თანაც, მოსთხოვნის მიზეზები „ობიექტურია“, საკრედიტო კონტრაქტის საფუძველზე — „კომპანიის კაპიტალიზაციის 10%-ით ვარდნა“. არადა, როგორც ვიცით, ყველა კომ-

პანიის კაპიტალიზაციამ დაიკლო, ზოგან მეტად, ზოგან — ნაკლებად.

ეს ყველაფერი ძალიან ნაგავს 1929 წლის კრიზისის — „დიდი დეპრესიის“ დასაწყისს. მაშინაც, აქციების შესყიდვისთვის გაცემულ კრედიტზე კრედიტორს უფლება ჰქონდა, მოეთხოვა მოვალისთვის კრედიტის 1 დღე-ღამეში დაბრუნება. ეს მოთხოვნა მაშინ ერთბაშად და მოულოდნელად იქნა წაყენებული, აქციონერები იძულებულნი გახდნენ, სასწრაფოდ გაეყიდათ აქციები, რამაც სააქციო ბაზრის მომენტალური ნგრევა გამოიწვია.

თუ ეს სქემა 30-იან წლებში მშვენივრად მუშაობდა, რატომ არ უნდა იქნეს გამოყენებული იგივე სქემა დღეს, ოღონდ მცირედი მოდიფიკაციით?

დღის წესრიგში დგება ყველაზე საინტერესო და მომგებიანი კომპანიების მიზერულ ფასად შესყიდვის საკითხი. როგორც უნდა უჭირდეს ასეთი კომპანიების ბიზნესს, მისი მფლობელი აუცილებლად უარით გამოგისტუმრებთ. ის შეეცდება, გაუძლოს კრიზისს, თავიდან აიცილოს სასამართლო პროცესები კრედიტორებთან და ა.შ.

ფსს-ს მფლობელები ამ გზას, რა თქმა უნდა, არ მიჰყვებიან.

მთელი მათი ძლიერების მიუხედავად, არ ძალუძთ ათასობით სასამართლო პროცესის წარმართვა მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში. თანაც, დროის ფაქტორი ამ საქმეში ძალიან დიდ როლს თამაშობს. მთელი ოპერაცია უნდა დამთავრდეს დროის მცირე მონაკვეთში, რადგან შესყიდვის ეტაპის შემდეგ სხვა, უფრო მნიშვნელოვანი ეტაპი დაიწყება. მაგრამ ამაზე მოგვიანებით.

ამ პრობლემას ძალზე იოლი გადაწყვეტა აქვს — საჭიროა, რომ სახელმწიფომ „ჩაძირული ოლიგარ-

ქების“, მათი ბანკებისა და კომპანიების გადაჩენა და დაიწყო. სახელმწიფომ მათ შესთავაზებს კრედიტებს, ქვეყნისთვის სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი კომპანიების „გადასარჩენად“.

ოლიგარქი რთული არჩევანის წინაშე დადგება:

— ან კომპანიის გაკოტრების პროცესი დაუყოვნებლივ დაიწყება, როცა არავინ გასცემს კრედიტებს, პროდუქციის გასაღება პრობლემაა, კომპანიის შენახვისთვის განეული ხარჯები, წარმოების შეჩერების შემთხვევაშიც კი, ძალიან დიდა და 2-3 თვეში მილიანად „შეჭამს“ კომპანიას;

— ან აილოს კრედიტი სახელმწიფოსგან და სცადოს გადაჩენა, მით უმეტეს, რომ „ანალიტიკოსები“ და „ექსპერტები“ ირწმუნებიან, რომ გაზაფხულზე სიტუაციის გამოსწორება დაიწყება, ყველაფერი ნორმაში ჩადგება და ოლიგარქი, რომელსაც უკვე ეჭვი ეპარება, რომ ოლიგარქია, ისევ ნამდვილი ოლიგარქია გახდება, ისე, როგორც ჯერ კიდევ 2008 წლის ივლისში იყო.

მართალია, კრედიტის აღების პირობები უმკაცრესია და ძალიან ჰგავს ბიზნესზე საკუთარი ნებით უარის თქმას მესამე პირის სასარგებლოდ, მაგრამ ყველა უკეთესის იმედით ცხოვრობს. ყველაფერი ცუდი სიზმარივით ჩაივლის და ყველაფერი ისე იქნება, როგორც ადრე: იოლი ფულები (კრედიტები), მზარდი ვირტუალური საფონდო ბაზარი, დოლარებით სავსე მსოფლიო და ჭარბი პროდუქციის მატება. კრედიტსაც ხომ საკუთარი სახელმწიფოსგან ვიღებთ, თანაც მეგობრულად განწყობილი, ჩვენი ძველი ნაცნობი კორუმპირებული ჩინოვნიკების დახმარებით. რამე რომ მოხდეს, ისინი კრედიტებს გაგვიხანგრძლივებენ იმდენი დროით, რამდენიც საჭიროა. ამ კრედიტს სხვა ბიზნესმენები რომ გვაძლევდ-

ნენ, გაცილებით სახიფათო იქნებოდა...

მთავარიც ვგაა, რომ როდესაც ყველა, ვინც საჭიროა, კრედიტს აიღებს და ხელს მოაწერს მათი დაბრუნების უმკაცრეს პირობებს, მაშინ საქმე მართლაც ცუდად რუნების დრო მოვა, ოლიგარქს არ ექნება სახსრები მათ დასაბრუნებლად — აქციებზე ფასები კიდევ უფრო დაეცემა, ნავთობზე ფასებიც ბარელზე სულ ცოტა 20 დოლარით დაიკლებს, პროდუქციის გასაღების ბაზარი ნულთან იქნება. ასე მოხდება საკუთრების გლობალური გადანაწილება, რაც წარმოადგენს „კონტროლირებადი ნგრევის“ ეტაპის ძირითად მიზეზს. თავიდან, რა თქმა უნდა, ბიზნესი გადავა სახელმწიფოს ხელში (ჩინოვნიკები მოულოდნელად ოლიგარქების წინააღმდეგ განწყობიან), შემდეგ კი იმათ ხელს ვადასაფრთხილებთ.

ახლა რაც შეეხება „მყარ“ დოლარს.

დოლარი მყარი იქნება მანამ, სანამ ოლიგარქებს და სხვა კომპანიების მფლობელებს დოლარებში ნომინირებული კრედიტები ექნებათ დასაბრუნებელი. „მყარი“ დოლარის დაბრუნება გაცილებით ძნელია, თანაც მისი საჭირო მოცულობით შესყიდვა „მსუბუქად დევალვირებული“ სხვა ვალუტებით თითქმის შეუძლებელი იქნება. ეს უდიდესი, მომაკვდინებელი ვარდნაა, თანაც იმ პირობებში, როცა სანარმოთა უმრავლესობის შემოსავლიანობა შეადგენს 10-15%-ს, ხოლო ხელახალი კრედიტის აღება შეუძლებელია. ეს იძლევა გარანტიას, რომ სახელმწიფოსგან აღებული კრედიტებს ოლიგარქები ვეღარ დააბრუნებენ.

ამას გარდა, დოლარი „სიმყარეს“ შეინარჩუნებს მანამ, სანამ სწორედ დოლარებით არ გადაუხდიან იმ ბიზნესმენებს, ვისგანაც სახელმწიფო ბიზნესს პირდაპირი წესით ყიდულობს. ეს შეეხება ძირითადად წვრილ, მაგრამ შემოსავლიან და მოთხოვნად ბიზნესს. მათ, როგორც წესი, სახელმწიფოს კრედიტი არ აქვთ. ამიტომაც როცა მათ უკიდურესად გაუჭირდებათ, როცა ისინი საკუთარი ბიზნესის სრულად დაკარგვის

წინაშე დადგებიან, მაშინ მათ შესთავაზებენ სოლიდურ თანხას, თანაც „მყარ“ დოლარებში, ისინი, რა თქმა უნდა, სიხარულით დათანხმდებიან საკუთარი ბიზნესის გაყიდვას.

ამ ორი ეტაპის განხორციელების შემდეგ დაიწყება ყველაზე საინტერესო და მართლაც სახიფათო ეტაპი.

მოხდება ის, რაც გარდაუვალია — დოლარის დეფოლტი (გაუფასურება). ფსს-ს მიერ დოლარების კვლავწარმოება წარმოადგენს ძალზე ჭკვიანურს, გიგანტურს თავისი მოცულობით, მაგრამ მაინც პირამიდას. ამ პირამიდამ თავისი საქმე შეასრულა — შემქმნელებს საარაკო მოგება მოუტანა და მისი შენარჩუნება უკვე შეუძლებელია, უფრო სწორად, აზრიც აღარ აქვს. საჭიროა ფულის შოვნის ახალ სქემაზე გადასვლა.

ახალ მსოფლიო სისტემაზე გადასვლა ძველ საერთაშორისო ვალუტაზე — დოლარზე — უარის თქმის გარეშე წარმოუდგენელია.

მსოფლიოში არაა იმდენი საქონელი და რეალური აქტივები, რამდენიც დოლარია დაბეჭდილი. ბრუნვაში გაშვებული დოლარის მასა რამდენიმე ათეულჯერ მეტია, ვიდრე რეალური აქტივების ღირებულება.

არ არსებობს მოვლენების განვითარების არცერთი მასშტაბი, რომლის მიხედვითაც ამერიკა უარს იტყვის დოლარის დეფოლტირებაზე.

ამიტომაც დეფოლტი და დოლარზე უარის თქმა უახლოეს თვეებში მოხდება, როგორც უნდა გვიკვირონ „ექსპერტებმა“ და „ანალიტიკოსებმა“.

მთავარია, როგორ მოხდება ეს, რადგან ეს ყველაფრის, მათ შორის, დოლარის პირამიდის შემქმნელთათვის, ძალიან სერიოზული და სახიფათო პროცესია. მრავალი დაფიქრდება, სად გაქრა მათი დანაზოგები და ვინაა ამაში დამნაშავე? ამის თავიდან ასაცილებლად არსებობს ერთადერთი და ყველაზე ძლიერი სვლა — დოლარის დეფოლტირება „დიდი სისხლისღვრის“ საშუალებით.

შესაძლოა, ეს იყოს თავისი მასშტაბებით უდიდესი ტრაგედია, რომლის შედე-

გადაც მსხვერპლთა (დაღუპულთა!) რიცხვი ასეულობით ათასი იქნება. ეს დარტყმა განხორციელდება ან ამერიკის, ან ისრაელის ტერიტორიაზე, ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ეს მოხდეს დასავლეთ ევროპის ტერიტორიაზე. გამოყენებული იქნება ბირთვული იარაღი, რომელიც გამოიწვევს მასობრივ მსხვერპლსა და დიდი ტერიტორიების რადიოაქტიურ დაბინძურებას. 11 სექტემბრის ტერაქტი თავისი 3000 დაღუპულით არ გამოდგება, დეფოლტირებისთვის ძალიან მცირე მასშტაბისაა.

ვინ და როგორ დაარტყამს?

ფიქრობენ, რომ ამისთვის გამოიყენებენ პაკისტანის ბირთვულ იარაღს. შეგახსენებთ, რომ პაკისტანი ერთადერთი მუსლიმანური ქვეყანაა, რომელიც ფლობს ბირთვულ იარაღს. სწორედ ამისთვის გადაადგეს პრეზიდენტის პოსტიდან 2008 წელს ძლიერი ლიდერი მუშარაფი, მანამდე რამდენიმე თვის ადრე მოკლეს ბენაზირ ბჰუტო. ქვეყნის სათავეში მოიყვანეს ზარდარი — ან განსვენებული ბჰუტოს ქმარი. ეს საჭირო კადრია, ერთი წლის წინ ფსიქიატრთან მკურნალებდა. კოლორიტული პიროვნებაა, ჯერ კიდევ ბჰუტოს პრემიერობისას ორჯერ მოახერხა ისეთ კორუფციულ სკანდალებში გახვევა, რომ მისი გადაარჩენა მისმა პრემიერმა ცოლმაც ვერ შეძლო, ამ სკანდალების გამო ციხეშიც კი იჯდა. იდეალური ხელმძღვანელია იმისთვის, რომ ბირთვული იარაღი ტერორისტების ხელში აღმოჩნდეს, რათა ამ იარაღის „მოპარვა“ ან „ყიდვა“ შეძლონ ირანელებმა და შემდეგ იგი ამერიკის ან ისრაელის წინააღმდეგ გამოიყენონ.

ზარდარი რამდენიმე თვის წინ სწორედ შეერთებულმა შტატებმა მოიყვანა პაკისტანის სათავეში. ახლა ამერიკელები ყველაფერს აკეთებენ, რომ პაკისტანში სერიოზული ანტიამერიკული განწყობა შექმნან. სწორედ ამიტომ ბომბავს შტატების ავიაცია ყოველკვირულად ავღანეთის საზღვართან განლაგებულ პაკისტანურ სოფლებს, ვითომ თალიბების დევნის გამო. თითოეულ ასეთ დაბომბვას 20-დან 40-მდე ადამიანი ეწირება, ძირითადად, ქალები და ბავშვები.

ამის დასტურია ახლახან გამოქვეყნებული პრეზიდენტ ბუში-უმცროსის მიერ 2008 წლის ივლისში გაცემული საიდუმლო ბრძანება, რომლის მიხედვითაც ამერიკის შეიარაღებულ ძალებს უფლება ეძლევათ, აწარმოონ სამხედრო ოპერაციები და ავიადარტყმები პაკისტანის ტერიტორიაზე, თუ ეს აუცილებელია ტერორისტთა ბრძანებთან საბრძოლველად. შეგახსენებთ, რომ ეს ბრძანება ბუშმა პაკისტანის ხელისუფლების თანხმობის გარეშე გასცა.

(ან ისრაელზე) თავდასხმის შემთხვევაში, დაინყება სრულმასშტაბიანი ომი, რასაც კიდევ მილიონობით მსხვერპლი მოჰყვება. ამერიკაზე „თავდასხმელები“ ხომ უნდა დაისაჯონ, ვინ იქნება ეს — პაკისტანი, ირანი, რომელსაც პაკისტანის იარაღი „აღმოაჩნდება“, ორივე სახელმწიფო ერთად თუ ბინ ლადენი, „მოპარული“ პაკისტანური იარაღით, მნიშვნელობა არა აქვს. მნიშვნელოვანი ისაა, რომ ამ ყველაფერს მოჰყვება ისეთი განვითარება, როცა აქტუალური გახდება შეკითხვა — შეიძლება თუ არა დოლარის „გადარჩენა“? პასუხიც მზადაა — შეიძლება, რომ არა „ეს წყველი ტერორისტები“, ან „მტრულად განწყობილი სახელმწიფოები“. გვეტყვიან, რომ დოლარის „გადარჩენა“ ყველაფერს აკეთებდნენ — 700 მილიარდი დოლარი გამოყვეს საფონდო ბაზრის გადასარჩენად, ბაზარმაც, თითქოს, რეაგირება მოახდინა (დოლარის აქციები ბოლო რამდენიმე თვეა, 8100 - 9600 პუნქტებში მერყეობს), 20 სახელმწიფოს ეკონომიკური სამიტი მოინვიეს და მსოფლიო ბანკის რეფორმირებაც გადაწყვიტეს, ფინანსური კრიზისის მთავარი მიზეზის — ხარბი ბანკირების მოთოკვაც სცადეს, და კიდევ ბევრი რამ გააკეთეს მსოფლიო ეკონომიკური სისტემის შენობის (რომლის საძირკველიც დიდი ხანია დალბა და თვითონ შენობასაც ბზარები გაუჩნდა) ფასადის შეკეთებისა და შეღებისათვის, მაგრამ ამ ტერორისტებმა არ აცადეს. ასეთ პირობებში ხომ შეკეთება-შეღება მთავარი საშუალებაა სისტემის გადასარჩენად.

ერთი რამ უნდა გავიაზროთ — ცაცობრიობას საქმე აქვს ხალხის გენიალურ, უბადლოდ ძლიერ ჯგუფთან, რომელმაც შექმნა მსოფლიოს სტრუქტურა, რომელშიც ჩვენ ვცხოვრობთ. ამ ჯგუფის ამა თუ იმ მოქმედების შესაცნობად უნდა გავითვალისწინოთ, რა პროფესიის ხალხია ამ ჯგუფში. მხოლოდ ეს მოგვცემს შესაძლებლობას, ჩავწვდეთ მათ მოქმედებებს და მათი შემდეგი ნაბიჯებიც გამოვიცნოთ.

თავისი პროფესიით, განათლებით, მსოფლმხედველობით ისინი ბუხჰალტრები არიან! „ბუხჰალტერი“ ბევრად უფრო ძლიერი განსაზღვრებაა, ვიდრე „ბანკირი“.

შეიძლება მხოლოდ ვილოცოთ, რომ ამ ხალხმა დოლარის დეფოლტისთვის სხვა, ნაკლებსისხლიანი გზა აირჩიოს, მაგრამ ბუხჰალტრის ალქმით აპარატში ძალიან სუსტადაა ნარმოდგენილი ისეთი, ბუხჰალტრულ საქმეში უმნიშვნელო ცნებები, როგორცაა: „ჭუმბანიზმი“, „სიკეთე“, „თანაგრძნობა“ და ა.შ.

მათთვის მთავარი ციფრები, მოგება და გარიგებათა არითმეტიკაა.

სოროსმა უკრაინა დაასამარა

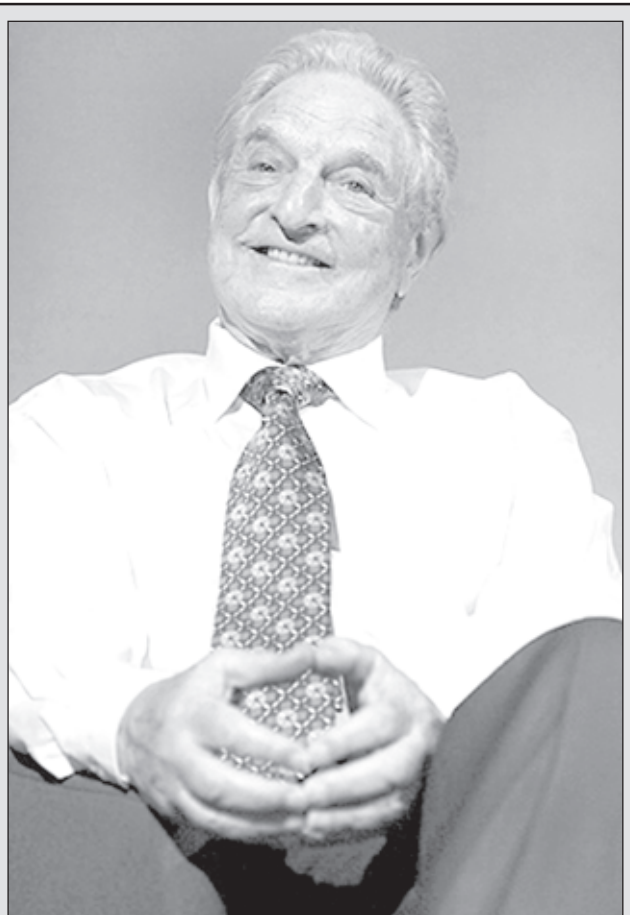
ცნობილი ფინანსისტი ჯორჯ სოროსი არ არის ორიგინალური თავის ეკონომიკურ პროგნოზებში და მან ამჯერადაც გადაწყვიტა „ამერიკის აღმორჩენა“. მას შემდეგ, რაც ყველამ, ვისაც არ ეზარებოდა, გამოეთქვა თავისი მოსაზრება უკრაინაში მოსალოდნელი ფინანსური კატასტროფის თაობაზე, მილიარდერმა საქმის ცოდნით განაცხადა, რომ ამ ქვეყნის ეკონომიკა მეტად მძიმე მდგომარეობაშია და არ შეიძლება გამოვირცხოთ მისი დეფოლტი უახლოეს დროში.

გაყიდა ფინანსისტმა თავისი მოსწავლე, უკრაინის პრემიერი იულია ტიმოშენკო. იგი კი, სხვათა შორის, აშკარად აცხადებდა თავის დროზე, რომ უკრაინის მთავრობა მისი მზრუნველი ხელმძღვანელობით ცდილობს, განახორციელოს კანონებსა და დადგენილებებში ჯორჯ სოროსის რჩევები, რომლებიც ტიმოშენკომ მიიღო მასთან პირადი შეხვედრის დროს.

„ყველა რჩევა, რაც მან მოგვცა, დღეს ხორციელდება კანონებსა და მთავრობის დადგენილებებში. ისინი საჯაროა და აისახება ყველა გადაწყვეტილებაში, რასაც დღეს ვიღებთ, რათა თავიდან ავიცილოთ საფინანსო-ეკონომიკური კრიზისი“, — აღნიშნავდა 2008 წლის დეკემბერში იულია ტიმოშენკო.

გამოდის, რომ არ ეხმარება ემპატი სოროსის რჩევები ქვეყანას. სხვათა შორის, ამის თაობაზე უკვე მწარე გამოცდილებით იციან პირველი სიდიდის პოლიტიკოსებმა. იულია ტიმოშენკო, როგორც ეტყობა, ყველაზე გვიან გამოფხიზლდება.

სიტუაცია უკრაინაში, შეიძლება, მართლაც კრიტიკული იყოს. ქვეყანაში სამრეწველო წარმოება 26 პროცენტით შემცირდა გასულ წელთან შედარებით. გასულ წლის ზაფხულის შემდეგ გრივად დოლართან მიმართებით გაუფასურდა 43 პროცენტით. მსოფლიო ანალიტიკოსების პროგნოზები კი სრულიად არადა-

ფარებზე მითითებულია მხოლოდ იმ მოქალაქეთა გვარები, რომლებსაც აქვთ კომუნალური საწარმოების ვალი დაახლოებით საათას გრივანზე მეტი. ამას გარდა მითითებულია მათი მისამართები და ვალის ოდენობა. ფარებზე მოხვდა ასობით ურჩი გამამხდელის გვარი, რომლებზეც არსებობს სასამართლო გადაწყვეტილება. ფარები გამოკიდული იქნება გათბობის სეზონის ბოლომდე. ვალის გადახდის შემთხვევაში გადაამხდელთა გვარებს სიიდან ამოშლიან. ეს აქცია უკრაინელებმა დაკარგა მთელი თავიანთი დანახოვები, სამუშაოები და პრაქტიკულად უსახსროდ აღმორჩნდა.

სამწუხაროდ, ეს შედარება შორს არ არის ჭეშმარიტებისგან, მაგრამ უკრაინელი ჩინოვნიკები სრულიადაც არ ითვალისწინებენ უკრაინელთა უმეტესობის ფინანსურ მდგომარეობას. მაგალითად, ტერნოპოლის მერია თავს იძვრენს, როგორც შეუძლია: სარეკლამო ფარებზე გამოქვდა ქალაქის იმ ცხოვრებათა გვარები, რომლებსაც დიდი ვალეები ჰქონდათ კომუნალურ მომსახურებაში. სულ ქალაქში გამოჩნდა შეიდან ფარი — თითო ქალაქის თითოეული რაიონი.

რუსეთის თავდაცვის სამინისტროს კონტრაქტები

მიმდინარე წელს რუსეთის თავდაცვის სამინისტრომ სამხედრო ტექნიკის მიწოდებაზე 3,5 ათას კონტრაქტზე მეტი გააფორმა. ამის შესახებ პრესკონფერენციაზე რუსეთის ფედერაციის სამხედრო ძალების უფროსმა, თავდაცვის მინისტრის მოადგილე ვლადიმერ პოპოვიჩმა განაცხადა.

„სახელმწიფო შეკვეთის შესრულების ფარგლებში თავდაცვის სამინისტრომ 300 მლრდ რუბლის ღირებულების 3,5 ათას კონტრაქტზე მეტი გააფორმა, რაც სახელმწიფო შეკვეთის 70 პროცენტს შეადგენს, — თქვა პოპოვიჩმა, — აპრილის ბოლოს საკონტრაქტო სამუშაოებს დავასრულებთ.“

„2009 წლის პირველი კვარტლის დასასრულს შეგვიძლია დავაზუსტოთ, საით მივმართებით, — აღნიშნა მან, — სტრატეგიული ბირთვული ძალების განვითარების საქმეში სასრულ ეტაპზეა „ტოპოლ-მ“-ის მორიგი სარაკეტო კომპლექსის სანედლეულო ნაწილის დამზადება.“ პოპოვიჩის თქმით, გრძელდება სტრა-

ტეგიული დანიშნულების პერსპექტიული სარაკეტო კომპლექსების გამოცდა, ასევე მიმდინარეობს ახალი თაობის სტრატეგიული დანიშნულების ატომური წყა-

რა ღირს ბინა მოსკოვში

მოსკოვში ყველაზე ძვირადღირებული ბინის არენდა ხურგადას 34 ბინის საფასურის ტოლია...

ყველაზე ფეხენებელური ბინების სა- იჯარო ფასი აპრილში 1,5 მლნ რუბლს აჭარბებდა თვეში, ხოლო ნელინადში 18 მლნ რუბლს უდრიდა. შედარებისათვის: ამ ფასად ნითელი ზღვის სანაპიროზე, ტურისტულ ქალაქ ხურგადასში (ეგვიპტე) 34 ბინის შეძენა შეიძლება.

ექსპერტთა მონაცემებით, აპრილში რუსეთის ფედერაციის დედაქალაქში იჯარით გაიცემოდა სამი ბინა, რომელ- თა ფასი ნელინადში 18 მლნ რუბლი იყო.

„ერთი ბინა მოსკოვი-სიტის ცენტრში, ფედერაციის კომპი მდებარეობს, 350 კვ მ საერთო ფართობით და მშენებელი ხე- დით დედაქალაქზე. კიდევ ერთი ბინა (450 კვ მ) მდებარეობს პოვარის ქუჩაზე. ეს 8-ოთახიანი, სამდონიანი ბინაა ექსკ- ლუზიური ინტერიერებით, რომლებშიც სხვადასხვა სტილია შერწყმული. მესამე, ექსსოთახიანი (300 კვმ) ბინა — პიატნიც- კაიას ქუჩის რაიონში მდებარეობს,“ — აღნიშნავენ ანალიტიკოსები.

სააგენტოს სპეციალისტებმა დაიანგა- რიშეს, რისი შეძენა შეიძლებოდა ზემოთ დასახელებულ თანხად.

„იჯარის წლიურ საფასურად შესაძლე- ბელია 13 (16 კვ მ) ოთახის შეძენა მოს- კოვში, ან 11 ბინისა (35 კვ მ) — ბულგა- რეთში, მზიანი სანაპიროს რაიონში, ან- და 34 ბინისა (30 კვ მ) ხურგადასში, ნითე- ლი ზღვის სანაპიროზე,“ — აღნიშნეს ექ- სპერტებმა.

აუზ საიდუმლო კოპიტი ავიატანსტროფაში მოყვა

2009 წლის თებერვალში ამსტერდამში დალუპულ ლაინერ „boeing-737“-ის ბორტზე

გადაჰქონდათ კომპიუტერები, რომლებშიც ამერიკის ახალ სარადარო სისტემა „peace eagle“-ზე საიდუმლო ინფორმაცია ინახებოდა.

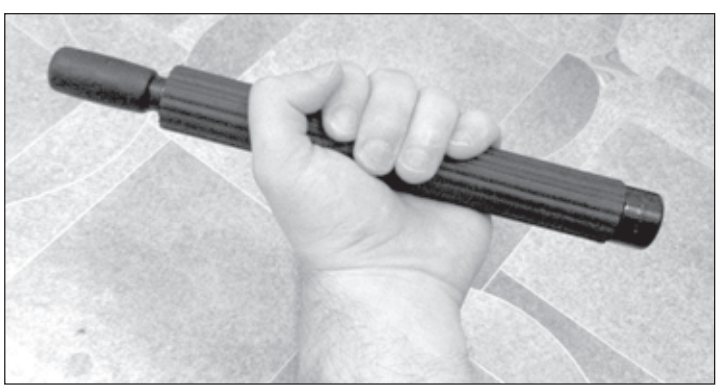
კომპიუტერები კომპანია „boeing“-ის ოთხ თანამშრომელს მიჰქონდა, რომლებიც პენტაგონის შეკვეთით, თურქეთის სამხედრო-საჰაერო ძალებისთვის მფრინავი რადიოსალონის სადგურის შექმნაზე მუშაობდნენ. ის თვითმფინავ „boeing-737“-ის ბაზაზე უნდა აიგოს და ენოვებოდა „დროული გაფრთხილებისა და კონტროლის მფრინავი სადგური.“

ლაინერის ჩამოვარდნიდან რამდენიმე საათის შემდეგ ჰაავაში, აშშ საელჩოში მიიღეს ინფორმაცია ბორტზე კომპიუ- ტერებისა და საიდუმლო ინფორმაციის არსებობის შესახებ. საელჩოს თხოვნით, ეს კომპიუტერები იპოვეს და ამერიკის მხარეს გადასცეს. ნიდერლანდების პროკურატურის წარმომადგენელმა და- ადასტურა კიდევ ეს ფაქტი.

შეგახსენებთ, რომ 25 თებერვალს და- ლუპული ავიალაინერი კომპანია „თურ- ქეთის ავიაციაზე“ ეკუთვნოდა. ავარი- ის დროს მის ბორტზე 128 მგზავრი და ეკიპაჟის 7 წევრი იმყოფებოდა. ავიაკა- ტასტროფაში დაიღუპა 10 კაცი, მათ შო- რის, ოთხი სპეციალისტი პენტაგონიდან, 86 ადამიანი დაიჭრა. ჩამოვარდნის წინ თვითმფრინავი ძლიერ ტურბულენტურ ზონაში მოხვდა, რაც, შესაძლოა, მისი დაღუპვის მიზეზად იქცა.

წყევლა მანუაპარსს

სასამართლო არქივების თაროებზე შემოღებული მტვერშეპარული გაცრეცილი ფურცლები უამრავ შემზარავ ისტორიას გვიამბობს. ზოგის გამიზნულმა, ზოგის კი გაუფრთხილებლობით ჩადენილმა დანაშაულმა ძირფესვიანად შეცვალა მათი ცხოვრება. ამ ტრაგედიების გმირთა ნაწილმა მოინანია დანაშაული და დღეს თავისუფლების ჰაერით სუნთქავს, ნაწილი კი დღემდე იხდის სასჯელს ჩადენილი დანაშაულისთვის. ჩვენ მოვერიდეთ პიროვნებათა იდენტიფიკაციას და მოქმედ პირთა შეცვლილი გვარ-სახელებით მოგიხსრობთ მათი ისტორიების შესახებ. ისტორიას, რომელსაც ქვემოთ წარმოგიდგენთ, ასეთია: ნათესავის მიერ დაუფიქრებლად წამოსროლილმა ფრაზამ ძირფესვიანად შეცვალა 16 წლის ბიჭის ცხოვრება.

2003 წლის სუსხიან დეკემბერ- ში მომხდარმა ტრაგედიამ მთე- ლი სოფელი შეძრა. მეზობლებ- მა ხუთი დღის შემდეგ საპირფა- რეშოში სასტიკად მოკლული ცოლ-ქმრის გვამი იპოვეს. მიზე- ზი ამ მკვლელობისა იმაზე უფ- რო შემზარავი აღმოჩნდა, ვიდრე ელოდნენ. ყველაფერი კი ასე და- იწყო:

ადრეულ ბავშვობაში დაბ- ლებულ გოგი ორბელაძეს მა- მის ძმა — ვალერი ორბელაძე საკუთარი შეილივით ზრდიდა. გოგის და მის ბიძაშვილი — ალექსანდრეს ერთმანეთი ძმე- ბივით უყვარდათ. ცოლის შერ- თვის შემდეგ გოგი მამისეულ კერას დაუბრუნდა. ბიძაშვი- ლებს არც მამინ გაუწყვეტიათ ურთიერთობა. მითუმეტეს, რომ გოგისა და ალექსანდრეს სახლები გვერდგვერდ იდგა. ალექსანდრე ხშირად სტუმ- რობდა ახალშექმლ ოჯახს. მას ყოველთვის სიხარულით ხვდებოდა ახალგაზრდა ცოლ- ქმარი. მალე ალექსანდრემაც შეირთო ცოლი. ცხოვრება ჩვე- ულ რიტმში გრძელდებოდა.

გოგისა და ალექსანდრეს ოჯახებს შორის ურთიერთობა ვალერი ორბელაძის სიკვდილის შემდეგ შეიცვალა. გარდაცვე- ლილმა ბიძაშვილებს საზიაროდ მიწის ნაკვეთი დაუტოვა. ანდერ- ძით უკმაყოფილო ალექსანდრეს ცოლი ქმარს მუდმივად ჩასჩიჩი- ნებდა: შენ — შვილს, მეტი გეკ- უთვინის. საერთოდაც, მინა შენ უნდა დაგრჩენოდა და არა ასე სახლფორთოდ გაგხდომოდა საქმეო. ცოლის სიტყვები ალექ- სანდრეს ჭკუაში დაუჯდა. მამის საქციელზე ბრაზი მოსდიოდა.

ბიძაშვილებს შორის ურთიერ- თობა თანდათან დაიძაბა, რად- გან, თავის მხრივ, არც გოგის ოჯახი თმობდა კანონით მიღე- ბულ მიწას.

ალექსანდრესა და მის ცოლს შვილი არ უჩნდებოდათ. ამ დროს მათი გულის გასახეთქად

გოგის ახლად წამოჩიტილი ვა- ყის — მალხაზის მხიარული კის- კისი მათ ეზომდევ აღწევდა. — როგორ, ამათ შვილს უნდა დარ- ჩეს მთელი ჩვენი ქონება? — ღვარძლიანად ამბობდა ირინა და ზიზლით აღსავსე მზერით უცქერდა ეზოში მოთამავე პა- ტარას.

ზაფხულის ადრიანი დილა იდგა. ოთახში უხვად დაღვ- რილმა მზის სხივებმა მალხაზს ძილის საშუალება არ მისცა. ზარმაცად გაახილა თვალი. დღესაც მამას უნდა ააპყოლო- და სათოხარში. არადა, ამ დროს ბიჭს სამუშაოს ნაცე- ლად გული სოფლის ბოლოს- კენ მიუწევდა, სადაც გულის რჩეული — ნათია ეგულებოდა. ტკბილ ზმანებას თავი დააღწია და ჩაიცმა დაიწყო.

ნადი, ალექსანდრეს თოხი გამოართვი, — გამოსძახა მამამ მეორე ოთახიდან. ბიჭმა სახეზე ცივი წყალი შეისხა და ბიძის ეზოს მიაშურა. ალექსანდრე ჩხირკედლოაობით იყო გართუ- ლი. ირინა კი წინკარს გვიდა. მალხაზი დამხვედურთ მიესალმა და ბიძას მამის დანაბარები გა- დასცა. ალექსანდრე ადგილიდან წამოდგა და ეზოს ბოლოსკენ გა- ემართა. მარტოდ დარჩენილმა მალხაზმა ეზოს თვალი მოაგლო და იქვე მოფუსფუსე ბიცოლას გადასძახა:

— კარგი იქნება, სახლის წინ ვენახს თუ გააშენებთ. ზაფხულ- ში კარგი საჩრდილოებელიც იქ- ნება და კაცი ყურძნითაც გაის- ველებდა პირს...

ირინამ აღმაცერად გახედა მალხაზს და ღვარძლიანად უპა- სუხა:

— უკვე მიისკუთრე აქაურო- ბა? გეგმებიც დაგინყვია. ვერ ეღირსები ამ დღის დადგომას...

ნათქვამით გაოგნებული ბი- ძის აღლევებულმა ხმამ გამოიყ- ვანა ფიქრებიდან.

— გეყოფა, ქალო, არ დაადაგა ამ შენს ენას საშველი!.. — გაბ-

რაზებით ცოლს თოხი მოუქნია და მალხაზისკენ წავიდა. ბიჭი ხმისამოულებლად გასცილდა ნათესავებს. მანამდეც გრძობო- და ირინას ცივ დამოკიდებულე- ბას, თუმცა მიზეზს ვერ მიმხვ- დარიყო.

— ეს რა თქვა, აქაურობა შენი გგონია?! — თექვსმეტი წლის ყმანვილი ვერ ხვდებოდა, რას გულისხმობდა ბიცოლა. ფიქრი მამის ხმამ შეანყვეტინა.

— მალხაზ, დედა ცუდად არის! ექიმთან გამეგზავნე. ამის გაგონებამ ბიჭს თავზარი დას- ცა. დედის შეუძლოდ ყოფნამ წყნა გადააავიწყა. ექიმის მოსაყ- ვანად ცენტრისკენ წავიდა.

ქალს სახეზე ფერი არ ედო. ექიმმა ინიექცია გაუკეთა და ოთახიდან გავიდა.

— თბილისში ნაიყვანეთ და კარგ სპეციალისტს აჩვენეთ, — გაბზარული ხმით ეუბნებოდა გოგის ექიმი. მისი სიტყვები კარ- გად გაიგონა კართან მდგომმა მალხაზმა. გულმა ბაგაბუგს უმატა. ნუთუ დედა ისე ცუდად არის, როგორც მამს ექიმი ამ- ბობს?!

შემოდგომის დადგომისთან- ვე დედ-მამა თბილისს გაემგ- ზავრა. მათ დაბრუნებას მალხა- ზი სულმოუთქმელად ელოდა.

დედა უკურნებელ სენს შე- ეპყრო. ამ ამბის გაგონებაზე ბიჭს სახე შეეცვალა. გაფითრე- ბული დედა საწოლში უხმოდ იწვა. შვილის ხელს ცაცხახით ეფერებოდა. თითქოს მისი დამ- შვიდება სურდა. გამოჯანმრ- თელების ნაცვლად ახლა მისი სიცოცხლის გახანგრძლივება- ზე უნდა ეზრუნათ. იგრძნო, ცრემლებმა როგორ აუნვა თვალები. არ უნდოდა, დედას მისი სისუსტე შეემჩნია. ხელი გამოსტაცა და გარეთ გავიდა.

მოქუფრული ცა თითქოს მის ფიქრებს თანაუგრძნობდა. შორს, სადაც ერთი პატარა ვარსკვლავი კიაფობდა მის გულში ანთებული იმედის ნა- პერსკლის მსგავსად.

დღე დღეს მისდევდა. დრო- დადრო თბილისში ექიმს სტუმ- რობდნენ. სხვა დროს კი სოფლის საქმეებით იყვნენ დაკავებულნი.

დედის ავადმყოფობით თავ- ზარდაცემულ ბიჭს ხასიათი შე- ეცვალა. გაღიზიანებული დადი- ოდა. ამას ბიცოლას ზიზლიანი გამოხედვა და დროდადრო გეს- ლიანი წამოძახილი, წყევლა- კრულვა ემატებოდა. თავიდან ცდილობდა, ყურადღება არ მი- ექცია, მაგრამ ბოლოს უკვე მოთმინებამ უღალატა და თვი- თონაც უხეშად პასუხობდა.

ოქტომბრის ბოლოს გლეხე- ბი მოსავლის აღებით იყვნენ დაკავებულნი. ამ დროს სახლ- ში მხოლოდ მოხუცები და პა- ტარა ბალები თუ რჩებოდნენ.

დანარჩენები კი, ვისაც მკლა- ვი ერჩოდა, ყველა ყანებს იყო მოღებული. ყანაში იყვნენ გა- სულები გოგის და მალხაზიც. შემოდგომის აღერისანი ქა- რი ქროდა. შუადღემ მოატანა. მამა-შვილი დასასვენებლად მოლზე ჩამოჯდა.

— კარგია ახლა ცივი წყალი. — ხელისგულით მოინმინდა და- ნამული შუბლი გოგიმ.

— ნავალ, მოვიტან. — მაშინ- ვე წამოხტა მალხაზი.

— ბარემ სახლშიც შეიარე და დედაშენსაც დახედე, — დაა- დევნა სიტყვა უკვე წასულ შვილს, თავად კი იქვე წამოწვა თვალის მოსატყუებლად.

მოშრიალე ჭადრის ძირში უკ- ვე ელოდა გულისსწორი. ხეს მიყრდნობილი ნათია ჩაფიქრე- ბული გასცქეროდა შორეულ მთებს. ფრთხილი ნაბიჯების ხმა შემოესმა. შეშინებული სწრა- ფად შემობრუნდა და როცა მალ- ხაზს მოჰკრა თვალი, ბაგე ღი- მილმა გაუპო.

— აქამდე სად იყავი? — ლო- დინით გადადლოლმა ჰკითხა გო- გომ.

— მამაჩემს ვეხმარებოდი, — ჩაილაპარაკა ბიჭმა და მხრიდან სანადირო თოფი ჩამოიღო, რომელიც იქვე, ხესთან მიაყუდა. შეყვარებულებს საუბარი ქალის გამყინავმა ხმამ შეანყვეტინა.

ნათიას სახლში ეძახდნენ. უკან დაბრუნებისას ტყიდან გა- მოვარდნილმა ლორმა გზა გადა- უჭრა. ბევრი აღარ უფიქრია. თოფი ჩამოიხსნა და ლორს დაუ- მიზნა. სასხლეს თითი გამოჰკ- რა. სიჩუმე გასროლის ხმამ გაა- პო. — მოვკალი ეს შობელძალ- ლი. ვისი ლორია, ნეტა... რა ვუ- ყო ახლა ამას მე... აქ ხომ არ დაე- ტოვებ, წავიღებ და გავყვიდი.

მეორე დღეს ხაშურის ბაზ- რობაზე სხვა ყანების გვერ- დით მალხაზსაც მოჰკრავდით თვალს, რომელსაც წინა დღით მოკლული ლორი გასაყიდად ეკოლუტანა. ჩქარა გაიყვინის მიზნით შედარებით აიფი დაა- ფასა ხორცი. შინ დაბრუნებუ- ლი მთელი დღის განმავლობა- ში ბაზრობაზე დადილი-მოში- ებული მამინვე საქმელს ეცა. ჭამაში გართულს მამის ხმა შე- მოესმა.

— სად იყავი, ბიჭო, მთელი დღე გადაკარგული?

— ძმაკაცებთან ვიყავი მეზო- ბელ სოფელში გადასული.

— მერე დაბრუნება არ უნდა? — უსაყვედურა მამამ...

მომდევნო სამმა დღემ ჩვეულ რიტმში ჩაიარა. დღის მიწე- რულს ჭიშკართან სოფლის ბო- ლოს მცხოვრებმა ვახო ჩაფიქმ დაიძახა. სახლში შემოპატიჟე- ბულმა სტუმარმა თავმეკავებით დაიწყო საუბარი:

საქართველო

გზნა, გაბნობილი თქვენც მოსაზრებები? დაგზიანებთ: 38-41-97, ან მოგზიანებთ: info@geworld.net

უნია

— გოგი, ნუ მინყენ და, ცუდ ამბავზე ვარ შენთან მოსული. სამი დღის წინ ღორი დაკარგე. როგორც მითხრეს, ღორი შენს ბიჭს მოუკლავს...

ამის გაგონებაზე გვერდით ოთახიდან მალხაზი გამოვარდა:

— საიდან მოიტანე და ვინ გიტხრა ეს სისულელე?

— გოგი, შენ მე კარგად მიცნობ და იცი, რომ ცილისმწამებელი კაცი არ ვარ. შენმა რძალმა — ირინამ მითხრა, — ღორის ჯვარი ვნახე საპირფარეოში ჩაყრილი, მეორე დღით კი მალხაზი ტომრით მიათრევდა რაღაცას.

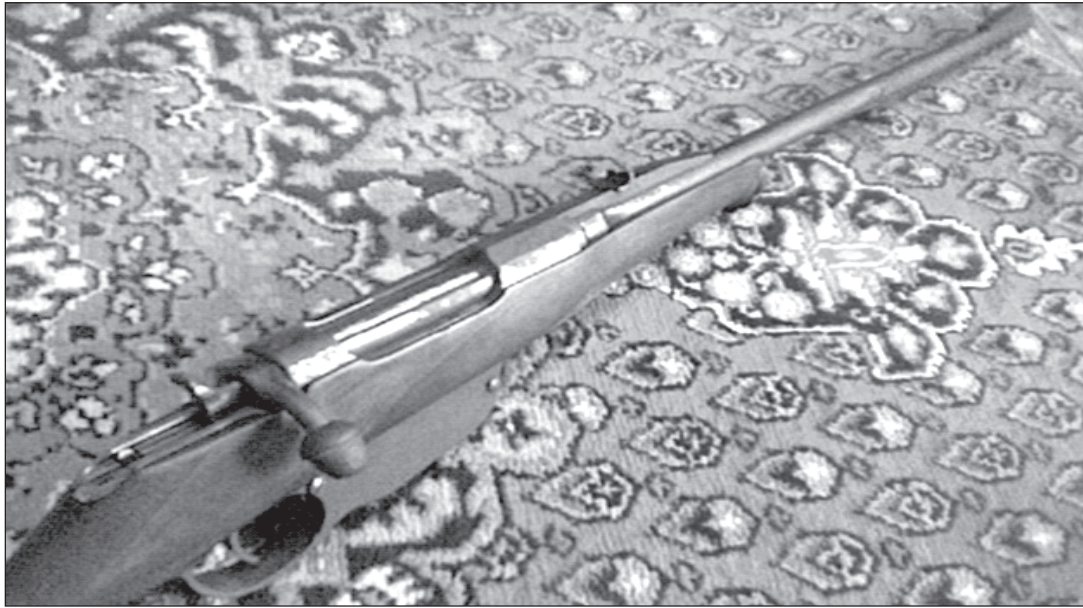
— მართალია, ბიჭო, ეს? — მკაცრად გახედა შვილს გოგიმ.

— არაფერიც არ არის მართალი, — არ ტყდებოდა მალხაზი, მაგრამ მისი უარყოფის მიუხედავად, ოჯახმა მაინც მთლიანად აუნაზღაურა ზარალი ვაზო ჩაფიქს. მათ შორის უთანხმოება უკვე აღარაფერში ყოფილა. ის ფაქტი კი, რომ ირინა ორბელაძემ აცნობა მეზობელს ღორის მოკვლის შესახებ, თავად ირინამაც დაადასტურა. მალხაზმა ჩათვალა, რომ ბიცოლამ ამით მასზე შური იძია, თუმცა ვერ მიმხვდარიყო, ისეთი რა გაუქვითა ბიცოლას, რომ საამისოდ გაიმეტა. ამ ამბის შემდეგ მათ შორის ურთიერთობა კიდევ უფრო დაიძაბა.

2003 წლის 10 დეკემბერს გოგიმ მძიმე სენით დაავადებული მეუღლე თბილისში წაიყვანა. საბრალო ქალი სიცოცხლის ბოლო დღეებს ითვლიდა. სახლის მისახედავად კი შვილი დატოვეს. იმავე დღეს ალექსანდრემ ღორი დაკლა. ბიცოლამ სახლში მარტო დარჩენილ მალხაზს გადასახა და ხორცი მიანიჭა. თან დამცინავად უთხრა:

— ღორი არ გყავთ, ვერც ეღირსებით. ნაულე დედაშენს, სიკვდილის წინ აჭამე... — ამ სიტყვებმა მალხაზი საშინლად გააბრაზა. ბიცოლას ხელი აუკრა და ხორცი გააგდებინა. სახლში გაგულიანებული შევიდა. ფანჯრიდან ხედავდა ეზოში მოფუსფუსე ბიძასა და ბიცოლას. გადაწყვიტა, შური ეძია...

— დამაცადეთ, თუ ერთმანეთზე ღორებით არ დაგაკლათ. დედაჩემის სიკვდილს ვერ მოესწრებით, — ბოლმით ჩაილაპარაკა მალხაზმა და საკუჭნაოში შევარდა რაიმე მძიმე საგნის მოსაძებნად, რითაც ჩანაფიქრს სისრულეში მოიყვანდა. მან ლითონის მოზრდილი, მძიმე მილი

მოძებნა და გამთენიისას ბიძის ეზოში შეიპარა.

ზამთრის ცივი დილა თენდებოდა. ცას ჯერ კიდევ ნაცრისფერი გადაჰკრავდა. სიცივისგან მოზუზული გათოშილ ხელებს იორთქლებდა და ცდილობდა, უხმაუროდ ემოძრადა. ალექსანდრეს სახლი ჩაბნელებული იყო. როგორც ჩანდა, მასპინძლებს ჯერ კიდევ ტკბილად ეძინათ. მალხაზი შეიპარა მათ საპირფარეოში და მოთმინებით დაელოდა ცოლ-ქმრის გამოჩენას.

მამლის ყვირილმა შეაკრთო მალხაზი. თენდებოდა. სამზარეულოში სინათლე აინთო. ცოტა ხანში კი სახლიდან ირინა გამოვიდა, რომელსაც ყავისფერი ლაბადა მოესხა. იგი საპირფარეოსკენ გამოემართა. მალხაზმა ისე ძლიერ მოუჭირა მიღს ხელები, რომ თითები გაუთეთრდა. სუნთქვაშეკრული ელოდა, როდის შემოაღებდა კარს ირინა. ქალიც მალე შემოვიდა. მალხაზმა მას რამდენჯერმე მოუქნია იარაღი. ირინამ საშველად კივილი მორთო, მაგრამ თავში ძლიერი დარტყმის შედეგად უგონოდ ძირს დაეცა. ცოლის კივილი კარგად გაიგონა ალექსანდრემ. მან მძარცველებზე აიღო ეჭვი. მამისეულ ერთლულიან სანადირო თოფს ხელი დაავლო და მეუღლის მისაშველებლად გაიქცა. მალხაზმა დაინახა შინიდან გამოვარდნილი ბიძა და სახლის კედელს ამოეფარა. გაუსწორდა თუ არა ალექსანდრე, კეფაში უმოწყალოდ ჩასცხო მილი.

მოულოდნელი დარტყმისგან ალექსანდრე შებარბაცდა. თავი ვერ შეიკავა და გულაღმა დაეცა. თოფი მალხაზის ფეხებთან დავარდა. ბიჭმა დამცინავი მზერით აიღო იარაღი და ბიძას დაუმიზნა.

— არ მოშკლა, — სიმწრით ამოილულულა ალექსანდრემ. შურისძიებით შეპყრობილმა ბიჭმა უარის ნიშნად თავი

გააქნია და თოფი თავში დაუმიზნა. სიკვდილის მოლოდინში ალექსანდრემ თვალები დახუჭა... დილის სიჩუმე გასროლის ხმამ დაარღვია...

მალხაზი ერთხანს გაირინდა. მიმოიხედა. მიხვდა, რომ არავის არაფერი გაუგონია. კვლავ საპირფარეოში შებრუნდა.

როცა დარწმუნდა, რომ ირინა აღარ სუნთქავდა, ბიჭმა გვამების დამალვა გადაწყვიტა. ტყავის ლაბადით ირინა ასწია. მაგრამ ლაბადამ სიმძიმეს ვერ გაუძლო და შუაზე გაიხს. სამოსი მიდგო და გვამი საპირფარეოში შეათრია. მერე სახლისკენ წავიდა და ალექსანდრეს გვამიც ზედვე დააგდო.

ირველივე მიმოიხედა. მკვლელობის იარაღსა და ბიძის თოფს ხელი წამოავლო და თავის ეზოში გადავიდა. სახლში მისულმა თოფიდან მასრა ამოიღო და კიბესთან მიაგდო. მილი ავტოფარეხში დამალა. მცირე ფიქრის შემდეგ გადაწყვიტა, თოფი მეზობლის მიტოვებულ სახლში დაემალა. თოფთან ერთად გადამალა 13 გასროლილი მასრა — მასზე ეჭვი რომ არავის მიეტანა. როცა ჩათვალა, რომ ყოველგვარი კვლი წაშალა, ტანისამოსი გამოიცვალა და პარკში ჩადო. გადაწყვიტა, ხაშურში დასთან ნასულიყო და ტანსაცმელი იქ გაერეცხა. კარი გამოიხურა და ეზოში გამოვიდა.

ცოლ-ქმრის სახლთან მეზობლის ქალი იდგა. მასპინძლებს ხმა რომ ვერ მიაწვდინა, სახლში შესვლა გადაწყვიტა. ის-ის იყო, ქალმა ჭიშკარი გამოალო, მალხაზმა მიუსწრო:

— სახლში არ არიან, დეიდა თამრო, — ყრუდ ჩაილაპარაკა მალხაზმა და თვითონაც გაჩერდა.

— ამ დილაადრიან სად უნდა ნასულიყვნენ? — გაუკვირდა ქალს.

— ქალაქში წავიდნენ, რაღაც წაიღეს გასაყიდად...

მალხაზი მხოლოდ მაშინ დაიძრა ადგილიდან, როცა ქალი კარგა მანძილით დაშორდა სახლს.

გზად ხიდი უნდა გაეველო, როცა თავში ერთმა აზრმა გაურბინა. დიდხანს არ უფიქრია, მაშინვე სისრულეში მოიყვანა. პარკიდან რეზინის ჩექმები ამოიღო, რომლებიც ამ დღით ეცვა და მტკვარში გადაუძახა.

დილაადრიან მძის სტუმრობით გაკვირვებულ დას არაფერი უკითხავს. მალხაზს დედის, ოჯახის ამბები გამოჰკითხა. როცა შეიტყო, რომ მშობლები თბილისში იმყოფებოდნენ, მათ დაბრუნებამდე დარჩენა შესთავაზა. ბიჭი ასეც მოიქცა.

2003 წლის 15 დეკემბერს

ალექსანდრეს სახლში მისულმა ნათესავებმა ცოლ-ქმრის გვამები შემთხვევით აღმოაჩინეს. მათ მაშინვე შეატყობინეს ადგილობრივ პოლიციას მომხდარიც შესახებ. პოლიციამ იმ დღესვე დააკავა მალხაზი, რომელმაც მაშინვე აღიარა ჩადენილი დანაშაული და პოლიციას დამალული იარაღების ადგილსამყოფელიც აჩვენა.

სასამართლო პროცესი 2004 წლის 24 ივნისს გაიმართა. მალხაზს 109-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით 13 წლით თავისუფლების აღკვეთა არასრულწლოვანთა კოლონიაში მოხდით მიუსაჯეს.

— შენთან მნახველია, — ამცნო ზედამხედველის პირქუშმა ხმამ.

არადა, გაუკვირდა. არავის ელოდა. ადრე ადვოკატი თუ აკითხავდა. თუმცა, განაჩენის გამოტანის შემდეგ თავი აღარ შეუწუხებია მასთან მისვლით.

მაშ, ვინ არის?! ამ ფიქრებით შევიდა მალხაზი იმ ოთახში, სადაც, ჩვეულებისამებრ, პატიმრებს ოჯახის წევრები ელოდნენ. გულში სთლბო ჩაეღვარა, როცა მის ქერა კბილულებს მოჰკრა თვალი... ნათიას არ დავიწყებოდა იგი. ეს კი ბიჭს მომავლის რწმენას უნერგავდა.

ერთმანეთის მოკითხვის შემდეგ ისევ მდუმარება ჩამოვარდა. შეყვარებულის სახეზე გაუბედაობა და ყოყმანი ამოკითხა მალხაზმა.

— დედაშენი გარდაიცვალა!.. — ნათიას სიტყვები სადღაც შორიდან ესმოდა... არ უნდოდა ამის დაჯერება, ან როგორ ერწმუნა, რომ ნათია იმ დედის სიკვდილს ატყობინებდა, რომლის შეურაცხყოფის გამოც ორი ადამიანი გამოასალმა სიცოცხლეს.

იგრძნო, როგორ ჩამოუგორდა ლოყაზე ორი თბილი ცრემლი. რამდენ ხანს დაჰყო ასეთ მდგომარეობაში, არ ახსოვს. როცა გონს მოვიდა, უხმოდ წამოდგა და კარისკენ წავიდა.

გრძნობდა, როგორ მიაცილებდა კითხვითა და საყვედურით სავსე თვალები, მაგრამ ასე გადაწყვიტა — მისთვის ცხოვრების დანგრევას საკუთარ თავს არ აპატიებდა. ისიც საკმარისია, ცხოვრება რომ გაიუბედურა და ორი ადამიანი გამოასალმა სიცოცხლეს.

კართან მისული შემობრუნდა და ისე, რომ ნათიასთვის არ შეუხვდავს, კბილებში გამოსცრა: აქ აღარ მოხვიდე, არასოდეს!!!

P.S. მალხაზ ორბელაძე ჩადენილი დანაშაულისათვის სასჯელს დღემდე იხდის.

მაკა კობალია

ხილის კოპიუბარი

მეცნიერებას ოფიციალური მიმდინარეობების გარდა სხვა, შემეცნებითისაგან განსხვავებული, მიზნებიც აქვს. მათ შორისაა ე.წ. „ავტოფარეხის ექსპერიმენტებიც“, კულტურის თვალსაზრისით, უფრო საინტერესოა მოყვარული მეცნიერები, ვიდრე ისინი, ვინც მეცნიერულ ნო-ჰაუ პროექტებს ქმნის.

ესპანელმა მედიკოსმა ალექსანდრო ტამაიომ თავისი სახლის ლაბორატორიაში ლიმონებსა და მანდარინებზე მომუშავე გასაოცარი კომპიუტერები შექმნა.

მეცნიერთა მტკიცებით, კრემნიუმის ელემენტებითა და ორგანული ქსოვილებით ნაგები ჰიბრიდული კომპიუტერები უახლოეს მომავალში გამოჩნდება. თუმცა, ტამაიოსთვის ეს მაინც შორეული პერსპექტივა აღმოჩნდა, რის გამოც დამოუკიდებლად სცადა მკვდარი ნერტილიდან საქმის დაძვრა.

ტამაიო დიდი ხანია, მეცნიერებითა და კავებული. ბოლო წლებია, ის ხილის მჭკვიანობასა და მის მიერ ძაბვის გამომუშავების უნარს შეისწავლის. აღმოჩნდა, რომ ციტრუსების მიერ გამომუშავებულ ელექტრულ ძაბვას სინათლის დიოდების კვება და მომცრო ხელსაწყოებისათვის ენერჯის წყაროს ფუნქციის შესრულება შეუძლია. სწორედ ეს უნარი გამოიყენა ალექსანდრომ კომპიუტერის შექმნაზე მუშაობისას. მხატვარი დაინტერესდა, რა მოხდებოდა, თუ ხილის ქიმიურ რეაქტივებს გადამრთველად გამოიყენებდა. ხილის თითოეულ სახეობას თავისი მუავაქტოვანი ბალანსი აქვს, ამიტომ მათგან შესაძლებელია ლოგიკური ვენტილაციის ანალოგის შექმნა. ამისათვის საჭიროა ორი თითქმის ერთგვაროვანი, მაგრამ არა ერთნაირი pH-ის მქონე ხილის შერჩევა, მაგალითად, ლიმონისა და მანდარინისა, ხოლო მათი ნეენისგან შესაძლებელია მესხიერების უჯრედების შექმნა, რომლებიც ინფორმაციის გარკვეულ მოცულობას ინახავს.

ლაბორატორიის პირობებში ალექსანდრომ 88 ბიტის მოცულობის მესხიერება შექმნა, რაც საკმარისია 11-ასოიანი სიტყვის შესანახავად. ხილის კომპიუტერის მუშაობის სიზუსტისათვის საჭიროა იმ ხელსაწყო სრულყოფა, რომელიც pH-ის დონის განსაზღვრაზე პასუხისმგებელი ნეენებისგან მიღებულ მესხიერებაში. ჯერჯერობით ამ ნაკლოვანების გამო მწელია მესხიერების მონაცემებით ოპერირება, მაგრამ თანამედროვე სამეცნიერო ლაბორატორიებში უფრო ხარისხიანი აღჭურვილობა არსებობს, ვიდრე ისინი, რომელსაც ტამაიო თავის სახლში იყენებს.

მხატვარი დარწმუნებულია, რომ მისი გამოგონება სასარგებლო იქნება ორგანული კომპიუტერების შექმნის საქმეში.

სივოსხლე სხვა პლანეტებზე

სხვა პლანეტებზე სიცოცხლეს 2030 წლამდე აღმოაჩენენ, — ამ აზრისაა ცნობილი რუსი ასტროფიზიკოსი, ფიზიკის ინსტიტუტის ასტროკოსმოსური ცენტრის ხელმძღვანელი, აკადემიკოსი ნიკოლაი კარდაშევი.

„ვიმედოვნებ, რომ უახლოეს წლებში ასტრონომიაში დიდი მეცნიერული ძვრები მოხდება და 2030 წლამდე სხვა პლანეტებზე სიცოცხლესაც აღმოვაჩენთ, — თქვა მან და ლიმიტით დასძინა, — ჰოდა, ვნახავთ, როგორ ცხოვრობენ იქ და რით სუნთქავენ. მჯერა, რომ მოზროვნე არსებებს მივაგნებთ და მიკროს, რომ ამაში ზოგიერთებს ეჭვი ეპარება.“ მან ასევე აღნიშნა, რომ ახლა სწორედაც დროულია სამყაროს აქამდე უცნობი ფუნდამენტური კანონზომიერებების აღმოჩენაც.

ორი ბანკისსახეული ამოგრაფიული

9 აპრილს მონათხრობმა ხალხმრავალმა მიტინგმა დაგვანახა, რომ განრისხებულ ამომრჩეველთა რიცხვი კოლოსალურია. პოლიტიკურ პროცესებში ჩაბმულთა შეფასება ხალხის მხრიდან ბასრი და მძიმეა. რიგითი ადამიანების განსჯა ხშირად რეალობის ისეთ ხვეულებში გვახედებს, რაზეც საუბარი დელიკატურობის დარღვევად მიგვაჩნია. ეს არცაა გასაკვირი, რადგან ქვეყნის დღევანდელი პოლიტიკური თუ სოციალური მდგომარეობა ყველაზე ობიექტურ მსაჯულს — ხალხს სანუგეშოს ვერაფერს ჰპირდება. ბოლო ოცი წლის განმავლობაში ხომ ქართველთა ერმა „მოტყუებული ხალხის“ რამდენიმე ეპოქალურ სულისძვრას მოუყარა თავი. ხალხმა გაიბრძოლა, თავგანწირვით წინ აღუდგა ახალ მოსალოდნელ სიყალბეს და ცდილობს, ყველაფერს საკადრისი განაჩენი გამოუტანოს. მოვუსმინოთ მათ.

ნაზი სინარულია, ინჟინერ-ეკონომისტი, ჟურნალ „მედიატორის“ გამომცემელი

— ქალბატონო ნაზი, სულ რაღაც ხუთიოდე წლის წინათ მიშა სააკაშვილი ზარზემით ავირჩიეთ, დღეს კი ვერც ერთი ჩვენგანი მის წინააღმდეგ პროტესტს ვერ ვშალავთ, რით ხსნით ამ ფაქტს და ნანობთ თუ არა?

— მიზეზი თვითონ ჩვენშია, ხალხს არასწორად გვესმის ჩვენი ფუნქცია ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში. მე, პირადად, სააკაშვილთან შეხება გაცილებით ადრე მქონდა, ვიდრე პრეზიდენტი გახდებოდა. გარდაბნის „თბილსრესში“ ვმუშაობდი, რომლის 5% საქციი საზოგადოებას, ანუ მასწავლებლებს, ანუ მასწავლებლებს ეკუთვნოდა. პრივატიზაციის სამინისტრომ კი ამერიკელებზე ცნობილი მე-9 და მე-10 ბლოკები ისე გაყიდა, აქციის ფლობელებისთვის არაფერი უკითხავს. „თბილსრესიდან“ მცოდნე პროფესიონალები უბოდიშოდ გაათავისუფლეს და ქუჩაში გამოყარეს. მათ ნაცვლად კი ცოტა კომპიუტერისა და ცოტა ინგლისური ენის მცოდნე გამოუცდელი ახალგაზრდები დანიშნეს. ამ უსამართლობამ გული მატკინა. ვაკეში ვცხოვრობ და მაშინ მიშა ჩვენი დეპუტატი იყო. განუწყვეტილად მესმოდა ლაღადის მის ღირსებებზე როგორც სამართლის მაძიებლისა და დემოკრატიული პრინციპების დამცველ უგანათლებულეს პიროვნებაზე, ამიტომ მივაკითხე. რამდენიმე დღე მის მისაღებად ვაგატარე, მაგრამ მასთან ვერაფრით შევალწიე. პროტესტი რომ გამოვთქვი, მისმა გარემოცვამ მიპასუხა: — იცით, რას ლაპარაკობთ, მიშა სააკაშვილი საქართველოს მომავალი პრეზიდენტი იყო. ამას ამბობდნენ მისი პირადი მეგობრები. მადლობა უფალს, რომელმაც ალლო და ადამიანის შეცნობის ნიჭი დამაყოლა. როცა მიშა პოლიტიკურ სარბიელზე ყალბი ღიმილითა და ხელების ნეროზული ქნევით უფრო და უფრო პოპულარული გახდა, მასზე დაკვირვებამ მიკარნახა, რომ მისი გაპრეზიდენტება ქვეყნის ბედზე არასასურველ გავლენას მოახდენდა. ეს არ დამიმაღავს, მაგრამ მის მხრობებთან მარტო აღმოვჩნდი. მიშას პიროვნულ ღირსებებს რომ თავი დავანებოთ, ისტორიული გარდატეხების ყამს 35 წელს ძლიერდებოდა მინიშნელოვანი როლი ენიჭება. მსოფლიოს ქვეყნებში პრეზიდენტთა უმრავლესობა დაახლოებით 50-60 წლისაა, რადგან ხალხი პრეზიდენტი-

საგან ნდობისა და იმედების გამართლებას ელის და მისგან განსჯითა და ცოდნით საესე ღვანლს მოითხოვს. პრეზიდენტი ობიექტურად, საქმიანად უნდა მსჯელობდეს ქვეყნის საზოგადოებრივი ცხოვრების ღირსება-ნაკლოვანებებზე, მძიმედ, ღრმად გააზრებით უნდა ნყვეტდეს ქვეყნის სამომავლო გზებს და არა მამხილებელ ფოტოთა ფრიალით ინვეტეს აღტაცებას.

მისი რეიტინგის დასაყვამ ტელედაჭარბით დაიწყო, გააგებელი და ყალბი რეპორტაჟით. მისი გავლენის ქვეყნის სატელევიზიო არხებს თუ კვონიან, ანით მიშას კარგ სამსახურს უნაქვან, კალიან სდაკიან. პრეზიდენტი თავის გამოსვლას თავად არ სდახს პატივს.

ტელეჟურნალისტების დაუმსახურებელი ხოტბადიდება ელექტორატის თვალში უკურეაქციას ინვევს. ამას მოჰყვა ხალხის დამინების მცდელობა, რასაც ემსხვერპლა გირგვლიანი, ვაზაგაშვილი... რომელი ერთი ჩამოვთვალო: სპორტსმენების დასჯა, ინტელიგენციის გაუგონარი უგულვებლყოფა, გურამ შარაძის მკვლელობა, ზურაბ ჟვანიას იდუმალებით მოცული გარდაცვალება... ეს ყველაფერი ჩვენი პრეზიდენტის ავადმყოფურ ტვინში იხარშებოდა. 7 ნოემბერს, როდესაც მშვიდობიანი მომიტინგეები დღეში ორჯერ დაარბია, მისი ქცივის განსჯა ქვეყნის ფარგლებს გაცდა. დემოკრატიული სამყარო გაცეებით კითხულობდა: ვინ არის? რას ებრძვის და რას ამკვიდრებს? ქართველებს მაშინ მონოლითური ერთიანობით უფლება აღარ უნდა მიგვეცა, სატანას ყელზე თავისი მარწუხები ისევე მოეჭირა. მას მოკალღერი უფლება აღარ უქონდა, კენჭი ეყარა. ზუსტად ამ წყურუების შედეგია ქართლის დაკარგვა-ანოკება, ფიზიკური მსხვერპლი და მატერიული განანაგება.

მის ზერულე, გაუთვალისწინებელ, იმპულსურ დამოკიდებულებებს სერიოზული საკითხებისადმი იმდენი ვენება მოაქვს ქვეყნისათვის, თითოეული ჩვენგანისა და თვით

თავისი გარემოცვისთვისაც (რომელნიც მძიმე დანაშაულებათა მორევი ისე ღრმად ჩაითრია, მერაბიშვილიდან დაწყებული დეპუტატამდე, ჯიბის ჟურნალისტებით დამთავრებული), რომ ჯურღმულიდან გამოსავალს ვეღარ პოულობენ.

— რა შედეგს ელით 9 აპრილს დაწყებული აქციებით, რომლის მონაწილე თქვენც ხართ?

— ეს აქციები ერის ისტორიული გამოცდის ახალი საფეხურია. მკაცრი, შეუპოვარი თანმიმდევრობა გვმართებს. არც ერთ შემთხვევაში არ უნდა იქცეს ერთჯერად პოლიტიკურ აქციად, ეს უნდა გახდეს ხალხის პოტენციის, საყოველთაო შეშინების გამოსახატულება. დიდი რუდუნება გვმართებს არა ერთი ხელისშემშლელი ბარიერის გადასალახავად. არ უნდა დავნებდეთ, რომ ეს ისტორიული მისია რაიმე ძალამ წავართვას, არ უნდა დავიღალოთ! საშუალო ჩვენს საზღვრებთან რუსების სამხედრო ძალების მობილიზება. რაიმე პრეცედენტით თუ ომი დაიწყო, ეს მიშას პრეზიდენტობის ვადას გაუხანგრძლივებს. სააკაშვილისთანავე პრეზიდენტი ჩვენი ღირსების შეურაცხყოფელია. მივმართავ ე.წ. „მიშისტებს“, რომლებს გამოისობით საზოგადოება ეთოთმდა გაყოფილია. კეთილი ინებონ და ისევე წააბრძანონ თავიანთი რჩეული, როგორც მოიყვანეს.

ნიოლდა ბასილია, ინჟინერ-ტექნოლოგი

— ქალბატონო ნიოლდა, თქვენც იყავით სააკაშვილის ამომრჩეველი და გულწრფელად ფიქრობდით, რომ ახალგაზრდა, ოკეანედალული „პრეზიდენტი იქნებოდა დემოკრატი მმართველი, ქვეყნის აღმშენებელი და გამაკეთილშობილებელი ძალა?

— გულწრფელად და ყოველგვარი მიკიბ-მოკიბვის გარეშე გიპასუხებთ, რომ მე იმ მცირერიცხოვანთა რიგებს ვეკუთვნები, ვისაც თავიდანვე არ სჯეროდა სააკაშვილის. ეს შეხედულება კეთილგონიერებას დამორჩილებული მოსაზრება უფრო იყო, ვიდრე ფაქტობრივი. მაშინ მთელი საქართველო ნათელამილს ღანძლავდა, მე კი შინაგანად მჯეროდა, რომ ბატონი მალა მართლაც ამბობდა. თუ ხმამაღლა სააკაშვილზე ვეჭვს გამოვთქვამდი, ყველა საყვედურით შემოცქეროდა. ეს იყო დრო, როდესაც ხელებისა და დროების ტყეში „მიშა“- „მიშას“ სკანდირების ფონზე ჩვენი ექსცენტრიკული გამარჯვებებით, წარმატებით თავბრუდახვეული, ამერიკულ ლაბა-დამოსხმული ქართველებს ჯოჯოხეთის კარისკენ რომ

ნაზი სინარულია

ნიოლდა ბასილია

მიუძღვებოდა. რას იზამ, შინაურ მღვდელს შენდობა არ ჰქონდა. ბრიყვი საკუთარ გამოცდილებაზე სწავლობს, ჩვენც ასე დაგვემართა. მაშინ ყველაფერი ემოციური იყო, თვითონ მიშაც, ხალხიც, პრობლემაც, აზრიც და ფორმაც. ველოდებოდი, რომ ეს განწყობა გაივლიდა და ახალი ცხოვრება დაიწყებოდა. დაიწყო... მაგრამ რა დაიწყო: ნგრევა, სამსახურებიდან ხალხის ქუჩაში გამოყრა, სიყალბის კასკადები, ცინიზმის ნიაღვრები, ქვეყნის გასხეება-გაპარტახება, სტომაქს ჩამტირალი ჩინოვნიკური სირეგვენე. მაშინ ყველა წყალს იგუბებდა პირში, პრეზიდენტს წინააღმდეგად მისდევდნენ... დღეს კი ყველა მისი დამქაში ბარიკადებზე ოპოზიციონერებად გვევლინება. იმ დროს მარტო ერთი გადასალახავად. არ უნდა დავნებდეთ, რომ ეს ისტორიული მისია რაიმე ძალამ წავართვას, არ უნდა დავიღალოთ! საშუალო ჩვენს საზღვრებთან რუსების სამხედრო ძალების მობილიზება. რაიმე პრეცედენტით თუ ომი დაიწყო, ეს მიშას პრეზიდენტობის ვადას გაუხანგრძლივებს. სააკაშვილისთანავე პრეზიდენტი ჩვენი ღირსების შეურაცხყოფელია. მივმართავ ე.წ. „მიშისტებს“, რომლებს გამოისობით საზოგადოება ეთოთმდა გაყოფილია. კეთილი ინებონ და ისევე წააბრძანონ თავიანთი რჩეული, როგორც მოიყვანეს.

აჩაბაული ჰქონდა ნატოში შესვლა. თუ ვინც ხმას აიძალავდა, ნატო ჯაღონსურ გამაჩაბაულ კალაქ იქნა. მებრამ ანით რუსეთის პრეზიდენტი ჩვენს საზღვრების მიმართ გააქლიარა. დღესაც მიღის რუსეთის ჯარების თავმოყრაზე ჩვენს საზღვრებთან აუელიარა. მე ეს ჩვენი ხელისუფლების პირადი მგონია, განა იმიტომ, რომ

რუსებს რავე დაუფიხაბთ, არავე იმიტომ, რომ მიშას გარე საზოგადოებით სურს თავისი ხროვით ისევ ქვეყნის სათავეში დარჩეს.

მსურს, ჩემს ხალხს ვუთხრა, გამოცდილებით ახლა მაინც მივხვდეთ, რომ უცხო ძალები საკუთარი ინტერესების დამცველ კანდიდატურას ამჟამად უფრო დიდი სიფრთხილით „შემოგვაპარებენ“, რომელსაც ენერგიული სიმტკიცით, ერთსულოვნებით საკადრისად უნდა დავხვდეთ. თორემ პრეზიდენტი სააკაშვილი, სისხლიანი დამნაშავე, რომელმაც დედაქალაქის ასფალტი მშვიდობიან მომიტინგეთა სისხლით მორწყა, ტერიტორიები დაგვაკარგინა, დიდი ხანია, ხალხს ლეგიტიმურ ხელმძღვანელად აღარ მიჩნია და ის უნდა წავიდეს!

— როგორ აფასებთ დაწყებული აქციების მნიშვნელობას, როდემდე შენარჩუნდება ხალხში ზომიერების გრძნობა?

— პოლიტიკური დავის განაწინა დღესაც მკლავად ეუშაობს. მიტინგზე თითოეულს ჯაჯუშის მუხარა დასდევს. მომიტინგეთა შორის ბევრი პროვოკატორია, მებრამ ჯერჯერობით ვერ გავაწინა სერიოზული პროვოკაციის ნაშრომები. ცუდი ის არის, რომ სახალხო მოძრაობის ნიაღვი არსებობს არცთუ უსაფუძვლო უნდობლობის ფაქტორი. გუშინდელ მაღალჩინოსანთა თავგამოდებული ოპოზიციონერობა შემანუხებელია და ხალხს ერთუზიანობას აცლის. პირადად მე მათ კლასიკური მოლაღატეებს ვუნდობ. მიტინგეებ უფლის ნებაა და არა კაცთა. იგივე უფალი გვასვლის — „სავლე პავლე ვერ იქცევა“. ხალხს სწეურია, ფარდა ახადოს მათ დამლუვებელ ქმედებებს. ისინი კი ტრიბუნაზე დგანან და იმოდვრებიან. ეს ფაქტი რომ არა, დღევანდელი გა მოსვლები უფრო მასშტაბური, შემტევი და გრანდიოზული იქნებოდა, რომელიც მართლა გაასწორებდა

ამ ქვეყანას. იქ ვდგავარ და ვხედავ, ხალხი არაფერს იფიქრებს და არც აბატიებს ბერძენიშვილებსა და სალომე ზურაბიშვილის ნაციონალური ხედვის წინააღმდეგ გალაშქრებას, ნინო ბურჯანაძის, ზურაბ ნოღაიდელის, ირაკლი ოქრუაშვილის მიერ ჩვენი სისხლის ფასად მოპოვებულ მილიონებს. არც ირაკლი ალასანიასი და მისი ალიანსის პროამერიკული ორიენტაცია ავიწყდება.

თქვენ ნაპოვიდვინეთ, ლეანე ბაჩიალია მისი სააკაშვილის საარჩევნო შტაბის უფროსობასა და მის მიერ ჩამოსხმულ ღონო

„სააკაშვილს“ ხშირად იხსენიებთ. მთელი პასუხისმგებლობით ვასხადა, იქ შეიკრიბილი ხალხი ოპოზიციონერ ლიდერთა საეჭვო სახელების მხარდასაჭარად არ მოსულა (თუშა, ასათაბის არიან).

ისინიც და ჩვენც ქვეყნისა და ერის გადასარჩენად ვდგავართ ნვიმასა და სიცივეში საათობით ტუჩებმოკუმულნი, შუბლძარღვიანნი, ყველაზე გულშემატკივარი საზოგადოების იმ იმედით, რომ საბოლოო განაჩენი ჩვენ მიერ გამოტანილია — სააკაშვილი უნდა გადადგეს! დაიმასსოვრონ პრეზიდენტობის მაძიებლებმაც, რომ ქვეყნის ლალატი, ამონყვეტა, ნგრევა და ხალხის ნების ატყუნად აგდება აღარავის ეპატიება. გამარჯვების გარანტი ჩვენს გამძლეობასა და ამტანიანობაში, ჩვენს აქტიურობაშია. მთავრობა თვალს ხუჭავს, როგორც სააკაშვილის ზეობის მზე უბადრუკი ცივით. მას ოპოზიციის ლიდერებთან დიალოგი სურს. მინდა, ვუთხრა ირაკლი ალასანიას, კამერებს მიღმა დიალოგი პირად და ინტიმურ საკითხებზე მოაწყონ. ხალხი იმიტომ დგას, რომ პასუხს მოითხოვს საქვეყნო საქმეზე. პრეზიდენტს თუ დიალოგი ნებავეს, მონიტორი დაამონტაჟოს და ხალხს გასცეს პასუხი, ან ეს მხდალი, მშიშარა პრეზიდენტი მიტინგზე მოვიდეს და ხალხს უპასუხოს, მაგრამ გამოსაჩენი პირი არ აქვს, რადგან დღეს „მეფე შიშველია“, ამიტომ უნდა წავიდეს. ხალხმა კი ჭკუას უნდა უხმოს და მკლავის საქართველოს შესაჭვობა ისეთ პიროვნებას ჩააბაროს, ვისაც ენდობა და უჭერებს, ვისაც ენდობა და უჭერებს, ვისაც ქვეყანა გულწრფელად უყვარს, თორემ დღევანდელზე უფრო მძიმე სინანულში ჩავვარდებით.

ესაუბრა ლალი შაპიაშვილი

რა განსხვავებაა შარონსა და სააკაშვილს შორის

დღეს, როდესაც ჩვენი მინა-წყალი სხვათა ეროვნული ინტერესების სამიზნეა, უფრო მეტად გვმართებს სამშობლოს ერთგულება და ქვეყნის მომავალზე პასუხისმგებლობა. ქართველი ხალხის წინაშე უდიდესი ამოცანებია წამოჭრილი, რომელთა გადაწყვეტა სამომავლოდ ძალიან ბევრს განსაზღვრავს. ქართველთა წასვლა უცხოეთში მართლ წასულთა ბრალი რომ იყოს, მასობრივ ხასიათს არ მიიღებდა. ეს არის ქვეყანაში არსებული სიტუაციის, იმ სინამდვილისა და საზოგადოებრივი ატმოსფეროს შედეგი, რაც საქართველოში უკვე ათეულობით წელია, არსებობს. ამ ყველაფერს კი პასუხი ჩვენ — ხალხმა უნდა გავცეთ. უმძიმეს პერიოდში ქვეყანა არ უნდა მივატოვოთ, არ უნდა დავეკაროთ ღირსების გრძობა, სიმართლის მაძიებლის დაუოკებელი წყურვილი, თორემ საბოლოოდ შაგერის ტყავივით დაპატარავდებით ქვეყანას ჩვენი ბედოვლათობით დასალუპავად გავსწრავთ. ხვალ კი... ძალიან გვიან იქნება!

გვესაუბრება ემიგრაციაში წლობით ნამყოფი თბილისელი ქალბატონი ნუნუ კობახიძე.

ბალები, სამლოცველოები და სასულიერო სასწავლებლებია. არავინ მუშაობს, მხოლოდ ლოცულობენ და ცხოვრებენ საკმაოდ მაღალ დონეზე სახელმწიფო დაფინანსების ხარჯზე. ებრაელები ამბობენ: **საიფა მუშაობს, თელ-ავივი ერთობა, იერუსალიმი ლოცულობს — ეს ისრაელია.**

ოლიმპიური სიმშვიდის ებრაელები და პალესტინელები, რომელთაც ომის არ ემინიათ, ერთხელ ერთხარად აფორიაქებულნი ვნახე. ყველა ერთად თუ ცალ-ცალკე მანუყებდა შელევის დაწყებას. ამ სიტყვის მნიშვნელობა არ ვიცოდი და რაღაც საშინელება მეგონა. თურმე მეტეოროლოგიურ ცენტრს თოვლის მოსვლა გამოუცხადებია. მართლაც გადმოფიქვა. მთელი იერუსალიმი ცარიელი და პარალიზებული იყო. ასე აშინებთ უდაბნოს მკვიდრთ თოვლი.

წმინდა მინაზე ყოფნისას ვნახე ერთგვარი პოლიტიკური აქტივობა, რომელიც ჩვენს მიტინგებს 100-ჯერ მაინც ჩამორჩებოდა.

500-მა კახმა საპროტესტო აქციით პრაიმი-აინისტრატორის გადაგომა და ახალი არჩევანი მოითხოვა. მთელი ისრაელი ტელეკამერის მიუხედავად, რომელიც მათი მიზანმიმართულად დაფინანსებული ავტომატური კამერები გაჭედის ავტომატური ააფეთქებას ხატავდა და ფეხით მივლინებულ იერუსალიმის არაბების უბანში მოვხვდი. არაბი ბავშვები გარემორტყმულმა რუსულად ვიკითხე, თუ საით წავსულიყავი. ისინი დუმილით შემომცქეროდნენ. უცებ თვალი მოვკარი ებრაელთა ავტობუსს, რომელიც არაბების უბანს წრეს უფლიდა, მაგრამ არ აჩერებდა. ყვირილითა და ხელების ქნევით მისკენ გავიქეცი. გამიჩერეს, ამიყვანეს, დამამშვიდეს.

სააკაშვილთან, რომელსაც მთელი ერი უიკისპირება, ის კი კვილით ეგლაუჭება თავის სკამს.

ისტორიულმა ქართველებმა ებრაელებს სახელმწიფოებრივი აზროვნება ვერ დააკარგინეს. რაღაც 55 წელიწადში უდაბნო სამოთხედ აქციეს და უცხოელებისათვის — მიმზიდველ ქვეყნად. კომპიუტერული სისტემის კომპლექსით უნაყოფო მინა ყვავილების ხალიჩას დაამსგავსეს. ნუთითაც არ წყდება წყლით მომარაგება, როცა წყლის რესურსად ერთადერთი გალილის ტბა აქვთ. ჩვენი სოფლები კი უწყლობით ნადგურდება.

ესაუბრა ლალი შაჰიაშვილი

— ქალბატონო ნუნუ, რამ გაიძულათ სამშობლოდან წასვლა და როდის მოხდა ეს?

— ქვეყნიდან წასვლა ზვიადის მკვლელობისა და სამოქალაქო ომის შემდეგ გადავწყვიტე. იმ დროს უბრალო ადამიანები უსაშველო გასაჭირში ჩავცვივდით როგორც პოლიტიკური დაპირისპირების, ასევე სოციალური სიღუფის შედეგად. ქვეყნი ქალი ორი ვაჟით, რძლითა და ახალშექმნილი შვილიშვილით თითქმის მშინერი და დაუცველი აღმოვჩნდი. უიმედობა და სასონარკვეთილება დამეუფლა. არსებობისთვის მიზნული პირობებიც აღარ გვქონდა. ჩემი ოჯახის ფიზიკური გადარჩენა ერთადერთი მიზეზია ჩემი უცხოეთში გამგზავრებისა. როგორც პროფესიონალ ქიმიკოსს, გარკვეული ურთიერთობა მქონდა ისრაელის მინერალური წყლების კომპანიის მფლობელი რუსი ებრაელის ოჯახთან. მათ დიდი დახმარება გამიწიეს, ვინა ამომიგზავნეს და თელ-ავივში გავემგზავრე. ისეთი განწყობა მქონდა, რომ თითქოს ძალიან ძვირფასა და სანატორიელ ვასამარებდი. ჩავფრინდი და თვითმფრინავიდან დაჯავშნულ ავტობუსში გადავჯექი, რომელსაც იუდეას უდაბნოში უნდა გავეღო და წმინდა მინაზე, იერუსალიმში ჩავყვანილი იმიტომ, რომ ისრაელში ომია და ავტობუსებზე თავდასხმები ხშირია.

— ქალბატონო ნუნუ, ვინ გავიანათ მასპინძლობა, სამუშაო მალე იშოვეთ, როგორ შეეგუეთ უცხო ქვეყანას?

— ავტობუსი დაიძრა თუ არა, ცნობისმოყვარეობით ფანჯარაში ვიციქირებოდი, გამოაცა უდაბნოში შესანიშნავმა მწვანე ზოლებმა ტრასის გასწვრივ. შუა გზაში ავტობუსში ამოვიდნენ გრძელშავი ლაბადასა და შავ ცილინდრებში გამოწყობილი კულულებიანი მამაკაცები. ერთმა მათგანმა რამდენჯერმე თვალით რაღაც მანიშნა. დაბნეულობისგან ვერაფერი გამეგო. ბოლოს, სალონის მგზავრებმა ამაყენეს და უკანა სკამზე მანდილოსნის გვერდით გადასვეს. მოგვიანებით გავიგე, რომ ამოსული მამაკაცები მორწმუნე ებრაელები ყოფილან, რომელთა რწმენით, ქალი მამაკაცის გვერდით არ უნდა იჯ-

დეს, როგორც ადამის ნეკნისგან შობილი. საერთოდ, ქალი, ადათის მიხედვით, ადგილს მამაკაცის ზურგს უკან იკავებს.

მივალნიეთ ნერკაზეტს, ასე ჰქვია იერუსალიმის ცენტრალურ ავტოსადგურს. გორაკებზე შეფენილი ეს უძველესი, მილიონიანი „ქრისტიანობის აკვანი“ განუყოფელ შთაბეჭდილებას ახდენს. იერუსალიმი მოფენილია ფეშენებელურ სასტუმროთა გიგანტური ქსელით, რომლებშიც მთელი მატერიკის წარმომადგენლები იმყოფებიან, რათა ერთხელ მაინც დაადგან ფეხი წმინდა მინას, მოილოცონ და მაცხოვრის კვალს მიჰყვნენ. ძველი იერუსალიმი გალავანშია მოქცეული, გოჯი მინა ოქროს ფასი ღირს. ყველაზე დიდი ტერიტორია სომხებს უჭირავთ, მერე — ბერძნებს, კოპტებს, არაბ მუსლიმანებს და სხვადასხვა რელიგიისა და კონფესიის მიმდევრებს. ჩემს კეთილისმყოფელ რუს ებრაელთა დახმარებით დაგზინავდი ებრაელ ექიმ ქალთან, გოჯი მინა ერთადერთი ვაჟი მორწმუნე ებრაელი იყო და დედასთან არ ცხოვრობდა. მათი ხელშეწყობითა და რეკომენდაციით სამსახური პატარა, კერძო ფარმაცევტულ საწარმოში ვიშოვე. იქ ადგილობრივ სპეციალისტებს კოსმეტიკურ საშუალებათა მრეწველობაში უნდა მივხმარებოდი. საწარმო უმაღლეს დონეზე გახლდათ კომპაქტურად მოწყობილი, სადაც სტერილური სისუფთავე და საქმის მიმართ უდიდესი პასუხისმგებლობა მეფობდა. ნედლეული მხოლოდ ნატურალური იყო. ამ საწარმოში ხარისხის კოეფიციენტი გამოდებოდა იზრდებოდა. მძაფრი კონკურენციის ფონზე პროდუქციის გაუმჯობესებასა და დიზაინზე გაუმჯობესებელი ძიება მიმდინარეობდა. ვიცოდი, უქმად ჯდომასი ფულს არავინ მომცემდა. სამუშაო საკმაოდ შრომატევადი იყო: დროის მიმართ უშეღავათო მოთხოვნები, ნუთით არ უნდა დაგვეგანა. ოპერატიულობა, სიმარდე და საქმეზე კონცენტრირება აუცილებლობას წარმოადგენდა. მთელი დღე მარმარილოს იატაკზე ფეხზე ვიდექი და სინჯარებს, კოლებებს ვრეცხავდი და ვასტერილებდი, მილიგრამობით ვწონიდი ფხვნილებს. ერთი ნამცეცხვი ღირებული იყო და არ უნდა

დამეკარგა, თან მარჯვედ და დროულად უნდა მემოქმედა. მათი მიზანი იყო, ყოველთვიურად საწარმო უფრო მომგებიანი გამხდარიყო. ხედმეტად ნამუშევარს სულ მისხალ-მისხალ, ნუთობრივად მიანგარიშებდნენ. ანაზღაურება ნორმალური მქონდა, მაგრამ ადგილობრივებზე გაცილებით ნაკლები. ამბობენ, ასეთ სამუშაო პირობებში ადამიანები რობოტებს ემსგავსებიანო. ჩემი აზრით, გოჯს, ბოლომდე დაიხარჯო და იცხოვრო, ვიდრე დრო უქმად ხარჯო და იარსებო. ამ გასამრჯელოთი დიასახლისს თვეში 200 დოლარს ვუხდიდი, ჩემს დამშეულ ოჯახს სამყოფ ფულს ვუგზავნიდი, თანაც თვეში 1200 დოლარს ვზოგავდი. საღამოობით კი, იერუსალიმის ბაზარში, რომელიც სიაფითაა განთქმული, სასურველ პროდუქტს ვიძინდი.

დასვენების დღე შაბათი მქონდა. ისრაელში ეს დღე არა მართლ უქმე, დღესასწაულიცაა. ყველა ისვენებს, ტრანსპორტი არ მუშაობს. მთელი ქალაქი ქუჩებსა და სკვერებშია გამოფენილი. კაფე-რესტორნები ხალხითაა სავსე. ერთია, შუქს არ ანთებენ. უზარმაზარ კორპუსებში მე-18 სართულზეც კი ლიფტის გარეშე, ფეხით ადიან. ეს დასვენება პარაკევის 4 საათიდან იწყება.

— ქალბატონო ნუნუ, იერუსალიმში ბევრი ქართველია, გქონდათ მათთან კონტაქტები?

— მე გამიმართლა, ჩემს თანამემამულეებთან შედარებით, უკეთეს პირობებში მოვხვდი. ჩასვლისთანავე ვეძებდი ქართველებს. ერთხელ ავტობუსში ქართული საუბარი გავიგონე და ჟრუანტელმა დამიარა. ქართველი ჩემი მეზობელი გამოდგა. მან წამიყვანა იერუსალიმის ცენტრში მდებარე წმინდა სამების სახელობის რუსულ ეკლესიაში, სადაც შაბათობით ქართველთა სათვისტომო იკრიბებოდა. აქ დამხვდა მთელი იერუსალიმის ქართველობა. ქალების უმეტესობა მდიდართა კვარტლებში მინამოსამსახურედ ან ძიდაკი — მშენებლობაზე. ყველა არაღელვარულად ვიყავით ჩასულები. ამ ეკლესიაშიც მალულად ვიკრიბებოდით.

ისრაელის ხელისუფლებას მიაჩნია, რომ ემიგრანტთა

სიმრავლით ქვეყნიდან დიდი თანხა გაედინება, თანაც იქ საომარი მდგომარეობაა და დეპორტაციის სამსახური თავგამოდებით მუშაობს უცხოელი მუშახელის განდევნისთვის. ტრანსპორტში გამუდმებული რეიდებია, იჭერენ უცხოელებს, აპატიმრებენ და საკუთარ ქვეყნებში აგზავნიან. მათი რწმენით, ქვეყნის მიტოვება გაჭირვებული დედის მიტოვების ტოლფასია. ამაში შეიძლება მართლაც არის ნაციონალური მარცვალი, ამაზე ხშირად მიფიქრია...

მე მქონდა ისრაელის მოქალაქის ყალბი პასპორტი, მაგრამ მეშინოდა და ვფრთხილობდი. ერთ-ერთი რეიდის დროს ლამის ჩავვარდი. პასპორტების წარდგენისას ჩანთაში იმდენ ხანს ვიქექებოდი, რომ ყურადღება სხვა ფაქტმა მიიპყრო, გადავარჩი. ერთხელ ჩემ თვალწინ ბაზართან პალესტინელმა კამიკაძემ ხალხით გაჭედის ავტობუსი ააფეთქა. სახტად დამტოვა შემსწრეთა რეაქციამ — მათ მიაჩნიათ, რომ ისინი მშობლიური მიწისთვის დაიღუპნენ და ეს ასეც უნდა იყოს. ამის შემდეგ ვცდილობდი, ხალხით სავსე ავტობუსი აღარ ავსულიყავი და ფეხით მიველო. ერთხელ გზა ამებნა და ძველი იერუსალიმის არაბების უბანში მოვხვდი. არაბი ბავშვები გარემორტყმულმა რუსულად ვიკითხე, თუ საით წავსულიყავი. ისინი დუმილით შემომცქეროდნენ. უცებ თვალი მოვკარი ებრაელთა ავტობუსს, რომელიც არაბების უბანს წრეს უფლიდა, მაგრამ არ აჩერებდა. ყვირილითა და ხელების ქნევით მისკენ გავიქეცი. გამიჩერეს, ამიყვანეს, დამამშვიდეს.

ებრაელთა პოლიტიკა ასეთია: ბრძოლებით პალესტინელების დასახლებაში სოლიდით შეიჭრებიან, მტურით დაიკავებენ ტერიტორიას და ელვის სისწრაფით ააშენებენ კორპუსებს კეთილმოწყობილი ინფრასტრუქტურით. აქ შესახლებენ მორწმუნე ებრაელთა ოჯახებს, რომელთაც, სულ მცირე, 10-12 ბავშვი უყავთ. თითო სადარბაზოში 100-მდე ბავშვია. მორწმუნე ქალებს თავი გადაპარსული აქვთ და პარიკს ატარებენ. 25 წლის ასაკში უკვე 5-7 ბავშვის დედები არიან. ტელევიზია ასეთ დასახლებებში არ მუშაობს. იქ მხოლოდ საბავშვო

ფრანგებს ოპოზიციის არ მოსწონთ

მსოფლიო პრესის პუბლიკაციები ციკლური შხაპითაა — ცივი და ცხელი წყლის მკვეთრი მონაცვლეობით რომ გაფხიზლებს და უკიდურესობისკენ გადახრის თუ შეჩვევის საშიშროებისგან გიცავს. ამერიკისკენ თუ რუსეთისკენ? — ასეთია უკიდურესობათა ეს ამპლიტუდა.

გაურკვევლობაა. იქნებ, კურსის ძიებაც, მიმართულების, რომელიც საბოლოოდ ვერ ლიდერებსა და ვერ ჩამოყალიბდება. ამიტომ, რომ მათი განცხადებები საერთაშორისო პოლიტიკის პრიორიტეტულ საკითხებზე, ხშირ შემთხვევაში, ციკლური შხაპისა არ იყოს, იქითაცა და აქეთაც — მგლისკენაც და ცხვრისკენაც. სიტუაცია ისეთი, ინტერპრეტაცია იმგვარი, რომ ეს ურთიერთგამომრიცხავია შეიძლება ერთდროულად ერთსაც მიანეროს და მეორესაც. ნებისმიერი ცვალებადობითა თუ თანმიმდევრობით. აშშ პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ სტრასბურგში გამართულ პრესკონფერენციაზე განაცხადა: „ნატომ უნდა აღიაროს, რომ რუსეთს აქვს ლეგიტიმური ინტერესები. ზოგჯერ ჩვენი ინტერესები საერთოა, ზოგჯერ — განსხვავებული“. და ეს, საკმაოდ ორაზროვანი პოზიცია, განმარტა როგორც მათ შორის დიალოგის გამართვის აუცილებლობა, რათა უზრუნველყონ სტაბილურობა „ევროპის ყველა ქვეყნის... ავტონომიურობისა და დამოუკიდებლობის ცნობის გზით“.

ქანქარა რუსეთისკენ გადახრა — აუცილებელია დიალოგი! მაგრამ ობამამ ამასთანავე განაცხადა, რომ იგი გმობს რუსეთის შეჭრას საქართველოში და მაინც, რომ „პრეზიდენტ სარკოზის წარმოდგენილი ძალისხმევის მიუხედავად, რომელიც შეუთანხმდა მედვედევს ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ, სიტუაცია ჯერ კიდევ არ არის სტაბილური“.

ქანქარა რუსეთს დასცილდა: რუსეთი შეთანხმებას არ ასრულებს! და დასკვნა: „ვფიქრობ, რომ რუსეთს უნდა გავუზღვეოთ ძლიერი სიგნალი, რომ მზად ვართ, მათთან ერთად ვიმუშაოთ. ჩვენ ვერ დავუბრუნდებით წარსულის მეთოდებს“, — ასე თქვა ობამამ.

ესე იგი, სახით რუსეთისკენ. საქართველოს რა რჩება? „დაგმობა“ და კარგად ბრძანდებოდეთ! მაგრამ ნუ ვიქნებით ასე კატეგორიულები, რადგან ჯერ კიდევ არ გამქარა ნატოს 2008 წლის ბუქარესტის სამიტისგან გამომდინარე იმედი ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში ჩვენი განცხადების თაობაზე.

მაგრამ, აი, რუსი დიპლომატი, რუსეთის წარმომადგენელი ნატოში აცხადებს, რომ ალიანსში საქართველოს გაერთიანებას ხაზი გადაესვა: „ვფიქრობ, რომ საქართველო და უკრაინა ახლა უფრო დამორჩეულია ნატოში შესვლას, ვიდრე ერთი წლის კი არა, ხუთი წლის წინათ“.

ეს წყლის გადაწურვა და ერთი უკიდურესობა. შეორე მხრიდან კი გვეხმის, რომ ნატოს კარი ჩვენთვის ღია და ოდესმე საქართველოც გადაბიჯებს ამ კარის ზღურბლს. ხელი-სუფლები აღტყინებული ავტოტორები ამ ზრდილობიანად ნათ-

ქვამ არც „ჰოს“, არც „არას“ ისეთ მაჟორში იმეორებენ, თითქოს ბეჭედდასმული დასტური იყოს. ოდესმე, ანუ იგივე როდისმე, ნიშნავს მხოლოდ და მხოლოდ ერთ რამეს — რაღაც დროს, გაურკვეველს, დაუზუსტებელს, განფენილს მომავლის უსასრულობაში. ახლა რა? ახლა აკაკი ასათიანის მიერ სააკაშვილის განცხადებების კომენტარისა არ იყოს — „შევალო ნატოში, კარგია, არ შევალო — კარგია“...

გინდა ამ კედელს ურტყი თავი, გინდა იმ კედელს უხატოქუნე. მაინც ვერაფერს გააკრევევ. ისევე ვერ გააკრევევ, როგორც რუსეთის ტელეარხ „როსიაზე“ ყურნალისტ არკადი მამონტოვის დოკუმენტური ფილმის ჩვენების ქვეტექსტს.

მამონტოვი ამტკიცებს, რომ ამერიკელები თავიანთ საავიაციო ბაზას ყირგიზეთში, მანასში ჯაშუშობისა და ავღანეთიდან ნარკოტიკების ტრანზიტის საფარად იყენებდნენ. „კომენტატორების აზრით, — ასკვნის გაზეთი, — ეს ფილმი არის გზავნილი ლიბერალებისა და იმართვის, ვინაც იფიქრა, რომ პრეზიდენტ მედვედევს პირველი შეხვედრა ამერიკულ კოლეგასთან — ბარაკ ობამასთან ორმხრივი ურთიერთობის შემობრუნების მიჯნა გახდა“.

თუ ეს პუბლიკაცია ორი ზესახელმწიფოს მხარდამჭერია, პრაგმატული მუხტის შემცველია, მეორე ავტორიტეტული ფრანგული გაზეთი „ლე ფიგარო“ არ მალავს თავის გალიზიანებას ობამას მიერ პრალამი წარმოქმნილი სიტყვის გამო. კორესპონდენტი ალენ ბარლუე დაუფარავად აღნიშნავს, რომ პარიზი განწყობილი არ არის, უსმინოს ამერიკელების ჭკუის დარღვევას განიარაღების სფეროში.

მიმომხილველავი აღნიშნავს, რომ ოპოზიციის საყოველთაო გატაცების თაობაზე კანსონი ელისას სასახლის მრჩეველავა ერთი კომუნიკური კუპრი გაუარის:

პარიზიდან სარკოზის მოუხადეს მასალა, რომელიც საკმაოდ გვეთხროს და მოუჩივრავი ბაგოთქვავით დაკინებულა ოპოზიციის წინადადებათა ატომური განიარაღების შესახებ. „მის სიტყვავი ლაპარაკია არა აპერიკის თავეასვით პოლიტიკავა, არავე აპოლიტიკის

ქვემოთავე პარიზის, რომელიც საკმაოდ გვეთხროს და მოუჩივრავი ბაგოთქვავით დაკინებულა ოპოზიციის წინადადებათა ატომური განიარაღების შესახებ. „მის სიტყვავი ლაპარაკია არა აპერიკის თავეასვით პოლიტიკავა, არავე აპოლიტიკის

— მიმომხილველავი აღნიშნავს, რომ ოპოზიციის საყოველთაო გატაცების თაობაზე კანსონი ელისას სასახლის მრჩეველავა ერთი კომუნიკური კუპრი გაუარის:

ანალიტიკოსების აზრით, ბარაკ ობამას მიერ წარმოდგენილი მსოფლიოს სურათში, რომელშიც არ იქნება ბირთვული იარაღი, გადმოცემულია ვაშინგტონის სურვილი — განელოს დრო მას-შტაბური და ძვირადღირებული განიარაღების საქმეში სხვა ქვეყნების ჩათრევით. „ობამას წინადადებების უმრავლესობა ჯერჯერობის პოლიტიკის გავრცელებაა“, — ამტკიცებს „ლე ფიგარო“.

და მაინც, ყველაზე მწვავე შეკითხვას — „ახლა საით?“ — გარდაიანს“ მიმომხილველი ერიკ შობსახაუმი სვამს. მისი სიტყვები რომ გავიმეოროთ, „ჩვენ ჯერ კიდევ ვერ მივეჩვიეთ XXI საუკუნის სულისკვეთებით აზროვნებას — გასული საუკუნის ძირითადი პოლიტიკურ-ეკონომიკური იდეის სისტემის ძაბრში ჩაინრიტა“, თანამედროვე სამრეწველო ეკონომიკა აღარ უნდა წარმოვიდგინოთ როგორც ორი ურთიერთგამომრიცხავი სისტემის — კაპიტალიზმისა და სოციალიზმის დაპირისპირება. „მომავალი შერეულ ეკონომიკას ეკუთვნის“, — მაინც ავტორის.

ვებომა, შეწყვიტა საქონლის საექსპორტოდ წარმოება და ამჯობინა, გამხდარიყო ფულის „გამრეცხავი“ მულტიმილიარდერების სამოთხე. ამიტომ (მიაქციეთ ყურადღება და შეეცადეთ, გაავლოთ პარალელები საქართველოსთან!) დიდ ბრიტანეთსა და ფუნტ სტერლინგს კრიზისი უფრო მაგრად დაარტყამს, ვიდრე სხვა ქვეყნებს, — პროგნოზირებს მიმომხილველი.

მაშ, საით? შერეული ტიპის ეკონომიკისკენ? მაგრამ, ჯერ ერთი, არავენ იცის, როგორ გამოვადეთ ეკონომიკური კრიზისიდან, მეორე, პოლიტიკოსებსა და მთავრობებს ბრმად სჯერათ, რომ კერძო სექტორის უპირატესობას არაფერი სჯობია. ავტორის ეჭვი ეპარება, რომ „მაქსიმალური ეკონომიკური ზრდა და კომერციული სტრუქტურების კონკურენცია ყველა ქვეყნისთვის ნებისმიერ პირობებშია აუცილებელი“.

აბა, რა ვქნათო? უნდა დავიბრუნოთ რწმენა, რომ ეკონომიკური ზრდა და აყვავება მხოლოდ საშუალებაა მოსახლეობის ცხოვრების დონის ასამაღლებლად. მაგრამ ეს დებულება ხომ კომუნისტების იდეოლოგიიდანაა გადმოღებული? ამაზე ავტორი არაფერს ამბობს. სამაგიეროდ, იმომხილველი ლონდონის მაგალითს, რომელმაც დიდი ბრიტანეთის ერთიანი ეროვნული პროდუქტის 20-30 პროცენტი აწარმოა და, ამასთან, რიგითი მოსახლეობისთვის ცხოვრების სიძვირით გამოირჩევა; ასევე, უმუშევრობისა და სასკოლო განათლების პრობლემებით.

საქართველო კი ნასოროსალი განათლების ყოფილ მინისტრს ბრმად ენდო და მივიღეთ რაღაც ერზაცის სტემა, რომელიც არც იქითაა, არც აქეთ. მაგრამ ცუდი რომ არის, ფაქტია. დაბოლოს: მოცემულ სიტუაციაში ეკონომიკური ზრდის ტემპის გაძლიერებასა და ფიზიკური პირების შემოსავლის გაზრდაზე კი არ უნდა აიღოს კურსი სახელმწიფომ, არამედ სოციალური პერსპექტივის გაფართოებაზე ყველასა და თითოეულისათვის, — ასკვნის „გარდიანი“.

ესეც, ჩემო ბატონო, სოციალიზმის კარაბადინიდანაა. კი — სოციალიზმმა ფიასკო განიცადა, კი — კაპიტალიზმი გაკოტრდა, მაგრამ რა იქნება შემდეგ, რომელი უკიდურესობა რომელ უფსკრულში გადაგვჩეხავს, ალაპა უწყის!

მე უადრი არ მიწოდია...

იმდენჯერ მოიხსენიეს, თურმე, სხვადასხვა ბრუნვაში, ამდენი მიტინგისაგან კოკოს გასცვივდა უღვაში!

ზვიად ძიძიგურს სიტყვა აქვს — გურულ წყველაზე საშიში, ხანდრავა რომ პირს ალებს, მოჩანს პლანი და ჰაშიში!

ქეთი დოლიძეც გამოჩნდა თეთრ ცოცხზე ამხედრებული, გვერდს უჯდა რეზო ესაძე პირ-სახე გამეხებული!

პროტესტის ნიშნად გაისმის, როგორც რომ ბაზრის გნიასი — გულში ჩამწვდომი კნავილი ეკასი, ბესელიასი!

წავიდა ის დრო, ყველა რომ ნინოს ზეობით ვხარობდით — ტრიბუნაზე რომ გამოჩნდა, სტვენით დაიქცა „ნაროდი“!

თერთმეტში ღამით გამოჩნდა ჩვენი „სპეცნაზის“ ნატურა: მენაგვეებმა დალუნეს მიტინგის აპარატურა.

როგორც ჩანს, მთელი ქვეყანაც მენაგვედ გადაქცეულა... მიშა დასავლეთს უჩივის, — რად დამტოვეთო უღალად?

მიტინგზე არცკი მიუშვეს ნოლაიდელი ზურია, როგორც ამბობენ, ზურიას პრეზიდენტობა სწყურია!

ოდესლაც ყველა მოვიმკით, თუკი რამე გვაქვს ნათესი: სასაცილოა მოთხოვნა გიორგი თარგამაძესი.

მოითხოვს, კოტე კუბლაშვილს ვაგებინოთო პასუხი... დაიმშა ბიჭი გიორგი, ბადრის ფულებით ნასუქი.

ვერას დააკლებს მომხდური ქართული ჯიშის ულაყებს... ავლაბრის რეზიდენციას კარები შემოულაგეს.

და მალე სინათლის ქალაქს შეცვლის კარვების ქალაქი, ველარ უშველის პრეზიდენტს „მასაჟისტკა“ და დალაქი.

ჯობია, მართლა წახვიდე, თუ უკვე საფრთხე იგრძენი... დიალოგს იხვეწებანი გიორგი ბარამიძენი...

ორდენს მოგცემენ — ინანებ! არ მოგცემენ და — ვაია! ძმის გამო იხდის ბოდიშებს გიორგი შენგელაია!

ვანიჩკა „სპეცნაზს“ ამზადებს, შიშით ნუშიც ვერ ყვავილობს... პრეზიდენტს დემონსტრანტებმა გადაუყარეს სტაფილო.

ისევ მიტინგი წაიღებს მიტინგისავე მოტანილს... ერთი შეკითხვა გვიჩნდება: — მიშას რად უნდა ბოსტანი?! **გაბა ბატიანი**

ჩაკლაისათვის დაჩაკეთ: 38 41 97

გაზათი ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით გამომცემელი ტარიელ გაბნიძე
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5; ტელ.: 38 41 97
მკითხველთა კორესპონდენცია მიიღება ელექტრონულ მისამართებზე: info@geworld.net; geworld@mail.ru